

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

ความเสียหายต่อการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เนื่องมาจากการ
รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
กรณีศึกษา อาคารประเภทโรงแรม เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

**Report Factors for Environmental Impact Assessment to Property Develop
Case Study: Phuket Hotel Building**

โดย

อรุณ ศิริงานุสรณ์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายงานผลวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2552

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน โดยผู้ศึกษาวิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อุปถัมภ์ สายแสงจันทร์ คณบดีคณะบริหารธุรกิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนะใจ เตชาวิทยาพร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ ให้โอกาสได้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้ง คุณตระการ ลิพหวรรณรงค์ สถาปนิก บริษัท รูฟ อาคิเทค จำกัด ที่สนับสนุนข้อมูลในการศึกษาวิจัยอีกทางหนึ่งด้วย

ขอขอบพระคุณหน่วยงานต่างๆ ทุกแห่ง ที่ให้ความร่วมมือเอื้อเฟื้อข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่างๆ และประชาชนในกลุ่มกรณีศึกษาต่างๆ ตัวอย่าง ทั้งเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดภูเก็ต ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยเฉพาะอย่างเจ้าของผู้ประกอบการต่างๆ ท่านทั้งในบริษัท ออกแบบ, บริษัท รับทำรายงานวิเคราะห์ และผู้ประกอบการโรงแรม

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณวรรณารถ หล่อวานิชรัตน์ ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านอย่างเสมอมาโดยตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัย จนทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้อย่างลุล่วง และเป็นผลสำเร็จได้ด้วยดี

อรุณ ศิริจานุสรณ์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
พ.ศ. 2552

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 วิธีของการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับของการดำเนินงานวิจัย	8
1.7 คำสำคัญ	9
1.8 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงานทำการวิจัย (Gantt chart)	10
บทที่ 2 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	
2.1 ที่มาของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	11
2.2 ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป	12
2.3 การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	20
2.4 แนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	27
2.5 การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	33
บทที่ 3 การออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล	
3.1 ที่มาของการออกแบบสถาปัตยกรรม	37
3.2 เกณฑ์การออกแบบสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป	39
3.3 การออกแบบสถาปัตยกรรมโรงแรมตากอากาศชายทะเล	41

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย	
4.1 รูปแบบการวิจัย	81
4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย	82
4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย	83
4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์	85
4.5 ประเภทของเครื่องมือวิจัย	86
4.6 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	86
4.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	87
4.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	88
4.9 กรอบแนวความคิดการวิจัย	88
บทที่ 5 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต	
5.1 ระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์ การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ	91
5.2 สถิติการเสนอ ตรวจสอบ และพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ	93
5.3 ประเด็นในการแก้ไขรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ	98
บทที่ 6 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานฯ	
6.1 การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ	110
6.2 ปัญหาการดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ	116
บทที่ 7 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
7.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบฯ กับการออกแบบฯ	120
7.2 การดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ	122
7.3 ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถาม	130
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2547	135
ภาคผนวก ค ประเภทและขนาดโครงการที่ต้องทำรายงานผลกระทบ	169
ภาคผนวก ง ประเภทและขนาดโครงการ ที่มีการปรับขอบเขตใหม่	173
ภาคผนวก จ พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2548	182
ภาคผนวก ฉ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522	197

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1.1. แผนการดำเนินงานการศึกษาวิจัย	10
ตารางที่ 2.1. จำแนกสาระสำคัญของค่านิยมของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	14
ตารางที่ 3.1. ขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนห้องพัก)	46
ตารางที่ 3.2. ขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนบริการ 1)	46
ตารางที่ 3.3. ขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนบริการ 2)	47
ตารางที่ 3.4. ขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนบริการ 3)	48
ตารางที่ 3.5. ลักษณะการใช้บริการของผู้ใช้บริการ	63
ตารางที่ 3.6. การคาดคะเนปริมาณน้ำใช้ส่วนตัวภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล	67
ตารางที่ 3.7. การคาดคะเนปริมาณการระบายอากาศ	69
ตารางที่ 5.1. รายละเอียดโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต	94
ตารางที่ 5.2. ผลประเมินโครงการ รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จัดเสนอ (สผ.)	95
ตารางที่ 5.3. ระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ	97
ตารางที่ 5.4. ความถี่ ร้อยละของประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมในการพิจารณารายงานฯ	98
ตารางที่ 5.5. จำนวนร้อยละประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ	100
ตารางที่ 5.6. จำนวนและร้อยละของประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านระบบสาธารณสุขบุคคล	103
ตารางที่ 7.1. ความสัมพันธ์ ประเด็นหลักเกณฑ์การพิจารณารายงานฯ กับการออกแบบฯ	121
ตารางที่ 7.2. จำนวนโครงการและประเด็นที่ต้องแก้ไขรายงานฯ	123

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 3.1. รูปแบบห้องพักภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (Standard Type)	49
ภาพที่ 3.2. รูปแบบห้องพักภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (Standard Type)	50
ภาพที่ 3.3. รูปแบบภายในของห้องพักแบบชุด (Suite Type)	50
ภาพที่ 3.4. รูปแบบภายในของห้องพักแบบชุด (Suite Type)	51
ภาพที่ 3.5. รูปแบบภายในของห้องพักพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)	51
ภาพที่ 3.6. รูปแบบภายในของห้องพักพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)	52
ภาพที่ 3.7. รูปแบบภายในของห้องพักพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)	52
ภาพที่ 3.8. ลักษณะของส่วนทางเข้าหลัก (Main Entrance)	53
ภาพที่ 3.9. การจัดพื้นที่ส่วนโถง (Lobby)	54
ภาพที่ 3.10. การจัดพื้นที่ส่วนติดต่อห้องพัก (Reservations)	54
ภาพที่ 3.11. การจัดพื้นที่ส่วนสระว่ายน้ำ	56
ภาพที่ 3.12. การจัดพื้นที่ส่วนสระว่ายน้ำ	56
ภาพที่ 3.13. การจัดพื้นที่ส่วนศูนย์วารีบำบัด (SPA)	57
ภาพที่ 3.14. การจัดพื้นที่ส่วนศูนย์วารีบำบัด (SPA)	58
ภาพที่ 3.15. การจัดพื้นที่ส่วนศูนย์วารีบำบัด (SPA)	58
ภาพที่ 3.16. การจัดพื้นที่ส่วนออกกำลังกาย (Fitness Area)	58
ภาพที่ 3.17. การจัดพื้นที่ส่วนภัตตาคาร	59
ภาพที่ 3.18. การจัดพื้นที่ส่วน Coffee Shop	60
ภาพที่ 3.19. การจัดพื้นที่ส่วน Coffee Shop	60
ภาพที่ 3.20. การจัดพื้นที่ส่วนภัตตาคาร (แบบ Open Air และบาร์บริเวณสระว่ายน้ำ)	60
ภาพที่ 3.21. การจัดพื้นที่ส่วนจัดเลี้ยง (Convention Hall)	61
ภาพที่ 3.22. ลักษณะโครงสร้างอาคารส่วนห้องพัก ที่มีรูปแบบช่วงเสาสามมุม	66
ภาพที่ 3.23. สระว่ายน้ำภายในโรงแรม	70
ภาพที่ 3.24. สระว่ายน้ำภายในโรงแรม	71
ภาพที่ 3.25. สระว่ายน้ำภายในโรงแรม	72
ภาพที่ 3.26. ระบบการจราจร ที่จะต้องสอดคล้องกับภูมิสถาปัตยกรรม	72
ภาพที่ 3.27. อุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Detector)	73
ภาพที่ 3.28. อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน (Heat Detector)	73
ภาพที่ 3.29. อุปกรณ์ Fire Hose Alarm Bell	74
ภาพที่ 3.30. อุปกรณ์ Fire Hose Cabinet: FHC	74

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 3.31. อุปกรณ์ Fire Hose Cabinet: FHC	75
ภาพที่ 3.32. อุปกรณ์ถังดับเพลิงชนิดมือถือแบบต่างๆ	75
ภาพที่ 3.33. การวางผังแบบ Slab Plan	76
ภาพที่ 3.34. การวางผังแบบ Slab Plan	77
ภาพที่ 3.35. การวางผังแบบ Slab Plan	77
ภาพที่ 3.36. การวางผังแบบ Slab Plan	78
ภาพที่ 3.37. การวางผังแบบ Atrium Design: Four Season Bangkok	79
ภาพที่ 3.38. การวางผังแบบ Tower Structure: Raffles City Shanghai	79
ภาพที่ 3.39. การวางผังแบบ Tower Structure: Suasana Sentral Dhubai	80

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	3
แผนภูมิที่ 2.1 ขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 1	33
แผนภูมิที่ 2.2 ขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 2	35
แผนภูมิที่ 2.3 ขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 3	36
แผนภูมิที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา	86
แผนภูมิที่ 4.2 กรอบแนวความคิดการวิจัย	89
แผนภูมิที่ 5.1 ขั้นตอนกระบวนการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	92

ชื่อเรื่อง : ความเสียหายต่อการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เนื่องมาจากการ
รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
กรณีศึกษา อาคารประเภทโรงแรม เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัย : อรุณ ศิริจานุสรณ์

สถาบัน: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปีที่พิมพ์ : พุทธศักราช 2552

สถานที่พิมพ์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แหล่งที่เก็บรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จำนวนหน้างานวิจัย : 225 หน้า

บทคัดย่อ

สิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ รัฐจึงกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอาศัยการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 ที่กำหนดให้โครงการพัฒนา ต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมถึงโครงการอาคาร ประเภทโรงแรม โดยเฉพาะพื้นที่รอบจังหวัดภูเก็ต ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ที่มีจำนวนห้องพักของโครงการ ตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป ซึ่งปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาประเภทโครงการอาคาร ประเภทโรงแรม ในเขตพื้นที่รอบจังหวัดภูเก็ต มากขึ้น และมีความเข้าใจว่าการพิจารณารายงานฯ มีความล่าช้า

จากการศึกษา พบว่า สาเหตุของความล่าช้าในการขออนุญาตส่วนใหญ่ มาจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมในรายงานฯ หลายครั้ง ในหัวข้อได้แก่ การจราจร การป้องกันอัคคีภัย สภาพเศรษฐกิจและสังคม การจัดพื้นที่สีเขียว การใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการขยะมูลฝอย สุขนทรีย์ภาพ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ ทั้งนี้ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการที่ต้องศึกษา

ทั้งนี้ ในการศึกษายังพบว่า ความล่าช้าที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากการแก้ไขเพิ่มเติมรายงานฯ หลายครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่นๆ นอกจากนี้ พบว่าในโครงการที่กระบวนการพิจารณารายงานฯ ล่าช้าและใช้ระยะเวลามาก ส่วนใหญ่เป็นอาคารประเภทโรงแรม ที่มีจำนวนห้องพักของโครงการ ตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป และตั้งอยู่ในเขตเมืองและโดยรอบ จังหวัดภูเก็ต เกือบร้อยละ 60 ซึ่งมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมรุนแรงมากกว่า อาคารประเภทอื่น ที่ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน

Research Title: Report Factors for Environmental Impact Assessment to
Property Develop Case Study: Phuket Hotel Building

Name: Arun Sirjanusorn **Field of study:** Dhurakij Pundit University

Year: July 2552 **Field of paper:** Dhurakij Pundit University

Field of paper research complete: Dhurakij Pundit University of reserach

Page: 225 pp.

Abstract

As the destruction of the environment is one of the most important problems affecting the country, the Thai government needs to take legal measures to deal with it. Environmental impact assessment is a tool in the field of natural resource and environmental management under the Enhancement and Conservation of National Environment Quality Act. B.E. 1992: NEQA: 1992 requires that owners of building development project including unity hotel projects with over 80 units at Phuket province under the Building Control Act submit reports about the environment impact of their projects. In this regard at Phuket province, it was found that, as there are a high number of unity hotel development projects at Phuket province, the assessment process of the reports about the environment impact have been delayed.

From the studies, the delay was due revisions of the reports regarding the issues of traffic, fire prevention, measures, economic and social conditions, green area, land use, waste management, aesthetics, sewer system, waste water treatment, use of water, light shading and detail information about the projects in question.

It was also found that the project reports were revised several times, moreover, the delayed and time-consuming consideration process was found in the project reports with over 80 units' hotel buildings in the cities, which have a much more serious impact on the environment than the not with over 80 units hotel building in the same area.

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

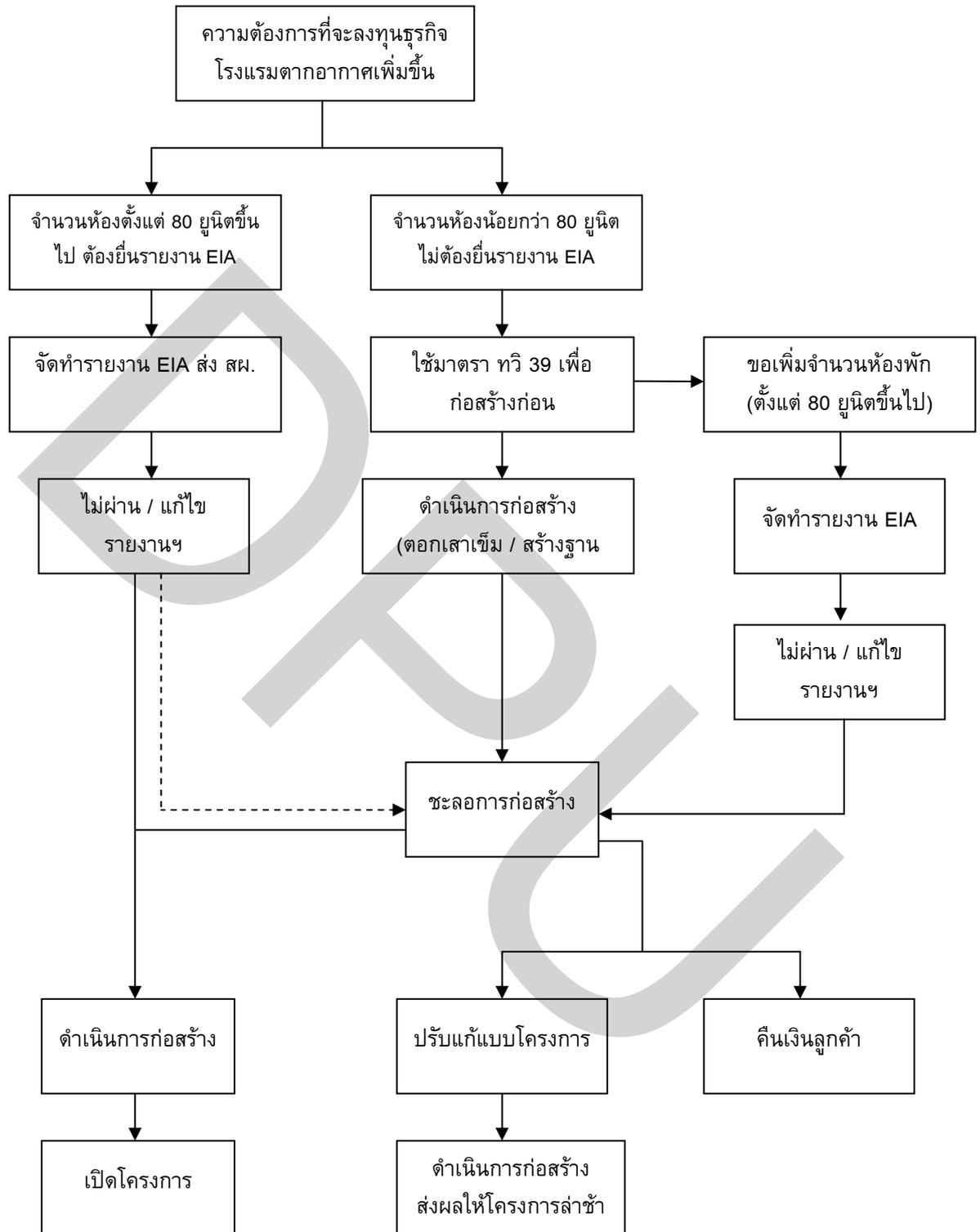
ปัญหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่เสื่อมโทรมและถูกทำลายโดยการกระทำของมนุษย์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน และที่เป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการทำลายสภาพแวดล้อมอีกประการหนึ่ง ก็อาจจะมาจากการพัฒนาโครงการการลงทุน รวมทั้งการก่อสร้างโครงการต่างๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นี้ ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไป ทั้งบริเวณพื้นที่ข้างเคียงโดยรอบอย่างมาก ทำให้ ภาครัฐจึงมีความพยายามที่จะกำหนดข้อบังคับ หรือกฎหมาย มาใช้ในการควบคุม กำกับดูแล และจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ประเภทต่างๆ ที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบโครงการเหล่านั้น ให้น้อยที่สุด การบังคับใช้ทางกฎหมายก็เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ภาครัฐนำมาใช้เพื่อควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น อาทิเช่น กฎหมายควบคุมสภาพแวดล้อมเขตพื้นที่เฉพาะ โดยเน้นไปที่ 5 จังหวัดท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทย ได้แก่ ภูเก็ต เชียงใหม่ กระบี่ หัวหิน และพัทยา กฎหมายผังเมืองเฉพาะ และกฎหมายควบคุมอาคาร เป็นต้น ซึ่งพื้นที่จังหวัดเหล่านี้ ได้รับผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม โดยตรงจากการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ประเภทต่างๆ อย่างมาก

แต่เนื่องจากการควบคุมกฎหมายเหล่านี้ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานก็ให้ความสำคัญในแต่ละประเด็นที่มีความแตกต่างกัน บางหน่วยงานก็มีการละเอียดที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนั้นๆ ดังนั้น เพื่อให้การควบคุมและจัดการกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ ที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ภาครัฐ จึงได้บัญญัติรูปแบบเพื่อมาใช้กำกับ ดูแล และจัดหมวดหมู่เรื่องดังกล่าวนี้ ที่เรียกว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 และได้มีการบังคับให้ผู้ลงทุนพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ทุกประเภท ในพื้นที่ 5 จังหวัดในข้างต้น ต้องโครงการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อขออนุญาตก่อนที่จะเริ่มพัฒนาโครงการ และก่อสร้างอาคารต่างๆ ของโครงการขึ้น ซึ่งการทำรายงานฉบับนี้ จะมีชื่อเรียกว่า Environment Impact Assessment: EIA

กล่าวคือ โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ ทั้งประเภทโครงการเพื่อการพักอาศัย การบริการชุมชน สถานที่พักตากอากาศ การจัดสรรที่ดิน หรือโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่ง

ซึ่งในปัจจุบัน จึงเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า การดำเนินงานจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA ตั้งแต่การจัดทำ จนกระทั่งถึงการพิจารณาเห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA จึงเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่ง ที่ผู้ลงทุนจะต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากทำให้การพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์เกิดความล่าช้า ไม่สามารถเปิดดำเนินการโครงการได้ ทำให้เสียโอกาสเชิงธุรกิจ และเป็นปัญหาต่อการออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม ที่ก่อให้เกิดความล่าช้าออกไป อีกด้วย

ดังนั้น จึงสมควรที่จะต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบสำหรับการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับแนวทางการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยเน้นเลือกทำการศึกษาเลือกโครงการ อาคารประเภทโรงแรมเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่ และลักษณะประเภทของการพัฒนาโครงการอีกประเภท ที่ได้รับความกระทบกระเทือนจากพระราชบัญญัติฉบับนี้มากเช่นเดียวกัน รวมทั้งจากการสำรวจเบื้องต้น ก็มีแนวโน้มการดำเนินงานเกิดขึ้นใหม่อย่างสม่ำเสมอ เพราะเป็นเขตพื้นที่ ที่มีอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูง (สรุปภาพรวมการท่องเที่ยวไทย, 2551) แม้อยู่ในช่วงสภาวะเศรษฐกิจถดถอยก็ตาม ทั้งยังเป็นกรณีศึกษาที่ผู้ลงทุน ได้รับปัญหาจากเรื่องนี้อย่างชัดเจน ดังแผนภาพที่ 1.1.

แผนภาพที่ 1.1. แสดงที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบ ความเสียหายและความล่าช้า ที่เกิดจากการทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environment Impact Assessment) กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์
2. ศึกษาการดำเนินแนวทางการจัดทำรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรม เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต
3. ศึกษาปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม ระหว่างการจัดทำรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรม เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต
4. ศึกษาถึง แนวทางแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะ การแก้ไขปัจจัยที่มีผลกระทบ ความเสียหายและความล่าช้า ที่เกิดจากการทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environment Impact Assessment) กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์

1.3. สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการวิจัย และข้อมูลที่ได้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางอ้างอิงในการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรม
2. การที่รับทราบกระบวนการ ขั้นตอน รวมทั้ง รายละเอียดการดำเนินการจัดทำรายงานฯ ตามสภาพแวดล้อม จะช่วยลดความล่าช้าในการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรม
3. นอกจากปัจจัยด้านอื่นๆ แล้ว ปัจจัยทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม น่าจะเป็นส่งผลกระทบต่อการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรม ที่เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ขณะช่วงการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมายของการเตรียมงานโครงการ (Pre Construction)

1.4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสำหรับการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยศึกษาตั้งแต่ขั้นการเตรียมงานโครงการ (Pre Construction) ขั้นการก่อสร้างโครงการ (Under Construction) และขั้นการส่งมอบโครงการ (Post Construction) แต่จะไม่ลงในรายละเอียดมากนัก โดยเน้นการเข้าใจในภาพกว้าง สำหรับเพื่อใช้ในการบริหารจัดการโครงการเท่านั้น
2. ศึกษาการดำเนินการและปัญหา ระหว่างการจัดทำรายงานฯ และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยคัดเลือกโครงการประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษาหลัก โดยเฉพาะโครงการที่จัดทำรายงานฯ และเสนอพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ตั้งแต่การบังคับใช้ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 โดยเน้นในช่วงเวลาที่ภาครัฐส่งเสริมการพัฒนาในพื้นที่การท่องเที่ยว คือ ตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2547 – มีนาคม 2551 รวม 4 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประเภทดังกล่าว มีการพัฒนาโครงการและก่อสร้าง รวมทั้งปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ แม้ในสภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างในปัจจุบัน นอกจากนั้น จากการศึกษาสถิติ การเสนอรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เบื้องต้น พบว่า ช่วงเวลาดังกล่าวการจัดทำรายงานฯ และเสนอพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล ส่วนมากจะเป็นพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เกือบร้อยละ 60 กล่าวคือ มีจำนวนโครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล พื้นที่จังหวัดภูเก็ตทั้งสิ้น 39 โครงการ จากจำนวนโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ทั้งสิ้น 39 โครงการจากทั่วประเทศ และโครงการทั้งหมดตามที่กล่าวมานี้ ประสบปัญหาความล่าช้าของโครงการ และเลื่อนการเปิดโครงการทั้งสิ้น
3. การดำเนินการ และปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ และการจัดทำรายงานฯและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ จะต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และหน่วยงานหลายๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติทั้งส่วนภาครัฐกิจ และวิชาชีพอย่างชัดเจน จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเฉพาะภาครวม ที่มุ่งเน้นการ

4. สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสภาพการทำงาน และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของทฤษฎี กับหลักการและการบริหารจัดการ รวมทั้งสรุปปัญหา โดยการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของ นักลงทุน สถาปนิก วิศวกร ผู้จัดทำรายงานฯ นักสิ่งแวดล้อม ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบถึงสถิติและผลการพิจารณารายงานฯ โดยคณะกรรมการควบคุมสิ่งแวดล้อมในการให้อนุญาตโครงการนั้นๆ

1.5. วิธีของการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัย

1.5.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสภาพการทำงาน และปัญหาระหว่างการจัดทำรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยคัดเลือกโครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษาหลัก เนื่องจากเป็นประเภทของอาคาร พื้นที่มีกิจกรรมการต่อพัฒนาโครงการ รวมทั้งการออกแบบและก่อสร้างอย่างเป็นที่นิยมลงทุนอย่างสม่ำเสมอ และยังปรากฏชัดเจน กล่าวคือ มิถุนายน 2547 – มีนาคม 2551 มีจำนวนโครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทั้งสิ้น 39 โครงการ และโครงการทั้งหมดตามที่กล่าวมานี้ ประสบปัญหาความล่าช้าของโครงการ และเลื่อนการเปิดโครงการทั้งสิ้น
2. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้งการพัฒนาโครงการ การออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมประเภทโรงแรมตากอากาศ ข้อกฎหมายต่างๆ กับรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: EIA การจัดทำรายงานฯ และการพิจารณารายงานฯ ของคณะกรรมการฯ โดยอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ อาทิเช่น เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสถิติการพิจารณาเห็นชอบฯ เอกสารราชการ ตำราการพัฒนาโครงการ และเกณฑ์วางกรอบการออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เป็นต้น
3. ศึกษาการดำเนินการ และปัญหาการจัดทำ รวมทั้งการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยการ

- นักลงทุนอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรมตากอากาศ

1. บริษัทฯ ที่พัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

2. บริษัทฯ ที่พัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 บริษัท

- สถาปนิก วิศวกร

1. บริษัทฯ ที่ออกแบบฯ สถาปัตยกรรม ที่ตั้งในเขตพื้นที่โดยรอบจังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

2. บริษัทฯ ที่ออกแบบฯ สถาปัตยกรรม ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

- ผู้จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. บริษัทฯ ที่รับบริการจัดทำรายงานฯ ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

2. บริษัทฯ ที่รับบริการจัดทำรายงานฯ ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

- นักสิ่งแวดล้อม กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

1. นักสิ่งแวดล้อม ระดับ 6 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

2. นักสิ่งแวดล้อม ระดับ 7 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

- ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

1. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต

2. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ฝ่ายอำนวยการ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต

3. นักผังเมือง จังหวัดภูเก็ต

4. หัวหน้าฝ่ายงานสถาปัตยกรรม เทศบาลนครภูเก็ต

5. หัวหน้าฝ่ายงานวิศวกรรม เทศบาลนครภูเก็ต

6. ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลนครภูเก็ต

7. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตอง
8. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลกมลา
9. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทราย

1.5.2. วิธีการศึกษา

1. ทำการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร บทความ และงานวิจัย รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ในเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ ประเภทโรงแรมตากอากาศ ชายทะเล และ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547
2. ทำการรวบรวม และศึกษาข้อมูล ดังต่อไปนี้
  - ข้อมูลรายละเอียดทั่วไป อาทิเช่น การศึกษาความเป็นไปได้โครงการ การออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม ของ ประเภทโรงแรมตากอากาศ ชายทะเล เบื้องต้น
  - กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนของผังเมืองและสิ่งแวดล้อม
3. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลกระทบสำหรับการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์
4. หาแนวทางวางกรอบแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนา จากผลการวิเคราะห์ที่ได้ ที่เหมาะสม
5. นำแนวทางที่ได้ไปสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง หาแนวทางวางกรอบ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาของโครงการต่อไป
6. วิเคราะห์ แนวทางวางกรอบปรับปรุง แก้ไข พัฒนาของโครงการ
7. สรุปผลการศึกษา และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาของโครงการ

1.5.3. เครื่องมือที่ใช้

1. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
2. แบบสัมภาษณ์แบบคำถามปิด (Close Ended Question)

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการดำเนินงานวิจัย

1. เพื่อแสดงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบสำคัญ ระหว่างขั้นตอนการจัดทำรายงานฯ จนถึง การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนา

2. เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา และปรับปรุงการพัฒนาโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การจัดทำรายงานฯ และพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA ตาม พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547
3. สำหรับใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง ในแนวทางการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ ส่วนของการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย

1.7. คำสำคัญ (Keywords)

1. พรบ.สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
2. การดำเนินการผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
3. สผ. คือ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
4. ผู้จัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ สถาบันอุดมศึกษา หรือนิติบุคคล ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
5. คณะกรรมการตรวจสอบรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบรายงานฯ
6. รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม *Environment Impact Assessment: EIA* คือ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
7. ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่ประกอบธุรกิจพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ประเภทต่างๆ (Developer)
8. บริษัทที่ปรึกษาและปฏิบัติวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม คือ นิติบุคคลที่ให้บริการวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม
9. บริษัทที่ปรึกษารับบริการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ นิติบุคคลที่ให้บริการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการจากกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
10. บริษัทที่พัฒนาลงทุนโครงการอสังหาริมทรัพย์ คือ นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจพัฒนาที่ดิน

1.8. แผนการดำเนินงานการศึกษาวิจัย

แผนการดำเนินงานการศึกษาวิจัยดังกล่าว จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ครอบคลุมทั้งข้อกฎหมายและลักษณะของการลงทุน อสังหาริมทรัพย์ ประเภทโรงแรม, การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ประเมินผล และการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งจะใช้ระยะเวลาการศึกษาวิจัยทั้งหมด 240 วัน โดยมีรายละเอียดดังตามตารางที่ 1.1.

ระยะเวลา แผนการดำเนินงาน	มี.ค. 52	เม.ย. 52	พ.ค. 52	มิ.ย. 52	ก.ค. 52	ส.ค. 52	ก.ย. 52	ต.ค. 52
ทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	██████████							
การรวบรวมข้อมูล			████████████████████					
- จัดสร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม)			██████████					
- ดำเนินการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูล				██████████				
- ดำเนินการรวบรวมข้อมูล					██████████			
การวิเคราะห์ประเมินผล							██████████████████	
- ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ							██████████	
- วิเคราะห์ประมวลผล							██████████	
สรุปผล และอภิปรายผล							██████████	

ตารางที่ 1.1. แผนการดำเนินงานการศึกษาวิจัย

บทที่ 2

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

2.1. ที่มาของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment: EIA เป็นมาตรการเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติโดยทั่วไป สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งสหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรือออสเตรเลีย ซึ่งการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเริ่มมีการจัดทำขึ้นครั้งแรกต่างประเทศ เมื่อปี พ.ศ. 2512 โดยอยู่ในบทมาตราส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ¹ ก่อนจะเริ่มแพร่หลายสู่ประเทศต่างๆ ในปี พ.ศ. 2515 ซึ่งในการประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมระดับนานาชาติ ณ กรุงมาริต ประเทศสเปน มีวัตถุประสงค์ในการประชุมเพื่อ “ให้แต่ละประเทศเริ่มตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังจะเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้โลกเสียสภาพสมดุล”² ในปี พ.ศ. 2532 จึงเป็นเสมือนก้าวอย่างแรก ที่ส่งผลให้ทุกๆ ประเทศ เริ่มเล็งเห็น และให้ความสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ทั้งในเรื่องของการตราบทกฎหมาย วิธีการควบคุมและดำเนินการ รวมทั้งบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน (ทวิงส์ ศรีบุรี, 2541: 16)

โดยในการประชุมครั้งนั้น ประเทศไทยก็ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าวด้วย และได้ปฏิบัติตามข้อเสนอในที่ประชุม ซึ่งได้มีมติเสนอให้มีมาตรการและแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมขึ้น และให้ประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุม เพื่อออกแนวทางและวางกรอบข้อกำหนดที่จะนำมาบังคับใช้ในแต่ละประเทศ พร้อมทั้งจัดตั้งหน่วยงานสำหรับรับผิดชอบในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศขึ้น อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ยังไม่เป็นที่แพร่หลายและการให้การตอบรับ การปฏิบัติตาม รวมทั้งเห็นประโยชน์ต่อการทำรายงานฉบับนี้สู่ประชาชน ดังปรากฏเหตุการณ์ความไม่เข้าใจระหว่างประชาชนและผู้จัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เป็นผู้ที่กำกับ ดูแล และควบคุมอีกด้วย เช่น กรณีศึกษาอาคารประเภทอาคารชุด (Condominium) หรืออาคารที่พักอาศัยรวม (Apartment) ไม่สามารถขอตงทะเบียนอาคารชุดหลังจากก่อสร้างเสร็จตามกฎหมายได้ เนื่องจากผู้ประกอบการ มิได้จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไว้ก่อนการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เพราะช่วงเวลาที่

¹ บัณฑิต จุลาศัย, การทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 11-13

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 18-19

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของการทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment: EIA กับการออกแบบงานสถาปัตยกรรมและการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากข้อกำหนดฉบับนี้ ผู้วิจัย จึงได้ทำการศึกษาถึงหลักทฤษฎี หลักวิชาการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ความรู้ความเข้าใจ และปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการต้องทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อโครงการ โดยเน้นลักษณะของโครงการและพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบสูงสุด คือ โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ประเภทโรงแรมตากอากาศ (Hotel Resort) เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ ที่ข้อกำหนดฉบับนี้ บังคับใช้อย่างเข้มข้น

2.2. ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment: EIA เป็นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความกังวลใจเรื่องปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น และเป็นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมนานาชาติ ใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในประเทศของตนเองและได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามความเหมาะสมแต่ละพื้นที่ของประเทศ โดยจะต้องอยู่บนพื้นฐานกรอบความเข้าใจของตัวบทกฎหมาย โดยทั่วไปดังต่อไปนี้

2.2.1. คำนิยามของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment: EIA มีความหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ดังนี้ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม³ คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมจากโครงการหรือกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม หรือสภาพแวดล้อมที่อาจจะเกิดผลกระทบต่อโครงการหรือกิจกรรมนั้น ทั้งในทางบวกก็ดี หรือทางลบก็ดี หรือเพื่อการเตรียมควบคุม ป้องกัน หรือแก้ไขก่อนการตัดสินใจดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความหมายที่นักวิชาการ นักสิ่งแวดล้อม สถาปนิก และหน่วยงานอื่นๆ ได้กำหนดนิยามไว้ได้ด้วยตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

³ สมาคมสถาปนิกสยามฯ, รวมกฎหมาย อาษา: พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประชารุ่งเรือง, 2548), หน้า 8-10

- การนำเสนอวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอันอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- การนำเสนอสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบ
- การประเมินความเป็นไปได้ของผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- การออกข้อกำหนดเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม
- การเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม
- การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อลดผลกระทบ
- การจัดแผนหรือมาตรการเพื่อดำเนินงานโครงการ เน้นด้านสภาพแวดล้อม

การประเมินผลกระทบทางธรรมชาติ⁴ หมายถึง การศึกษาเพื่อคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม ที่มาจากการดำเนินงานโครงการ อีกทั้งเพิ่มข้อเสนอแนะวิธีการลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ทำลายทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม⁵ เป็นการศึกษาผลกระทบของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นอันอาจเกิดการส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม บริเวณพื้นที่โครงการและโดยรอบพื้นที่โครงการ บนพื้นฐานการคาดการณ์ถึงการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นและเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ รวมทั้งมาตรการติดตามและตรวจสอบที่เหมาะสม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการต่างๆ ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งเป็นการเตรียมการเพื่อควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาของสิ่งแวดล้อม (บัณฑิต จุลาศัย, 2541: 209)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หมายถึง กิจกรรมในการจำแนกและการคาดคะเนผลกระทบก่อนการดำเนินการพัฒนา ต่อสิ่งแวดล้อมชีวกายภาพ และสุขภาพมนุษย์ โดยใช้ข้อกำหนดของนโยบาย โปรแกรมและวิธีการดำเนินงานโครงการตลอดจนข้อชี้แนะแนวทางแก้ไขผลกระทบที่จะมีต่อสภาพแวดล้อมด้วย (ทวิวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 11)

EIA คือ การตรวจสอบและประเมินผลกระทบอันเนื่องมาจากจุดประสงค์ แผนงานหรือแนวทางปฏิบัติโครงการต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ชีววิทยา วัฒนธรรม สังคม พร้อมทั้งจะต้องเกี่ยวเนื่องทั้งภูมิประเทศของแต่ละพื้นที่

⁴ กนกพร สว่างแจ้ง, การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมขั้นพื้นฐาน. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), หน้า 18-20

⁵ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. (กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาและผลิตสื่อ, 2547), หน้า 24-28

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม⁶ คือ การประเมินผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ที่มีต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านคุณภาพอากาศ น้ำ ดิน นิเวศน์วิทยา เศรษฐกิจ สังคม การจัดการขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์พื้นที่ โดยอ้างอิงจากข้อมูลและเครื่องมือวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาของสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม⁷ หรือ Environmental Impact Assessment: EIA จึงเป็นขบวนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมวางแนวทางป้องกันให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่น้อยที่สุด โดยมีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อการตรวจสอบ สรุปข้อมูลก่อนทำการตัดสินใจดำเนินงานโครงการ

จากค่านิยมของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายดังกล่าว สามารถจะจำแนกสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

ขบวนการ	จุดประสงค์	แนวทางหรือเครื่องมือ	ผลสรุป
พิสูจน์ การประเมิน การกำหนด การเตรียมการ การจำแนก	ช่วยในการตัดสินใจ ประเมิน ทดสอบ คาดการณ์ เตรียมการ เพื่อค้นหา	วิทยาศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ดำเนินการอย่างเป็นระบบ	ทางเลือก ข่าวสาร ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ แผนการดำเนินงาน มาตรการ การตัดสินใจ

ตารางที่ 2.1. แสดงการจำแนกสาระสำคัญของค่านิยมของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากค่านิยมในข้างต้น และสาระสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถที่จะสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ การพยากรณ์ผลกระทบที่จะเกิดจากการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรม โดยการประเมินแผนการดำเนินการหรือกิจกรรมอย่างมีระบบ ด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อการตัดสินใจวางแผนการดำเนินการ

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 18-19

⁷ Center, Lawy W. Environment Impact Assessment, (3rd editions. New York: McGraw-Hill), 2004: Page 45-48

2.2.2. หลักการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งริเริ่มในข้อกฎหมายสิ่งแวดล้อม (NEPA)⁹ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. 2512 ได้กำหนดให้โครงการอสังหาริมทรัพย์ทุกๆ โครงการทุกประเภท ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยจะมีสาระสำคัญในการวิเคราะห์ผลกระทบต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ใช้เป็นการเผยแพร่ ประเมินผลกระทบซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของโครงการอสังหาริมทรัพย์
  - การประเมินผลกระทบต้องใช้ระบบสหสาขาวิชาการ (Interdisciplinary) เพื่อให้การปฏิบัติ บรรลุผล โดยยึดหลักที่ว่า การประเมินที่ดีย่อมนำไปสู่การตัดสินใจที่ดี การตัดสินใจที่ดี ย่อมนำไปสู่โครงการที่ดี ซึ่งจะเป็นหลักประกันได้ว่าโครงการนั้นๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมด้วย¹⁰
- (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่ 2542: 2)

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพสูง ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและตัดสินใจที่ดี จะขึ้นอยู่กับกลไกที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจลงทุน หรือผู้ที่มีอำนาจอนุมัติโครงการ ต้องผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบมาแล้วว่า โครงการนั้นๆ จะส่งผลกระทบต่อรุนแรงหรือไม่ และจะส่งผลกระทบอย่างไร ดังนั้น ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจหรือผู้ที่มีอำนาจอนุญาตโครงการ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ มากเพียงพอที่จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบเหล่านั้นๆ ได้ พร้อมทั้งสามารถประเมินถึงคุณประโยชน์และโทษที่ประชาชนได้รับจากการที่โครงการนั้น เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม คือ ก่อสร้างแล้วเสร็จ

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32-35

⁹ NEPA มีชื่อย่อมาจาก The National Environmental Policy Act เป็นหน่วยงานสากลที่มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล ที่เกี่ยวกับข้อกฎหมายสิ่งแวดล้อม ที่แต่ละประเทศจะกำหนดใช้ ซึ่งจะเป็นการควบคุมเชิงนโยบาย กรอบของข้อกฎหมาย ไม่ลงในรายละเอียดมากนัก

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32-33

- ประชาชนต้องได้รับข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ถูกต้องจากทุกฝ่ายและประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณา ตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุญาตโครงการตลอดทั้งขบวนการ รวมถึงการตัดสินใจในการบัญญัติบังคับ กฎหมายที่อาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการอนุญาตโครงการ จะต้องมีส่วนการบังคับใช้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งการลงโทษเมื่อมีการละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมายนั้นๆ และการบังคับให้ปฏิบัติตามการตัดสินใจของผู้พิจารณาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

2.2.3. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่ง ที่เข้าร่วมการประชุมด้านสิ่งแวดล้อมนานาชาติ ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน พ.ศ. 2532 และนำข้อเสนอเรื่องแนวทางรองรับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในที่ประชุมมาปฏิบัติ ดังข้อความว่า “เมื่อผู้แทนประเทศไทยได้กลับมา ก็เริ่มนำแนวความคิดจากการประชุมมาดำเนินโครงการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นจุดเริ่มของการออกกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมาครั้งแรกของประเทศไทย”¹¹ (ทวิวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 16) ซึ่งการริเริ่มดังกล่าวปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 ซึ่งได้มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นเป็นครั้งแรกในมาตรา 77 และ 97 ว่า “รัฐพึงบำรุงรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมและความงามของธรรมชาติ รวมทั้งป่าไม้ ต้นน้ำ ลำธาร และน้ำ นอกจากนี้ รัฐก็พึงบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด และพึงจัดสิ่งเป็นพิษ ซึ่งได้ทำลายสุขภาพและอนามัยของประชาชน”¹² (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่ 2542: 3)

จากแนวทางดังกล่าว จึงเป็นที่มาของ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540 ซึ่งได้มีการกำหนดให้โครงการต่างๆ ทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมครั้งแรก โดยระบุวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไว้ดังต่อไปนี้

- เพื่อจำแนกและอธิบายในเชิงปริมาณเท่าที่สามารถจะทำได้ เกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ ของมนุษย์ที่จะถูกกระทบกระเทือนกันไป อัน

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 35-37

¹² กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, คู่มือขั้นตอนการดำเนินการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. (กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาและผลิตรายชื่อ, 2547), หน้า 32-34

- เพื่ออธิบายในเชิงปริมาณเท่าที่จะสามารถทำได้เกี่ยวกับขนาดของผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกในแง่การส่งเสริมทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ ของมนุษย์ กับทางลบในแง่การทำลายสิ่งแวดล้อมเท่านั้น
- พิจารณารวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการพิจารณาในรายละเอียดที่เกี่ยวกับวิธีการต่างๆ ทั้งในการออกแบบหรือการวางแผนโครงการ เพื่อให้เกิดผลเสียหายน้อยที่สุด โดยได้ผลดีมากที่สุดด้วย
- เพื่ออธิบายทางเลือกต่างๆ ของโครงการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่สามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาได้เหมือนกัน การนี้ให้กล่าวถึงรายละเอียดกับผลกระทบที่เื้อนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันเนื่องจากการคัดเลือกโครงการแต่ละทางด้วย

(สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อ้างถึงใน ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 13)

อย่างไรก็ตามหลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้เกิดจากพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ ไม่มีความแน่ชัดในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบ จนกระทั่ง พ.ศ. 2544 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จึงได้รับการพัฒนาและกำหนดแนวทางในการดำเนินการที่สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นการเริ่มต้นการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ดังข้อความที่ว่า

“ในการจัดทำรายงาน EIA กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน (ในขณะนั้น) ได้ออกประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจกรรมบางประเภทและบางขนาด ต้องจัดทำรายงาน EIA มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ.2524 ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของเมืองไทย” (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่ 2542: 6)

หลังจากนั้นการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็มีการปรับปรุงแนวความคิด กำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบ วิธีการปฏิบัติให้ชัดเจนขึ้นในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 ซึ่งระบุวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ดังต่อไปนี้

- เพื่อจำแนกทำนายและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการ โดยการเปรียบเทียบกับสถานะที่ไม่มีโครงการและเพื่อเตรียมการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ขั้นวางแผนโครงการ ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่

- เพื่อให้มีการนำปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม มาช่วยในการวางแผนโครงการและตัดสินใจ ดำเนินงานโครงการ

(สำนักงานนโยบายและแผน อ่างถึงใน ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 14)

การปรับปรุงขบวนการวิเคราะห์ผลกระทบใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2547 มีเจตนารมณ์ในการปรับปรุงเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- เพื่อปรับปรุงระบบ EIA ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งในการอนุมัติโครงการ กล่าวคือทั้งโครงการของรัฐและโครงการเอกชน มีระบบการทำงานแยกจากกันโดยชัดเจนว่าใครมีอำนาจอนุมัติโครงการของรัฐ ใครมีอำนาจอนุมัติโครงการเอกชน
- ปรับปรุงในเรื่องกระบวนการให้ความเห็นชอบ คือ การให้ความเห็นชอบรายงาน EIA จะผ่านความเห็นชอบหรือไม่ผ่านการทำรายงานวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมนั้น ในส่วนโครงการของเอกชนให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิมที่ผู้ให้ความเห็นชอบเป็นหน่วยงานของรัฐ คือ สวล. และในส่วนโครงการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นชอบ คือ คณะรัฐมนตรี (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่ 2542: 6)

เจตนารมณ์ในการปรับปรุง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2547 ดังกล่าวปรากฏสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดทำและพิจารณาความเห็นชอบรายงานฯ ดังต่อไปนี้

- กำหนดประเภทและขนาดของโครงการ หรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องมีการทำรายงาน EIA ไว้อย่างชัดเจน¹³
- กำหนดให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: EIA ก่อนการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการ ในกรณีโครงการที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีต้องจัดทำรายงานฯ ตั้งแต่ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
- กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: EIA ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดให้ กองวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มาตรวจสอบข้อมูลรายงานเบื้องต้นภายใน 15 วัน ถ้ารายงานฯ ไม่มี

¹³ มีประเภทโครงการที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: EIA ในปัจจุบัน ทั่วไปบนพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต จำนวน 22 โครงการ

- คณะกรรมการผู้ชำนาญการจะต้องพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เสร็จสิ้นภายใน 45 วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนดจะมีผลให้รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นผ่านความเห็นชอบ
- เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่เห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการนั้นๆ แล้ว จะแจ้งให้เจ้าของโครงการรับทราบ และแก้ไขตามประเด็นที่คณะกรรมการนำเสนอ ก่อนนำกลับเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการใหม่ ซึ่งต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน
- กำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตประกอบการส่งอนุญาต จนกว่ารายงานฯ จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และเมื่อรายงานฯ ได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตส่งอนุญาตได้ โดยให้นำมาตรการที่เสนอในรายงานฯ กำหนดเป็นเงื่อนไขในการออกใบอนุญาต และถือว่าเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตนั้นด้วย
- กำหนดคุณสมบัติผู้ที่สามารถจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยผู้ที่จัดทำต้องเป็นนิติบุคคล ที่มีผู้ชำนาญการศึกษผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 1 คน¹⁵ และได้รับใบอนุญาตรับรองคุณสมบัติจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยหลังปี พ.ศ.2547 ยังคงปรากฏอุปสรรคในการดำเนินงาน เช่น เจ้าของโครงการไม่เห็นความสำคัญ ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ขาดผู้ชำนาญการในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และไม่มีการกำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนชัดเจน ทั้งนี้สำนักงานนโยบายและแผนได้เล็งเห็นอุปสรรคดังกล่าวและได้พยายามปรับปรุงเพิ่มเติม แนวทางในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน โดยการริเริ่มให้มีการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น การกำหนดประเภทและขนาดโครงการ รวมทั้งขั้นตอนการเสนอรายงานฯ การเพิ่มบทลงโทษสำหรับเจ้าของโครงการ

¹⁴ มีหน้าที่มีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกำหนด ๓ รายละเอียดในภาคผนวก ข.

¹⁵ ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าในสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยา หรือสาขาภิบาล หรือเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม สาขาวิชาใดสาขาหนึ่ง ๓ รายละเอียดในภาคผนวก ข.

2.3. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ

รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นแสดงรายละเอียดของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบว่ามีการวิเคราะห์ถูกต้อง บนพื้นฐานความเป็นจริงและน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยทั่วไปแล้วหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะกำหนดแนวทางขั้นตอนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เพื่อเป็นแบบแผนให้เจ้าของโครงการและผู้เกี่ยวข้องใช้ปฏิบัติ

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ได้จำแนกโครงการต่างๆ ที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ต้องจัดทำรายงานฯ เป็นกลุ่มตามลักษณะและขนาดของโครงการเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เช่น กลุ่มงานพลังงาน กลุ่มงานคมนาคม กลุ่มงานเหมืองแร่ กลุ่มงานก่อสร้าง เป็นต้น โดยแต่ละกลุ่มงานจะกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ และโครงสร้างรายงานฯ เพื่อให้ผู้มีสิทธิที่จัดทำรายงานฯ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานฯ ทราบขอบเขตของในการศึกษา และเป็นแนวทางการจัดทำรายงานฯ ที่เหมาะสมกับขนาดและลักษณะของโครงการ ดังเช่นโครงสร้างจัดทำรายงานฯ ของโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศนี้

2.3.1. โครงสร้างรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ

กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบรายงานฯ และรับผิดชอบการดำเนินงานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ ประเภทที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่พักตากอากาศ¹⁶ ได้กำหนดโครงสร้างรายงานฯ เป็นแนวทางการ

¹⁶ มีรายละเอียดประกอบด้วย อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารที่ตั้งอยู่ริมน้ำ ทะเล ทะเลสาบหรือใกล้อุทยานแห่งชาติ โรงพยาบาล อาคารชุด โรงแรมและสถานที่ตากอากาศ โดยมีการจัดสรรที่ดินเป็นที่พักอาศัยส่วนบุคคลและอาคารที่พักอาศัยรวม

นอกจากนี้ เพื่อให้การจัดทำ ตรวจสอบ วิเคราะห์และพิจารณารายงานฯ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามโครงสร้างรายงานฯ ที่ได้กำหนดขึ้นนี้ มิได้มีไว้สำหรับการจัดทำรายงานฯ โครงการประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับจัดทำรายงานฯ จึงควรปรับเปลี่ยนโครงสร้างรายงานฯ ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละโครงการ ดังคำกล่าวที่ว่า ในบทบัญญัติตาม พรบ.สิ่งแวดล้อมฯ

“ควรพิจารณาลักษณะของกิจกรรมและลักษณะของโครงการ รวมทั้งสภาพแวดล้อม และที่ตั้งของโครงการ ตลอดจนลักษณะเฉพาะและความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่จะทำการศึกษา และขนาด ที่ตั้ง หรือวิธีการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเลือกใช้ เป็นต้น แล้วปรับหัวข้อของการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับโครงการนั้นๆ ซึ่งผู้ศึกษาจำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่จะดำเนินงานเป็นสำคัญ โดยจะใช้แนวทางนี้เพียงเป็นกรอบการศึกษาและจัดทำรายงานฯ เพื่อของการพิจารณาเท่านั้น” (สำนักงานนโยบายและแผน คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2542: 2-5)

โครงสร้างรายงานฯ ของโครงการในความรับผิดชอบของกลุ่มงานบริการประเภทที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่พักตากอากาศ แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

- รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับหลัก (Main Report) สำหรับให้ สผ. ทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์¹⁷ และจัดส่งให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่อนุญาตก่อสร้าง หรือเปิดดำเนินการ หรือขยายโครงการ หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้งานของโครงการนั้นๆ
- รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับย่อ (Executive Summary) สำหรับให้คณะกรรมการฯ พิจารณา ต้องประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นข้อมูลสรุปที่มีในรายงานฯ ฉบับหลักทุกประการ

2.3.2. โครงสร้างรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับหลัก¹⁸

รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับหลัก (Main Report) เป็นรายงานฯ ฉบับสมบูรณ์ที่จะประกอบด้วยรายละเอียดการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เอกสารอ้างอิงต่างๆ

¹⁷ ตามระเบียบจะต้องเสนอรายงานฯ ต่อ สผ. ไม่น้อยกว่า 15 ฉบับ

¹⁸ เรียบเรียงจากเอกสารเผยแพร่แนวทางการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่พักตากอากาศ โดยกลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและสถานที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

บทนำ

- ความเป็นมาของโครงการ เหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินงานโครงการ
- วัตถุประสงค์ของการจัดทำและขั้นตอนการนำเสนอรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา โดยมีพื้นที่ที่ทำการศึกษาจากแนวเขตโดยรอบโครงการไม่น้อยกว่า 1 กิโลเมตร
- ทางเลือกโครงการพร้อมเหตุผลประกอบ เช่น สถานที่ตั้ง ขนาดโครงการ รูปแบบอาคาร เป็นต้น
- สถานภาพการดำเนินการของโครงการขณะทำการศึกษา
- ระยะเวลาการศึกษาและจัดทำรายงานฯ

รายละเอียดโครงการ

แสดงรายละเอียดครอบคลุมถึงลักษณะ ประเภท และขนาดของโครงการ เพื่อให้เกิดภาพพจน์ของโครงการและสามารถใช้เป็นแนวความคิด ประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยจะสามารถแบ่งออกได้เป็น

- ประเภทและขนาดของโครงการ พื้นที่และกิจกรรมภายในโครงการ พร้อมเอกสารสิทธิ์ที่ดินทุกแปลงในโครงการ
- สถานที่ตั้งโครงการ
  - ที่ตั้งโครงการ รายละเอียดสถานที่ตั้งโครงการ ประกอบด้วย การเข้าถึงโครงการ ขนาดพื้นที่โครงการ การใช้ที่ดินข้างเคียงโดยรอบ พื้นที่โครงการและบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบ สถานที่สำคัญใกล้เคียง พร้อมแสดงภาพถ่ายสภาพปัจจุบัน แผนที่สังเขป
  - แผนผังแสดงโครงการ (Layout) แสดงทิศทาง ขอบเขตกรรมสิทธิ์ การใช้ที่ดินภายในโครงการและบริเวณใกล้เคียง ตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรมทั้งหมด พร้อมแผนผังแสดงสาธารณูปโภค แผนผังแสดงโครงการ ตำแหน่งที่ตั้งกิจกรรมทั้งหมดและแผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค
- รูปแบบอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในโครงการ โดยแสดงรูปแบบ ความสูง จำนวน และขนาดอาคาร ระบุพื้นที่ว่างและพื้นที่สีเขียว ร้อยละของพื้นที่ที่มีอาคารปกคลุม อัตราส่วนพื้นที่อาคารของโครงการทั้งหมดต่อพื้นที่โครงการ ขนาดพื้นที่แต่ละ

- แผนการก่อสร้างและดำเนินงาน แสดงรายละเอียดพร้อมแผนภูมิแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการก่อสร้าง การดำเนินงานของโครงการและการจัดแบ่งระยะของโครงการ รวมทั้งแผนการบริหารและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
- สภาพเศรษฐกิจและการลงทุนของโครงการ

สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบปัจจุบัน และสภาพพื้นที่โครงการก่อนมีโครงการหรือการดำเนินงานใดๆ

แสดงสภาพแวดล้อมและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม คุณค่าต่างๆ บริเวณพื้นที่โครงการและใกล้เคียง โดยให้มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการและผลกระทบนั้นๆ โดยแบ่งเป็นประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบในปัจจุบัน
  - ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือ ข้อมูลสภาพโดยทั่วไปทางกายภาพก่อนมีโครงการ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ระดับความสูง รูปแบบการระบายน้ำ ประเภทและคุณสมบัติของดิน ความลึกจากผิวดินถึงชั้นหิน การทรุดของดิน ข้อมูลสภาพอากาศ ความเร็วลม การใช้ประโยชน์ของแหล่งน้ำ (ถ้ามี) มาตรฐานคุณภาพน้ำ และความลึกของน้ำใต้ดิน เป็นต้น
  - ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ คือ การอธิบายถึงระบบนิเวศน์ที่สำคัญในบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการ ทั้งระบบนิเวศน์บนบกและในน้ำ
  - คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ คือ การใช้น้ำ การจัดการน้ำเสีย การระบายน้ำ การจัดการขยะมูลฝอย และการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น
  - คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต คือ การเสนอข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เช่น ข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางเข้าถึงทัศนียภาพบริเวณที่ตั้งโครงการ สภาวะสาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น
- สภาพพื้นที่โครงการก่อนมีโครงการหรือก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายละเอียด หรืออธิบายลักษณะภูมิศาสตร์ทั่วไป ธรณีสัณฐาน ลักษณะดิน ความอุดมสมบูรณ์ แหล่งน้ำและการใช้ ประโยชน์ของแหล่งน้ำนั้น คุณภาพอากาศ ระดับเสียง การสั่นสะเทือน การใช้ประโยชน์ในพื้นที่เดิม การคมนาคม การบริการสาธารณสุขปกปักรักษาพื้นฐาน ในบริเวณพื้นที่โครงการก่อนการดำเนินการ

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการ

ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยอาศัยเกณฑ์หรือรายละเอียดประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ กลุ่มงานบริการชุมชนและที่ปรึกษา กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องประเมินผลกระทบให้มีความชัดเจน ทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้าง (Under Construction) และเปิดดำเนินการ (Post Construction) โดยผลกระทบระหว่างการดำเนินการ ทั้งด้านบวกและด้านลบ สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะต้องใช้หลักเปรียบเทียบระหว่างการมีและไม่มีโครงการดังต่อไปนี้

- รายละเอียดและกิจกรรมของโครงการ
  - **การใช้น้ำ** จะต้องมี การนำเสนอแสดงรายละเอียดแหล่งของการใช้น้ำ การปรับปรุงคุณภาพของน้ำใช้ ระบบจ่ายน้ำ การสำรองน้ำ ความสามารถในการให้น้ำของบ่อบาดาล¹⁹ และเอกสารอ้างอิงจากหน่วยราชการ ปริมาณน้ำใช้แต่ละกิจกรรมในโครงการ
  - **การจัดการน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล** แสดงรายละเอียดการปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม ความเหมาะสมของระบบบำบัดน้ำเสียภายในของโครงการ แบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสีย รายละเอียดการออกแบบและการคำนวณ เป็นต้น
  - **การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม** แสดงรายละเอียดระบบระบายน้ำในพื้นที่ของโครงการ ปริมาณน้ำระบายจากโครงการสู่ภายนอก เป็นต้น
  - **การจัดการขยะมูลฝอย** แสดงรายละเอียดการประเมินปริมาณขยะมูลฝอยจากกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งกากตะกอนไขมันจากระบบบำบัดน้ำเสีย รายละเอียดของภาชนะหรือห้องเก็บรวบรวม และความสามารถการขนถ่ายมูลฝอย เป็นต้น
  - **ระบบไฟฟ้าและพลังงาน** แสดงรายละเอียดการประเมินปริมาณการใช้ไฟฟ้า รายละเอียดแหล่งไฟฟ้า หรือกระบวนการผลิตไฟฟ้าในกรณีที่โครงการมีการผลิตใช้ไฟฟ้าเอง
  - **ระบบป้องกันอัคคีภัย** แสดงรายละเอียดระบบป้องกันอัคคีภัย แผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดอัคคีภัย และประสิทธิภาพของระบบป้องกันอัคคีภัย
  - **การจราจร** แสดงการประเมินปริมาณรถยนต์หรือปริมาณการจราจรที่เกิดจากโครงการ พื้นที่จอดรถ ทางเข้าออกและจำนวน ตำแหน่งที่จอดรถภายในโครงการ เป็นต้น

¹⁹ ในกรณีที่โครงการ มีการขุดบ่อบาดาลเป็นน้ำใช้ แทนระบบน้ำประปาของโครงการ

- **การระบายอากาศ** ประกอบด้วย กลิ่น คิวและไอความร้อน แสดงรายละเอียดแหล่งกำเนิดกลิ่น คิวและไอความร้อน การระบายอากาศภายในอาคาร ตำแหน่งจุดระบาย เป็นต้น
  - **การใช้ที่ดิน** แสดงรายละเอียดการจัดภูมิสถาปัตยกรรม การใช้ที่ดินในโครงการ ความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่โครงการ ผลกระทบด้านสุนทรียภาพและทัศนียภาพ เป็นต้น
  - **การสื่อสาร** แสดงรายละเอียดอุปกรณ์และระบบการสื่อสาร ระบบป้องกันฟ้าผ่าและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารภายในโครงการ
  - **เจ้าหน้าที่และพนักงาน** แสดงรายละเอียดจำนวนบ้านพักและประเมินผลกระทบจากกิจกรรม
- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะก่อสร้างและเปิดดำเนินการ
- **ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ** แสดงการประเมินผลกระทบสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น ขณะทำการก่อสร้างหรือดำเนินงานโครงการ เช่น ความลาดชัน สภาพพื้นที่เดิม การเกิดฝุ่นละออง การกำเนิดเสียง สิ่งปฏิกูล เป็นต้น
  - **ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ** แสดงการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับระบบนิเวศน์วิทยานกและในน้ำหรือชายฝั่งทะเล
  - **คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์** แสดงการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับระบบสาธารณูปโภคของชุมชนบริเวณใกล้เคียงโครงการ เช่น การใช้น้ำ การระบายน้ำฝน การใช้ไฟฟ้าและการคมนาคมขนส่ง เป็นต้น
  - **คุณค่าคุณภาพชีวิต** แสดงการประเมินผลกระทบจากการพัฒนาโครงการที่อาจเกิดขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสังคมและเศรษฐกิจ

มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

พิจารณาผลการศึกษารายละเอียดโครงการและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ควบคุมให้เกิดผลกระทบที่น้อยที่สุด ซึ่งเจ้าของโครงการหรือผู้ประกอบการสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวถือเป็นข้อเสนอที่จะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

- มาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่าง ๆ แสดงรายละเอียดการควบคุมผลกระทบต่างๆ ตามที่ได้ประเมินไว้ เช่น แผนดำเนินการระยะเวลาดำเนินการ และค่าใช้จ่าย เป็นต้น
- กรณีที่จะเกิดค่าความเสียหายที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ แสดงรายละเอียดการชดเชยและมาตรการป้องกัน แก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นนั้น

2.3.3. โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับย่อ

รายงานฉบับย่อ เป็นรายงานสำหรับการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยรายละเอียด ในประเด็นสำคัญที่เสนอไว้ในฉบับหลักอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- บทนำ
  - ความเป็นมาและจุดประสงค์การพัฒนาโครงการ
  - วัตถุประสงค์การจัดทำรายงานฯ
  - ทางเลือกที่ตั้งโครงการ และวิธีดำเนินงานโครงการ พร้อมแสดงผลและข้อพิจารณาในการเลือกทำเลที่ตั้ง
  - ประเภท ขนาด รูปแบบสถาปัตยกรรมและความสูงของอาคาร รวมทั้งสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เป็นภายในโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
  - ที่ตั้งโครงการ ขนาดพื้นที่โครงการ สภาพแวดล้อมโดยรอบ พร้อมรูปภาพประกอบ แผนที่ตั้งโครงการ และแผนที่แสดงองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการ ในระยะห่างอย่างน้อย 1 กิโลเมตร โดยใช้มาตราส่วน 1:50,000 หรือมาตราอื่นที่เหมาะสม
- สรุปรายละเอียดสภาพแวดล้อมปัจจุบัน
  - สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโครงการ สรุปสภาพปัญหาพื้นที่บริเวณโดยรอบโครงการในประเด็น ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต
  - สภาพและปัญหาบริเวณพื้นที่โครงการในปัจจุบันก่อนการดำเนินการใดๆ สรุปสภาพพื้นที่และปัญหาในปัจจุบัน เช่น สภาพภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณูปโภค การระบายน้ำ น้ำผิวดิน เป็นต้น รวมทั้งอธิบายความสามารถด้านสาธารณูปโภค ในการรองรับกิจกรรมหรือโครงการ พร้อมแสดงแผนผัง หรือรูปภาพประกอบ
- สรุปการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
  - รายละเอียดกิจกรรมภายในโครงการ เสนอรายละเอียดโครงการและประเมินความสามารถ ประสิทธิภาพของระบบสาธารณูปโภคภายในโครงการ เมื่อเปิดดำเนินการแล้ว โดยอธิบายถึงการคาดการณ์ปริมาณตำแหน่งที่ตั้ง จำนวน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ การบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำ การป้องกันน้ำท่วม การกำจัดขยะมูลฝอยและกากของเสีย การ

- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระหว่างก่อสร้างและดำเนินการ อธิบายรายละเอียดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมบริเวณโครงการ และพื้นที่โดยรอบ ในระหว่างการก่อสร้างและการดำเนินการในประเด็น ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพของชีวิต

- สรุปมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ

เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยอ้างอิงการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง โดยสามารถแบ่งมาตรการเป็น ระหว่างการก่อสร้างและดำเนินการ ตามที่เสนอในรายงานฯ ฉบับหลัก

2.4. แนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ

กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับใช้เป็นแนวทางราบสำหรับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการ สถาปัตยกรรมที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งประกอบไปด้วย รายละเอียดและเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณารายงานฯ ตามประเด็นในโครงร่างการจัดทำรายงานฯ ซึ่งมีรายละเอียดโดยย่อต่อไปนี้²⁰

2.4.1. สภาพภูมิประเทศ

- รวบรวมข้อมูลและรายงานการศึกษาด้านสภาพภูมิประเทศบริเวณโครงการ ประกอบกับแผนที่แสดงที่ตั้งโครงการ อัตราส่วน 1:50,000 ของกรมที่ดินและเอกสารอ้างอิง
- ศึกษารายละเอียดการออกแบบและแผนดำเนินการของโครงการ ด้านการเตรียมพื้นที่และลักษณะการวางผังโครงการ
- ประเมินผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนสภาพภูมิประเทศระหว่างก่อสร้างโครงการและเปิดดำเนินโครงการ พร้อมเสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

²⁰ ดูภาคผนวก ข.

2.4.2. สภาพภูมิอากาศ

- รวบรวมข้อมูลอุตุนิยมวิทยา จากสถานีตรวจอากาศที่ใกล้เคียงที่ตั้งโครงการ ซึ่งได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ความชื้น อุณหภูมิ กระแสลม พร้อมทั้งแสดงเอกสารอ้างอิง
- ศึกษาชนิด ปริมาณและแหล่งกำเนิดมลสารบริเวณใกล้เคียง
- ประเมินผลกระทบด้านคุณภาพอากาศต่อโครงการ ทั้งจากการก่อสร้างและดำเนินโครงการและผลกระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียง
- เสนอมาตรการลดผลกระทบในระหว่างการก่อสร้างและระหว่างเปิดดำเนินงานโครงการ

2.4.3. คุณภาพน้ำ

- รวบรวมข้อมูลคุณภาพของน้ำบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลนั้น
- เก็บตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำบริเวณใกล้เคียง โดยกำหนดสถานีเก็บน้ำไม่น้อยกว่า 2 สถานีเพื่อนำมาวิเคราะห์คุณสมบัติทางกายภาพ ทางเคมีและทางชีวภาพ เช่น pH, BOD, TKN และ Coliform Bacteria เป็นต้น
- สำรวจพื้นที่โครงการ ระบุแหล่งของมลภาวะโดยรอบโครงการ
- ประเมินผลกระทบต่อคุณภาพน้ำที่เกิดจากการระบายน้ำทิ้งของโครงการสู่แหล่งน้ำ ในรูปของ BOD Mixing และ Total BOD loading
- เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากน้ำ

2.4.4. ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ

- ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมระบบนิเวศน์บนบก หรือในน้ำบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
- ศึกษาชนิด จำนวน การแพร่กระจาย แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืชหายากที่มีอยู่ในระบบนิเวศน์บริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
- แสดงเอกสารรับรองการดำเนินโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีโครงการอยู่ในบริเวณหรือใกล้เคียงพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศน์สิ่งแวดล้อม
- เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเนื่องจากการก่อสร้างและดำเนินโครงการ

2.4.5. คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

- การใช้ประโยชน์ที่ดิน
  - ตรวจสอบความสอดคล้องของลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณโครงการและใกล้เคียงกับข้อกำหนดของผังเมือง พร้อมแสดงแผนผังสีการใช้ประโยชน์ที่ดิน แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินจากผังเมืองจังหวัด หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
  - ศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่โครงการ และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง อย่างน้อย 1 กิโลเมตร โดยรอบพื้นที่ของโครงการ²¹
  - ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการกับอัตราส่วนร้อยละการใช้ประโยชน์ที่ดินตามข้อบังคับของเมือง ในกรณีที่พื้นที่โครงการอยู่ในเขตพื้นที่ที่ไม่สอดคล้องกับการวางผังเมือง
  - ประเมินความสอดคล้องของโครงการกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต และผลกระทบจากโครงการที่มีต่อประโยชน์การใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง
- การใช้น้ำ
  - รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้น้ำบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ก่อนมีการก่อสร้างและดำเนินงานโครงการ
  - ประเมินปริมาณน้ำใช้ภายในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ
  - ประเมินความพอเพียงในการให้บริการจ่ายน้ำและคุณภาพของแหล่งน้ำของโครงการ
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบเกี่ยวกับการใช้น้ำภายในโครงการ
- การจราจรและการคมนาคมขนส่ง
  - รวบรวมข้อมูลปริมาณการจราจรบนถนนสายหลักที่ผ่านด้านหน้าโครงการ และบริเวณใกล้เคียง
  - ศึกษาปริมาณการจราจรที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมของโครงการ
  - ศึกษาการวางผังระบบการจราจรและพื้นที่จอดรถภายในโครงการ พร้อมแสดงผังการจราจรทางเข้าออก จำนวน และตำแหน่งที่จอดรถภายในโครงการ

²¹ กรณีที่โครงการตั้งอยู่นอกเหนือเขตการควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินของตามข้อบังคับผังเมืองรวมจังหวัดนั้นๆ

- ประเมินความสอดคล้องกับระบบจราจรและพื้นที่จอดรถภายในโครงการ กับข้อบังคับทางกฎหมายและสภาพพื้นที่ถนนด้านหน้าโครงการ
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบด้านการจราจรที่อาจจะเกิดขึ้นในโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
- การบำบัดน้ำเสีย
- ประเมินปริมาณและลักษณะของน้ำเสียที่เกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ โดยการคำนวณจากปริมาณน้ำใช้²² พร้อมทั้งจะต้องแสดงเอกสารอ้างอิงการคำนวณ
  - ตรวจสอบประสิทธิภาพและรายละเอียดระบบบำบัดน้ำเสียทุกขั้นตอน
  - ศึกษาอัตราการไหลและลักษณะของน้ำเสีย²³
  - ศึกษาแผนผังของระบบบำบัดน้ำเสียและแสดงแนวระดับน้ำของระบบรวบรวม ตั้งแต่แหล่งกำเนิดน้ำเสียจนถึงแหล่งรองรับน้ำทิ้ง
  - ประเมินคุณภาพน้ำทิ้งภายหลังการบำบัดและปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้ง
  - ศึกษาปริมาณ คุณภาพ การจัดการและสุขภาพอนามัย กรณีนำน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดมาใช้ประโยชน์ใหม่
  - ประเมินผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบการบำบัดน้ำเสีย
- การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
- ศึกษาอัตราการระบายน้ำออกนอกโครงการ สภาพเดิมและหลังการปรับเปลี่ยนพื้นที่ระหว่างการก่อสร้างและดำเนินงานโครงการ
  - ประเมินปริมาณน้ำทิ้งที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในโครงการและระหว่างการดำเนินงานก่อสร้าง
  - ประเมินปริมาณน้ำฝนบริเวณโครงการในระยะ 3 ชั่วโมงแรก
  - ประเมินประสิทธิภาพของแหล่งรองรับน้ำทิ้ง และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับแหล่งรองรับน้ำทิ้งนั้น
  - ศึกษามาตรการควบคุมอัตราการระบายน้ำทิ้ง และการหน่วงน้ำไว้ภายในโครงการของภาพรวมของโครงการทั้งหมด
  - ศึกษาการออกแบบ แผนผังและระบบการระบายน้ำออกสู่ภายนอกโครงการ

²² ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณน้ำใช้ทั้งหมดของโครงการ

²³ ค่า BOD

- ประเมินผลกระทบจากการระบายน้ำออกสู่ภายนอกโครงการ ที่อาจจะเกิดกับบริเวณใกล้เคียงได้
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
- การกำจัดมูลฝอยและกากของเสีย
  - ประเมินปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากทุกๆ กิจกรรมภายในโครงการ ระหว่างการดำเนินงานก่อสร้าง โดยการคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยจากข้อมูลอ้างอิงที่สามารถเชื่อถือได้ พร้อมแสดงวิธีการคำนวณ
  - ประเมินความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบขนถ่ายและกำจัดขยะมูลฝอยภายในท้องถิ่น พร้อมแสดงเอกสารรองรับจากหน่วยงานนั้นๆ
  - ศึกษาแผนการจัดการขยะมูลฝอยของโครงการว่ามีความสอดคล้องกับมาตรการจัดการของท้องถิ่น
  - ศึกษาการออกแบบรายละเอียด อุปกรณ์ และห้องพักมูลฝอยภายในโครงการ พร้อมแสดงตำแหน่งและรูปแบบของอาคารทั้งหมด ระยะเวลาในการเก็บพัก และการจัดการน้ำเสียที่จะเกิดขึ้น
  - ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ตั้ง เพื่อการประเมินผลกระทบทางด้านสุนทรียภาพและความเดือดร้อน ราคาค่าของผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณโดยรอบ
  - ประเมินผลกระทบด้านมลพิษอากาศ เสียง น้ำและดิน ที่เกิดเนื่องจากการจัดการขยะมูลฝอยภายในโครงการ
  - ประเมินปริมาณกากตะกอน เนื่องจากการบำบัดน้ำเสีย และไขมัน
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบการกำจัดมูลฝอยและกากของเสีย
- ไฟฟ้าและพลังงาน
  - ศึกษาการออกแบบอาคารและอุปกรณ์ที่ใช้ภายในโครงการ เพื่อประเมินปริมาณการใช้พลังงาน และกระแสไฟฟ้า
  - ประเมินปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ภายในโครงการ และเปรียบเทียบกับกรณีมีมาตรการประหยัดไฟฟ้า ทั้งระหว่างการก่อสร้างและดำเนินโครงการ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบไฟฟ้าและพลังงาน
- อัคคีภัย
  - แสดงรายละเอียด ชนิด จำนวน และประสิทธิภาพของระบบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งสัญญาณเตือนภัย ทางหนีไฟฉุกเฉิน
  - แสดงแผนผังตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและทางหนีไฟ

- ประเมินโอกาสที่จะเกิดอัคคีภัยและแหล่งที่เกิดอัคคีภัย พร้อมกับผลกระทบบริเวณใกล้เคียง
  - ศึกษากิจกรรมภายในโครงการและสภาพบริเวณโดยรอบ
  - ประเมินความสามารถและความพอเพียงของอุปกรณ์และระบบป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งบันไดหนีไฟของโครงการ และความสามารถในการให้บริการดับเพลิงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - ประเมินระบบป้องกันอัคคีภัยกับความสอดคล้องกับข้อกำหนด
- การระบายอากาศและระบบปรับอากาศ
    - ศึกษาสภาพแวดล้อม ทิศทางลม และการระบายอากาศในพื้นที่โดยรอบโครงการก่อนมีการก่อสร้างและดำเนินงานโครงการ
    - ประเมินผลกระทบต่อการบินทิศทางลมและสภาวะการระบายอากาศของพื้นที่โดยรอบโครงการ
    - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบการระบายอากาศและระบบระบายอากาศ

2.4.6. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

- เศรษฐกิจและสังคม
  - รวบรวมข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนจากกลุ่มตัวอย่างบริเวณพื้นที่โครงการ
  - รวบรวมข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมบริเวณชุมชนใกล้เคียง
- สุขทรียภาพ
  - ระบุรายละเอียดการออกแบบอาคารในโครงการ ลักษณะรูปแบบอาคาร กลุ่มอาคารและสิ่งก่อสร้าง ความสูง การตกแต่งและทาสีอาคาร
  - แสดงตำแหน่งที่ตั้งอาคาร แนว หรือระยะรั้ว พร้อมภาพถ่าย แสดงสภาพพื้นที่โครงการและพื้นที่ข้างเคียง
  - ศึกษาสภาพแวดล้อมในปัจจุบันในรัศมีไม่น้อยกว่า 1 กิโลเมตร โดยรอบโครงการหรือมากกว่าตามความสูงและขนาดโครงการ
  - ระบุแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรม โบราณสถานหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี ในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร โดยรอบโครงการ

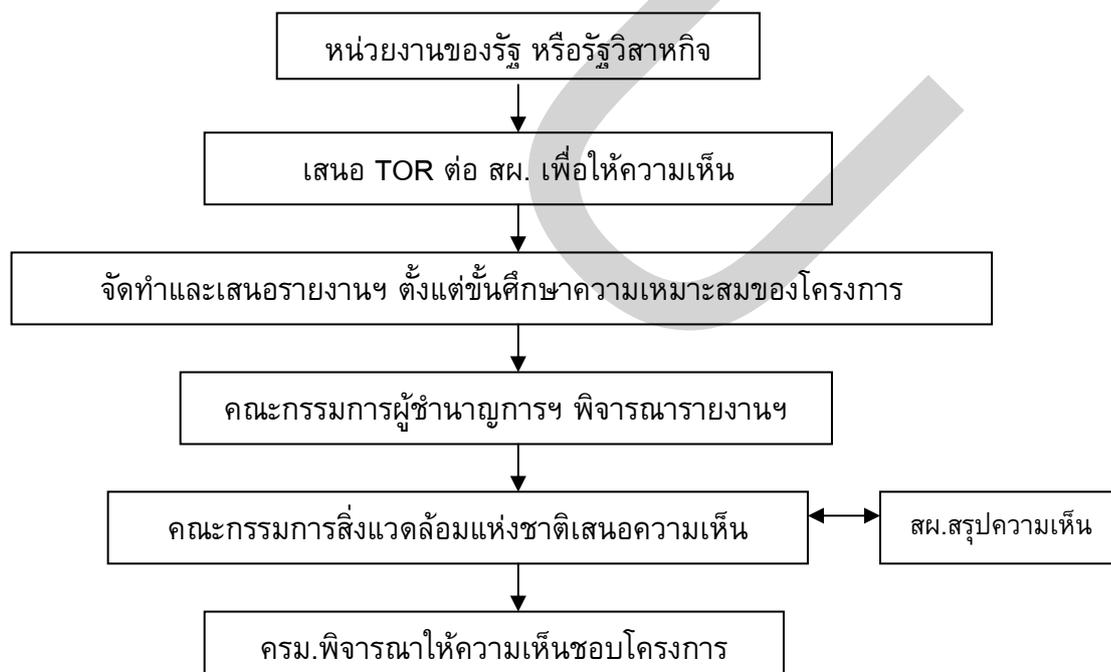
- ประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของสภาพแวดล้อมและสิ่งก่อสร้างภายในโครงการ พร้อมแสดงภาพเชิงซ้อนประกอบ เปรียบเทียบก่อนและหลังดำเนินการโครงการ
- แสดงรายละเอียดการจัดภูมิทัศน์และรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคาร

2.5. การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 กำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม โดยกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของรายงานฯ และพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้น ก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาเห็นชอบตามลักษณะของโครงการ ดังต่อไปนี้

2.5.1. โครงการที่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

โครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อผลผูกพันด้านงบประมาณ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา รายงานการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ไม่ได้กำหนดระยะเวลาตรวจสอบและพิจารณา

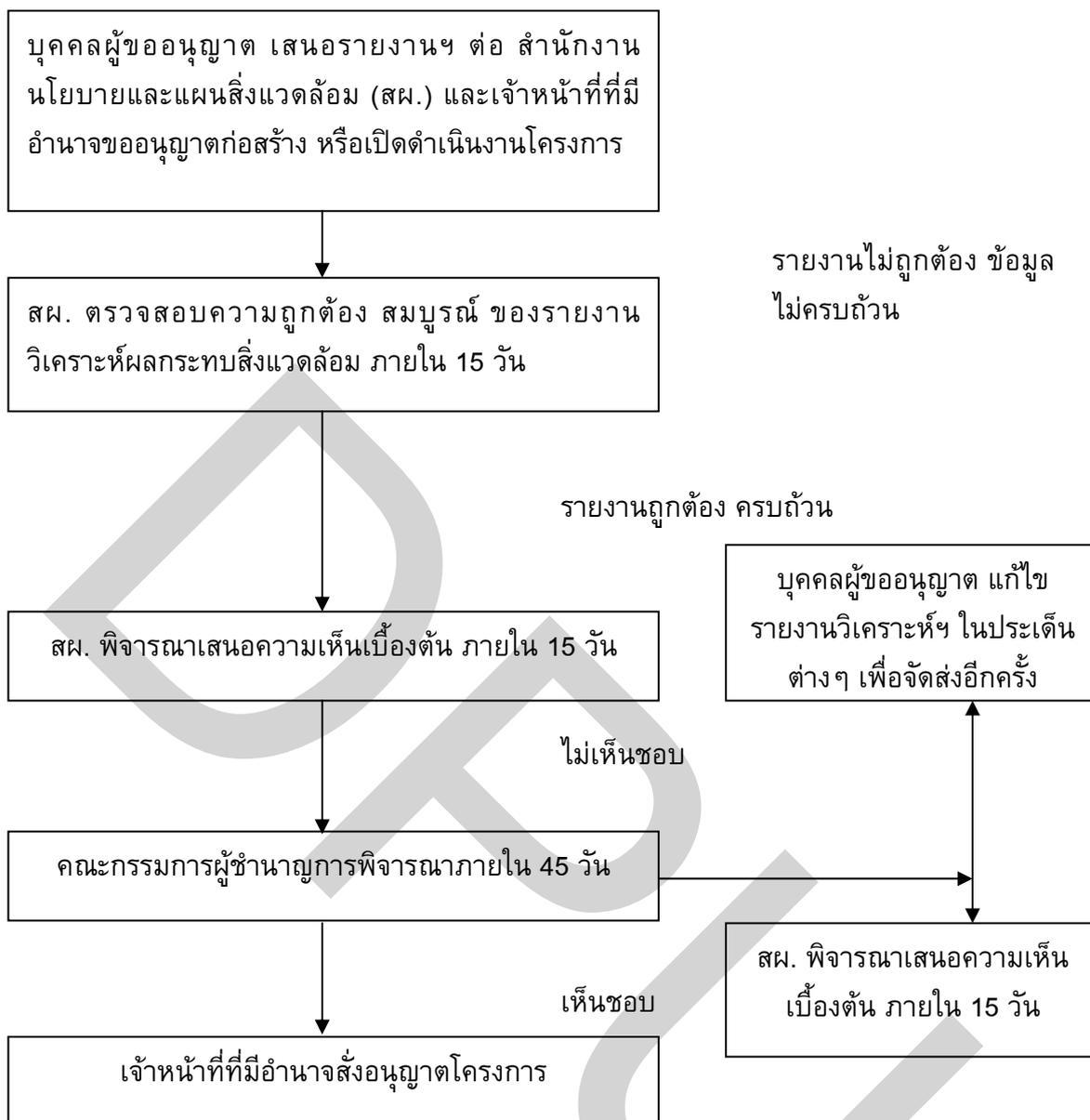
แผนภาพที่ 2.1. แสดงขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ที่ร่วมกับเอกชนที่ต้องเสนอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

จากแผนภาพที่ 2.1. จะเป็นกรอบของระยะเวลา และขั้นตอนการพิจารณารายงานฯ ที่ผู้ขอหรือนำเสนอรายงานฯ นั้น จะต้องมีการเผื่อระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการให้ดี เพื่อที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในภาพรวมของโครงการ

2.5.2. โครงการที่ไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หรือโครงการภาคเอกชน

โครงการที่ไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หรือโครงการภาคเอกชน แต่ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการตามกฎหมาย เช่น โครงการจัดสรรที่ดิน อาคารชุด โรงงานอุตสาหกรรม เขื่อนกั้นน้ำ เป็นต้น กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาให้ความเป็นชอบโครงการในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2547 กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ โดยให้กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตรวจสอบข้อมูลรายงานเบื้องต้นภายใน 15 วัน ถ้ารายงานฯ ไม่สมบูรณ์ให้แจ้งเจ้าของโครงการทราบ และแก้ไขรายงานให้ถูกต้อง และพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นภายใน 30 วัน ก่อนเข้าสู่การพิจารณาโดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการ

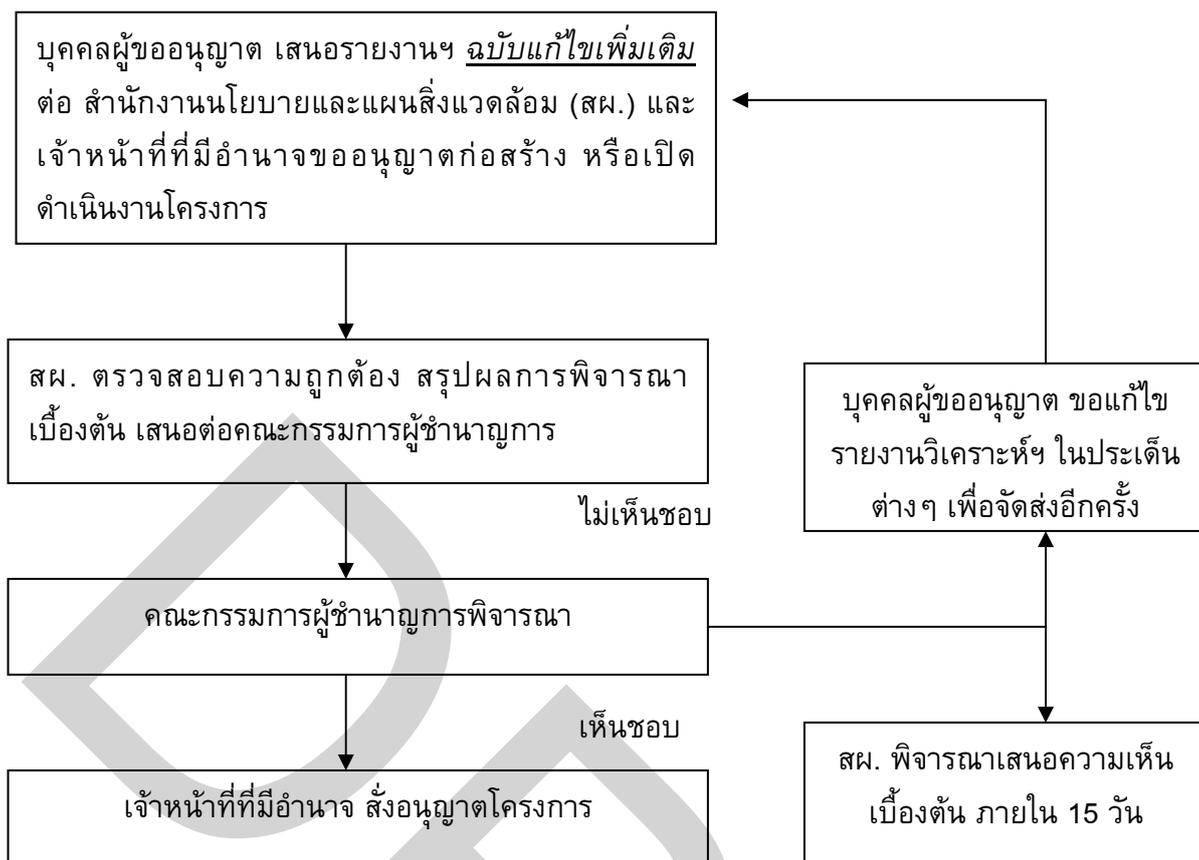
คณะกรรมการผู้ชำนาญการ จะต้องพิจารณารายงานการวิเคราะห์ฯ ให้เสร็จสิ้นภายใน 45 วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนด จะมีผลให้รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น ผ่านความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่เห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการนั้นๆ แล้ว จะต้องแจ้งให้เจ้าของโครงการรับทราบ และแก้ไขตามประเด็นที่คณะกรรมการฯ ได้นำเสนอ ก่อนจะนำกลับเข้าสู่กรอบการพิจารณาใหม่อีกครั้ง ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ซึ่งจะต้องมีกรอบระยะเวลาการพิจารณาใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน กำหนด 30 วัน

แผนภาพที่ 2.2. แสดงขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการของภาคเอกชนที่ไม่ต้องเสนอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี²⁴

จากแผนภาพที่ 2.2. จะเป็นกรอบของระยะเวลา และขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการของภาคเอกชนที่ไม่ต้องเสนอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ที่มีขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณา ที่มีกรอบระยะเวลาชัดเจน และไม่ยาวนานนัก ถ้าผู้ขออนุญาต มีการเตรียมเอกสารที่พร้อมและครบถ้วน

²⁴ ขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับการใช้พิจารณาโครงการที่ต้องยื่นขอรับการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

แผนภาพที่ 2.3. แสดงขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สำหรับโครงการของภาคเอกชนที่ไม่ต้องเสนอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี²⁵

จากแผนภาพที่ 2.3. จะเป็นกรอบของระยะเวลา และขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สำหรับโครงการของภาคเอกชนที่ไม่ต้องเสนอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ที่มีขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณา ที่มีกรอบระยะเวลาชัดเจน และไม่ยาวนานนัก ถ้าผู้ขออนุญาต มีการเตรียมเอกสารที่พร้อมและครบถ้วน

โครงการขนาดใหญ่ และตั้งอยู่ในพื้นที่ จังหวัดที่มีธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เช่น ภูเก็ต พัทยา หรือเกาะสมุย จะต้องผ่านการพิจารณารายงานฯ ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาด และเกิดความรอบคอบมากที่สุด

²⁵ ขั้นตอนการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สำหรับการใช้พิจารณาโครงการ ที่ต้องยื่นขอรับการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

บทที่ 3

การออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล

3.1. ที่มาของการออกแบบสถาปัตยกรรม

การออกแบบสถาปัตยกรรม ประกอบด้วยคำที่มีความหมาย คือ การออกแบบ และ สถาปัตยกรรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการออกแบบ (Design) หมายถึง ขบวนการแสวงหาแนวทาง หรือแผนการดำเนินการที่ดีที่สุด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ โดยการกระทำที่เป็นระเบียบภายในข้อจำกัด เกิดเป็นผลิตภัณฑ์หรือแผนการดำเนินการ ที่สามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบของผลการออกแบบนั้นๆ ได้ก่อน โดยการทดสอบ หรือทดลอง ก่อนการนำไปปฏิบัติได้จริง ดังตัวอย่างคำนิยามของการออกแบบที่บัญญัติโดยผู้รู้ ดังต่อไปนี้

- การออกแบบ คือ การใช้ความคิดในการเลือกใช้วัสดุ เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีหน้าที่ใช้สอยตามความต้องการ ทั้งในด้านอัตถประโยชน์และความงามในรูปร่าง ลักษณะ ตลอดจนรูปทรง (ทำนอง จันทิมา, 2532: 2)
- การออกแบบ คือ กระบวนการสร้างสรรค์หนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุ และ ลักษณะของทัศนธาตุเป็นองค์ประกอบ ใช้ทฤษฎีต่างๆ เป็นแนวทาง และใช้วัสดุ นานาชนิดเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ โดยที่นักออกแบบจะต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติ ตลอดกระบวนการสร้างสรรค์นั้น ซึ่งผลงานการออกแบบจะเกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีความสบายขึ้น หรือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทางกายภาพ หรือเพื่อการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม (มานิช กงกระบังทม, 2538: 27)
- *Our new definition of designing as the initiation of change in man made things implies that there are other objectives that must be achieved before drawings can be completed, or event started. (Jones, 1992: 6)*
- *Design is to search for and to use the essential. The search begins in the perceptive mind of man in nature. His purpose is fist to understand and then to communicate to others what he has learned of the essential character of all life; to fulfill essential human needs; and to pay his own part well in the total plan. (Herwitz, 1967: 208)*

- *Design is the means by which we order our surrounding, re-shaping natural material to suit our needs and purposes. It arises at the interface between human-kind and raw environment and expresses human intentions, desires and hope. (Rawson, 1987: 10)*

คำว่า สถาปัตยกรรม (Architecture) โดยทั่วไป จะหมายถึง การผสมผสานระหว่าง วิทยาการจัดการก่อสร้าง ศิลปะ และเศรษฐกิจ โดยจะต้องมีการคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและสภาพแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เป็นพื้นฐาน ทั้งทางด้านการใช้สอยทางสภาพร่างกายและด้านสุนทรียภาพของจิตใจ ดังข้อความที่ มจ.อิทธิเทพสุวรรณ กฤษดากร ทรงนิพนธ์ ไว้ดังต่อไปนี้

- และในความคิดเห็นของผู้เขียนแล้ว คำว่า Architecture เน้นความหมาย ที่จะหมายถึง ศิลปะและวิทยาการจัดการก่อสร้างที่เฉลียวฉลาด และประกอบทำขึ้น ด้วยศิลปะลักษณะ สถาปัตยกรรมมีภาระหน้าที่ สมองผลให้แก่มหาชนผู้มีอารยธรรมแล้ว ที่ประสงค์สิ่งของการงาน อันประกอบด้วยวิจิตรศาสตร์และความงามมากกว่าความเป็นประโยชน์และการประหยัดเท่านั้น (มจ.อิทธิเทพสุวรรณ กฤษดากร, 2539: 18-23)

ข้อความดังกล่าว จะต้องสอดคล้องกับ คำว่า สถาปัตยกรรม ที่วิทรูเวียส (Vitruvius) ประสงค์ให้เกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

- สถาปัตยกรรมต้องมีความมั่นคง (Strength) ใช้ประโยชน์ได้ (Utility) และสง่างาม (Grace) ซึ่งในช่วง 1,500 ปีต่อมา คือ ประมาณปลายคริสตวรรษที่ 16 ต่อกับต้นศตวรรษที่ 17 เซอร์ เฮนรี วัตสัน (Sir Henry Watton, 1568-1639) กวีและนักการเมืองชาวอังกฤษ ถอดความจากต้นฉบับของ วิทรูเวียส (Vitruvius) และบัญญัติเป็นคำจำกัดความ หรือคำขวัญขึ้นมาใหม่ว่า สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า ควรจะต้องประกอบด้วย ความมั่นคง (Firmness) การใช้สอยได้สะดวก (Commodity) และความพึงพอใจ (Delight) (มุสตี ทิพทัส, 2541: 4)

จากคำนิยามของการออกแบบและสถาปัตยกรรมข้างต้น การออกแบบสถาปัตยกรรม จึงหมายถึงขบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและตัดสินใจเลือกแนวทาง หรือการปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการก่อสร้าง และพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอย ความแข็งแรง และสุนทรียภาพของมนุษย์อย่างเป็นระบบ และไม่เป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อมาภายหลัง การที่จะออกแบบสถาปัตยกรรมให้ได้ประสิทธิภาพดังกล่าว สถาปนิก หรือผู้ออกแบบต้องมีหลักเกณฑ์ หรือบรรทัดฐานในการออกแบบ ดังต่อไปนี้

3.2. เกณฑ์การออกแบบสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป

การออกแบบสถาปัตยกรรม เป็นขั้นตอนหนึ่งของขบวนการออกแบบสถาปัตยกรรม ภายหลังจากวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดของโครงการ เป็นขั้นตอนการแก้ไขปัญหา และถ่ายทอดเป็นโครงสร้างหลายรูปแบบพิจารณา เปรียบเทียบเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และพัฒนาจนเป็นแบบสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์ มีการตัดสินใจที่เป็นระบบ โดยมีเกณฑ์ หรือ ประเด็นในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

3.2.1. สภาพแวดล้อม

การพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการออกแบบ และมีผลให้ลักษณะสถาปัตยกรรมแตกต่างกัน เพราะการออกแบบสถาปัตยกรรม คือ การเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมเดิมเป็นสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ อาคารข้างเคียง เส้นทางคมนาคม และระบบสาธารณูปโภค เป็นต้น และสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม เช่น ศาสนา ศิลปะพื้นถิ่น และเศรษฐกิจชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น ทั้งสภาพแวดล้อม บริเวณที่ตั้งโครงการ และบริเวณใกล้เคียง

สภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มีอิทธิพลต่อการกำหนดสถาปัตยกรรม ทั้งการวางผังบริเวณ ตำแหน่งอาคาร ตำแหน่งพื้นที่ใช้สอย รวมทั้งรูปร่าง รูปทรงของสถาปัตยกรรมนั้นด้วย กล่าวคือ สถาปัตยกรรมควรจะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ผู้ออกแบบจึงต้องทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างรอบคอบ และผลสนองความต้องการของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมได้ ทั้งสามารถนำสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถาปัตยกรรมนั้นด้วย ไม่ว่าจะป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ดังข้อความที่ว่า “งานสถาปัตยกรรมควรเป็นการผสมผสานจากการที่ผู้ออกแบบได้พยายามให้สิ่งก่อสร้างนั้นๆ เข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมและดินฟ้าอากาศ ตลอดจนสะท้อนให้เห็นชีวิตจิตใจและความเป็นอยู่ของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย” (มุสตี ทิพทัส, 2541: 9)

3.2.2. ประโยชน์ใช้สอย

ประโยชน์ใช้สอยเป็นพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ที่จะมุ่งหวังจะได้จากการออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อให้ความมุ่งหวังดังกล่าวจะประสบความสำเร็จ สถาปนิกต้องศึกษาถึงประเภทและจุดประสงค์ของสถาปัตยกรรมนั้นๆ ความต้องการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้สอย รวมทั้งกิจกรรม พฤติกรรม วัฒนธรรมของผู้ใช้สอย และลักษณะเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย

นอกจากพื้นที่ใช้สอยแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารสถาปัตยกรรม ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อประโยชน์ใช้สอยของสถาปัตยกรรมนั้นๆ ดังนั้น สถาปนิกต้องมีการจัดเตรียมพื้นที่ และเลือกใช้งานระบบต่างๆ ภายในอาคารให้มีความเหมาะสมกับการใช้สอยสถาปัตยกรรมนั้นด้วย เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำใช้ ระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบจราจรภายใน เป็นต้น

3.2.3. ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

การก่อสร้างสถาปัตยกรรมต้องมีการใช้งบประมาณจำนวนมาก สถาปนิกจึงควรพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น กับผลตอบแทนที่ได้จากการออกแบบนั้นๆ รวมทั้งระยะเวลาในการก่อสร้าง การดำเนินการ เพื่อให้สถาปัตยกรรมนั้น มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด อาทิเช่น

- ขนาดและลักษณะอาคาร ที่มีกรรมวิธีในการก่อสร้างไม่มีความซับซ้อน ก่อสร้างได้โดยง่าย และใช้ระยะเวลาสั้น
- การเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่สามารถหาได้ง่ายและมีความสะดวกในการขนย้าย ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดค่างบประมาณด้านการขนส่ง ทั้งยังมีผลให้การก่อสร้างใช้ระยะเวลาสั้นลงด้วย

3.2.4. ความแข็งแรง

คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของสถาปัตยกรรม คือ ความแข็งแรง มั่นคง สามารถใช้สอยได้อย่างปลอดภัย ดังตัวอย่างประเด็นที่ใช้ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

- โครงสร้าง การออกแบบโครงสร้างที่เหมาะสม แข็งแรง สามารถรองรับอาคารและการใช้สอยภายในได้อย่างปลอดภัย
- วัสดุก่อสร้าง การเลือกใช้วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงตามลักษณะของโครงการ การใช้สอยภายใน และสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ

3.2.5. สังคม และวัฒนธรรม

สถาปัตยกรรม เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากสังคม และวัฒนธรรม ในแต่ละท้องถิ่น การออกแบบจึงควรจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาวะทางสังคม สามารถสื่อสาร หรือยกระดับจิตใจของสังคมได้ ดังตัวอย่างประเด็นในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

- ความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบของโครงการ
- วัฒนธรรมและศิลปะท้องถิ่น
- สุนทรียภาพ

3.3. การออกแบบสถาปัตยกรรมโรงแรมตากอากาศชายทะเล

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นสถานตากอากาศ (Resort) ที่ให้บริการที่พักเพื่อการพักผ่อนสุดสัปดาห์ หรือการพักผ่อน ท่องเที่ยว และสันทนาการ มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ 1,000 ปี ก่อนคริสตกาล โดยเริ่มมีพัฒนาโครงการประเภทนี้ ขึ้นครั้งแรกในสมัยโรมัน จากความต้องการท่องเที่ยวของมนุษย์ รวมทั้งการเดินทางเพื่อประโยชน์ทางการเมือง การค้า การศาสนา การกีฬา และเพื่อประโยชน์สุขทางด้านสุขภาพอนามัย แล้วจึงมีการเผยแพร่ขยายสู่ทวีปยุโรป อาฟริกา เอเชียกลาง และสหรัฐอเมริกา จากนั้น ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนในทวีปยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกา นิยมจะท่องเที่ยวในสถานที่ตากอากาศมาก โดยเฉพาะโรงแรมตากอากาศชายทะเล ความนิยมดังกล่าว ทำให้โรงแรมตากอากาศชายทะเล เริ่มมีการแพร่หลาย ไปตามแนวชายทะเล และหมู่เกาะต่างๆ เช่น แนวชายฝั่งทะเลมหาสมุทรแอตแลนติกและอ่าวเม็กซิโก หมู่เกาะฮาวาย และฝั่งทะเลตอนเหนือของจาไมกา เป็นต้น ภายหลังความนิยมท่องเที่ยวและตากอากาศชายทะเล จึงกระจายสู่เอเชีย เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ ตามสถานที่ตากอากาศชายทะเลที่มีชื่อเสียงโดยทั่วไป

ในประเทศไทย โรงแรมตากอากาศเริ่มเกิดขึ้น เมื่อประเทศไทยมีการติดต่อกับชาวตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เกิดจากความต้องการที่พักสำหรับชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวยุโรปที่เข้ามาประกอบกิจการต่างๆ ในประเทศไทย นอกจากที่พักรวมในเมืองแล้ว ชาวยุโรปเหล่านั้น ยังนิยมพักรวมในสถานที่ตากอากาศชายทะเลด้วย รัฐบาลไทยในสมัยนั้น จึงจัดสร้างอาคารเพื่อการพักตากอากาศชายทะเลขึ้นเป็นครั้งแรกที่ ตำบลอ่างหิน แขวงเมืองชลบุรี เพื่อบริการชาวต่างชาติโดยเฉพาะ ภายหลังความนิยมในการพักตากอากาศชายทะเลก็ขยายสู่กลุ่มชนชั้นสูงของไทย เป็นที่นิยมในหมู่ราชวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเมื่อเส้นทางการเดินทางสู่สถานที่ตากอากาศชายทะเลได้รับการพัฒนาขึ้น การพักตากอากาศในโรงแรมตากอากาศชายทะเลก็เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป

โรงแรมตากอากาศชายทะเลในประเทศไทย ในระยะแรกมีต้นแบบมาจากโรงแรมในยุโรป ทั้งด้านสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม และการให้บริการ เพราะมีชาวยุโรปเป็นผู้บริหารกิจการ โรงแรมตากอากาศชายทะเลที่บริหารโดยคนไทยเริ่มต้นที่โรงแรมหัวหิน ซึ่งก่อสร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อรองรับการพักผ่อนของผู้โดยสารทางรถไฟ ดังคำกล่าวที่ว่า “เพื่อเป็นสถานที่ตากอากาศตามสมัยนิยมในยุคนั้น และความต้องการที่พักระหว่างการเดินทางของผู้โดยสารรถไฟระหว่างกรุงเทพฯ และสิงคโปร์” (บัณฑิต จุลาสัย, 2537: 33)

การดำเนินการของโรงแรมหัวหินประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก และเป็นแบบอย่างให้กับโรงแรมตากอากาศอื่นๆ ตามเส้นทางรถไฟ และสถานที่ตากอากาศที่มีชื่อเสียงทั่วไป กระทั่งถึงช่วงปลายของ พ.ศ. 2520 เมื่อมีการส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะเมื่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กำหนดให้ปี พ.ศ. 2530 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว ประเทศไทย ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้มีการเพิ่มปริมาณจำนวนโรงแรมและห้องพักมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศ และรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ซึ่งโดยมากแล้ว จะเป็นโรงแรมเพื่อการพักผ่อนในสถานตากอากาศชายทะเล เช่น โรงแรมเมอริเดียน และโรงแรมดุสิตลากูนา จังหวัดภูเก็ต โรงแรมรอนัลครุยส์ พัทยา เป็นต้น การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ที่มีอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางมาประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี มีผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทย และภูมิภาคจะถดถอยลดลง

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการของโรงแรมตากอากาศชายทะเลดังกล่าว คือ สถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งโรงแรมนั้นๆ เพราะนอกจากสถาปัตยกรรมจะเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกด้านที่พักอาศัยแล้ว สถาปัตยกรรมยังเป็นสิ่งที่ดึงดูด หรือสร้างความสนใจให้กับผู้ที่มาพักผ่อนได้เป็นอย่างดี ดังข้อความที่ว่า

“ในบรรดาปัจจัยต่างๆ ที่จะมีส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยว สถาปัตยกรรม ซึ่งจะมีความหมายรวมถึง การวางผังบริเวณ การออกแบบสิ่งแวดล้อม ภูมิสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้าง นับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง อาจจะได้กล่าวว่า สถาปัตยกรรมจะมีส่วนในการสร้างความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ให้กับโครงการท่องเที่ยวได้โดยตรง” (เขียนศักดิ์ แสนเกลี้ยง, 2542: 24)

การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเลได้พัฒนา ปรับปรุงวิธีการ และแนวทางการออกแบบให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่จะมาพักผ่อน ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและการบริการเรื่อยมา ทั้งการเพิ่มเติมการใช้สอยอื่นๆ นอกจากการบริการที่

3.3.1. เกณฑ์การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นสถาปัตยกรรมประเภทบริการชุมชน และที่พักอาศัย มีจุดประสงค์ เพื่อเป็นอาคารที่พักสำหรับผู้ที่ต้องการพักผ่อน ท่องเที่ยว การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งหมายรวมถึง การวางผังบริเวณ สภาพแวดล้อม สิ่งปลูกสร้าง และภูมิสถาปัตยกรรม ที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการพิจารณาออกแบบโครงสร้าง และเลือกทางเลือก ในประเด็นดังต่อไปนี้

- สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบของอาคารโรงแรมตากอากาศชายทะเล แสดงคุณภาพของโรงแรมนั้นๆ โดยทั่วไปแล้วโรงแรมตากอากาศชายทะเล จะตั้งอยู่ในบริเวณที่จะสามารถเชื่อมต่อกับชายหาด หรือทะเลได้โดยตรง หันหน้าสู่ทะเล หรือกิจกรรมทางน้ำ ทั้งนี้ การพิจารณาที่ตั้งขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม รวมทั้งความเหมาะสมในการดำเนินการ โดยคำนึงถึงลักษณะของที่ตั้งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง มีลักษณะภูมิศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในแต่ละช่วงเวลา หรือไม่ อย่างไร
2. มีลักษณะสำคัญทางธรรมชาติภายนอกโครงการ เช่น แม่น้ำ ภูเขา สระน้ำ ที่สามารถรวมเป็นทัศนียภาพ ที่สวยงามให้แก่โครงการได้ หรือไม่
3. มีลักษณะสำคัญทางธรรมชาติภายในโครงการ ที่จะสามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับโครงการในอนาคตได้ หรือไม่
4. สามารถนำลักษณะของศิลปวัฒนธรรม ตามแบบแผนของวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมในการจัดภูมิสถาปัตยกรรม หรือสภาพแวดล้อมทั้งโครงการได้ หรือไม่
5. อะไร คือลักษณะสำคัญของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รูปทรง และองค์ประกอบ เป็นได้อย่างไร

- สภาพแวดล้อมบริเวณที่ใกล้เคียง

ปัจจัยหนึ่ง ที่มีผลทำให้โรงแรมตากอากาศชายทะเลประสบความสำเร็จในการดำเนินงานกิจการ คือ สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมบริเวณโรงแรม และสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงโรงแรม ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งของโรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะชายหาด ซึ่งเป็นสภาพภูมิประเทศโดยธรรมชาติ มีผลโดยตรงกับการทำตลาด และการออกแบบอาคารโรงแรม การเลือกที่ตั้งโรงแรมที่ดี จึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของชายหาดด้วย ซึ่งชายหาดที่มีความเหมาะสม ควรเป็นบริเวณที่มีการพัฒนาแล้ว แต่ยังคงสภาพธรรมชาติที่มีความสวยงาม และเป็นบริเวณที่จะสามารถป้องกัน หรือคาดการณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้ เช่น น้ำขึ้นน้ำลง กระแสน้ำ กระแสนลม ที่มีการพัดผ่าน จะไม่มีการส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระดับความสูงของพื้นดินและชายหาด หรือไม่อยู่ในแนวการเคลื่อนของแผ่นดิน ซึ่งจะนำกระแสน้ำยักษ์ (Tsunami) พัดเข้าสู่ชายฝั่งเมื่อเมื่อเกิดที่ จังหวัดภูเก็ต และพังงา เมื่อ พ.ศ.2548

2. สภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม

วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ เป็นพื้นฐานที่ดีในการออกแบบสถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อมของโครงการ เนื่องจาก ศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น จะชี้้นำการตลาดที่เจาะจงนักท่องเที่ยวกลุ่มพิเศษขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามการออกแบบ โดยอ้างอิงวัฒนธรรมท้องถิ่น จะมีค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ซ่อมบำรุงสูง ตามไปอีกด้วย

สภาพสังคมของชุมชน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโครงการกับชุมชนโดยรอบ จะช่วยลดปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างโครงการและชุมชน เช่น ปัญหาการรुक้าโครงการ ปัญหาการรักษาสุขภาพของชายหาด การจัดหาวัสดุในท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว ชุมชนบริเวณใกล้เคียงกับโครงการ ยังจัดเป็นแหล่งผลิตผลงานทางวัฒนธรรม ศิลปกรรม และเป็นแหล่งแรงงาน ที่มีความสำคัญสำหรับการก่อสร้างและดำเนินงานโครงการ อีกด้วย

3. ระบบสาธารณูปโภค

ระบบสาธารณูปโภคในท้องถิ่นเป็นสิ่งหนึ่ง ที่ต้องให้ความสำคัญในการออกแบบ โรงแรมตากอากาศชายทะเล เพราะถ้าระบบสาธารณูปโภคไม่ดีพอ หรือไม่สามารถให้บริการ ถึงพื้นที่โครงการแล้ว การเตรียมระบบสาธารณูปโภคขึ้นใหม่เอง จะเป็นการสิ้นเปลือง งบประมาณเป็นอย่างมาก การศึกษาความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคจะช่วยในการวาง แนวทางการจัดหา และเตรียมการด้านระบบสาธารณูปโภคของโรงแรมให้เพียงพอต่อความ ต้องการ เช่น การจัดซื้อน้ำใช้ การบำบัดน้ำ ที่ผ่านการใช้ มารดน้ำต้นไม้ การจัดเตรียมเครื่อง ผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

4. การคมนาคม

ที่ตั้งโครงการที่มีการคมนาคมสะดวก ง่ายต่อการเข้าถึงมีผลต่อการเลือกมาพักผ่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ถ้าเป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ตั้งควรจะ สามารถเข้าออกได้ด้วยทางรถยนต์ แต่ถ้านักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเป็นกลุ่มเป้าหมายแล้ว การคมนาคมที่สะดวกสามารถขนถ่ายสินค้าต่าง ๆ ได้ดีจะช่วยให้การดำเนินงานโครงการ เป็นไปอย่างเรียบร้อย เนื่องจากการบริการภายในโรงแรมตากอากาศจะต้องมีการจัดเตรียม ผลิตภัณฑ์ และอาหารต่างๆ รับรองแขกผู้ที่มาพักเป็นจำนวนมาก

5. การเข้าถึง

การคมนาคมที่สามารถจะเชื่อมต่อกับส่วนต่างๆ ของพื้นที่ส่วนอื่นๆ อาทิเช่น ทาง ด่วน สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง หรือชุมชนเมือง ซึ่งจะมีส่วนที่ทำให้การตลาดในเชิง พาณิชยกรรม ในแง่ของมูลค่าความคุ้มค่าของการลงทุนพัฒนาโครงการ ที่จะมีส่วนให้ผู้ ประกอบธุรกิจโรงแรมตากอากาศชายทะเลนั้น ก่อให้เกิดผลกำไรสูงสุด

- พื้นที่ใช้สอย

การกำหนดพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงแรมต้องสัมพันธ์กับนโยบาย ด้านการตลาดและลักษณะการให้บริการโรงแรม การจัดขนาดพื้นที่ใช้สอยที่เพียงพอ มีพื้นที่ สำหรับดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สะดวกในการให้บริการ รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่ แปลกใหม่ เป็นส่วนช่วยในการแข่งขันระหว่างธุรกิจการโรงแรม อย่างไรก็ตาม พื้นที่ใช้สอยของ โรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งโดยทั่วไป จะประกอบด้วยพื้นที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Devis Lawson, 1995: 126) ดังตารางที่ 3.1.-3.4.

	บริเวณพื้นที่	จำนวน/ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
	ส่วนห้องพัก		ความสำคัญ *****
1	จำนวนห้องพัก Standard Type	300-600 ห้อง	
2	จำนวนห้องพัก Suit Type	12 ห้อง	
3	จำนวนห้องพัก Penthouse	3 ห้อง	
4	จำนวนชั้น	4-6 ชั้น	
5	ขนาดห้องพัก Standard Type	3.6x8.3 ตารางเมตร	
6	ขนาดห้องพัก Suit Type	30 ตารางเมตร	
7	ทางสัญจร และพื้นที่บริการ	มากกว่า 42%	

ตารางที่ 3.1. แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนห้องพัก)

	บริเวณพื้นที่	จำนวน/ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
	ส่วนพื้นที่สาธารณะ		ความสำคัญ ***
1	โถงและส่วนลงทะเบียน โถงลิฟต์ บันได	1 ตารางเมตร/ห้อง	
2	Lounge	1 ตารางเมตร/ที่นั่ง	
3	ร้านค้า Retail Shop	90 ตารางเมตร	
	ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม		ความสำคัญ ****
1	Café / Coffee Shop	50 ที่นั่ง ที่นั่งละ 1.6 M2	
2	Resturant	150 ที่นั่ง ที่นั่งละ 2.0 M2	
3	Resturant	300 ที่นั่ง ที่นั่งละ 1.8 M2	
4	Hotel Bar	100 ที่นั่ง ที่นั่งละ 1.5 M2	
5	Entertainment	200 ที่นั่ง ที่นั่งละ 1.5 M2	
6	ทางสัญจร และพื้นที่บริการ	มากกว่า 25%	

ตารางที่ 3.2. แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนบริการ 1)

	บริเวณพื้นที่	จำนวน/ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
	ส่วนพื้นที่ห้องประชุม		ความสำคัญ
1	ห้อง Ball Room และห้องจัดเลี้ยง	200 ที่นั่ง ที่นั่งละ 1.2 M2	****
2	ห้องประชุม	100 ที่นั่ง ที่นั่งละ 1.5 M2	
3	ทางสัญจร และพื้นที่บริการ	มากกว่า 25%	
	ส่วนสันทนาการ (ในร่ม)		ความสำคัญ
1	สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส Health Club SPA สนามกอล์ฟ	มากกว่า 30% ของพื้นที่โครงการ	*****
	ส่วนพื้นที่ฝ่ายบริหาร		ความสำคัญ
1	Front Office	0.4 ตารางเมตร/ห้อง	****
2	Executive Office	0.2 ตารางเมตร/ห้อง	
3	ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และขาย	0.35 ตารางเมตร/ห้อง	
4	ฝ่ายการเงินและบัญชี	0.35 ตารางเมตร/ห้อง	
5	ฝ่ายทรัพยากรบุคคล	0.25 ตารางเมตร/ห้อง	
	ส่วนพื้นที่ฝ่ายพนักงาน		ความสำคัญ
1	ห้องพักพนักงานประจำส่วนห้องพัก	0.7 ตารางเมตร/ 1 คน	****
2	ห้องควบคุม ห้องส่วนบุคคล	0.3 ตารางเมตร/ห้อง	
3	ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า Locker Room	0.8 ตารางเมตร/ห้อง	
4	ห้องอาหารพนักงาน	0.3 ตารางเมตร/ห้อง	
	ส่วนพื้นที่ Back of House		ความสำคัญ
1	Main Kitchen	0.8 ตารางเมตร/ 1 ที่นั่ง	*****
2	Kichen (ส่วนของห้องจัดเลี้ยง)	0.2 ตารางเมตร/ 1 ที่นั่ง	
3	ห้องเก็บอาหารและเครื่องดื่ม	0.2 ตารางเมตร/ 1 ที่นั่ง	
4	ทางสัญจร และพื้นที่บริการ	มากกว่า 20%	

ตารางที่ 3.3. แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนบริการ 2)

	บริเวณพื้นที่	จำนวน/ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
	ส่วนอาหารและเครื่องดื่มน		ความสำคัญ
1	Duck Stroge	0.35 ตารางเมตร/ห้อง	****
2	General Storage	0.5 ตารางเมตร/ห้อง	
3	Housekeeping & Janitor	0.5 ตารางเมตร/ห้อง	
4	Laundry	0.8 ตารางเมตร/ห้อง	
5	Mechanical Room	1.0 ตารางเมตร/ห้อง	
6	เรือนเพาะชำ	1.5 ตารางเมตร/ห้อง	

ตารางที่ 3.4. แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (ส่วนบริการ 3)

จากตารางที่ 3.1.-3.4. โดยเฉลี่ยแล้ว โรงแรมตากอากาศชายทะเล จะมีพื้นที่ใช้สอยเฉลี่ย 63.75 ตารางเมตร ต่อจำนวนห้องพัก อย่างไรก็ตาม การกำหนดขนาดของห้องพัก จะสามารถปรับเปลี่ยนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย และการให้บริการของโรงแรมตากอากาศชายทะเลนั้นด้วย

- ลักษณะและความต้องการเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย

การออกแบบส่วนพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของโรงแรมนอกจากมีขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมแล้ว ต้องสามารถที่จะใช้สอยได้อย่างสะดวกด้วย สถาปนิก ก็ควรพิจารณาถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่นั้นด้วย เพราะแต่ละพื้นที่มีการใช้สอยที่แตกต่างกัน รองรับการใช้สอยเฉพาะอย่าง และเฉพาะกลุ่มผู้ใช้สอย ดังตัวอย่างลักษณะเฉพาะของพื้นที่ใช้สอยดังต่อไปนี้

■ ส่วนห้องพัก (Guest Room)

ห้องพักเป็นส่วนที่ความสำคัญมากในการออกแบบโรงแรมตากอากาศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่สร้างรายได้หลักให้กับโรงแรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ส่วนห้องพักจะใช้เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของโรงแรม ดังคำกล่าวที่ว่า “พื้นที่ของโรงแรม 65-85% จะเป็นพื้นที่ส่วนห้องพัก การออกแบบที่จะให้ผลตอบแทนสูงสุด จึงต้องจัดพื้นที่ส่วนนี้ให้ได้มากที่สุด โดยให้พื้นที่ในส่วนส่งเสริม และส่วนบริการอื่นๆ เท่าที่จำเป็น” (มาลินี ศรีสุวรรณ, 2545: 10) แต่สำหรับโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่ต้องการสภาพแวดล้อมในการพักผ่อนเป็นหลัก จำนวนห้องพักจึงอาจไม่มีปริมาณ

นอกจากปริมาณห้องพักแล้ว การออกแบบห้องพักต้องคำนึงถึงเป้าหมายการตลาดของโรงแรมด้วย เนื่องจากนโยบายด้านการตลาดของโรงแรม จะกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ที่จะมาใช้บริการของโรงแรม ซึ่งก็คือ การกำหนดลักษณะ กิจกรรม และพฤติกรรมของแขกที่มาพัก นโยบายการตลาด จึงมีผลต่อลักษณะเฉพาะ หรือประเภทของห้องพักด้วย ซึ่งโดยทั่วไปห้องพักภายในโรงแรม จะมี 3 ลักษณะ คือ

- **ห้องพักแบบมาตรฐาน Standard Type**

เป็นห้องพักที่ให้บริการโดยทั่วไปของโรงแรม ประกอบด้วย เตียงนอน ซึ่งอาจจะเป็นเตียงคู่ เตียงเดี่ยว พื้นที่ห้องพักผ่อน โต๊ะเขียนหนังสือ และห้องน้ำ ห้องพักจะมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 3.75x5.50 เมตร และในแต่ละพื้นที่ของห้องพักควรมีระเบียบกว้าง ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร มีความเป็นส่วนตัว สามารถเห็นทิวทัศน์ที่สวยงาม และควบคุมเสียงรบกวนจากภายนอกได้

ภาพที่ 3.1. แสดงรูปแบบห้องพักภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (Standard Type)

ภาพที่ 3.2. แสดงรูปแบบห้องพักภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล (Standard Type)

■ ห้องพักแบบชุด Suite Type

การจัดพื้นที่ส่วนต่างๆ ในห้องชุดมีความต้องการมากกว่าห้องพักแบบทั่วไป ทั้งขนาดพื้นที่ เครื่องเรือน และการตกแต่งภายใน รวมทั้งการให้บริการใกล้ชิดเป็นส่วนตัวพิเศษ ในบางโรงแรมส่วนห้องชุดจะมีโถงรับแขก และลงทะเลเบียนเข้าพักแยกจากการห้องพักทั่วไป โดยปกติ 1 ห้องชุด ประกอบด้วยห้องนอน 1-2 ห้อง ส่วนพักผ่อน ห้องน้ำ และห้องครัว จำนวนห้องชุด มีประมาณ 10% ของห้องพักทั้งหมด โดยจัดไว้ในบริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ชั้นบนสุดของอาคาร หรือแยกห้องชุดออกเป็นหลายๆ (Pavillion) ก็ได้ ดังภาพที่ 3.3.-3.4.

ภาพที่ 3.3. แสดงรูปแบบภายในของห้องพักแบบชุด (Suite Type)

ภาพที่ 3.4. แสดงรูปแบบภายในของห้องพักแบบชุด (Suite Type)

- **ห้องพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)**

การจัดพื้นที่ของห้องพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa) ถ้าเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมตากอากาศชายทะเล มักจะมีการออกแบบ และวางผังเป็นลักษณะเหมือนบ้านพักอาศัย เพราะผู้ที่มาพักผ่อน มักจะต้องการความเป็นส่วนตัวสูง โดยภายในนั้น จะมีการวางตำแหน่งพื้นที่ใช้สอยต่างๆ คล้ายๆ กับบ้านพักอาศัยหลังหนึ่งเลยก็ว่าได้ ทั้งห้องนอน ห้องครัว ห้องน้ำ ซึ่งแบ่งแยกกันอย่างเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน ดังภาพที่ 3.5.-3.7.

ภาพที่ 3.5. แสดงรูปแบบภายในของห้องพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)

ภาพที่ 3.6. แสดงรูปแบบภายในของห้องพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)

ภาพที่ 3.7. แสดงรูปแบบภายในของห้องพักแบบชุดพิเศษ (Penthouse & Villa)

ทางเดินเข้าสู่ห้องพักเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องมีการพิจารณาในการออกแบบส่วนห้องพัก โดยทั่วไปทางเดินเข้าสู่ห้องพักแบ่งเป็นทางเดินเดี่ยว (Single Loaded Corridor) และทางเดินคู่ (Double Loaded Corridor) แต่สำหรับโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่แต่ละห้องพักต้องการมุมมองที่สวยงาม หรือมีการมองเห็นทะเลได้จากระเบียงห้องพัก ทางเดินเข้าสู่ห้องพักจึงมักเป็นแบบ ทางเดินเดี่ยว (Single Loaded Corridor) โดยมีทางเดินอยู่ด้านหลังส่วนห้องพัก ทั้งนี้ทางเดินเข้าสู่ห้องพักไม่ควรยาวจนเกินไป หรือมีส่วนปลายทางเดินห่างจาก

สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการออกแบบส่วนห้องพักคือ ส่วนแม่บ้านประจำชั้น (Guest Floor Service Space หรือ Maid Station) ซึ่งเป็นส่วนบริการสำหรับทำความสะอาด ดูแลความเรียบร้อยของห้องพักประจำ ชั้นหรือพื้นที่ ประกอบด้วยพื้นที่เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด รถเข็น และชุดเครื่องนอน เป็นต้น นอกจากนี้เป็นพื้นที่ของแม่บ้านแล้ว ส่วนแม่บ้านประจำชั้น ยังเป็นที่สำหรับลิฟท์บริการ พื้นที่เก็บของ Room Service และห้องน้ำสำหรับพนักงานด้วย พื้นที่ส่วนแม่บ้านประจำชั้นดังกล่าว ควรจะรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของแม่บ้านในแต่ละวัน ซึ่งอยู่ระหว่าง 12-15 ห้อง/แม่บ้าน ดังคำกล่าวที่ว่า “ในทุกๆ ชั้นห้องพักจะต้องมีพื้นที่บริการสำหรับเก็บอุปกรณ์ รถเข็นของแม่บ้าน และอุปกรณ์สำหรับการบริการเบื้องต้น เราต้องคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของแม่บ้าน ที่ให้บริการห้องพักอยู่ระหว่าง 12-15 ห้อง/แม่บ้าน จำนวนห้องพัก จึงเป็นตัวกำหนดจำนวนแม่บ้าน และพื้นที่ส่วนแม่บ้านประจำชั้น” (Chiara, 1973: 733)

- ส่วนทางเข้า (Main Entrance)

โดยทั่วไปโรงแรมควรมีทางเข้าออกภายในอาคารหลายทาง แยกประเภทตามการใช้งานหรือกิจกรรมของแขกผู้มาพัก ช่วยลดการสัญจรภายในอาคาร และช่วยป้องกันความปลอดภัย มีทางเดินด้านหน้ากว้างพอสำหรับขนย้ายกระเป๋า นอกจากนี้ความคล่องตัวในการให้บริการแล้ว บริการทางเข้าหลักยังเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการแสดงภาพลักษณ์ของโรงแรม เพื่อช่วยในการจดจำ และการสร้างความประทับใจแก่แขกผู้มาพัก ดังภาพที่ 3.8.

ภาพที่ 3.8. แสดงลักษณะของส่วนทางเข้าหลัก (Main Entrance)

- โถง (Lobby)

โถงเป็นส่วนหลักของทางเข้า เป็นการสร้างความประทับใจอันดับแรกแก่แขกที่จะได้เข้าพักของโรงแรม เป็นพื้นที่แสดงให้เห็นสภาพลักษณะการให้บริการโรงแรมนั้นๆ การออกแบบเกณฑ์มาตรฐาน จะต้องออกแบบให้เกิดความรู้สึก กว้างขวาง โดยมีมุมมองและสภาพแวดล้อมเชื่อมต่อกับส่วนพักผ่อน หรือนันทนาการ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงาม เช่น สวน ชายหาด สนามกอล์ฟ และภูเขา เป็นต้น เพื่อสร้างความรู้สึก และภาพพจน์ที่ดี

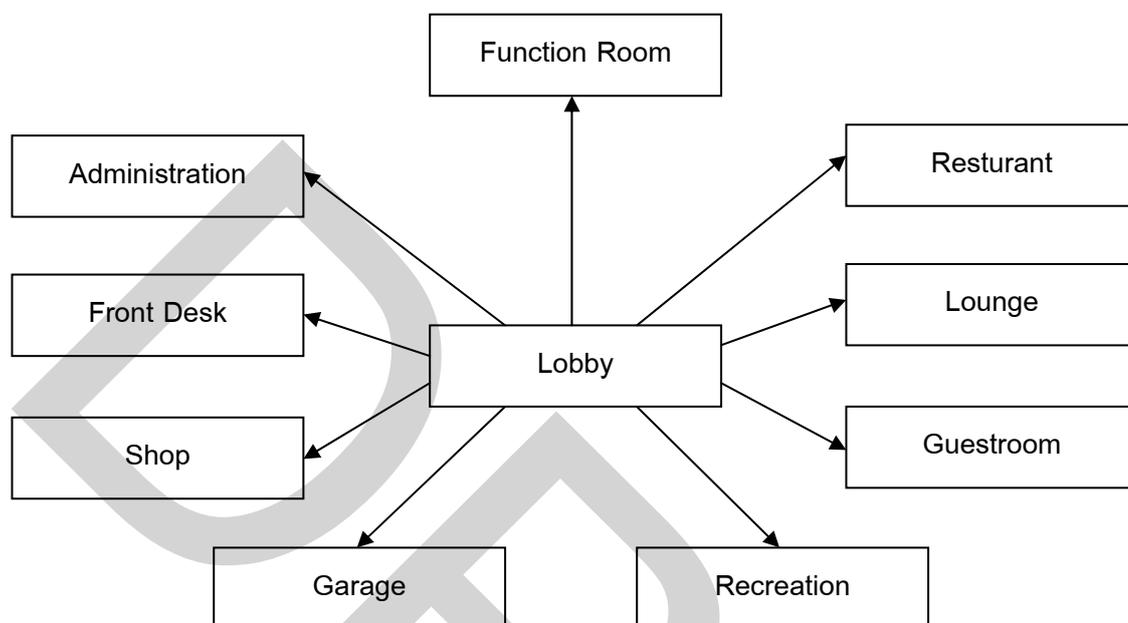

ภาพที่ 3.9. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนโถง (Lobby)

ภาพที่ 3.10. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนติดต่อห้องพัก (Resevation)

ในโรงแรมตากอากาศชายทะเล โถงจะมีขนาดเล็กกว่าในโรงแรมประเภทอื่นๆ เนื่องจากมีการใช้งานน้อยกว่า โดยมีเพียงพื้นที่ติดต่อระหว่างแขกผู้มาพักและเจ้าหน้าที่ของ โรงแรม ประกอบด้วย ส่วนต้อนรับ (Reception) หรือส่วนติดต่อห้องพัก (Resevation) พื้นที่นั่งพักผ่อนสำหรับแขก อุปกรณ์ของงานธุรการ โทรศัพท์ และห้องเก็บของ

แผนภาพที่ 3.1. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนโถงกับพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ

■ ส่วนนันทนาการ (Recreation Facilities)

สำหรับโรงแรมประเภทตากอากาศ (Resort) ส่วนนันทนาการมีความสำคัญมากกว่าโรงแรมประเภทอื่นๆ นอกเหนือกิจกรรมนันทนาการตามลักษณะพิเศษของที่ตั้งแล้ว โรงแรมตากอากาศชายทะเล จะมีกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ บริการเสริมด้วย โดยทั่วไปส่วนนันทนาการจะประกอบด้วย สนามเทนนิส กีฬาทางน้ำ สระว่ายน้ำกลางแจ้ง รวมทั้งสระว่ายน้ำสำหรับเด็ก ศูนย์สุขภาพ (Health Club) ศูนย์วารีบำบัด (SPA) และสนามกอล์ฟ เป็นต้น เนื่องจากแขกผู้มาพักในโรงแรมตากอากาศชายทะเลมีจุดประสงค์ในการพักผ่อนในช่วงหยุดพักร้อน ใช้เวลาในโรงแรมระหว่าง 1-2 สัปดาห์ หรือมากกว่า การจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่มีความหลากหลาย จะทำให้แขกผู้มาพักผ่อนนั้น มีความพึงพอใจและทำกิจกรรมอยู่ภายในบริเวณโรงแรม เป็นการส่งเสริมด้านการตลาดของโรงแรมให้ดียิ่งขึ้น การวางตำแหน่งของส่วนนันทนาการดังกล่าว มักจะสัมพันธ์กับการจัดภูมิสถาปัตยกรรม และความต้องการเฉพาะ ดังตัวอย่างเช่น

สระว่ายน้ำ

เป็นส่วนนันทนาการ ที่สามารถพบได้เสมอ ในโรงแรมทั่วไป นอกจากสระว่ายน้ำที่สร้างขึ้นแล้ว ชายหาดและทะเลจัดเป็นส่วนหนึ่งของสระน้ำธรรมชาติของโรงแรมตากอากาศ ชายทะเล ชายหาดดั่งกล่าว ควรจะมีความลาดเอียงที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ไม่มีสิ่งกีดขวางบนชายหาด น้ำทะเลมีคุณภาพดีและเคลื่อนไหวสม่ำเสมอ ชายหาดควรมีร่มเงาจากพันธุ์ไม้ต่างๆ มีพีชคลุมดินเพื่อช่วยยึดสันทรายไว้ เป็นต้น สระว่ายน้ำที่สร้างขึ้น เป็นส่วนนันทนาการที่โรงแรมตากอากาศมีไว้ให้บริการเป็นปกติ ซักมักจัดเป็นสระว่ายน้ำภายนอกอาคาร ล้อมรอบด้วยภูมิสถาปัตยกรรมแบบเมืองร้อน สามารถมองเห็นได้จากส่วนห้องพัก หรือส่วนพื้นที่สาธารณะอื่นๆ ในโรงแรม มีการบริการอาหาร และเครื่องดื่มภายในบริเวณนี้ด้วย (Pool Bar)

ภาพที่ 3.11. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนสระว่ายน้ำ

ภาพที่ 3.12. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนสระว่ายน้ำ

สนามเทนนิส

โรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่มีบริการสนามเทนนิส ควรจัดเตรียมสนามไว้ไม่น้อยกว่า 2-3 สนาม โดยมีการแบ่งแยกสนามเทนนิส ออกจากส่วนอื่นๆ ของโรงแรม มีการกันขอบเขตพื้นที่อย่างชัดเจน สามารถควบคุมการเข้าออกได้ การวางตำแหน่งสนามควรแนวทิศเหนือใต้ เพื่อว่าแสงแดด จะไม่รบกวนการเล่น การกำหนดประเภทของสนามขึ้นกับการตลาดของโรงแรม ถ้าเป็นสนาม Soft Court จะเหมาะกับวัยสูงอายุ แต่มีการบำรุงรักษาสูง ส่วนสนาม Hard Court เป็นสนามที่นิยมในทวีปเอเชีย บำรุงรักษาง่าย เหมาะกับสภาพแวดล้อมเขตร้อนชื้น มีความสะดวกในการเล่นได้ดีกว่า ค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก

ศูนย์วารีบำบัด (SPA)

เป็นการบริการพิเศษที่มีเฉพาะบางโรงแรม การออกแบบศูนย์วารีบำบัด (SPA) มักจะแยกเป็นพื้นที่เฉพาะ มีทางเข้าออก และโถงที่ชัดเจน แยกออกมาต่างหาก สามารถเห็นได้จากทางเข้าหลัก (Main Entrance) หรือโถง (Lobby) ของโรงแรม ศูนย์วารีบำบัด ต้องการพื้นที่ใช้สอยไม่มากนัก โครงการที่ประสบความสำเร็จเป็นจำนวนมาก จะถูกออกแบบให้มีพื้นที่ใช้สอยทั้งสิ้น ประมาณ 10,000 ตารางฟุต (929 ตารางเมตร) หรือน้อยกว่า (Huffadine, 2000: 258) ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ อาทิเช่น

ภาพที่ 3.13. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนศูนย์วารีบำบัด (SPA)

1. ทางเข้าหลัก และพื้นที่ต้อนรับ
2. บริการทางการแพทย์ และบำบัด (Medical SPA)
3. ศูนย์ออกกำลังกาย, Sauna, Strem
4. ห้องสำหรับการทำ Aerobics, Yoka และ Bar Excercises

5. SPA Wet, Dry Areas และ Treatment
6. Locker และที่เปลี่ยนเสื้อผ้า
7. สระว่ายน้ำ ชนิตวารีย์บ้ำบัต
8. ส่วนบริการแพทย์ และผู้ชำนาญเฉพาะทาง
9. ส่วนเสริมความงาม

ภาพที่ 3.14-3.15. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนศูนย์วารีย์บ้ำบัต (SPA)

ภาพที่ 3.16. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนออกกำลังกาย (Fitness Area)

■ ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage Facilities)

ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม มักจะอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตั้งอยู่ใกล้ครัวหลัก หรือมีทางเชื่อมต่อถึงกันได้ สามารถบริการอาหารเช้า และอาหารเย็นในปริมาณที่มากพอ ที่จะสามารถรองรับแขกผู้ที่มาพักได้ การวางตำแหน่งโต๊ะอาหาร ควรจะมีระยะห่างมากพอสมควร เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว ในขณะที่รับประทานอาหารเช้า อาจจัดให้มีกิจกรรมบันเทิงพิเศษอื่นๆ ภายในบริเวณส่วนอาหาร และเครื่องดื่มด้วย ดังข้อความที่ว่า “ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม ควรมีการบริการด้านความบันเทิง เช่น จัดให้มี Piano Bar หรือมีพื้นที่จัดเตรียมไว้เพื่อการบันเทิงพิเศษ เช่น งานแต่งงาน จัดเลี้ยงวาระพิเศษ” (Lawson, 1995: 78) และมีการบริการอาหาร และเครื่องดื่ม ที่หลากหลาย ทั้งสถานที่และประเภทของอาหาร ทั้งนี้ การเลือกรูปแบบให้บริการ จะขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดของแต่ละโรงแรม อาทิเช่น

1. ภัตตาคารระดับสูง
2. Coffee Shop ให้บริการเฉพาะอาหารเช้า และอาหารว่าง
3. Buffet และ Salad Bar
4. ภัตตาคารพิเศษ ที่มีรายการอาหารที่แปลกใหม่ หรือการบริการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะด้าน เช่น จีน ยุโรป ญี่ปุ่น เป็นต้น
5. ภัตตาคาร แบบ Open Air และบาร์บริเวณสระว่ายน้ำ (เปิดช่วงเวลากลางคืน)
6. บาร์ บริการเครื่องดื่ม และของขบเคี้ยว
7. ชุ้มอาหารบริการตนเอง

ภาพที่ 3.17. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนภัตตาคาร

ภาพที่ 3.18-3.19. แสดงการจัดพื้นที่ส่วน Coffee Shop

ภาพที่ 3.20. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนภัตตาคาร (แบบ Open Air และบาร์บริเวณสระว่ายน้ำ)

ภาพที่ 3.21. แสดงการจัดพื้นที่ส่วนจัดเลี้ยง (Convention Hall)

- ส่วนสำนักงานบริหาร (Administration Offices)

ส่วนบริหารภายในโรงแรมมักอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่สามารถติดต่อกับผู้ใช้บริการได้สะดวก และสามารถเชื่อมต่อกับส่วนบริการ (Back of the house) แต่ไม่ทำให้เสียพื้นที่โถงหรือทัศนียภาพในการพักผ่อนของผู้ใช้บริการ โดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

ส่วน Front Desk และ Front Office

เป็นส่วนพนักงานที่มีกิจกรรมสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการโดยตรง มีหน้าที่ติดต่อ ให้ข้อมูลข่าวสาร และประสานงานกับส่วนสำนักงาน และบริการอื่นๆ ของโรงแรม ซึ่งประกอบด้วย ส่วนต่างๆ เช่น ส่วนต้อนรับ ส่วนติดต่อรับจองห้องพัก ส่วนลงทะเบียนเข้าพัก พนักงานรับโทรศัพท์ เป็นต้น โดยทั่วไปส่วนของ Front Office มักจัดในลักษณะ เคาเตอร์ยาว 1.80 เมตร ต่อ 1 Station และเพิ่ม 1 Station ทุกๆ จำนวนห้องที่เพิ่มขึ้น 150 ห้อง และจะต้องตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจนจากทางเข้าหลัก และเห็นโถงลิฟต์

ส่วนผู้บริหาร Executive Office

เป็นส่วนที่เป็นพื้นที่เล็ก ที่สุดในโรงแรม บางครั้งอาจจะรวมอยู่ในส่วนของ Front Office ประกอบไปด้วย พื้นที่ฝ่ายโรงแรม ห้องผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการฝ่ายบริหาร เป็นต้น ส่วนนี้ ควรจะอยู่ในตำแหน่ง จะสามารถที่จะเชื่อมต่อกับส่วนพื้นที่สาธารณะอื่นๆ ได้สะดวก

ส่วนผู้บริการ Back of the house

ส่วนบริการมีพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 10-15 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยพื้นที่ส่วนบริการจะต้องขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของโรงแรม โดยทั่วไปแล้ว พื้นที่ส่วนนี้จะประกอบไปด้วย

1. ส่วนครัวและเก็บของ Kitchen and Food Storage

จะมีความสัมพันธ์กับระบบต่างๆ ภายในโรงแรม ทั้งระบบไฟฟ้า ระบบท่อ การวางตำแหน่งอุปกรณ์ เครื่องครัวต่างๆ ซึ่งจะมีการคำนึงถึงการเชื่อมต่อกับส่วนอื่นภายในโรงแรม เช่น การขนถ่าย ส่วนเก็บอาหาร การเชื่อมโยงกับภัตตาคาร

2. ส่วนรับของ ขยะ และห้องเก็บของทั่วไป Receiving, Trash and General Storage

ควรจะมีตำแหน่งที่มีการเชื่อมต่อกับส่วนครัวได้โดยสะดวก หรืออาจจะรวมไว้ในบริเวณเดียวกันที่เป็นโรงแรมขนาดเล็ก และต้องมีความสัมพันธ์กับการวางผังโรงแรมโดยภาพรวม สามารถขนส่งสินค้าได้โดยที่ไม่มีการรบกวนแขก หรือขนส่งผ่านบริเวณห้องพัก และพื้นที่สาธารณะอื่นๆ มีขนาดที่พอเพียงที่จะวาง และขนของได้โดยสะดวก ทั่วไปแล้วจะต้องมีขนาด 0.25-0.35 ตร.ม./ห้องพัก มีจุดควบคุมบริเวณรับของ มีที่สำหรับรถรับส่งที่จะสามารถขนถ่ายใช้ได้ครั้งละ 2 คัน สามารถที่จะคุ้มแดด ฝนได้ ส่วนขยะจะต้องมีการแยกประเภท ที่มีทั้งชนิดเปียกและแห้ง มีการป้องกันกลิ่น ส่วนพื้นที่เก็บของ จะอยู่ใกล้ในตำแหน่งที่พร้อมใช้งาน กระจายตัวตามพื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆ ของโรงแรม

3. ส่วนพนักงาน Employee Areas

จะประกอบด้วยส่วนทำงานฝ่ายบุคคล ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า Locker และส่วนรับประทานอาหารสำหรับพนักงาน ซึ่งทั้ง 3 ส่วน จะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน เนื่องจากลักษณะของการใช้งานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ “ฝ่ายบุคคลจะต้องอยู่ใกล้กับส่วนบริหาร ส่วนรับประทานอาหารอยู่บริเวณห้องครัว และห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า Locker อยู่บริเวณจุดตรวจเข้าออก และจ่ายเครื่องแบบพนักงาน” (Chiara, 1973: 735) โดยทั่วไปแล้ว ส่วนนี้จะต้องมีพื้นที่ ขนาด 0.75-0.85 ตร.ม./ห้องพัก

4. ส่วนซักรีดและแม่บ้าน Laundry & House Keeping

เป็นพื้นที่สำหรับรวบรวม และจัดเก็บผ้าที่ใช้ภายในโรงแรมทั้งหมด ทั้งผ้าจากห้องพัก ผ้าปูเตียง ผ้าในส่วนรับประทานอาหาร เครื่องแบบพนักงาน และเสื้อผ้าที่แขกส่งซัก เป็นต้น โดยทั่วไปแล้ว ส่วนแม่บ้านและซักรีด จะมีพื้นที่ขนาด 0.75-0.85 ตร.ม./ห้องพัก การออกแบบจะต้องมีการคำนึงถึงการเชื่อมต่อระหว่าง ส่วนจัดเก็บกับพื้นที่การใช้งาน ตำแหน่งของอุปกรณ์ ซักรีด การจัดส่งผ้าใช้แล้ว กับผ้าสะอาด ซึ่งโดยทั่วไป จะจัดระบบการดำเนินงานเป็นแนวเส้นตรง เพื่อง่ายต่อการควบคุมคุณภาพ

5. ส่วนห้องเครื่องจักรกลและซ่อมบำรุง Engineering and Mechanical Areas

เป็นส่วนทำงานของช่าง ส่วนซ่อมแซม และส่วนอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งควรจะอยู่ใกล้กับส่วนซักรีด ครีว และบริเวณที่ต้องใช้พลังงานสูง ส่วนซ่อมบำรุง จะต้องมีความเหมาะสม อัตราส่วน 0.35-0.45 ตร.ม./ห้องพัก ขนาดห้องเครื่องจักรกล จะขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของโรงแรม โครงสร้าง และสภาพภูมิอากาศ

- ลักษณะและพฤติกรรมของผู้ใช้สอย

ผู้ใช้บริการภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล สามารถแบ่งได้เป็น ผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการ ซึ่งมีกิจกรรมและลักษณะของการใช้สอย ดังต่อไปนี้

■ ส่วนผู้ใช้บริการ

ผู้ใช้บริการ คือ แขกผู้ที่มาพักแรม หรือมาพักผ่อนในโรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นผู้ใช้สอยโครงการที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้นำรายได้มาสู่โรงแรม โดยทั่วไปผู้ใช้บริการจะมีลักษณะแตกต่างกันตาม เพศ วัย เชื้อชาติ ความแตกต่างกันนี้นำไปสู่ลักษณะการใช้สอยที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน หนุ่มสาวนิยมจะเล่นกีฬาทางน้ำ ผู้สูงอายุนิยมมาพักผ่อนในบรรยากาศสบายๆ และการพักผ่อนทั้งครอบครัว ที่ต้องการมีกิจกรรมที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้บริการในโรงแรมตากอากาศชายทะเล มักจะใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกิจกรรมต่างๆ ในบริเวณโรงแรม และมักใช้บริการโรงแรมเป็นระยะเวลาติดต่อกันเฉลี่ยนาน 1-2 สัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และลักษณะการให้บริการของโรงแรมอีกด้วย ดังตารางที่ 3.5. แสดงลักษณะการใช้บริการของผู้ใช้บริการ ดังต่อไปนี้

ประเภทผู้ใช้บริการ	จำนวนวัน	ช่วงเวลา	ลักษณะการใช้บริการ
หนุ่มสาว (โสด)	2-3 วัน	ในฤดูการท่องเที่ยว	ท่องเที่ยว พักผ่อน กีฬาทางน้ำ
คู่หนุ่มสาว (แต่งงาน)	2-3 วัน	ในฤดูการท่องเที่ยว	ท่องเที่ยว พักผ่อน กีฬาทางน้ำ
ครอบครัว	4-5 วัน	ปิดภาคเรียน วันหยุดยาว	ทานอาหาร พักผ่อน กีฬาทางน้ำ
นักธุรกิจ	7 วัน	ตลอดปี	พักผ่อนส่วนตัว เจริญธุรกิจ

ตารางที่ 3.5. แสดงลักษณะการใช้บริการของผู้ใช้บริการ

■ ส่วนผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการ เป็นผู้ใช้สอยในงานประจำตามหน้าที่ ซึ่งมีลักษณะการใช้สอยพื้นที่ในส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ส่วนหน้า (Front of House)

เป็นส่วนที่ติดต่อและให้บริการ หรือ สัมพันธ์กับลูกค้าโดยตรง ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้²⁴

1. ฝ่ายจัดการ (The Executive Office, Management)

ผู้บริหารระดับสูงของโรงแรม จะเสมือนเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล จะทำหน้าที่กำหนด และบริหารจัดการ ให้มีภาพลักษณ์ หรือ ลักษณะของโรงแรมที่ดี ดำเนินตามนโยบายด้านการตลาดในปัจจุบันและอนาคตได้

2. ฝ่ายควบคุม (Controller)

ควบคุมและพัฒนาคุณภาพของการบริการในส่วนต่างๆ ของโรงแรม เพื่อรองรับความต้องการของแขกผู้ที่พักผ่อน ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ เช่น ฝ่ายบัญชี ฝ่ายขายและการตลาด ฝ่ายบุคคลและฝึกอบรม เป็นต้น

3. ฝ่ายต้อนรับ (Front Desk, Reception)

เป็นส่วนของสายงานที่มีการดำเนินการเป็นระบบขนาดใหญ่ เปรียบเป็นเสมือนศูนย์กลางการประสานงานของฝ่ายต่างๆ ภายในโรงแรม ควบคุมการจองห้องพัก การชำระค่าบริการ การลงทะเบียนเข้าพัก ประสานงานกับหน่วยงาน หรือองค์กรด้านการท่องเที่ยว ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว หรือสายการบิน เป็นต้น

4. ฝ่ายบริการ (Uniformed Service)

เป็นสายงานที่รับช่วงความรับผิดชอบจาก Front Desk มีภาระหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และการให้บริการส่วนตัว (Personalized Service) แก่ผู้ที่มาพัก เช่น รับผิดชอบการขนสัมภาระ จากที่สนามบินมาโรงแรม หรือจากรถรับส่ง จนถึงห้องพัก รักษาความปลอดภัย จองตั๋วละคร และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น พื้นที่การดำเนินงานของฝ่ายบริการจะมีพื้นที่ทำงานในโรงแรม ที่ตำแหน่งใกล้เคียงกับส่วน Front Desk และใกล้เคียงกับบริเวณที่จอดรถรับส่งด้านหน้าของโรงแรม ควบคุมการ

²⁴ เรียบเรียงจาก Huffadine, 2000: 201-205, ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2543: 12-20 และ อนุพันธ์ ก่อพันธ์พานิช, 2538: 39-62

- ส่วนบริการสนับสนุน (Back of House)

เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการดำเนินงานโรงแรม เป็นฝ่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งก็คือ การบริการให้แก่โรงแรม นอกจากนั้นแล้ว ยังรับผิดชอบด้านการบำรุงรักษา เปลี่ยนแปลง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกล ให้ใช้งานได้สม่ำเสมอ การดำเนินงานในส่วน Back of House แบ่งส่วนในการรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายผลิตอาหาร (The Executive Office, Management)

การดำเนินงานในส่วนของ Chef และ Main Kitchen Staff เป็นไปตามแบบแผนของแต่ละโรงแรมจะทำการยึดปฏิบัติ ซึ่งมักจะเป็นไปตามแบบแผนของต่างประเทศ โดยมี Chef de Cuisine รับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดในฝ่ายผลิตอาหาร

2. ฝ่ายจัดเลี้ยง (The Catering Department)

จะรับผิดชอบการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งนี้ การให้บริการของฝ่ายจัดเลี้ยงจะขึ้นอยู่กับนโยบายของการบริหารของโรงแรม

3. ฝ่ายแม่บ้าน (Housekeeping)

รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยส่วนห้องพัก ห้องนั่งเล่น ห้องชุด ห้องน้ำ ตลอดจนทางเดินหน้าห้องพัก และให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าห้องพักของแขกดูแลจัดการผ้าทุกชนิดที่ใช้ในห้องพัก ภัตตาคาร และเครื่องแบบพนักงาน ทั้งการรวบรวมผ้าที่ใช้แล้ว ทำความสะอาด ซ่อมบำรุง และจ่ายผ้าที่สะอาดแล้ว

- ระบบโครงสร้าง

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของอาคารและสิ่งก่อสร้างของโรงแรมตากอากาศชายทะเล มีความสำคัญต่อความปลอดภัยของผู้ใช้สอยอย่างมาก เพราะกิจกรรมทั้งของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ จะอยู่ภายในอาคาร หรือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงตลอดเวลาที่มาใช้บริการ ดังนั้น โครงสร้างสถาปัตยกรรมและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จะต้องมีความแข็งแรงมั่นคง สามารถที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างได้ รวมทั้งเหมาะสมกับงบประมาณการก่อสร้าง สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้ง และการบำรุงรักษา

โครงสร้างและสถาปัตยกรรมของโรงแรมตากอากาศชายทะเล เกิดขึ้นจากความจำเป็นที่จะต้องการใช้พื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆ ของโรงแรมที่ในแต่ละแห่ง มีความแตกต่างกัน ซึ่ง

- โครงสร้างส่วนห้องพัก

ส่วนห้องพัก เป็นการวางผังห้องย่อยรวมกันเป็นอาคาร เป็นโครงสร้างช่วงสั้นและมีช่วงเสาสม่ำเสมอ มีเพียงบางส่วนที่มีช่วงเสาแตกต่างจากปกติ เช่น ในส่วนห้องชุดปลายอาคาร โครงสร้างส่วนห้องพักนี้ จึงสามารถออกแบบให้เป็นโครงสร้างแบบเดียวกัน เพิ่มความรวดเร็วในการก่อสร้าง หรือเลือกใช้โครงสร้างของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น เป็นแนวทางการในออกแบบ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น หรือมีการประยุกต์เข้ากับวัสดุในปัจจุบัน เช่น การใช้โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก แทนการใช้ไม้ การใช้โครงสร้างท้องถิ่นบางส่วน ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มความน่าสนใจกับอาคารโรงแรม ดังภาพที่ 3.22.

ภาพที่ 3.22. แสดงลักษณะโครงสร้างอาคารส่วนห้องพัก ที่มีรูปแบบช่วงเสาสม่ำเสมอ

- โครงสร้างส่วนสาธารณะและบริหาร

พื้นที่สาธารณะและบริหาร ต้องการโครงสร้างช่วงสั้นๆ ในส่วนบริหาร และช่วงกว้างในส่วนห้องโถง หรือห้องจัดเลี้ยง ดังนั้น แนวทางการออกแบบ จึงควรมีการแยกส่วนพื้นที่ที่ต้องการโครงสร้างช่วงกว้างออกจากโครงสร้างช่วงสั้น แต่ถ้าต้องมีการซ้อนชั้น ก็ควรจะให้โครงสร้างช่วงกว้างอยู่ด้านบนโครงสร้างช่วงสั้น เพื่อเพิ่มความสามารถใช้โครงสร้างพิเศษได้สะดวก และก็ควรมีการแบ่งแยกส่วนโครงสร้างส่วนสาธารณะและบริหารออกจากอาคารห้องพัก หรือจัดส่วนบริหารเป็นฐานของส่วนห้องพัก หรือพื้นที่สาธารณะ ควรจะต้องมีการวางผังให้มี

- ระบบประกอบอาคาร

จุดประสงค์การใช้สอยที่สำคัญของโรงแรมตากอากาศชายทะเล คือ เป็นสถานที่ให้บริการด้านการพักผ่อน เพียบพร้อมด้วยความสะดวกสบาย ดังนั้น เพื่อให้โรงแรมสามารถให้บริการที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีระบบต่างๆ ภายในอาคาร เพียงพอต่อความต้องการนั้น โดยทั่วไปสามารถที่จะแบ่งงานระบบภายในอาคารได้ออกเป็น

▪ ระบบน้ำใช้ (ระบบสุขาภิบาล)

น้ำใช้ หรือที่เรียกว่าระบบสุขาภิบาล (Sanitary System) เป็นสาธารณูปโภคที่มีความสำคัญกับการให้บริการของโรงแรมตากอากาศชายทะเลอย่างมาก โรงแรมต้องมีการเตรียมการจัดหาสำรองน้ำที่มีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับการให้บริการ และมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับจ่ายไปยังส่วนต่างๆ ของโรงแรม ทั้งน้ำใช้สำหรับส่วนตัว และสำหรับใช้ดำเนินงานของโรงแรม การประเมินปริมาณน้ำใช้ภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเลโดยทั่วไปคือประมาณน้ำใช้เท่ากับ 2.270 ลิตร/วัน/ห้องพัก ดังคำกล่าวที่ว่า “ความต้องการน้ำใช้ภายในโรงแรมตากอากาศ จะมีปริมาณที่ไม่แน่นอน และความต้องการเป็นปริมาณมาก เพื่อรองรับการใช้สอยภายในระยะเวลา 24 ชั่วโมง ตามมาตรฐานสากลโดยทั่วไป จะต้องอยู่ที่ 600 แกลลอน (น้ำ 2,270 ลิตร/วัน/ห้องพัก)” (Huffadiane, 2000: 84) ดังตารางที่ 3.6.

	ประเภทผู้ใช้สอย	ปริมาณน้ำใช้ (ลิตร/คน/วัน)
	ผู้ใช้บริการห้องพัก	2-3 วัน
	ผู้ใช้บริการภัตตาคารและห้องอาหาร	2-3 วัน
	พนักงาน (ไปกลับ)	4-5 วัน
	พนักงาน (ค้างแรม)	7 วัน

ตารางที่ 3.6. แสดงการคาดคะเนปริมาณน้ำใช้ส่วนตัวภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล

ระบบน้ำใช้ จะต้องสามารถรองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโรงแรมได้อย่างเพียงพอ ทั้งในสภาวะปกติ และเพื่อการดับเพลิง รวมทั้งการสำรองน้ำ เพื่อการรองรับอัคคีภัยด้วย โดยแหล่งน้ำใช้สำหรับโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่สะดวกที่สุด คือ น้ำประปาท้องถิ่น เพราะเป็นแหล่งน้ำที่สะอาด ที่มีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับการให้บริการดีกว่าแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือการซื้อน้ำจากเอกชน ทั้งนี้ เพราะน้ำที่ซื้อจากแหล่งอื่นๆ หรือน้ำที่ได้จากการขุดบ่อบาดาล และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ต้องผ่านกรรมวิธีการปรับปรุง และรักษาคุณภาพน้ำก่อนการนำไปใช้ ทำให้การสูญเสียงบประมาณในการสำรองน้ำที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ควรจะมีแหล่งน้ำสำหรับการรองรับไว้ในบริการ มากกว่า 1 แห่ง เพื่อเป็นการประกันว่าจะมีน้ำ สำหรับกิจกรรมบริการ แม้อยู่ในช่วงสภาวะขาดแคลนน้ำ หรือเมื่อแหล่งน้ำหลัก ไม่สามารถให้ปริมาณน้ำที่เพียงพอ

การจ่ายน้ำใช้ไปยังห้องพักต่างๆ จะต้องแบ่งเป็นน้ำร้อน และน้ำเย็น ส่งจ่ายน้ำทางท่อที่มักจะอยู่รวมกัน ในส่วนของ (Vertical Duct Sharp) ภายในห้องน้ำ และสามารถเข้าไปบำรุงรักษาได้ ซึ่งจะสามารถส่งไปยังสุขภัณฑ์ได้สะดวก และสิ้นที่สุด ควรจะต้องมีช่องสำหรับการติดตั้งวาล์วเปิดปิดการจ่ายน้ำด้วย

▪ ระบบบำบัดน้ำเสีย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการควบคุมสิ่งแวดล้อม ที่ได้กำหนดขึ้นมานั้น ก่อนข้างให้ ความสำคัญและกำหนดให้มีการบำบัดน้ำเสีย และน้ำทิ้งก่อนการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบัน จะสามารถใช้ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของท้องถิ่นได้ ถ้าระบบบำบัดน้ำเสียรวมนั้นมีประสิทธิภาพเพียงพอ หรือการเตรียมระบบบำบัดน้ำเสียของโรงแรมเอง โดยทั่วไปนิยมใช้ระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป เพื่อรองรับน้ำเสียโดยเฉพาะ ที่มาจากส่วนของห้องพัก อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้ระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปคำนึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของระบบบำบัด รวมทั้งความสะดวกในการตรวจสอบคุณภาพน้ำภายหลังการบำบัดด้วย

การบำบัดน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงแรม อาทิเช่น น้ำอาบชักล้าง น้ำจากรั้ว และน้ำจากห้องเก็บขยะ เป็นต้น น้ำทิ้งทั้งจากกิจกรรมเหล่านี้ จะมีการบำบัดก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เช่นเดียวกับการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นระบบบำบัดน้ำเสียรวมของท้องถิ่น หรือระบบบำบัดน้ำเสียรวมของโครงการเอง การเลือกระบบบำบัดน้ำเสียจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และประสิทธิภาพของระบบ พื้นที่ และงบประมาณในการบำบัด รวมทั้งความสามารถในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้ว กลับมาใช้อีกด้วย

▪ ระบบไฟฟ้าและสื่อสาร

ไฟฟ้าเป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ เพราะเกี่ยวข้องกับงบประมาณการก่อสร้างและดำเนินกิจการโรงแรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการเลือกที่ตั้งโรงแรมตากอากาศชายทะเล จะนิยมพื้นที่ที่มีการบริการไฟฟ้าของรัฐบาลหรือท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะการผลิตไฟฟ้าใช้เองภายในโครงการจะสิ้นเปลืองงบประมาณลงทุนจำนวนมาก อย่างไรก็ตามการเตรียมแหล่งไฟฟ้าสำรองก็เป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เช่นเดียวกับการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีความปลอดภัย และการเตรียมอุปกรณ์จ่ายไฟภายในห้องพักเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยทั่วไปใน 1 ห้องพัก จะใช้กระแสไฟฟ้าได้ประมาณ 13-18 แอมป์

▪ ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ

การปรับอากาศและระบายอากาศภายในอาคารโรงแรมตากอากาศชายทะเลให้เหมาะสมกับการใช้สอยของพื้นที่นั้น จะช่วยให้เกิดสภาวะความสบายในการพักผ่อนตากอากาศของผู้ที่มาใช้บริการ และส่งเสริมการทำงานของพนักงาน ผู้ให้บริการมีประสิทธิภาพ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วพื้นที่ภายในโรงแรม จะมีอุณหภูมิและมีอัตราส่วนการปรับอากาศและระบายอากาศ ดังตารางที่ 3.7.

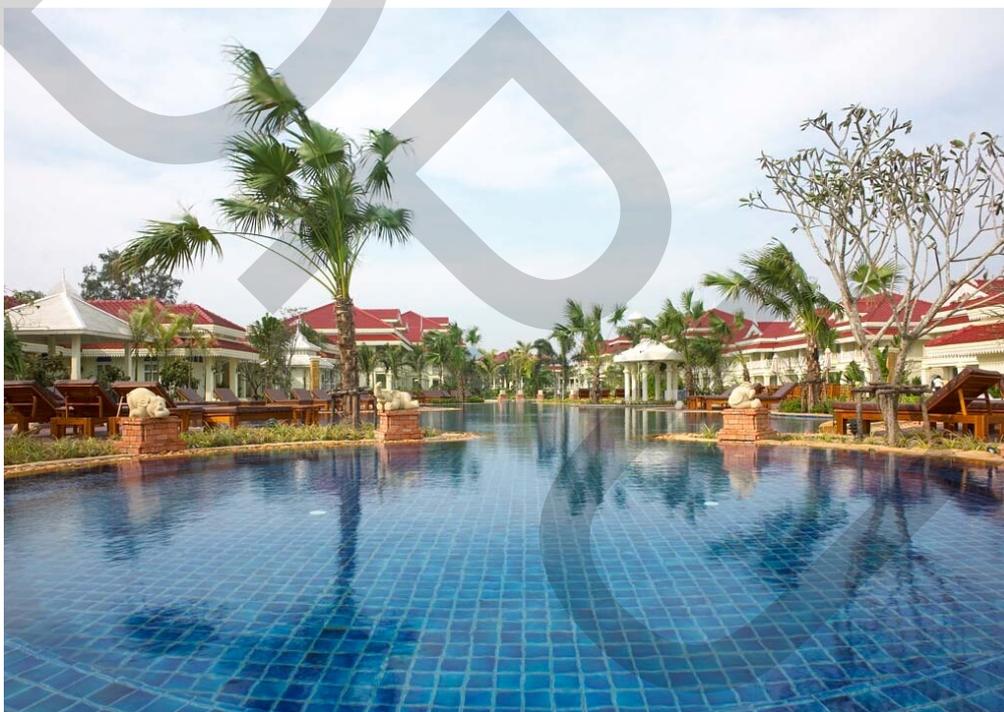
ประเภทพื้นที่ใช้สอย	ปริมาณน้ำใช้ (ลิตร/คน/วัน)	อัตราการระบายอากาศ/ชั่วโมง (เท่า)	
		ใช้เกณฑ์ธรรมชาติ	ใช้ระบบเครื่องกล
เลาจน์ หรือพื้นที่สูบบุหรี่	18.3	2	10 - 15
ห้องพักรับประทานอาหาร	18.3	2	10 - 15
ห้องจัดเลี้ยง	18.3	2	6 - 8
ห้องนอน	15.6	1	6 - 8
ห้องสุขา	15.6	2	6 - 8
ห้องอาบน้ำ	21.2	1	6 - 8
ห้องครัว	15.6	1	20 - 60
ห้องพักพนักงาน	18.3	1.5	6 - 8
สำนักงาน	18.3	2	4 - 6

ที่มา: The Temperature and Rate of Air Change: The Architects' Journal, 1970: 84

ตารางที่ 3.7. แสดงการคาดคะเนปริมาณการระบายอากาศ

- ระบบสระว่ายน้ำ

โรงแรมตากอากาศชายทะเล ในส่วนของระบบสระว่ายน้ำ จะมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นส่วนบริการที่ทางโรงแรมจะจัดให้แก่ผู้ให้บริการ ให้มีประสิทธิภาพที่ดี โดยระบบที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน ที่นิยมใช้ในการบำบัดและปรับปรุงคุณภาพของน้ำในสระว่ายน้ำ มีอยู่ 2 ระบบ ก็คือ ระบบโอโซน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง แต่ปลอดภัยกว่าผู้ที่มาใช้บริการของสระว่ายน้ำ และอีกระบบก็คือ ระบบคลอรีน มีค่าใช้จ่ายถูกกว่า ระบบงานก่อสร้างไม่ซับซ้อน แต่อาจจะมีสุขภาพต่อผู้ที่มาใช้บริการสระว่ายน้ำ และถ้าใส่มากเกินไป จะมีกลิ่นฉุน นอกจากระบบสระว่ายน้ำแล้ว ส่วนใหญ่แล้ว ก็จะต้องมีระบบต่างๆ ประกอบด้วยในสระว่ายน้ำ อาทิเช่น ระบบน้ำวน ระบบน้ำตก ที่จะต้องมีการออกแบบให้สอดคล้องกับงานภูมิสถาปัตยกรรมโดยรวมของโรงแรม ดังภาพที่ 3.23.-3.25.

ภาพที่ 3.23. แสดงภาพสระว่ายน้ำภายในโรงแรม

ภาพที่ 3.24. แสดงภาพสระว่ายน้ำภายในโรงแรม

ภาพที่ 3.25. แสดงภาพสระว่ายน้ำภายในโรงแรม

▪ ระบบการจราจร

ระบบการจราจรภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล จำเป็นต้องจัดพื้นที่จอดรถภายในโรงแรม ซึ่งขนาดของพื้นที่จอดรถนี้สัมพันธ์ปริมาณและประเภทของรถที่เข้ามาในบริเวณโครงการ ซึ่งการคาดการณ์ปริมาณและประเภทรถดังกล่าว ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของโรงแรม ประเภทของผู้มาใช้บริการ เช่น ถ้าผู้ให้บริการเป็นชาวต่างชาติ เดินทางโดยเครื่องบิน และโรงแรมมีบริการรับส่งให้ ปริมาณที่จอดรถจะน้อยกว่าโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่อยู่ใกล้กับเมืองใหญ่ หรือสถานที่ตากอากาศชายทะเลท่องเที่ยวอื่น ที่จะประชาชนสามารถเดินทางมาพักผ่อนสุดสัปดาห์ได้โดยการขับรถส่วนตัว อย่างไรก็ตามการเตรียมพื้นที่สำหรับจอดรถนี้ต้องอ้างอิงตามข้อกำหนดทางกฎหมายควบคุมอาคารของท้องถิ่นที่ตั้งโรงแรมนั้นด้วย ดังภาพที่ 3.26.

นอกจากพื้นที่จอดรถแล้ว ความคล่องตัวของการจราจรภายในโรงแรมและบริเวณใกล้เคียง เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สถาปนิกผู้ออกแบบจะต้องพิจารณา โดยการออกแบบให้การเชื่อมต่อระหว่างการจราจรภายนอกกับการจราจรภายในโรงแรมต้องทำได้โดยสะดวก สามารถตรวจสอบหรือควบคุมได้โดยง่ายรวมทั้งการจัดแสงสว่างให้เพียงพอ มีสัญลักษณ์บอกอย่างชัดเจน (Traffic Signate) และควรจัดให้มี Plaza Land Mark เป็นจุดช่วยให้จดจำเส้นทางจราจรภายในโรงแรมได้โดยง่าย หรือการจัดภูมิสถาปัตยกรรมในการสร้างภาพลักษณ์อีกด้วย

ภาพที่ 3.26. แสดงภาพระบบการจราจร ที่จะต้องสอดคล้องกับภูมิสถาปัตยกรรม

- ระบบการป้องกันอัคคีภัย

การเตรียมพร้อมของระบบป้องกันอัคคีภัย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ทั้งการวางตำแหน่งและระยะห่างจากห้องพัก ถึงบันไดหนีไฟแล้ว ตามข้อกำหนดจะต้องไม่เกิน 60 เมตร²⁵ การเลือกใช้วัสดุตกแต่งภายในที่ทนไฟ ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง รวมทั้งต้องมีการติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัย เช่น Smoke Detector, Fire Horn Alarm Bell และอุปกรณ์สำหรับดับเพลิง เช่น ถังดับเพลิง หรือ Fire Hose Cabinet: FHC ดังภาพที่ 3.27-3.32.

ภาพที่ 3.27. แสดงภาพอุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Detector)

ภาพที่ 3.28. แสดงภาพอุปกรณ์ตรวจจับความร้อน (Heat Detector)

²⁵ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เกี่ยวกับการออกแบบและตำแหน่งของบันไดหนีไฟ ที่กำหนดไว้ว่า บันไดหนีไฟในส่วนชั้นห้องพัก จะต้องห่างจากห้องพักไม่เกิน 60 เมตร

ภาพที่ 3.29. แสดงภาพอุปกรณ์ Fire Horn Alarm Bell

ภาพที่ 3.30. แสดงภาพอุปกรณ์ Fire Horn Alarm Bell

ภาพที่ 3.31. แสดงภาพอุปกรณ์ Fire Hoser Cabinet: FHC

ภาพที่ 3.32. แสดงภาพอุปกรณ์ถังดับเพลิงชนิดมือถือแบบต่างๆ

- รูปร่างและรูปแบบของอาคาร

รูปร่างและรูปแบบของอาคารสัมพันธ์โดยตรงกับการวางผังพื้นที่ส่วนห้องพัก ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนห้องพัก ขนาดพื้นที่ของโครงการ ระดับการใช้บริการ สภาพภูมิประเทศ งบประมาณค่าก่อสร้าง และข้อบังคับทางกฎหมาย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการวางผังส่วนของห้องพักสามารถจะแบ่งออกได้เป็น ดังต่อไปนี้²⁶

▪ Slab Plan

เป็นการวางระบบห้องพักเรียงกันเป็นเส้น มีบันไดอยู่ปลายสุดของแนวห้องพักแต่ละด้าน มี Core สัญจรแนวตั้งอยู่กลางแนวของห้องพัก สามารถจัดห้องชุด หรือส่วนบริการพิเศษที่ส่วนปลายของแนวห้องพัก หรือปีกด้านใดด้านหนึ่งของอาคาร การวางผังแบบ Slab Plan นี้เหมาะสำหรับส่วนห้องพักสูง 2-3 ชั้น หรือดัดแปลง ใช้กับการออกแบบห้องพักแบบ Pavillion ดังภาพที่ 3.33-3.36.

ภาพที่ 3.33. แสดงภาพการวางผังแบบ Slab Plan

²⁶ จาตุรงค์ วัฒนผาสุก, แนวทางการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 50-56

ภาพที่ 3.34. แสดงภาพการวางผังแบบ Slab Plan

ภาพที่ 3.35. แสดงภาพการวางผังแบบ Slab Plan

ภาพที่ 3.36. แสดงภาพการวางผังแบบ Slab Plan

■ Atrium Design

คือ การออกแบบโดยใช้ทางเดินเข้าสู่ห้องพักด้านในที่เปิดโล่ง มองเห็นกันได้ทุกชั้น มี Core อยู่ตรงกลาง ด้านหนึ่งของ Atrium ลิฟต์อาจจะหันเข้าหาส่วนที่เปิดโล่ง หรือหันหลังก็ได้ ถ้าหันหลังให้ Atrium ส่วนใหญ่จะเป็นลิฟต์แก้ว ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจ นอกจากนี้ การใช้สะพานพาดผ่าน Atrium ก็ช่วยส่งเสริมให้เกิดช่วยสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจได้ ดังภาพที่ 3.37.

■ Tower Structure

เป็นการวางผังที่พื้นส่วนห้องพักมีส่วนของ Core เป็นศูนย์กลาง มีห้องพักล้อมรอบหรือยื่นออกจากส่วนของ Core มีทางเดินอยู่ตรงกลาง โดยใน 1 ชั้น จะมีห้องพักได้ 10-20 ห้อง มีลักษณะเป็นอาคารสูง มีรูปร่างแตกต่างกันตามประสิทธิภาพในการบรรจุจำนวนห้องพักและความเหมาะสมในการจัดห้องพัก ให้มีการผสมผสานกัน ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรมในเขตเมือง ซึ่งที่ดินมีจำนวนน้อย และราคาสูง ดังภาพที่ 3.38.3.39.

ภาพที่ 3.37. แสดงภาพการวางผังแบบ Artium Design: Four Season Bangkok

Raffles City, Shanghai
1,355,700 sq ft

ภาพที่ 3.38. แสดงภาพการวางผังแบบ Tower Structure: Raffles City Shanghai

ภาพที่ 3.39. แสดงภาพการวางผังแบบ Tower Structure: Suasana Sentral Dhubai

การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล การวางผังแบบ Tower Structure เหมาะสมกับชายหาดที่มีศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวสูง มีความหนาแน่นสูง ทั้งนี้เพราะการวางผังแบบ Tower Structure มีงบประมาณค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างที่สูงกว่าการวางผังแบบอื่นๆ จึงควรเป็นแนวทางการออกแบบที่มีเหตุและผลคุ้มค่าหรือมีความจำเป็นที่ต้องออกแบบเป็นลักษณะเช่นนี้ นอกจากนี้แล้ว การวางผังแบบ Tower Structure ไม่สามารถที่จะสร้างได้ในพื้นที่ที่มีการควบคุมกฎหมายของอาคารสูง เพื่อควบคุมผลกระทบทางด้านของสุนทรียภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการได้

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

4.1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจประเภทอาคารชุดพักอาศัย ที่เข้าข่ายต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งเน้นศึกษาถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการ ในขั้นตอนของการพัฒนาโครงการ (Project Development)

โดยการเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือ นักพัฒนาโครงการ หรือผู้ประกอบการ กลุ่มนิติบุคคลผู้จัดทำรายงานฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการออกแบบอาคารชุดพักอาศัยที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การวิจัยนี้ยังประโยชน์ต่อกระบวนการออกแบบและจัดการทางสถาปัตยกรรมเพื่อพัฒนารูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต โดยมีรายละเอียดในการศึกษาการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารทางราชการเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมาย บทความทางวิชาการ วารสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและจัดการทางสถาปัตยกรรมประเภทอาคารชุดพักอาศัยที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาใช้ประกอบการศึกษาวิจัย

2. การศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการในขั้นตอนของการวางแผนโครงการ ได้แก่ นักพัฒนาโครงการ หรือผู้ประกอบการ สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานฯ ได้แก่ นิติบุคคลผู้จัดทำรายงานฯ และเจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และศึกษาจากรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการที่ทำการศึกษา

4.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสำหรับการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยศึกษาตั้งแต่ขั้นการเตรียมงานโครงการ (Pre Construction) ขั้นการก่อสร้างโครงการ (Under Construction) และขั้นการส่งมอบโครงการ (Post Construction) แต่จะไม่ลงในรายละเอียดมากนัก โดยเน้นการเข้าใจในภาพกว้าง สำหรับใช้ในการบริหารจัดการโครงการเท่านั้น
2. ศึกษาการดำเนินการและปัญหา ระหว่างการจัดทำรายงานฯ และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยคัดเลือกโครงการประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษาหลัก โดยเฉพาะโครงการที่จัดทำรายงานฯ และเสนอพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ตั้งแต่การบังคับใช้ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 จนถึงปัจจุบัน คือ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2547 – มีนาคม 2551 รวม 4 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประเภทดังกล่าว มีการพัฒนาโครงการและก่อสร้าง รวมทั้งการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ แม้ในสภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างในปัจจุบัน นอกจากนั้น จากการศึกษาสถิติการเสนอรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เบื้องต้น พบว่า ช่วงเวลาดังกล่าวการจัดทำรายงานฯ และเสนอพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล ส่วนมากจะเป็นพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เกือบร้อยละ 60 กล่าวคือ มีจำนวนโครงการประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล พื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทั้งสิ้น 39 โครงการ จากจำนวนโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ทั้งสิ้น 59 โครงการจากทั่วประเทศ และโครงการทั้งหมดตามที่กล่าวมานี้ ประสบปัญหาความล่าช้าของโครงการ และเลื่อนการเปิดโครงการทั้งสิ้น
3. การดำเนินการ และปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ และการจัดทำรายงานฯและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ จะต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และหน่วยงานหลายๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติทั้งส่วนภาครัฐกิจ และวิชาชีพอย่างชัดเจน จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเฉพาะภาคกว้าง เรื่อง การวางแผน

4. สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบสำหรับการจัดทำรายงานฯ และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของทฤษฎี กับหลักการและการบริหารจัดการ รวมทั้งสรุปปัญหา โดยการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของ นักลงทุน สถาปนิก วิศวกร ผู้จัดทำรายงานฯ นักสิ่งแวดล้อม ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบถึงสถิติและผลการพิจารณารายงานฯ โดยคณะกรรมการควบคุมสิ่งแวดล้อมในการให้อนุญาตโครงการนั้นๆ

4.3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

4.3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบสำหรับการดำเนินงาน และปัญหาระหว่างการจัดทำรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยคัดเลือกโครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษาหลัก เนื่องจากเป็นประเภทของอาคาร พื้นที่มีกิจกรรมการต่อพัฒนาโครงการ รวมทั้งการออกแบบและก่อสร้างอย่างเป็นที่นิยมลงทุนอย่างสม่ำเสมอ และยังปรากฏชัดเจน กล่าวคือ มิถุนายน 2547 – มีนาคม 2551 มีจำนวนโครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทั้งสิ้น 39 โครงการ และโครงการทั้งหมดตามที่กล่าวมานี้ ประสบปัญหาความล่าช้าของโครงการ และเลื่อนการเปิดโครงการทั้งสิ้น
2. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้งการพัฒนาโครงการ การออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมประเภทโรงแรมตากอากาศ ข้อกฎหมายต่างๆ กับรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA การจัดทำรายงานฯ และการพิจารณารายงานฯ ของคณะกรรมการฯ โดยอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ อาทิเช่น เอกสารทางวิชาการ สถิติการพิจารณาเห็นชอบฯ เอกสารราชการ ตำราการพัฒนาโครงการและเกณฑ์ในการวางกรอบการออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เป็นต้น
3. ศึกษาการดำเนินการ และปัญหาการจัดทำ รวมทั้งการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยการ

- นักลงทุนอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรมตากอากาศ

1. บริษัทฯ ที่พัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

2. บริษัทฯ ที่พัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 บริษัท

- สถาปนิก วิศวกร

1. บริษัทฯ ที่ออกแบบฯ สถาปัตยกรรม ที่ตั้งในเขตพื้นที่โดยรอบจังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

2. บริษัทฯ ที่ออกแบบฯ สถาปัตยกรรม ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

- ผู้จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. บริษัทฯ ที่รับบริการจัดทำรายงานฯ ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

2. บริษัทฯ ที่รับบริการจัดทำรายงานฯ ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

- นักสิ่งแวดล้อม กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

1. นักสิ่งแวดล้อม ระดับ 6 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

2. นักสิ่งแวดล้อม ระดับ 7 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

- ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

1. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต

2. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ฝ่ายอำนวยการ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต

3. นักผังเมือง จังหวัดภูเก็ต

4. หัวหน้าฝ่ายงานสถาปัตยกรรม เทศบาลนครภูเก็ต

5. หัวหน้าฝ่ายงานวิศวกรรม เทศบาลนครภูเก็ต

6. ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลนครภูเก็ต

7. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตอง
8. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลกมลา
9. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทราย

4.3.2. วิธีการศึกษา

1. ทำการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร บทความ และงานวิจัย รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ในเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ ประเภทโรงแรมตากอากาศ ชายทะเล และ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547
2. ทำการรวบรวม และศึกษาข้อมูล ดังต่อไปนี้
  - ข้อมูลรายละเอียดทั่วไป อาทิเช่น การศึกษาความเป็นไปได้โครงการ การออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม ของ ประเภทโรงแรมตากอากาศ ชายทะเล เบื้องต้น
  - กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนของผังเมืองและสิ่งแวดล้อม
3. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลกระทบสำหรับการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: EIA กับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์
4. หาแนวทางวางกรอบแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนา จากผลการวิเคราะห์ที่ได้ ที่เหมาะสม
5. นำแนวทางที่ได้ไปสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง หาแนวทางวางกรอบ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาของโครงการต่อไป
6. วิเคราะห์ แนวทางวางกรอบปรับปรุง แก้ไข พัฒนาของโครงการ
7. สรุปผลการศึกษา และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาของโครงการ

4.3.3. เครื่องมือที่ใช้

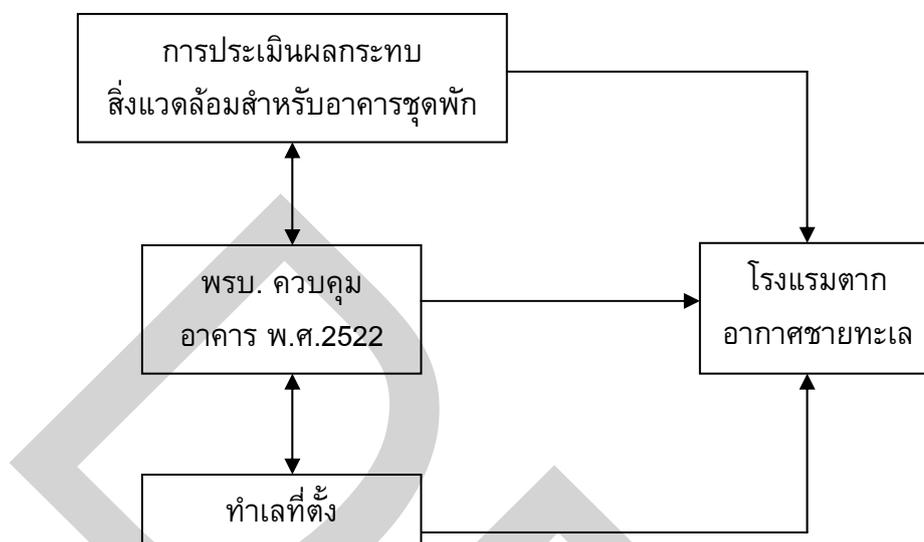
1. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
2. แบบสัมภาษณ์แบบคำถามปิด (Close Ended Question)

4.4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้ใช้ปัจจัยดังต่อไปนี้ในการศึกษา

1. รูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล

2. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล
3. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522
4. ทำเลที่ตั้ง

แผนภาพที่ 4.1. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา

4.5. ประเภทของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (Interviews) เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อช่วยในการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อคำถามในการสัมภาษณ์
2. แบบสำรวจ (Surveys) เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเก็บข้อมูลจากรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2549-2551 เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเก็บข้อมูลในประเด็นของการแก้ไขรายงานฯ เพิ่มเติมและลักษณะทางกายภาพของโรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น และยืนยันผลของการวิจัย

4.6. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการสร้างข้อคำถามโดยมุ่งเน้นประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลรวมถึงคำถามที่เกี่ยวกับการขอความ

2. แบบสำรวจ ในขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยการวิเคราะห์จากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อแก้ไข ปรับปรุงการออกแบบที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจครั้งแรกจากกลุ่มตัวอย่าง จะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสำรวจมาสังเคราะห์เพื่อร่างเป็นแนวทางในการออกแบบของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยนำไปสอบถามกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการออกแบบแนวทางสำหรับการนำไปปรับใช้ในอนาคต

ทั้งนี้เครื่องมือนี้ถูกสร้างขึ้นตามกระบวนการสร้างเครื่องมือโดย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร หนังสือ รายงาน บทความทางวิชาการ วารสาร งานวิจัย ทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง และการทำการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา

1. ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของคำถามของแบบสัมภาษณ์
2. ปรับเปลี่ยนแบบสัมภาษณ์ และลำดับคำถามตามความเหมาะสม แล้วนำไปทดลองสัมภาษณ์เบื้องต้นกับนักพัฒนาโครงการ
3. ทำการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ แก้ไขจากแบบทดลองสัมภาษณ์เบื้องต้น
4. นำปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์นำมากำหนดโครงสร้างเป็นแบบสำรวจ
5. ปรับเปลี่ยนแบบสำรวจ และลำดับคำถามตามความเหมาะสม
6. ทำการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสำรวจเบื้องต้น เพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบสำรวจ

4.7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมถึง

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารูปแบบอาคารชุด เนื้อหากฎหมาย และมาตรการที่มีความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านสถาปัตยกรรม ประกอบการเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงของปัญหา โดยวิเคราะห์รายละเอียดและกำหนดตัวแปรที่ชัดเจนเพื่อนำไปร่างแนวทางการแก้ไขประกอบการวัดผลในขั้นตอนต่อไป

3. นำข้อมูลที่ได้จากประเด็นปัญหามาสอบถามความคิดเห็น เพื่อหารูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยการสัมภาษณ์จากนักพัฒนาโครงการ หรือผู้ประกอบการ กลุ่มนิติบุคคลผู้จัดทำรายงาน และเจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. นำรูปแบบอาคารชุดเบื้องต้นที่ได้เสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำการประเมินผลของความเป็นไปได้ในการปรับปรุงรูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ดังกล่าว

5. นำผลสรุปที่ผ่านการประเมินผลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาทำการสังเคราะห์ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบดังกล่าวให้สอดคล้อง และสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

6. นำผลจากการสังเคราะห์มาใช้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่สอดคล้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

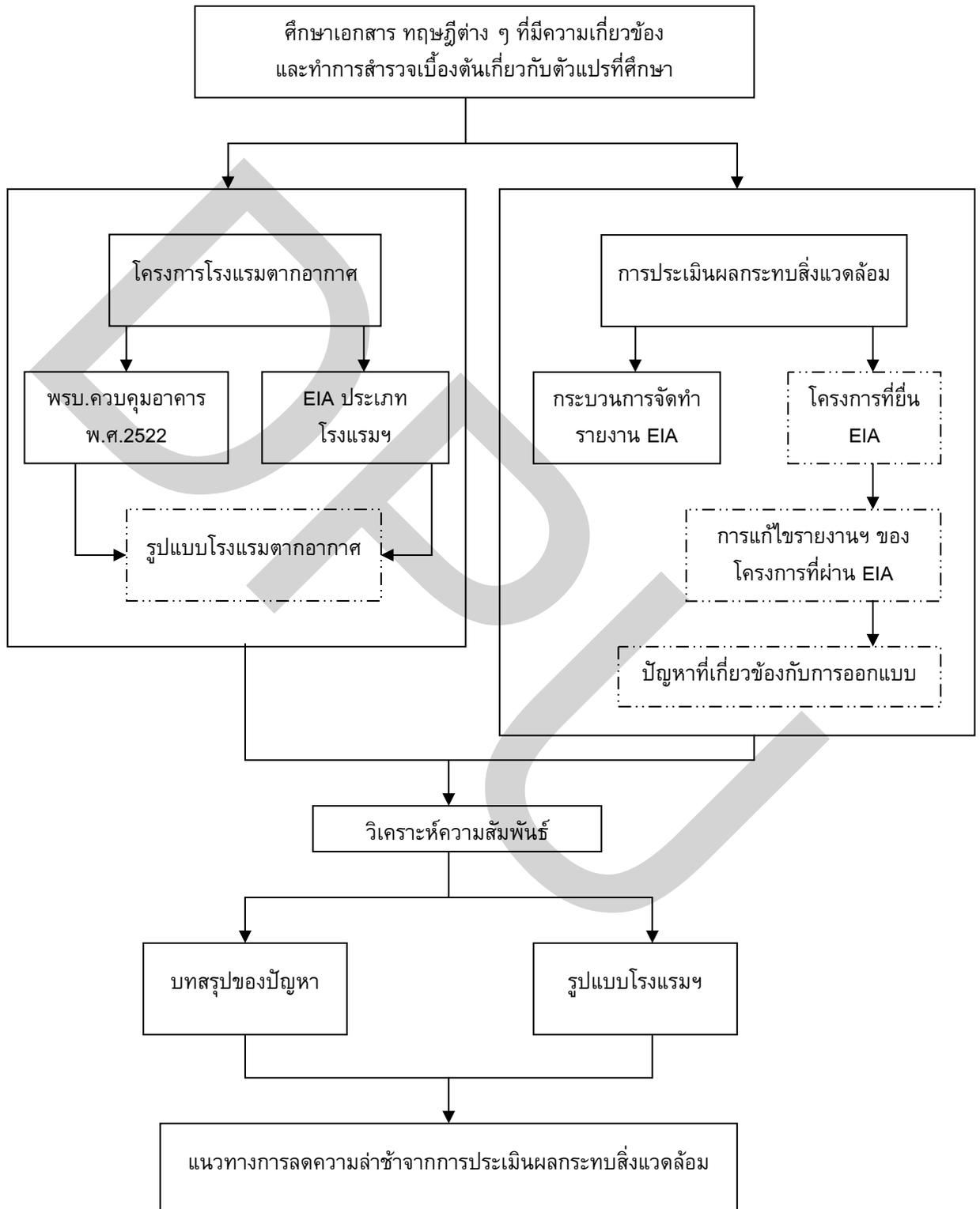
7. สรุปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่สอดคล้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการศึกษาจากการค้นคว้าเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนทฤษฎีภูมิประกอบด้วยขั้นตอนการศึกษาภาคสนามจากการสัมภาษณ์ และสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

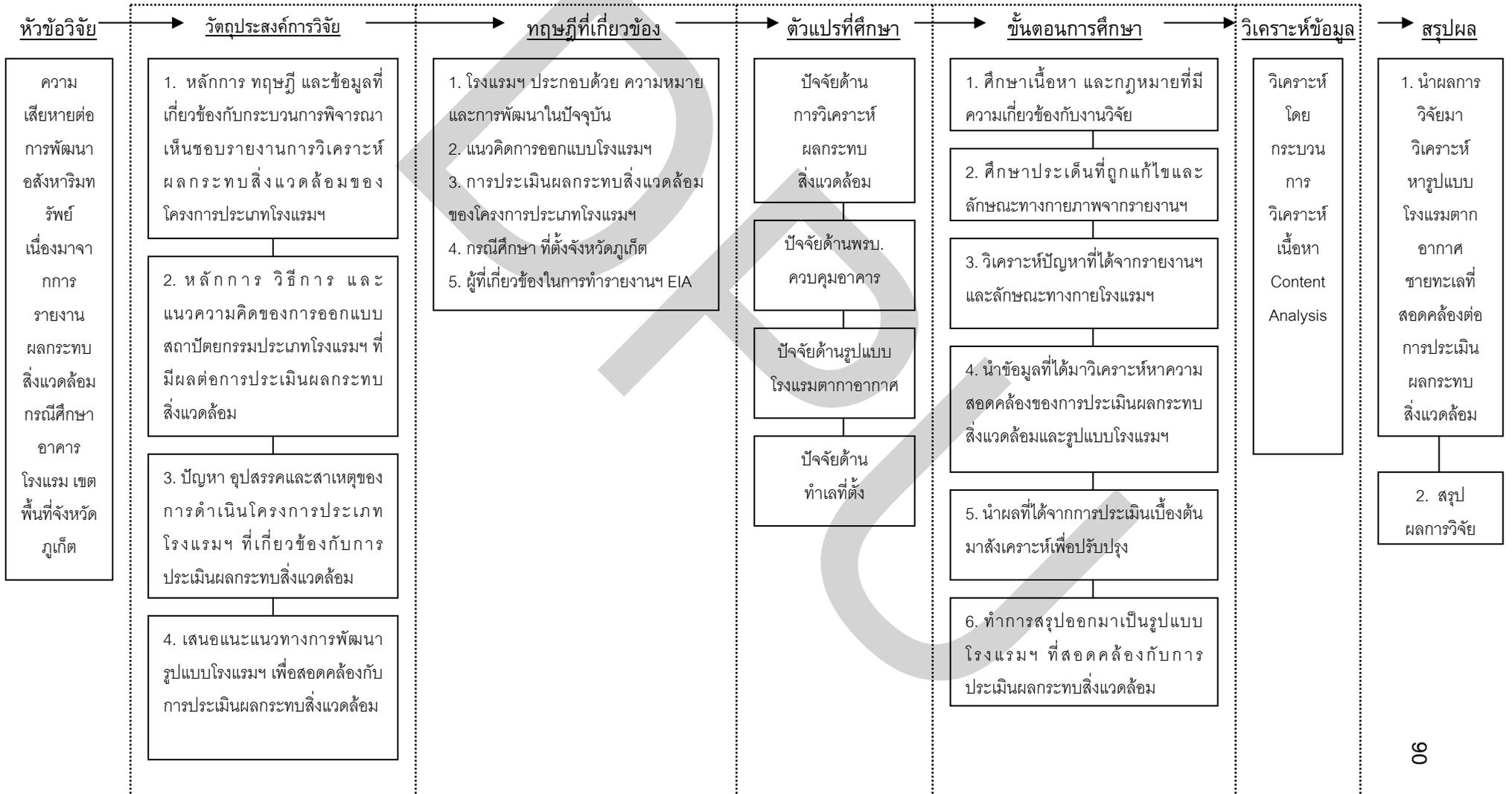
4.9. กรอบแนวความคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวความคิดในการศึกษาข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังภาพที่ 4.2. และ 4.3. ซึ่งได้อธิบายถึงขั้นตอนการศึกษาข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต และข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลทั้ง 2 ส่วนแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการสรุปผลหารูปแบบต่าง ๆ ของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ดังกล่าว แล้วนำไปทำการสัมภาษณ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ของรูปแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต และการประเมินผล

แผนภาพที่ 4.2. แสดงกรอบแนวความคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 4.3. แสดงขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ต เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และสังคม อย่างรวดเร็ว มีกิจกรรมการก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการก่อสร้างโครงการ โรงแรมและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งเป็นอาคารประเภทหนึ่งที่เขาจำเป็นต้องจัดทำรายงานฯ ต่อ สผ. ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ประเภทและขนาดโครงการที่ต้องทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม²⁷ ซึ่งมีข้อมูลการดำเนินการจัดทำ และเสนอการพิจารณา รายงานฯ ดังต่อไปนี้

5.1. ระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์ การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นโครงการประเภทหนึ่งใน 22 ประเภทโครงการ ที่จะต้องบริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งมีกฎเกณฑ์เทียบเคียงและอยู่ในข่ายที่จะต้องดำเนินการ จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนก ทำนาย และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการโดยเปรียบเทียบกับสถานะที่ไม่มีโครงการ และเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ขั้นวางแผนโครงการ ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการดำเนินโครงการ และเพื่อให้มีการนำปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมมาช่วยในการวางแผนโครงการ และตัดสินใจดำเนินโครงการ (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2544)

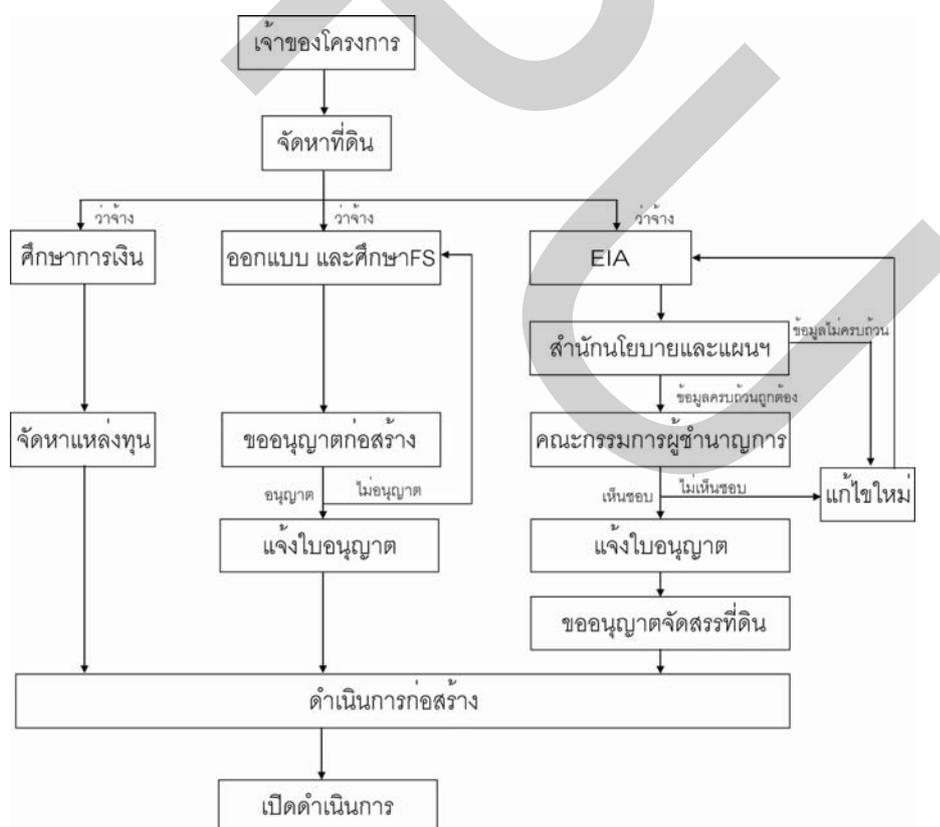
ดังนั้น การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นการศึกษาผลกระทบของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมบริเวณพื้นที่โครงการ และรอบโครงการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จึงต้องศึกษาข้อมูลหลายด้าน การศึกษาจะต้องมีประเด็นและระดับความละเอียดของการศึกษาที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะและที่ตั้งโครงการเป็นประเด็นสำคัญ และเป็นงานทางเทคนิคที่อยู่บนพื้นฐานของการคาดการณ์ถึงความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นตามหลักวิชาการ คือ จะต้องชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างชัดเจน และเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

²⁷ ภาคผนวก ค. และ ง.

โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จำนวน 80 ห้องขึ้นไป ต้องจัดทำรายงานฯ โดยจะต้องเสนอรายงานฯ เข้าสู่ขั้นตอนในการตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

1. กรณีโครงการอยู่ใน เขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ในขั้นตอนการขออนุญาตก่อสร้าง ขอย้าย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร หรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาต ให้เสนอรายงานฯ ในขั้นตอนขอเปิดดำเนินการกิจการ และขอเปิดดำเนินการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
2. กรณีโครงการอยู่นอก เขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ในขั้นตอนขอเปิดดำเนินการกิจการ และขอเปิดดำเนินการกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, ประกาศ, 2549)

แผนภาพที่ 5.1. แสดงขั้นตอนกระบวนการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากแผนภาพที่ 5.1. ดังนั้น ขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง จึงเป็นการลดปัญหาด้านงบประมาณและระยะเวลา ที่สามารถปรับให้กระบวนการทำรายงานฯ ดำเนินการควบคู่ไปกับกระบวนการวางแผนโครงการ เพื่อให้รายงานฯ ถูกใช้ในการตัดสินใจทางเลือกต่าง ๆ ของการพัฒนาโครงการ ตลอดจนทางเลือกที่ไม่มีโครงการด้วย ทั้งนี้โครงการสามารถหยุดทบทวนทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดการลงทุนในการศึกษาทั้งการวางแผนโครงการ และจัดทำรายงานฯ สูงเกินไป (ปารีชาติ ศิวะรักษ์, 2545, น. 11)

โดยเริ่มจากเจ้าของโครงการเลือกสถานที่ตั้งโครงการ ซึ่งในเกณฑ์ของที่ตั้งและจำนวนของห้องพักเป็นเกณฑ์ มีการจ้างวิศวกรหรือสถาปนิกที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและการออกแบบโครงการ ในขณะเดียวกันมีการให้นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตในการจัดทำรายงานฯ จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและการออกแบบโครงการ โดยต้องมีการติดต่อประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ร่วมงานทั้ง 2 กลุ่ม จะสามารถทำให้รูปแบบโครงการและรายละเอียดเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยแทบจะต้องไม่มีการปรับปรุง ดังเช่นวิธีการในปัจจุบัน เมื่อได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสร็จแล้ว ต้องส่งรายงานฯ ให้สผ. และคณะผู้ชำนาญการพิจารณารายงานฯ ซึ่งหากคณะกรรมการฯ ไม่เห็นชอบจะมีการให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากรายละเอียดของรายงานฯ ผู้ทำการวิเคราะห์จะต้องนำข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข ในขณะเดียวกันก็แจ้งผู้ออกแบบทำการปรับปรุงตามด้วยหลังจากการจัดทำรายงานฯ ได้รับการปรับปรุงแล้วก็ส่งกลับไปยังสผ. เพื่อให้มีการพิจารณารายงานฯ ต่อไป หลังจากได้รับความเห็นชอบจากสผ. แล้ว หน่วยงานอนุญาตจะออกใบอนุญาตเพื่อประกอบการให้แก่เจ้าของโครงการ ซึ่งเจ้าของโครงการก็สามารถเริ่มโครงการได้ และไม่จำเป็นต้องคอยการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขในแบบก่อสร้างอีกต่อไป (ชูรัช รุ่งทิววุฒิ, 2547, น.32-35)

5.2. สถิติการเสนอ ตรวจสอบ และพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

ภายหลังจากการประกาศใช้ พรบ.สิ่งแวดล้อม 2547 จนถึงปัจจุบัน²⁸ ได้มีโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานฯ ได้เสนอรายงานฯ ต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ระหว่าง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ดังตารางที่ 5.1.

²⁸ พฤษภาคม พ.ศ. 2552

	ชื่อโครงการ	เจ้าของโครงการ	ที่ตั้ง	ขนาด (ห้อง)	วันที่เสนอรายงาน
1	โรงแรมภูเก็ตอาคาเรีย	บ. พีพีซี ดีเวลลอป จก.	หาดกระรณ	206	21 มีนาคม 2547
2	โรงแรมภูเก็ตลาภูหน้า	บ. ดุสิตลาภูหน้า จก.	หาดบางเทา	240	3 พฤษภาคม 2547
3	โรงแรมคอร์ซบีช	บ. ดุสิตลาภูหน้า จก.	หาดป่าตอง	197	25 พฤษภาคม 2548
4	โรงแรมโคโลเนียล กมาลา บีช รีสอร์ท	บ. เจอเนอรอลพร็อพฯ จก.	หาดกมลา	220	13 กันยายน 2548
5	โรงแรมป่าตองลอดจ์	บ. ป่าตองลอดจ์ จก.	หาดป่าตอง	130	2 ตุลาคม 2548
6	โรงแรมบันยันนทรี	บ. ไทวา รีสอร์ท จก.	หาดบางเทา	126	10 พฤศจิกายน 2548
7	โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท เฟส 1	บ. ดวงจิตต์ จก.	หาดป่าตอง	173	30 มีนาคม 2549
8	โรงแรมโคโลเนียล กมาลา เฮาส์	บ. เจอเนอรอลพร็อพฯ จก.	หาดป่าตอง	176	27 พฤษภาคม 2549
9	โรงแรมกระต๊อธานี รีสอร์ท	บ. กระต๊อธานี จก.	หาดกระต๊อ	210	4 กันยายน 2549
10	โรงแรมภูเก็ตโกเต็นแลนด์	บ. ภูเก็ตโกเต็นแลนด์ จก.	หาดป่าตอง	375	6 ตุลาคม 2549
11	โรงแรมฟินิกซ์ กระรณ	บ. ฟินิกซ์ วิว จก.	หาดกระต๊อ	119	12 ธันวาคม 2549
12	โรงแรมโนโวเทล ภูเก็ต	บ. โนวเทล หยี่เต็ง จก.	หาดป่าตอง	201	10 มกราคม 2550
13	โรงแรมภูเก็ต ซีนิช บีช เฟส 1	บ. บีโอ ไวท์ บีช จก.	หาดในทอน	175	15 กุมภาพันธ์ 2550
14	โรงแรมรอยัล การ์เด้น รีสอร์ท	บ. ไม้ขาว วิลเลจ จก.	หาดไม้ขาว	410	25 มีนาคม 2550
15	โรงแรมสตาร์ครุช	บ. สตาร์ครุช จก.	หาดพันวา	956	18 มิถุนายน 2550
16	โรงแรมถาวรเบย์ รีสอร์ท	บ. เจริญนคร ภูเก็ต จก.	หาดกมลา	195	22 กรกฎาคม 2550
17	โรงแรมซีวิว ป่าตอง	บ. ซีวิว ป่าตอง จก.	หาดป่าตอง	144	5 สิงหาคม 2550
18	โรงแรมพีชฮิลล์	บ. ภูเก็ตยรรยง จก.	หาดกระต๊อ	120	28 สิงหาคม 2550
19	โรงแรมคลิฟ ไดมอนด์ รีสอร์ท	บ. คลิฟ ไดมอนด์ จก.	หาดกระต๊อ	103	12 ตุลาคม 2550
20	โรงแรมภูเก็ต ซีนิช บีช เฟส 2	บ. บีโอ ไวท์ บีช จก.	หาดในทอน	355	28 ตุลาคม 2550
21	โรงแรมบังกะโล หาดกระรณ	บ. บลูซี รีสอร์ท จก.	หาดกระรณ	120	12 พฤศจิกายน 2550
22	โรงแรมโคโลเนียล กมาลา เฮาส์ 2	บ. เจอเนอรอลพร็อพฯ จก.	หาดไม้ขาว	120	8 ธันวาคม 2550
23	โรงแรมเรดิสัน เฮาส์	บ. ไม้ขาว บีช รีสอร์ท จก.	หาดกระต๊อ	150	8 มกราคม 2551
24	โรงแรมซีวินด์	บ. โรงแรมซีวินด์ จก.	หาดกระต๊อ	126	16 พฤษภาคม 2551
25	โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท เฟส 2	บ. ดวงจิตต์ จก.	หาดป่าตอง	392	20 พฤษภาคม 2551

ตารางที่ 5.1. แสดงรายละเอียดโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่จัดทำ
รายงานฯ ต่อ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ระหว่าง เดือนพฤษภาคม พ.ศ.

2547 – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552

	ชื่อโครงการ	เจ้าของโครงการ	ที่ตั้ง	ขนาด (ห้อง)	วันที่เสนอรายงาน
26	โรงแรมเมอลิช บีช	บ. เมอลิช บีช จก.	หาดป่าตอง	414	27 สิงหาคม 2551
27	โรงแรมกมลลา บีชโฮเทล	บ. โอเชียน กรุ๊ป จก.	หาดกมลา	240	30 ตุลาคม 2551
28	โรงแรมเซาท์อีสท์ รีสอร์ท	บ. ภูเก็ตรยอง จก.	หาดกระตะ	100	12 ธันวาคม 2551
29	โรงแรมอันดามันคานะเซีย	บ. ภูเก็ตรยอง จก.	หาดกระตะ	120	10 มกราคม 2552
30	โรงแรมอะเดียติก รีสอร์ท	บ. สตาร์ครุช จก.	หาดกระตะ	115	20 มกราคม 2552
31	โรงแรมฮอลิเดย์ อินน์ รีสอร์ท	บ. ฮอลิเดย์ อินน์ จก.	หาดป่าตอง	104	3 กุมภาพันธ์ 2552
32	โรงแรมภูเก็ตอาคารี (ส่วนขยาย)	บ. พีพีซี ดีเวลลอป จก.	หาดกระรน	262	24 มีนาคม 2552
33	โรงแรมบันยันท์รี (ส่วนขยาย)	บ. ไทวา รีสอร์ท จก.	หาดบางเทา	150	28 มีนาคม 2552
34	โรงแรมกระตะธานี	บ. กระตะธานี จก.	หาดกระตะ	267	5 พฤษภาคม 2552

ตารางที่ 5.1. แสดงรายละเอียดโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่จัดทำรายงานฯ ต่อ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ระหว่าง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 (ต่อ)

โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่จัดทำรายงานฯ ต่อ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ทั้งหมด 34 โครงการดังกล่าว จะต้องผ่านการตรวจสอบและจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น โดยกลุ่มงานบริการชุมชนและที่อยู่อาศัย²⁹ แล้วจึงเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณาเห็นชอบ หรือพิจารณาส่งคืนรายงานฯ กลับไปให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติม ดังตารางตรวจสอบผลการพิจารณา ตารางที่ 5.2.

	พิจารณาเห็นชอบ	ระหว่างดำเนินการแก้ไข	ไม่รับพิจารณา (เสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอน)
1	โรงแรมภูเก็ตอาคารี	โรงแรมโคโลเนียล กมลา เฮาส์ 2	โรงแรมป่าตองลอดจ์
2	โรงแรมภูเก็ตลากูน่า	โรงแรมเรดิสัน เฮาส์	โรงแรมซีวินด์
3	โรงแรมคอรซ์บีช	โรงแรมเซาท์อีสท์ รีสอร์ท	โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท เฟส 2
4	โรงแรมบันยันท์รี	โรงแรมอันดามันคานะเซีย	โรงแรมกมลลา บีชโฮเทล

ตารางที่ 5.2. แสดงผลประเมินโครงการ รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จัดเสนอ (สผ.)

²⁹ กลุ่มสิ่งแวดล้อม ประจำกองวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบรายงานฯ ของอาคารประเภทโรงแรม โรงพยาบาล อาคารชุดพักอาศัยรวม บ้านและที่ดินจัดสรร

	พิจารณาเห็นชอบ	ระหว่างดำเนินการแก้ไข	ไม่รับพิจารณา (เสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอน)
5	โรงแรมกระตางธานี รีสอร์ท	โรงแรมอะเดียติก รีสอร์ท	โรงแรมภูเก็ตอาคาเรีย (ส่วนขยาย)
6	โรงแรมภูเก็ตโกเตนแลนด์	โรงแรมฮอลิเดย์ อินน์ รีสอร์ท	โรงแรมอันดามันคานะเซีย
7	โรงแรมฟินิกซ์ กระรน	โรงแรมบันยันท์รี (ส่วนขยาย)	
8	โรงแรมโนโวเทล ภูเก็ต		
9	โรงแรมภูเก็ต ซีนีซ บีช เฟส 1		
10	โรงแรมรอยัล การ์เด้น รีสอร์ท		
11	โรงแรมสตาร์ครุฑ		
12	โรงแรมถาวรเบย์ รีสอร์ท		
13	โรงแรมซีวีว ป่าตอง		
14	โรงแรมพีชฮิลล์		
15	โรงแรมคลิฟ ไดมอนด์ รีสอร์ท		
16	โรงแรมภูเก็ต ซีนีซ บีช เฟส 2		
17	โรงแรมบังกะโล หาดกระรน		
18	โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท เฟส 1		
19	โรงแรมโคโลเนียล กมาลา เฮาส์		
20	โรงแรมเมอลิช บีช		
21	โรงแรมเซาท์อีสต์ รีสอร์ท		
	รวม 21 โครงการ	รวม 7 โครงการ	รวม 6 โครงการ
			รวมทั้งหมด 34 โครงการ

ตารางที่ 5.2. แสดงผลประเมินโครงการ รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จัดเสนอ (สผ.) (ต่อ)

จากผลประเมินโครงการ รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จัดเสนอ (สผ.) โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ตั้งแต่ระหว่าง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ทั้งหมด 34 โครงการดังกล่าว มีเพียง 21 โครงการที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ คือ ร้อยละ 61 เห็นชอบ, ร้อยละ 21 ระหว่างดำเนินการแก้ไข และ ร้อยละ 18 ไม่รับพิจารณาจาก สผ.

ลำดับ	ชื่อโครงการ	วันเสนอ รายงานฯ	วันพิจารณา เห็นชอบ	จำนวน (วัน)	จำนวน (ครั้ง)	หมายเหตุ
1	โรงแรมภูเก็ตอาคาเรีย	21 มีนาคม 2547	4 สิงหาคม 2548	401	3	
2	โรงแรมภูเก็ตลากูน่า	3 พฤษภาคม 2547	12 ธันวาคม 2547	49	1	
3	โรงแรมคอร์ธปีช	25 พฤษภาคม 2548	20 มิถุนายน 2548	27	1	
4	โรงแรมบันยันท์รี	10 พฤศจิกายน 2548	15 ธันวาคม 2549	421	2	
5	โรงแรมกระต่ายรี รีสอร์ท	4 กันยายน 2549	14 กันยายน 2550	373	2	
6	โรงแรมภูเก็ตโกเด็นแลนด์	6 ตุลาคม 2549	16 กันยายน 2551	743	2	
7	โรงแรมฟินิกซ์ กระรน	12 ธันวาคม 2549	12 กุมภาพันธ์ 2551	683	2	
8	โรงแรมโนโวเทล ภูเก็ต	10 มกราคม 2550	16 ตุลาคม 2551	241	2	
9	โรงแรมภูเก็ต ซีนีช บีช เฟส 1	15 กุมภาพันธ์ 2550	5 มีนาคม 2552	426	2	
10	โรงแรมรอยัล การ์เด้น รีสอร์ท	25 มีนาคม 2550	15 มิถุนายน 2551	273	2	
11	โรงแรมสตาร์ครุช	18 มิถุนายน 2550	8 พฤษภาคม 2552	692	4	
12	โรงแรมถาวรเบย์ รีสอร์ท	22 กรกฎาคม 2550	12 กันยายน 2551	208	3	
13	โรงแรมซีวีวี ป่าตอง	5 สิงหาคม 2550	25 เมษายน 2551	219	2	
14	โรงแรมพีชฮิลล์	28 สิงหาคม 2550	20 ธันวาคม 2550	196	3	
15	โรงแรมคลิฟ ไดมอนด์ รีสอร์ท	12 ตุลาคม 2550	25 มกราคม 2552	622	4	
16	โรงแรมภูเก็ต ซีนีช บีช เฟส 2	28 ตุลาคม 2550	20 ตุลาคม 2551	337	4	
17	โรงแรมบังกะโล หาดกระรน	12 พฤศจิกายน 2550	22 สิงหาคม 2551	203	3	
18	โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท เฟส 1	30 มีนาคม 2549	15 กุมภาพันธ์ 2550	213	2	
19	โรงแรมโคโลนีย์ กมาลา เฮาส์	30 มีนาคม 2549	12 มิถุนายน 2549	89	1	
20	โรงแรมเมอลิช บีช	27 สิงหาคม 2551	20 ธันวาคม 2551	102	2	
21	โรงแรมเซาส์อัส รีสอร์ท	12 ธันวาคม 2551	5 เมษายน 2552	85	1	

ตารางที่ 5.3. แสดงระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ

จากตารางที่ 5.3. จะพบว่าโครงการที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบฯ จากคณะกรรมการฯ จะใช้ระยะเวลาแตกต่างกันในแต่ละโครงการ ทั้งยังมีระยะเวลาห่างกันมาก กล่าวคือ ใช้เวลาในการพิจารณาเห็นชอบฯ แต่ละโครงการระหว่าง 27-743 วัน เมื่อพิจารณารายละเอียดการเสนอ และพิจารณารายงานฯ จะพบว่า แนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางของระยะเวลาในการพิจารณารายงานฯ จะอยู่ระหว่าง 7-12 เดือน³⁰

³⁰ ภาคผนวก ค.

5.3. ประเด็นในการแก้ไขรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ตามตารางที่ 5.1.-5.3. ที่สอดคล้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่เข้าข่ายต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งเน้นศึกษาถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการ และการเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบอาคารชุดเพื่อสอดคล้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นที่ถูกต้องเพิ่มเติมในการพิจารณา รายงานฯ เพื่อทราบถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

ผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากรายงานการประชุมและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการ ประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต จำนวน 34 แห่ง ซึ่งเป็นโครงการที่ยื่นส่งรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อสำนักงานนโยบายและสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2547 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ด้วยวิธีการใช้แบบสำรวจและบันทึกข้อมูล โดยสรุปผลการเก็บข้อมูล ดังตารางที่ 5.4. มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ให้แก้ไขเพิ่มเติม		ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ
รายละเอียดการก่อสร้างโครงการ	แผนการก่อสร้างโครงการ	8	8.79	25.27
	การสุขาภิบาลในระยะก่อสร้าง	2	2.20	
	การระบายน้ำ	3	3.30	
	การจัดการมูลฝอย	-	-	
	การจราจร	1	1.09	
	การใช้ไฟฟ้า	-	-	
	รายละเอียดอื่น ๆ	9	9.89	

ระบบ สาธารณูปโภค ในช่วงเปิด ดำเนินการ	น้ำใช้และระบบส่งน้ำ	1	1.09	74.72
	การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล	9	9.89	
	การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม	15	16.48	
	การจัดการมูลฝอย	8	8.79	
	การจราจร	6	6.59	
	การป้องกันอัคคีภัย	11	12.08	
	การระบายอากาศ	1	1.09	
	ระบบไฟฟ้า	1	1.09	
	การจัดภูมิทัศน์โครงการ	16	17.58	
รวม	91	100	100	

ตารางที่ 5.4. แสดงความถี่ ร้อยละของประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมในการพิจารณารายงานฯ

จากตารางที่ 5.4. พบว่า ประเด็นที่คณะกรรมการพิจารณารายงานฯ ไม่เห็นชอบและถูกแก้ไขทั้งหมด 16 ประเด็น โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก คือ รายละเอียดการก่อสร้างโครงการ และประเด็นระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการ ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รายละเอียดการก่อสร้างโครงการ คือ แผนการก่อสร้างโครงการ การสุขาภิบาลในระยะก่อสร้าง การระบายน้ำ การจัดการมูลฝอย การจราจร การใช้ไฟฟ้า และรายละเอียดอื่นๆ

2. ระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการ คือ น้ำใช้และระบบส่งน้ำ การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม การจัดการมูลฝอย การจราจร การป้องกันอัคคีภัย การระบายอากาศ ระบบไฟฟ้า และการจัดภูมิทัศน์โครงการ

จากขอบเขตการศึกษาโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จังหวัดภูเก็ต ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 พบว่า เนื้อหาที่ถูกแก้ไขมากที่สุด คือ เนื้อหาด้านระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการ ร้อยละ 74.72 รองลงมา คือ ด้านรายละเอียดการก่อสร้างโครงการ ร้อยละ 25.27 โดยประเด็นที่ถูกแก้ไขมากที่สุด คือ เรื่องการจัดภูมิทัศน์โครงการ ร้อยละ 17.58 รองลงมา คือ การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม ร้อยละ 16.48 การป้องกันอัคคีภัย ร้อยละ 12.08 การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล และรายละเอียดอื่น ๆ ร้อยละ 9.89 แผนการก่อสร้างโครงการ และการจัดการมูลฝอย ร้อยละ 8.79 การจราจรในช่วงเปิดดำเนินการ ร้อยละ 6.59 การระบายน้ำในระยะก่อสร้าง ร้อยละ 3.30 การสุขาภิบาลในระยะก่อสร้าง ร้อยละ 2.20 น้ำใช้และระบบส่งน้ำ การระบายอากาศ และระบบไฟฟ้าในช่วงเปิดดำเนินการ ร้อยละ 1.09 ตามลำดับ และประเด็นที่ไม่ถูกแก้ไขเลย คือ การจัดการมูลฝอย และ การใช้ไฟฟ้าในระยะการก่อสร้าง

5.3.1. ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดการก่อสร้างโครงการ

จากตารางที่ 5.4. พบว่า ประเด็นด้านรายละเอียดการก่อสร้างโครงการ มี 7 ประเด็น โดยมีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม ในตารางที่ 5.5. พบว่า ประเด็นไม่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมมี 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นการจัดการมูลฝอย และประเด็นการใช้ไฟฟ้า ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมมี 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแผนการก่อสร้างโครงการ ประเด็นการสุขาภิบาลในระยะก่อสร้าง ประเด็นการระบายน้ำ ประเด็นการจราจร และประเด็นรายละเอียดโครงการอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
1) แผนการก่อสร้างโครงการ		
1.1) ตำแหน่งจุดติดตั้งการตรวจวัดระดับเสียง ฝุ่นละออง และความสั่นสะเทือน	3	17.65
1.2) สถานีติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะก่อสร้าง	2	11.76
1.3) มาตรการป้องกันอันตรายช่วงก่อสร้าง	1	5.88
1.4) ผังบริเวณและรูปตัดของพื้นที่ถมดิน	1	5.88
1.5) การติดตั้งตาข่ายและรั้วสังกะสีรอบอาคารขณะทำการรื้อถอน	2	11.76
1.6) การติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยและป้องกันความรำคาญขณะก่อสร้าง	2	11.76
2) การสุขาภิบาลในระยะก่อสร้าง		
2.1) ตำแหน่งห้องส้วมและห้องอาบน้ำของคนงานก่อสร้าง	1	5.88
2.2) ผังบริเวณระบบสุขาภิบาลบ้านพักคนงาน	2	11.76
2.3) บ่อพักท่อระบายน้ำ บ่อตกขยะ ถังบำบัดน้ำเสียชนิดไม่เติมอากาศ และถังบำบัดน้ำเสียแบบเกราะ	1	5.88
2.4) แนวท่อระบายน้ำบริเวณบ้านพักคนงาน	1	5.88
3) การระบายน้ำ		
3.1) ผังระบายน้ำช่วงก่อสร้าง	1	5.88
3.2) อัตราการระบายน้ำหลังพัฒนาโครงการเปรียบเทียบกับอัตราการระบายน้ำก่อนพัฒนาโครงการ	1	5.88
4) การจราจร		
4.1) เส้นทางรถบรรทุกเข้า-ออกจากพื้นที่ก่อสร้าง	1	5.88
5) รายละเอียดโครงการอื่น ๆ		
5.1) จุดสำรวจความคิดเห็นของผู้พักอาศัยที่อยู่ข้างเคียงพื้นที่โครงการ	2	11.76
5.2) แผนผังและรูปตัดแสดงแนวอาคารและระยะถอยร่นของโครงการ	4	23.52
5.3) รายละเอียดการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการ	1	5.88
5.4) รายละเอียดการคำนวณค่า FAR, BCR และ OSR ของโครงการ	1	5.88

ตารางที่ 5.5. จำนวนร้อยละประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ

ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
5.5) ความชัดเจนของรายละเอียดการดำเนินโครงการว่าเป็นการดำเนินโครงการประเภทใด	1	5.88
5.6) สำนวนทัศนคติของผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินโครงการ	2	11.76
5.7) ประเมินผลกระทบจากการรื้อถอนอาคารเดิมภายในพื้นที่โครงการ	1	5.88
5.8) ประเมินผลกระทบด้านความเป็นส่วนตัวซึ่งกันและกันระหว่างผู้พักอาศัยในโครงการและอาคารโดยรอบ	1	5.88
5.9) ประเมินผลกระทบเนื่องจากการจัดให้มีสระว่ายน้ำของห้องชุดพักอาศัย ซึ่งอยู่บนห้องนอนและระเบียงของห้องพักอาศัย	1	5.88

ตารางที่ 5.5. จำนวนร้อยละประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ (ต่อ)

- 1) แผนการก่อสร้างโครงการ มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  - (1) ตำแหน่งจุดติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดระดับเสียง ฝุ่นละออง และความสั่นสะเทือน
  - (2) สถานที่ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะก่อสร้าง
  - (3) การติดตั้งตาข่ายและรั้วสังกะสีรอบอาคารขณะทำการรื้อถอน
  - (4) การติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยและป้องกันความรำคาญขณะทำการก่อสร้าง
  - (5) มาตรการป้องกันอันตรายช่วงก่อสร้าง
  - (6) ผังบริเวณและรูปตัดของพื้นที่ถมดิน
- 2) การสุขาภิบาลในระยะก่อสร้าง มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  - (1) ผังบริเวณระบบสุขาภิบาลบ้านพักคนงาน
  - (2) ตำแหน่งห้องส้วมและห้องอาบน้ำของคนงานก่อสร้าง
  - (3) บ่อพักท่อระบายน้ำ บ่อดักขยะ ถังบำบัดน้ำเสียชนิดไม่เติมอากาศ และถังบำบัดน้ำเสียแบบเกราะ โดยให้แสดงปริมาตรการบำบัดต่อวัน และทิศทางการไหลของน้ำ
  - (4) แนวท่อระบายน้ำบริเวณบ้านพักคนงาน
- 3) การระบายน้ำ มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  - (1) ผังระบายน้ำช่วงก่อสร้าง

- (2) อัตราการระบายน้ำหลังพัฒนาโครงการเปรียบเทียบกับอัตราการระบายน้ำก่อนพัฒนาโครงการ พร้อมทั้งแสดงรายการคำนวณและแผนผังแนวเส้นท่อรวบรวมน้ำฝนเข้าสู่บ่อหนองน้ำและจุดระบายออกที่ลงนามรับรองโดยวิศวกร
- 4) การจราจร มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
- (1) เส้นทางรถบรรทุกเข้า-ออกจากพื้นที่ก่อสร้าง
- 5) รายละเอียดโครงการอื่น ๆ มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
- (1) แผนผังและรูปตัดแสดงแนวอาคารและระยะถอยร่นของโครงการ
  - (2) จุดสำรวจความคิดเห็นของผู้พักอาศัยที่อยู่ข้างเคียงพื้นที่โครงการ
  - (3) สำรวจทัศนคติของผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินโครงการ
  - (4) รายละเอียดการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการ ที่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2549 พร้อมแสดงเอกสารรับรองประกอบให้ชัดเจน ได้แก่ การให้บริการน้ำ การระบายน้ำ เชื่อมทาง และการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย
  - (5) รายละเอียดการคำนวณค่า FAR, BCR และ OSR ของโครงการ
  - (6) ความชัดเจนของการดำเนินโครงการว่าเป็นการดำเนินโครงการประเภทใด
  - (7) รายละเอียดการใช้พื้นที่ที่จะพัฒนาต่อไปในอนาคต
  - (8) ประเมินผลกระทบจากการรื้อถอนอาคารเดิมภายในพื้นที่โครงการ พร้อมทั้งเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบดังกล่าว
  - (9) ประเมินผลกระทบด้านความเป็นส่วนตัวซึ่งกันและกันระหว่างผู้พักอาศัยในโครงการและอาคารโดยรอบ
  - (10) ประเมินผลกระทบเนื่องจากการจัดให้มีสระว่ายน้ำของห้องชุดพักอาศัยซึ่งอยู่บนห้องนอนและระเบียงของห้องพักอาศัย

5.3.2. ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการ

จากตารางที่ 5.5. พบว่า ประเด็นด้านระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการ มี 9 ประเด็น โดยมีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม ดังแสดงในตารางที่ 5.6. ต่อไปนี้

ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
1) น้ำใช้และระบบส่งน้ำ		
1.1) ก๊อกน้ำรดน้ำต้นไม้	4	23.53
2) การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล		
2.1) ตำแหน่งบ่อหนองน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และถังเก็บน้ำใต้ดิน	8	47.06
2.2) แนวท่อรวบรวมน้ำเสียจากแหล่งน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย	4	23.53
2.3) จุดเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง	3	17.65
2.4) แนวท่อรวบรวมน้ำเสียและน้ำโสโครกเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย	3	17.65
2.5) จุดตรวจวัดคุณภาพน้ำจากระบบบำบัดน้ำเสียในระยะดำเนินการ	2	11.76
2.6) บ่อพักน้ำสุดท้ายพร้อมตะแกรงดักขยะ	2	11.76
2.7) แนวท่อระบายน้ำเสียจากแหล่งน้ำเสียสู่ถังดักไขมัน	2	11.76
2.8) ผังแสดงระบบสาธารณูปโภคในโครงการ	2	11.76
2.9) แบบขยายบ่อดักตะกอน	2	11.76
3) การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม		
3.1) ผังระบบระบายน้ำของโครงการ	11	64.71
3.2) แนวท่อ และทิศทางการระบายน้ำ	6	35.29
3.3) ท่อระบายน้ำและท่อระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกโครงการ	4	23.53
3.4) ท่อน้ำทิ้งไปรดน้ำต้นไม้	2	11.76
3.5) ท่อระบายน้ำเข้า – ออกบ่อหนองน้ำ	5	29.41
3.6) รางระบายน้ำเข้าบ่อหนองน้ำ	3	17.65
3.7) ระบบระบายน้ำที่ไม่ซ้อนทับกับพื้นที่สีเขียวที่นำชะมูลฝอยไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย	1	5.88

ตารางที่ 5.6. จำนวนและร้อยละของประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
4) การจัดการมูลฝอย		
4.1) ตำแหน่งห้องพักมูลฝอยของโครงการ	4	23.53
4.2) แบบขยายห้องพักมูลฝอยรวม	1	5.88
4.3) จุดจอดรถเก็บขยะมูลฝอย	3	17.65
4.4) ตำแหน่งที่พักระยะรวมของโครงการ	3	17.65
4.5) ตำแหน่งแบบขยายของห้องพักระยะเบียด และห้องพักระยะห่าง	1	5.88
5) การจราจร		
5.1) ผังบริเวณโครงการและการจัดการจราจรภายในโครงการและพื้นที่ข้างเคียง	5	29.41
5.2) ผังแสดงทิศทางการจราจรภายในโครงการ	4	23.53
5.3) ตำแหน่งที่จะติดตั้งระบบสัญญาณไฟส่องสว่าง และไฟกระพริบ	1	5.88
5.4) พื้นที่จอดรถภายในพื้นที่โครงการ	1	5.88
5.7) จุดจอดรับ-ส่งผู้พักอาศัยภายในโครงการ	1	5.88
5.8) ผังการจัดทางเข้า-ออกของโครงการ	2	11.76
5.9) จุดติดตั้งป้ายการจราจร ป้ายบังคับต่างๆ	1	5.88
5.10) จุดติดตั้งกระจกนูน	1	5.88
5.11) แสดงทางเข้า-ออกฉุกเฉินบริเวณด้านหลังโครงการ	1	5.88
5.12) มาตรการด้านความปลอดภัยจากการจราจร	1	5.88
6) การป้องกันอัคคีภัย		
6.1) จุดรวมพลเบื้องต้นภายในโครงการ	10	58.82
6.2) แบบแปลนระบบป้องกันอัคคีภัยของโครงการ	6	35.29
6.3) เส้นทางอพยพหนีไฟ และเส้นทางอพยพคนมายังจุดรวมคนเบื้องต้น	5	29.41
6.4) ตำแหน่งลิฟต์ดับเพลิง บันไดหนีไฟ และพื้นที่หนีไฟทางอากาศ	4	23.53
6.5) ตำแหน่งหัวรับน้ำดับเพลิงพร้อมจุดจอดรถดับเพลิง โดยแสดงตำแหน่งหัวรับน้ำดับเพลิงภายในและภายนอกโครงการ	3	17.65
6.6) รายละเอียดของบันไดหลักและบันไดหนีไฟ	3	17.65

ตารางที่ 5.6. จำนวนและร้อยละของประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต (ต่อ)

ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านรายละเอียดก่อสร้างโครงการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
6.7) ตำแหน่งติดตั้งหัวดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และเครื่องช่วยสูบน้ำดับเพลิง	2	11.76
6.8) ผังแสดงทางเข้า-ออกฉุกเฉินกรณีเกิดอัคคีภัย	1	5.88
6.9) ลักษณะผนังของช่องทางเดินระหว่างบันไดหนีไฟ	1	5.88
6.10) เส้นทางเข้าดับเพลิงของรถดับเพลิง	2	11.76
7) การระบายอากาศ		
7.1) แบบขยายระเบียงห้องพัก และรูปตัด	1	5.88
8) ระบบไฟฟ้า		
8.1) แปลนและตำแหน่งติดตั้งมิเตอร์วัดกระแสไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย	1	5.88
9) การจัดภูมิทัศน์โครงการ		
9.1) แปลนและรูปตัดการจัดพื้นที่สีเขียวบริเวณสระว่ายน้ำและชั้นดาดฟ้า(หลังคา)ของโครงการ	11	64.71
9.2) ผังบริเวณพื้นที่สีเขียวของโครงการ	10	58.82
9.3) ผังภูมิสถาปัตยกรรม	11	64.71
9.4) ผังแสดงตำแหน่งและชนิดไม้ยืนต้นของโครงการ	6	35.29
9.5) ผังแสดงตำแหน่งและชนิดไม้พุ่มของโครงการ	5	29.41
9.6) รูปตัดผังภูมิสถาปัตยกรรม	7	41.18
9.7) รูปตัดของอาคารโครงการ (แสดงตำแหน่งสวนไม้ทึบซ่อนบ่อบำบัดน้ำเสียและบ่อหน่วงน้ำ)	3	17.64
9.8) รายละเอียดพื้นที่สีเขียวแต่ละบริเวณและชนิดของต้นไม้ที่จะนำมาปลูกภายในโครงการ	3	17.64
9.9) แบบแปลนแสดงตำแหน่งต้นไม้ที่สามารถช่วยปิดกั้นการมองเห็นจากภายนอก และจากภายนอกเข้าสู่พื้นที่สระว่ายน้ำ	1	5.88

ตารางที่ 5.6. จำนวนและร้อยละของประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้านระบบสาธารณูปโภคในช่วงเปิดดำเนินการของโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต (ต่อ)

จากตารางที่ 5.6. พบว่า ประเด็นที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมมี 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นน้ำใช้และระบบส่งน้ำ ประเด็นการบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล ประเด็นการระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม ประเด็นการจัดการมูลฝอย ประเด็นการจราจร ประเด็นการป้องกันอัคคีภัย ประเด็น

- 1) น้ำใช้และระบบส่งน้ำ มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  1. ก๊อกน้ำรดน้ำต้นไม้

- 2) การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  1. ตำแหน่งบ่อหนองน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และถังเก็บน้ำใต้ดิน
  2. แนวท่อรวบรวมน้ำเสียจากแหล่งน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย
  3. จุดเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง
  4. แนวท่อรวบรวมน้ำเสียและน้ำโสโครกเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย
  5. บ่อพักน้ำสุดท้ายพร้อมตะแกรงดักขยะ
  6. แนวท่อระบายน้ำเสียจากแหล่งน้ำเสียสู่ถังดักไขมัน
  7. ผังแสดงระบบสาธารณูปโภคในโครงการ
  8. แบบขยายบ่อดักตะกอน

- 3) การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  1. ผังระบบระบายน้ำของโครงการ
  2. แนวท่อ และทิศทางการระบายน้ำ
  3. ท่อระบายน้ำเข้า – ออกบ่อหนองน้ำ
  4. ท่อระบายน้ำและท่อระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกโครงการ
  5. รางระบายน้ำเข้าบ่อหนองน้ำ
  6. ท่อน้ำทิ้งไปรดน้ำต้นไม้
  7. ระบบระบายน้ำที่ไม่ซ้อนทับกับพื้นที่สีเขียวท่อน้ำชะมูลฝอยไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย

- 4) การจัดการมูลฝอย มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ
  1. ตำแหน่งห้องพักมูลฝอยของโครงการ
  2. แบบขยายห้องพักมูลฝอยรวม
  3. จุดจอดรถเก็บขยะมูลฝอย
  4. ตำแหน่งที่พักขยะรวมของโครงการ
  5. ตำแหน่งและแบบขยายของห้องพักขยะเปียก และห้องพักขยะแห้ง

5) การจราจร มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. ผังบริเวณโครงการและการจัดการจราจรภายในโครงการและพื้นที่ข้างเคียง
2. ผังแสดงทิศทางการจราจรภายในโครงการ
3. ผังการจัดทางเข้า-ออกของโครงการ
4. ตำแหน่งที่จะติดตั้งระบบสัญญาณไฟส่องสว่าง และไฟกระพริบ
5. พื้นที่จอดรถภายในพื้นที่โครงการ
6. จุดจอดรับ-ส่งผู้พักอาศัยภายในโครงการ
7. จุดติดตั้งป้ายการจราจร ป้ายบังคับต่างๆ
8. จุดติดตั้งกระจกนูน
9. แสดงทางเข้า-ออกฉุกเฉินบริเวณด้านหลังโครงการ
10. มาตรการด้านความปลอดภัยจากการจราจรในบริเวณทางขึ้นลงที่จอดรถชั้นใต้ดินของโครงการ

6) การป้องกันอัคคีภัย มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. จุดรวมพลเบื้องต้นภายในโครงการ
2. แบบแปลนระบบป้องกันอัคคีภัยของโครงการ
3. เส้นทางอพยพหนีไฟ และเส้นทางอพยพคนมายังจุดรวมคนเบื้องต้น
4. ตำแหน่งลิฟต์ดับเพลิง บันไดหนีไฟ และพื้นที่หนีไฟทางอากาศ
5. ตำแหน่งหัวรับน้ำดับเพลิงพร้อมจุดจอดรถดับเพลิง โดยแสดงตำแหน่งหัวรับน้ำดับเพลิงภายในและภายนอกโครงการ
6. รายละเอียดของบันไดหลักและบันไดหนีไฟ
7. ตำแหน่งติดตั้งหัวดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และเครื่องช่วยสูบน้ำดับเพลิง
8. ผังแสดงทางเข้า-ออกฉุกเฉินกรณีเกิดอัคคีภัย
9. ลักษณะผนังของช่องทางเดินระหว่างบันไดหนีไฟ
10. เส้นทางเข้าดับเพลิงของรถดับเพลิง

7) การระบายอากาศ มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. แบบขยายระเบียงห้องพัก และรูปตัด

8) ระบบไฟฟ้า มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. แปลนและตำแหน่งติดตั้งมิเตอร์วัดกระแสไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย

9) การจัดภูมิทัศน์ มีรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. แปลนและรูปตัดการจัดพื้นที่สีเขียวบริเวณสระว่ายน้ำและชั้นดาดฟ้า (หลังคา) ของโครงการ
2. ผังภูมิสถาปัตย์
3. ผังบริเวณพื้นที่สีเขียวของโครงการ
4. รูปตัดผังภูมิสถาปัตย์
5. ผังแสดงตำแหน่งและชนิดไม้ยืนต้นของโครงการ
6. ผังแสดงตำแหน่งและชนิดไม้พุ่มของโครงการ
7. รูปตัดของอาคารโครงการ (แสดงตำแหน่งสวนไม้ทึบซ้อนบ่อบำบัดน้ำเสีย และบ่อหนองน้ำ)
8. รายละเอียดพื้นที่สีเขียวแต่ละบริเวณและชนิดของต้นไม้ที่จะนำมาปลูกภายในโครงการ
9. แบบแปลนแสดงตำแหน่งต้นไม้ที่สามารถช่วยปิดกั้นการมองเห็นจากภายนอก และจากภายนอกเข้าสู่พื้นที่สระว่ายน้ำ

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย จะเห็นได้ว่า การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดทำรายงานฯ นั้น มีความจำเป็นอย่างมาก ที่จะทำให้สถาปนิกและผู้ดำเนินงานโครงการ จะต้องทำความเข้าใจถึง องค์ความรู้ในข้อบังคับต่างๆ ที่ดี พร้อมทั้งจะต้องมีการวิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลต่างๆ ที่ครบถ้วน ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดนี้ มีการจัดทำไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนด ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อประเด็นต่างๆ ที่ระบุไว้ในการศึกษาวิจัยมาข้างต้น ซึ่งเกิดส่งผลต่อการพิจารณารายงานฯ นั้น ของคณะกรรมการควบคุมสิ่งแวดล้อมฯ (สผ.) เกิดความล่าช้า ซึ่งก็เป็นผลกระทบต่อการพัฒนาโครงการ ในขั้นตอนต่อไปได้

บทที่ 6

ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานฯ

พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 มีผลให้การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ถูกนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง มีผลให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ได้มีความสัมพันธ์กับขบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งการออกแบบโครงการ การให้ข้อมูลการจัดทำและการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ดังนั้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ การดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต การศึกษาวิจัยนี้ จึงได้มีการรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย

- นักลงทุนอสังหาริมทรัพย์ อาคารประเภทโรงแรมตากอากาศ
  1. บริษัทฯ ที่พัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท
  2. บริษัทฯ ที่พัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 10 บริษัท
- สถาปนิก วิศวกร
  1. บริษัทฯ ที่ออกแบบฯ สถาปัตยกรรม ที่ตั้งในเขตพื้นที่โดยรอบจังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท
  2. บริษัทฯ ที่ออกแบบฯ สถาปัตยกรรม ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำการออกแบบโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท
- ผู้จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
  1. บริษัทฯ ที่รับบริการจัดทำรายงานฯ ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท
  2. บริษัทฯ ที่รับบริการจัดทำรายงานฯ ที่ตั้งนอกเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แต่ทำโครงการโรงแรมในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 บริษัท

- นักสิ่งแวดล้อม กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
  1. นักสิ่งแวดล้อม ระดับ 6 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต
  2. นักสิ่งแวดล้อม ระดับ 7 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

- ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
  1. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต³¹
  2. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ฝ่ายอำนวยการ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต
  3. นักผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
  4. หัวหน้าฝ่ายงานสถาปัตยกรรม เทศบาลนครภูเก็ต
  5. หัวหน้าฝ่ายงานวิศวกรรม เทศบาลนครภูเก็ต
  6. ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลนครภูเก็ต
  7. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตอง
  8. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลกมลา
  9. นายกเทศมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลป่อทราย

จากการสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในทุกๆ ประเภท ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต สามารถเรียบเรียงความคิดเห็นจากบุคคลดังกล่าวเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

6.1. การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เป็นประเภทอาคารโรงแรมและสถานที่ตากอากาศ ที่พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 กำหนดให้จัดทำรายงานฯ ดังรายละเอียดในประกาศฯ (อ้างอิง ภาคผนวก ค.) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต มี

³¹ ในฐานะเจ้าหน้าที่เสนออนุญาตเปิดดำเนินงานโรงแรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายทะเบียนโรงแรมจังหวัด ที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตธุรกิจโรงแรม ว่าด้วย พรบ.โรงแรม พ.ศ.2532

1. ดำเนินการจัดทำและเสนอรายงานฯ ให้ สผ. พิจารณาเห็นชอบตามข้อกำหนดของ สผ. กล่าวคือ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ได้จัดทำและเสนอรายงานฯ ก่อนการก่อสร้างหรือเปิดดำเนินงานกิจการ³²
2. ดำเนินการจัดทำรายงานฯ และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ผิดขั้นตอน กล่าวคือ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จัดทำรายงานฯ ภายหลัง หรืออยู่ในระหว่างการก่อสร้าง หรือเปิดดำเนินกิจการแล้ว

การดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ทั้ง 2 ลักษณะข้างต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีภาระหน้าที่สัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

6.1.1. สถาปนิก

โดยทั่วไปจะเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการออกแบบสถาปัตยกรรม³³ และมีหน้าที่ประสานงานการออกแบบโครงสร้าง งานระบบประกอบอาคาร กับวิศวกร สถาปนิกมีหน้าที่สัมพันธ์กับการจัดทำรายงานฯ และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ในกรณีที่เจ้าของโครงการมอบหมายให้สถาปนิกเป็นผู้ประสานงานร่วมกับผู้จัดทำรายงานฯ สถาปนิกจะเป็นผู้ดำเนินการว่าจ้างให้มีการจัดทำรายงานฯ และเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการ ออกแบบ รายละเอียดที่ตั้งโครงการ รวมทั้งการจัดเตรียมเอกสารประกอบการรายงานฯ ตามการร้องขอของผู้จัดทำรายงานฯ เช่น การจัดทำภาพแสดงภูมิทัศน์บริเวณโครงการ ประเมินผลกระทบด้านสุนทรียภาพ พร้อมทั้งจัดเตรียมมาตรการลดผลกระทบต่างๆ เป็นต้น

6.1.2. ผู้จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดทำรายงานฯ ต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญการ สถาบันการศึกษา เอกชน ที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดทำรายงานฯ มีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีสิทธิ์จัดทำรายงานฯ ตามกฎกระทรวง³⁴ นอกจากคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีสิทธิ์ดังกล่าวแล้ว ผู้จัดทำรายงานฯ จะต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาร่วมด้วย สำหรับผู้เชี่ยวชาญสาขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ได้แก่

³² ตูภาคผนวก ข.

³³ อาจจะรวมไปถึงงานออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม และงานตกแต่งภายใน

³⁴ ตูภาคผนวก ข.

1. นักผังเมือง วางผังชุมชน เคหะการ สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม
2. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมสุขาภิบาล
3. วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมจราจร

ผู้จัดทำรายงานฯ และผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติดังกล่าว จะมีหน้าที่ศึกษาและรวบรวม รายละเอียดโครงการ สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งและพื้นที่ใกล้เคียง ประเมินผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ในระหว่างการก่อสร้างและหลังเปิดดำเนินการแล้ว โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ พร้อมทั้งเสนอมาตรการลดผลกระทบนั้นๆ และจัดทำรายงานฯ ที่แสดงสภาพแวดล้อม ที่มีโครงการและหลังเปิดดำเนินการอย่างชัดเจน ประกอบกับการอ้างอิงจากหน่วยงานราชการ หรือตามหลักวิชาการ พร้อมทั้งแนบเอกสารแสดงคุณสมบัติของผู้จัดทำรายงานฯ ตามข้อกำหนดของ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.)

เมื่อจัดทำรายงานฯ สมบูรณ์แล้ว ผู้จัดทำฯ ในฐานะของตัวแทนโครงการ จะต้องเสนอรายงานฯ และประสานงานกับ สผ. และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งโครงการได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ต่อไป

6.1.3. นักสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นักสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานบริการชุมชนและที่พักอาศัย ประจำกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานฯ ตามความใน พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 ดังต่อไปนี้

1. พิจารณารายงานฯ โครงการโรงแรม บ้านพักอาศัย อาคารชุด โรงพยาบาล ที่ดินจัดสรร ที่เสนอให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณา
2. จัดประชุมคณะกรรมการฯ ผู้ชำนาญการด้านโครงการชุมชนและที่พักอาศัย และดำเนินการประชุมในฐานะเลขานุการ
3. ศึกษาและวิเคราะห์ ประเภทของโครงการบริการชุมชนอื่นๆ ที่ยังไม่ประกาศให้จัดทำรายงานฯ ก่อนทำการเสนอเพื่อประกาศเป็นกฎกระทรวง
4. ติดตามและตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัยของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
5. ประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการโครงการต่างๆ เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อบังคับทางด้านสิ่งแวดล้อม

6.1.4. ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

สัมพันธ์กับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมใน 2 ลักษณะ คือ

- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตโครงการ

เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่สั่งอนุญาตก่อสร้าง หรือ ขยายโครงการ หรือเปิดดำเนินการ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้งานของอาคาร เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะนายทะเบียนโรงแรม รองนายกเทศมนตรีฝ่ายโยธา เป็นต้น มีหน้าที่ตรวจสอบโครงการ และสั่งอนุญาตโครงการนั้นๆ ได้เมื่อรายงานฯ โครงการดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณา รายงานฯ แล้ว รวมทั้งควบคุมให้โครงการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบที่เสนอต่อใน รายงานฯ³⁵ และดำเนินการทางกฎหมายกับโครงการ ที่ไม่ปฏิบัติตามด้วย

- แหล่งสนับสนุนข้อมูล

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ที่สามารถสนับสนุนข้อมูลและเป็นแหล่งอ้างอิงความ ถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงโครงการ ให้แก่ผู้จัดทำรายงานฯ หรือ นักสิ่งแวดล้อมฯ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ คณะกรรมการฯ เช่น นักผังเมืองจังหวัด เจ้าหน้าที่ป่าไม้ นายกเทศมนตรี เป็นต้น

6.1.5. คณะกรรมการผู้ชำนาญการ

คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานฯ โครงการที่พักอาศัย เป็นกลุ่มคนที่ ได้รับการแต่งตั้งตาม พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547³⁶ เป็นผู้ ที่พิจารณาความถูกต้องของรายละเอียดโครงการในรายงานฯ ตามหลักวิชาการ กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของมาตรการลดผลกระทบที่โครงการเสนอ พร้อมทั้งชี้แนะทางการแก้ไขรายงานฯ ในกรณีที่ยังไม่มีมติได้รับความเห็นชอบรายงานฯ นั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถสรุปความสัมพันธ์ของผู้ที่ เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้ดังตารางที่ 6.1. นี้

³⁵ มาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เสนอในรายงานฯ ถือเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาต

³⁶ ตูภาคผนวก ข.

ตารางที่ 6.1. แสดงความสัมพันธ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ

	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	จัดทำรายงานฯ	ตรวจสอบพิจารณารายงานฯ	แก้ไขรายงานฯ	หลังการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ
	<p>สถาปนิก</p> <p>ผู้จัดทำรายงานฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานระหว่างโครงการกับผู้จัดทำรายงานฯ - สนับสนุนข้อมูล รายละเอียดการออกแบบโครงการ - ศึกษารายละเอียดโครงการ การออกแบบ สภาพที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - รวบรวมเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - ประเมินผลกระทบ เนื่องจากโครงการ เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมระหว่างการก่อสร้างกับขณะก่อสร้างและภายหลังการปิดดำเนินการโครงการแล้ว - กำหนดมาตรการลดผลกระทบ - จัดทำรายงานฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงรายละเอียดโครงการและการออกแบบต่อนักสิ่งแวดล้อม ผู้ตรวจสอบรายงานฯ และคณะกรรมการผู้พิจารณา - ประสานงานร่วมกับสิ่งแวดล้อม - ชี้แจงรายละเอียดของรายงานฯ ต่อนักสิ่งแวดล้อมผู้ตรวจสอบรายงานฯ และคณะกรรมการผู้พิจารณา - แก้ไขรายงานฯ ให้สมบูรณ์ ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงาน สผ. 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนข้อมูลเพิ่มเติม - เปลี่ยนแปลงการออกแบบ ตามข้อแนะนำของคณะกรรมการฯ - แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลในรายงานฯ ตามคำชี้แนะของคณะกรรมการฯ - เปลี่ยนแปลงรายละเอียดในรายงานฯ ให้สอดคล้องกับรายละเอียดการออกแบบที่เปลี่ยนแปลงใหม่กับคณะกรรมการฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - ขออนุญาตก่อสร้าง และควบคุมการก่อสร้างตามรายละเอียดที่เสนอในรายงานฯ - ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ

ตารางที่ 6.1. แสดงความสัมพันธ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ (ต่อ)

	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	จัดทำรายงานฯ	ตรวจสอบพิจารณารายงานฯ	แก้ไขรายงานฯ	หลังการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ
	<p>นักสิ่งแวดล้อม</p> <p>ข้าราชการ</p> <p>คณะกรรมการฯ</p>	<p>สนับสนุนข้อมูล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของรายงานฯ - สํารวจข้อเท็จจริงในพื้นที่ที่ตั้งโครงการและบริเวณใกล้เคียง - ประสานงานความร่วมมือกับผู้จัดทำรายงานฯ - แจงข้อมูลที่มีผลต่อการพิจารณารายงานฯ ต่อคณะกรรมการฯ - รอการสั่งการอนุญาต - พิจารณารายงานฯ - ชี้แจง แนะนำประเด็นที่ต้องแก้ไขรายงานฯ ในกรณีที่มีมติยังไม่เห็นชอบรายงานฯ ดังกล่าว 	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงประเด็นที่ต้องแก้ไขในรายงานฯ - ตรวจสอบรายงานฯ ฉบับแก้ไข - สนับสนุนข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ - สั่งอนุญาตก่อสร้าง หรือเปิดดำเนินการโครงการ - การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ

6.2. ปัญหาการดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ได้ถูกนำมาปฏิบัติกับโครงการของหน่วยงานราชการ และเอกชนอย่างจริงจังภายหลัง พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 จึงกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์ฯ เป็นสิ่งใหม่ในสังคมและอยู่ในระหว่างพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ดังนั้น การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ในปัจจุบัน จึงพบปัญหาและอุปสรรคบางประการ ซึ่งทำให้การวิเคราะห์ผลกระทบฯ ไม่มีประสิทธิภาพ ในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม ภายใต้วัตถุประสงค์ของ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547

โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นประเภทอาคารหนึ่งที่มีการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ สำหรับในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ที่มีกิจกรรมการก่อสร้างอาคารประเภทนี้อย่างต่อเนื่อง และเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำและพิจารณารายงานฯ ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำและพิจารณารายงานฯ ได้ดังตารางที่ 6.2. นี้

ตารางที่ 6.2. แสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและปัญหาในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ

	ปัญหา	ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์										หมายเหตุ
		สถาปนิก		ผู้จัดทำรายงานฯ		นักสิ่งแวดล้อม		ข้าราชการท้องถิ่น				
		กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	
1	การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
2	การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมใช้เวลานาน											
2.1	การจัดทำรายงานฯ ระยะเวลา	/	/					/	/	/	/	
2.2	การตรวจสอบรายงานฯ ระยะเวลา	/	/	/	/			/	/	/	/	
2.3	การพิจารณารายงานฯ ระยะเวลา	/	/					/	/	/	/	
2.4	การจัดทำ ตรวจสอบ และพิจารณารายงานฯ ใช้เวลานาน เป็นสาเหตุให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้า และยังเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3	ไม่มีมาตรฐานหรือแนวทางการจัดทำรายงานฯ ที่ชัดเจน											
3.1	แนวทางและขอบเขตการจัดทำรายงานฯ ไม่ชัดเจน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3.2	ผู้จัดทำรายงานฯ ไม่มีมาตรฐาน	/	/			/	/	/	/	/	/	
3.3	ผู้จัดทำรายงานฯ มุ่งจัดทำรายงานฯ ให้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบ โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

ตารางที่ 6.2. (ต่อ) แสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและปัญหาในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ (ต่อ)

	ปัญหา	ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์										หมายเหตุ
		สถาปนิก		ผู้จัดทำรายงานฯ		นักสิ่งแวดล้อม		ข้าราชการท้องถิ่น				
		กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	
4	เกณฑ์การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ ไม่ชัดเจน											
4.1	เกณฑ์การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ สูงกว่ามาตรฐานของการออกแบบโดยทั่วไป	/	/								/	
4.2	ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาบางประเด็น ไม่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
4.3	การพิจารณารายงานฯ เป็นดุลยพินิจส่วนบุคคลของคณะกรรมการฯ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	
5	สาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณารายงานฯ											
5.1	มีการแก้ไขรายงานฯ หลายครั้ง	/	/	/	/	/	/				/	
5.2	การจัดทำและเสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอน			/	/	/	/	/	/	/	/	
6	ปัญหาการอ้างอิงข้อมูลจากหน่วยงานราชการ ไม่สัมพันธ์กับแนวทางการจัดทำ ตรวจสอบ และพิจารณารายงานฯ	/		/	/	/	/	/	/		/	

ตารางที่ 6.2. (ต่อ) แสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและปัญหาในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ (ต่อ)

	ปัญหา	ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์										หมายเหตุ	
		สถาบันก		ผู้จัดทำรายงานฯ		นักสิ่งแวดล้อม		ข้าราชการท้องถิ่น					
		กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4		
7	ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินการวิเคราะห์ผล กระทบสิ่งแวดล้อมไม่ดีพอ												
7.1	เจ้าของโครงการมีความรู้ ความเข้าใจการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมไม่ดีพอ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
7.2	สถาบันกมีความรู้ ความเข้าใจการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ดีพอ	/	/	/	/								
7.3	ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจการ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
8	การบังคับใช้ พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535												
8.1	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นละเลยการบังคับใช้ ควบคุม กำกับ ให้โครงการ ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการจัดทำและเสนอรายงานฯ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
8.2	ลักษณะการดำเนินธุรกิจโรงแรม จังหวัดภูเก็ต มีผลให้เกิดการ ละเลย ไม่จัดทำรายงานฯ หรือจัดทำรายงานฯ ผิดขั้นตอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย เริ่มบังคับใช้ได้ผลอย่างจริงจัง ภายหลังจากประกาศใช้ พระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 ซึ่งกำหนดประเภทและขนาดโครงการที่ต้องจัดทำและพิจารณารายงานฯ อย่างชัดเจน ซึ่งโครงการที่ต้องจัดทำและพิจารณารายงานฯ ดังกล่าวนั้น ส่วนหนึ่งเป็นโครงการประเภทงานสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ อาคารสาธารณะและที่พักอาศัย ซึ่งเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่า โครงการดังกล่าวประสบปัญหาความล่าช้าในการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง เปลี่ยนแปลงการใช้งาน และการเปิดดำเนินการ อันเนื่องจากการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องฯ ทั้งนี้ เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องที่นอกเหนือจากข้าราชการ นักสิ่งแวดล้อม ที่รับผิดชอบการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ใกล้ชิดกับการดำเนินงานวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล มีจำนวนน้อย ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงสัมภาษณ์เฉพาะสถาปนิกและผู้จัดทำรายงานฯ ที่ปฏิบัติวิชาชีพในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์และประสบปัญหาเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้อจำกัดในการนำข้อมูลและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร รายงาน และความคิดเห็นบางส่วนที่ได้พาดพิงโครงการ หน่วยงานราชการและบุคคลอื่น ซึ่งการอ้างอิงข้อมูลและความคิดเห็น อาจจะสร้างความเสื่อมเสียและความขัดแย้งได้

วิธีการศึกษาและข้อจำกัดในการศึกษา เรื่อง ความเสียหายต่อการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เนื่องมาจากการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา อาคารประเภทโรงแรม เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็นรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

7.1. ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม

ในประเทศไทย มักเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่าการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ เป็นการศึกษาวิเคราะห์โครงการ เพื่อประเมินผลกระทบฯ และกำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากงานก่อสร้างและดำเนินงานโครงการขนาดใหญ่ ที่มีผลต่อ

	ประเด็นหลักเกณฑ์การพิจารณา	การออกแบบสถาปัตยกรรม	การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
1	คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่และการใช้สอยอาคาร - ลักษณะเฉพาะในการใช้สอยอาคาร - โครงการและวัสดุ - ระบบอาคารและสาธารณูปโภคภายในโครงการ - ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่และการใช้สอยอาคาร - ลักษณะเฉพาะในการใช้สอยอาคาร - โครงสร้างและวัสดุ - ระบบอาคารและสาธารณูปโภคภายในโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการลงทุน
2	คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> - สุนทรียภาพบริเวณโครงการ - ทัศนียภาพโครงการ - ความปลอดภัยของอาคารและผู้ใช้สอย - สภาพสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง 	<ul style="list-style-type: none"> - สุนทรียภาพบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - ทัศนียภาพบริเวณโครงการ และความสอดคล้องกับทัศนียภาพพื้นที่ใกล้เคียง - ความปลอดภัยและชีวอนามัยของผู้ใช้สอยและชุมชนใกล้เคียง - ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งธรรมชาติ สถานที่สำคัญทางประวัติ โบราณสถาน - วิถีชีวิต สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
3	สภาพแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมเดิมบริเวณที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงหลัก - การใช้งานอาคารและโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมเดิมบริเวณที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ระหว่างการก่อสร้างและภายหลังการใช้งานอาคารและโครงการ

ตารางที่ 7.1. แสดงความสัมพันธ์ ประเด็นของหลักเกณฑ์การพิจารณารายงานฯ และการออกแบบสถาปัตยกรรม

7.2. การดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศ ชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ มีระเบียบ มีขั้นตอนการดำเนินการ และแนวทางการจัดทำรายงานฯ กล่าวคือ โรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่มีขนาดตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ที่มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ในขั้นตอนขออนุญาตก่อสร้าง ขอย้าย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคาร “หากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ทำการก่อสร้างโดยไม่ยื่นขออนุญาต ให้เสนอรายงานฯ ในขั้นแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ขันขอเปิดกิจการ และเปิดดำเนินการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม”

อย่างไรก็ตาม ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ซึ่งประกอบด้วย สถาปนิก ผู้จัดทำรายงานฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พบว่า การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ยังคงประสบปัญหาที่เด่นชัดอยู่ด้วยกัน 2 ประการ และน่าจะส่งผลให้โครงการนั้นเกิดความล่าช้า

1. การละเลย ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น
  - จัดทำรายงานฯ ผิดขั้นตอน กล่าวคือ จัดทำรายงานฯ ระหว่างหรือก่อสร้างแล้วเสร็จ คณะกรรมการฯ จึงไม่รับพิจารณารายงานฯ นั้น ซึ่งมีผลทำให้โครงการนั้น ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ตามกฎหมาย
  - โครงการที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ แล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เสนอไว้ในรายงานฯ เกิดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง
2. การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ล่าช้า
  - การจัดทำรายงานฯ ที่ล่าช้า
  - การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ ที่ล่าช้า เนื่องจากรายงานฯ ไม่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ต้องแก้ไขรายงานฯ หลายครั้ง ทั้งจากสาเหตุที่รายละเอียดในรายงานฯ บกพร่องไม่สมบูรณ์ และโครงการ หรือสถาปัตยกรรมนั้น ส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง รวมทั้งขาดมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

โดยปัญหาทั้ง 2 ประการมีสาเหตุมาจาก

- หลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการจัดทำรายงานฯ และประเมินผลไม่ชัดเจน

- หลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการจัดทำรายงานฯ และประเมินผลไม่ชัดเจน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับการดำเนินกิจการในท้องถิ่น
- เกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินฯ ใช้มาตรฐานสูงกว่าการปฏิบัติจริง
- ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ที่ชัดเจน
- คุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้มาตรฐาน

กล่าวได้ว่า ปัญหาระหว่างการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ กับการออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เกิดขึ้นเนื่องจากการจัดทำและเสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอนและการตรวจสอบรายงานฯ ที่ล่าช้า โดยเฉพาะความล่าช้าที่มาจากรายงานฯ ไม่ผ่านและต้องแก้ไขหลายครั้ง โดยมีประเด็นประเมินผลกระทบฯ ที่ต้องแก้ไขสามารถแบ่งออกได้เป็น ดังตารางที่ 7.2.

1. คุณค่าประโยชน์ใช้สอยของมนุษย์
2. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต
3. สิ่งแวดล้อม

	ประเด็นการประเมินผลกระทบที่ต้องแก้ไข	จำนวนโครงการที่ต้องแก้ไข	
		โครงการ	ร้อยละ
	การใช้ที่ดิน	14	67
	ระบบน้ำใช้	9	43
	ระบบระบายน้ำ	10	48
	ระบบบำบัดน้ำเสีย	14	67
	ระบบจราจร	5	24
	ระบบจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย	7	34
	อาคารและสิ่งก่อสร้าง	9	43
	สุนทรียภาพ	11	52
	ระบบนิเวศน์และทรัพยากรธรรมชาติ	5	24
	อื่นๆ	4	19

ตารางที่ 7.2. แสดงจำนวนโครงการและประเด็นที่ต้องแก้ไขรายงานฯ

7.3. ข้อเสนอแนะ

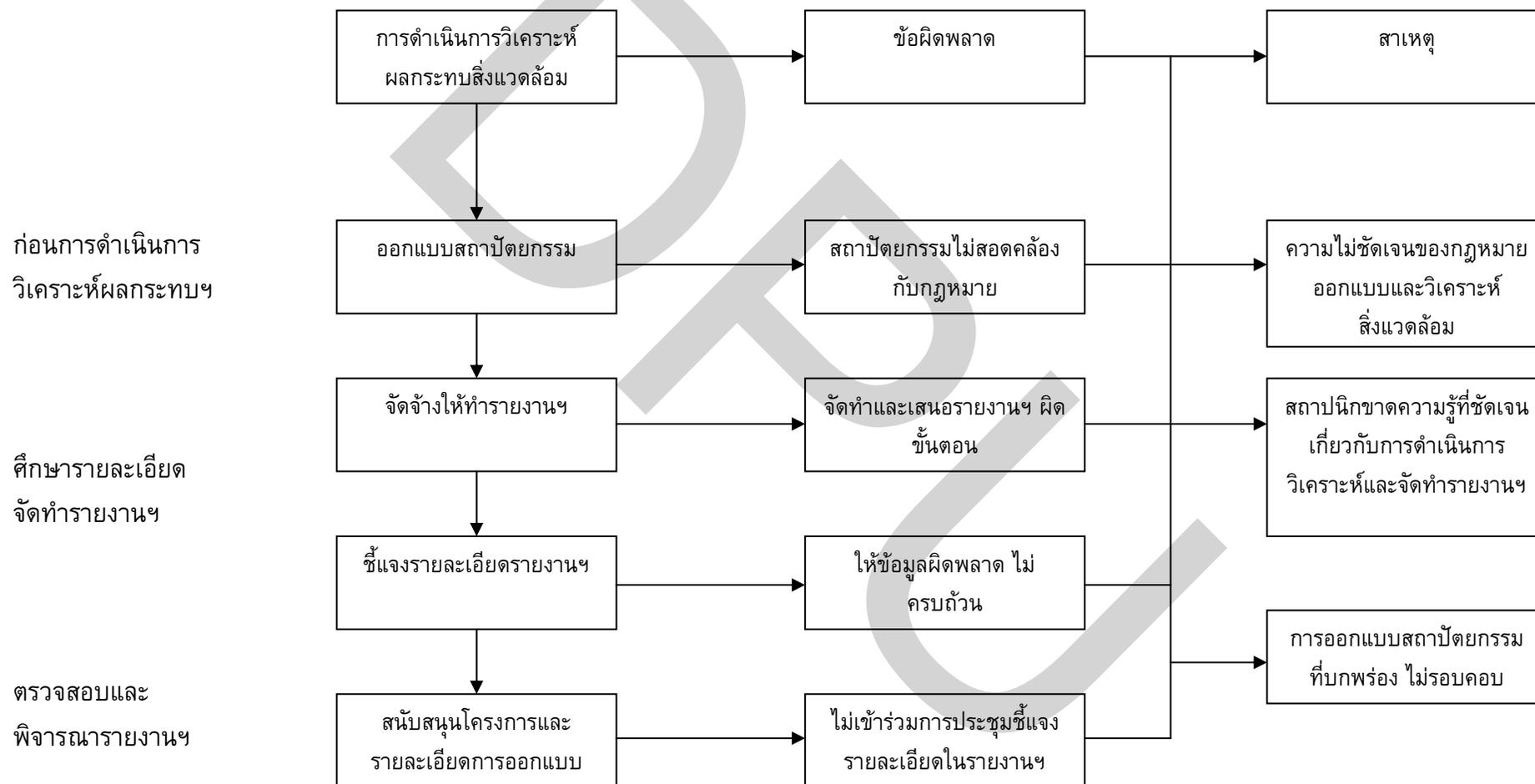
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางเพื่อรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ปฏิบัติโดยทั่วไปในนานาประเทศ การนำหลักการดังกล่าวมาใช้กับประเทศไทย ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี แม้จะพบปัญหาของการดำเนินงานที่ผ่านมา ทั้งเรื่องของการจัดทำรายงานฯ และการออกแบบสถาปัตยกรรม ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะรุนแรงเพิ่มขึ้น เมื่อประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม สามารถผ่อนคลายความรุนแรงและเพิ่มประสิทธิภาพได้ หากผู้ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานเอกชน ร่วมมือกัน ลดและผ่อนคลายปัญหาดังกล่าว โดยการปรับปรุงการดำเนินการวิเคราะห์ฯ และการออกแบบสถาปัตยกรรม ได้ดังต่อไปนี้

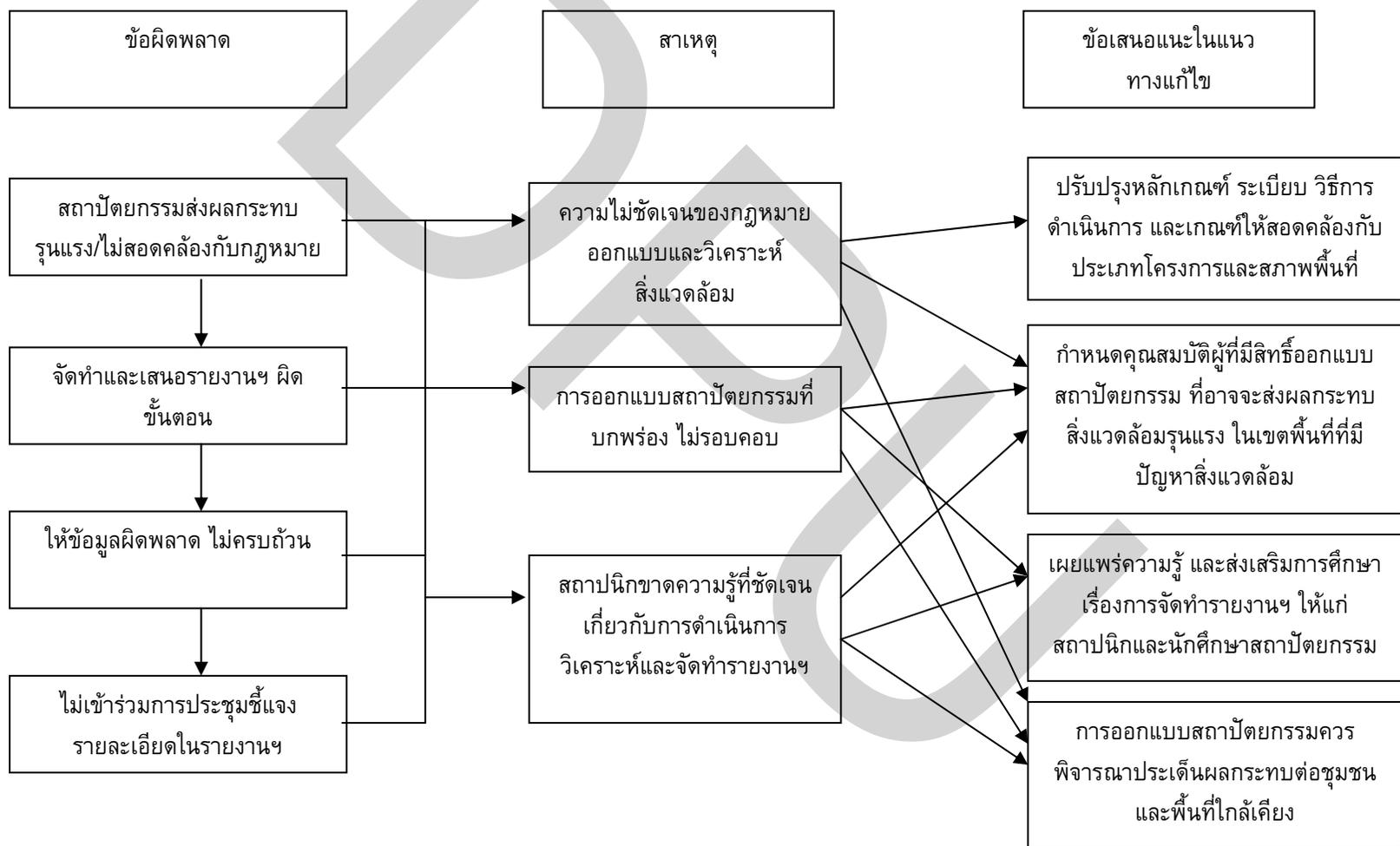
- เผยแพร่องค์ความรู้ สัมมนาวิชาการ ศึกษาวิจัย และส่งเสริมการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แก่สถาปนิกและนักศึกษาสถาปัตยกรรม
- พัฒนาเอกสาร ตำราวิชาการ หนังสือที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกฎระเบียบ การดำเนินการจัดทำรายงานฯ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับช่วงระยะเวลา
- ดำเนินการอบรมระยะสั้น การศึกษาต่อเนื่อง หรือการศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในทุกๆ ฝ่าย ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- ปรับปรุงหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีดำเนินการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับประเภทโครงการและสภาพพื้นที่
- การออกแบบสถาปัตยกรรม ที่ควรพิจารณาประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดกับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง
- กำหนดคุณสมบัติสถาปนิกผู้ที่มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรม ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรุนแรง เช่น ที่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่ตากอากาศ
- กำหนดบทลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อย่างเข้มข้น ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ

เป็นที่สังเกตว่า สถาปนิกไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดทำรายงานฯ มากนัก ทั้งนี้ เพราะในปัจจุบันไม่มีการกำหนดบทลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ดังนั้น จึงเสนอแนะให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกำหนดบทลงโทษต่างๆ เช่น ตักเตือน การภาคทัณฑ์ และการระงับใบอนุญาต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สถาปนิกเพิ่มความรอบคอบในการปฏิบัติวิชาชีพ และให้ความสำคัญการจัดทำรายงานฯ เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งช่วยลดปัญหาการปฏิบัติไม่สอดคล้องตาม พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547 ได้อีกด้วย ดังตารางที่ 7.4.

ตารางที่ 7.3. แสดงปัญหาการดำเนินงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบ และปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก

ตารางที่ 7.4. แสดงบทสรุปและข้อเสนอแนะในการลดปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ และการออกแบบสถาปัตยกรรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- มานพ พงศ์ทัต, รูปแบบการใช้ที่ดิน ระบบโครงสร้างการสัญจรของกรุงเทพมหานคร และแนวโน้มการพัฒนาในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 2. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- มานพ พงศ์ทัต, แนวทางการพัฒนาที่ดินเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร และแนวโน้มการพัฒนาและวางแผนการดำเนินงาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล, จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกวัย : Lifespan Human Development. พิมพ์ครั้งที่ 6. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรกฎาคม 2538.
- เลอสม สถาปิตานนท์, “แนวความคิดทางด้านสถาปัตยกรรม”, ใน แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ, จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 1. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- สุรศักดิ์ นานานุกูล. การวางแผนโครงการและศึกษาความเป็นไปได้ Project Planning and Feasibility Study. พิมพ์ครั้งที่ 1. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพมหานคร: 2546.
- กฤตพร ลากพิมพ์, ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาททางด้านพาณิชย์กรรมของย่านสำเพ็ง. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. ร่างผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร 1 มกราคม 2548 (ปรับปรุงครั้งที่ 2) ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง.
- อัศวิน พิชญโยธิน. เอกสารประกอบการบรรยาย AR692 เรื่อง CONSTRUCTION MANAGEMENT. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- อัศวิน พิชญโยธิน. เอกสารประกอบการบรรยาย AR692 เรื่อง การควบคุมการใช้ที่ดิน และการควบคุมการก่อสร้างอาคาร, กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

- บัณฑิต จุลาสัย และคณะ, พัฒนาการ การวางระบบชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. จำนวน 1,000 เล่ม.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- เสรีชัย โชติพานิช, การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550
- เลอสม สถาปิตานนท์, “องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม”, ใน องค์ประกอบเบื้องต้นในการออกแบบสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. จำนวน 1,000 เล่ม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ภาษาอังกฤษ

- Snyder, James C., Introduction of Architecture. New York: McGraw-Hill, 1979.
- Abbott, Derek and Pollit, Kimball, Hill Housing. New York: Witney Library of Design, 1981.
- Zeihner, L. The Ecology of Architecture; A Complete Guide to Creating the Environmentally Conscious Building. New York: Watson-Guptill, 1997.
- Weston, Joe. Architecture Planning and Environment Impact Assessment in Patrice. England: Addison Wesley Longman, 1998
- DeChiara, Joseph and others. Time-Saver Standards for Building Types 3rd Edition. Singapore: McGraw-Hill Press, 1998.
- DeChiara, Joseph and others. Time-Saver Standards for Interior Design and Space Planning Second Edition. New York: McGraw-Hill Press, 2001.
- Thackara, J., eds. Ernst Neufert Architect' Data. 2nd ed. Great Britain: BSP Professional Books, 2002.
- Berges, Steve. The Complete Guide to Real Estate Finance for Investment Properties. New Jersey: John Wiley & Sons, Ince., Press, 2004.
- EIA Network URL. Environmental Impact assessment: Available from WWW.Environment.go.au: n.d. :EIA Network URL.: Distributer, N.d, 2004.
- Berges, Steve. The Complete Guide to Real Estate Project Management for Investment Properties. New Jersey: John Wiley & Sons, Ince., Press, 2005.

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบสอบถาม และสัมภาษณ์
ความเสียหายต่อการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เนื่องมาจากการ
รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
กรณีศึกษา อาคารประเภทโรงแรม เขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อความ หรือเครื่องหมายกากบาท (X) ตามความเป็นจริง

1. เพศ   ( ) ชาย   ( ) หญิง
2. ศาสนา   ( ) พุทธ   ( ) คริสต์   ( ) อิสลาม
3. อาชีพ   ( ) นักเรียน นักศึกษา   ( ) ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ   ( ) ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว
                  ( ) รับจ้าง   ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน.....
5. ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนนี้ เป็นระยะเวลา.....ปี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชากรในพื้นที่

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อความ หรือเครื่องหมายกากบาท (X) ตามความเป็นจริง

6. ตามปกติ คนในชุมชนมักจะนัดพบปะและประชุมร่วมกันที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
       ( ) บ้านเรือนคนในชุมชน   ( ) ร้านค้า ร้านอาหารภายในชุมชน
       ( ) สวนสาธารณะชุมชน   ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ชุมชนของท่านมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือชมรม หรือไม่
       ( ) ไม่มี
       ( ) มี ระบุชื่อกลุ่ม หรือชมรม.....
8. ท่านได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือชมรม หรือไม่   ( ) เข้าร่วม   ( ) ไม่เข้าร่วม
9. ส่วนใหญ่ กิจกรรมการค้าและบริการ จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาเท่าใด.....
       .....
       .....
10. ส่วนใหญ่ ร้านค้าในชุมชนจะเปิดค้าขายในช่วงเวลาเท่าใด.....
11. ส่วนใหญ่ ร้านค้าในชุมชนขายสินค้าอะไร.....
12. ส่วนใหญ่ ลูกค้าที่มาเช่าอาศัยหอพัก เป็นประเภทใด.....
13. ท่านคิดว่า การที่ชุมชน เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เป็นผลมาจากสาเหตุใด
     (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
       ( ) เป็นพื้นที่เก่าแก่ มีประวัติความเป็นมายาวนาน
       ( ) เป็นที่รวมของสถานศึกษา สถาบันราชการ ศาสนาสถาน สถานที่ราชการ
       ( ) เดินทางเข้า ออกพื้นที่ได้สะดวก
       ( ) มีรถประจำทางหลายสายผ่านพื้นที่
       ( ) ร้านอาหารที่มีชื่อเสียง
       ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

14. ส่วนใหญ่ ท่านเดินเข้า ออก ชุมชนฯ โดยใช้พาหนะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) รถโดยสารประจำทาง
 ( ) รถโดยสารไม่ประจำทาง เช่น สามล้อ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ฯลฯ
 ( ) พาหนะส่วนตัว
 ( ) เดินเท้า
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

15. ปัจจุบันท่านใช้อาคารของท่าน เพื่อประกอบกิจการใด

- ( ) อยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว ( ) ค้าขายเพียงอย่างเดียว
 ( ) อยู่อาศัยชั้นบน ส่วนด้านล่างค้าขาย ( ) ให้เช่า
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

16. ท่านคิดว่า ชุมชนฯ มีสภาพใดบ้างที่เป็นปัญหา (โปรดระบุปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไข)

หัวเรื่อง   เป็นปัญหา   ไม่เป็นปัญหา   โปรดระบุสภาพปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไข

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อความ หรือเครื่องหมายกากบาท (X) ตามความเป็นจริง

- ลักษณะทาง ( ) ( ) .....

กายภาพ .....

(บ้านเรือน) .....

- ไฟฟ้า ( ) ( ) .....

- ไฟฟ้า ( ) ( ) .....

สาธารณะ .....

- น้ำประปา ( ) ( ) .....

- โทรศัพท์ ( ) ( ) .....

- การระบายน้ำ ( ) ( ) .....

- กำจัดขยะ ( ) ( ) .....

- ป้องกันอัคคีภัย ( ) ( ) .....

- สาธารณสุข ( ) ( ) .....

มูลฐานชุมชนฯ .....

- จราจร ( ) ( ) .....

- อาชญากรรม ( ) ( ) .....

- สวนสาธารณะ ( ) ( ) .....

17. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....
 .....

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี
ประกอบอาชีพ.....สถานะ.....

ส่วนที่ 2 พัฒนาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

1. ลักษณะทางกายภาพในอดีตและปัจจุบัน

- ท่านอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิดหรือไม่
- ในสมัยก่อนสภาพอาคาร บ้านเรือนเป็นอย่างไรบ้าง และเมื่อเทียบกับปัจจุบันอย่างไร
- อาคารบ้านเรือนในสมัยก่อนนั้นรวมกลุ่มกันบริเวณใดหรือกระจายตัวตามถนน
- ถนนในสมัยก่อนกับปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- สมัยก่อน ใครเป็นเจ้าของที่ดินในชุมชน แล้วปัจจุบันใครเป็นเจ้าของที่ดิน
- สมัยก่อนการค้าขายทำกันอย่างไร
- สินค้าใด คือ สินค้าหลักที่ซื้อขายในชุมชน
- ปัจจุบันการค้าขายอย่างไร
- เวลาขนส่งสินค้า สมัยก่อนทำการขนส่งกันอย่างไร แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไร
- ถนน ภูเขา สมัยก่อนเป็นอย่างไร แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไร
- ใครเป็นคนดูแลเวลาเกิดเหตุเภทภัยต่างๆ ในอดีต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วม ไฟไหม้ โรคภัย แล้วปัจจุบันดำเนินการอย่างไร
- ในชุมชนมีสถานีนอนมัยที่เป็นของรัฐหรือไม่ อย่างไร
- ข้อกฎหมายมีผลต่อการจัดสรรภายในชุมชนในอดีตและปัจจุบันอย่างไร
- ทางด้านการศึกษา สมัยก่อนคนในชุมชนเรียน ศึกษาที่ไหน อย่างไร แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไร และระยะทางของสถานศึกษาใกล้เคียง

2. สภาพทางเศรษฐกิจในอดีตและปัจจุบัน

- ในสมัยก่อนมีการค้าขายกันอย่างไร ส่วนใหญ่ร้านค้าปิด เปิดช่วงเวลาไหน แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง
- สินค้าที่ขายหรือบริการ เป็นสินค้าอะไร (อาหาร ข้าวของเครื่องใช้ เสริมสวย อินเทอร์เน็ต)
- ร้านค้าส่วนใหญ่ในอดีต ชั้นบนจะเป็นที่อยู่อาศัยหรือเปล่า (ชั้นบนนอน ชั้นล่างขายของ) แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไร
- ในชุมชน มีสินค้าใดที่เด่นๆ บ้าง แตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ อย่างไร
- ในอดีต คนมาซื้อของที่ร้านค้าภายในชุมชนมากแค่ไหน
- ปัจจุบัน ปริมาณคนมาซื้อของที่ร้านค้าภายในชุมชนเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร
- ร้านขายของ ขายเครื่องใช้สอยต่างๆ มีคนมาซื้ออย่างน้อยอย่างไร ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- เมื่อก่อน มีคนมาเช่าบ้านแถบนี้ไหม แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไร
- มีคนในพื้นที่ย้ายออกไปอยู่ที่อื่นบ้างหรือไม่ เพราะอะไรถึงย้ายออกไป

3. สภาพสังคมและวัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบัน

- บ้านเรือนอยู่กันแบบเครือญาติหรือไม่
- มีการรวมตัวทำกิจกรรมภายในชุมชนบ้างไหม ทำกิจกรรมอะไร ความถี่ในการทำกิจกรรม
- ส่วนใหญ่คนพบปะ พูดคุยกันในบริเวณใด
- เวลาคนชุมชนมีปัญหาทะเลาะหรือร้องเรียนปัญหา มีใครคอยไกล่เกลี่ยให้บ้าง
- ในอดีตมีการลักขโมย หรืออาชญากรรม เกิดขึ้นหรือไม่ ลัวปัจจุบันเป็นอย่างไร
- ในอดีตมีเกี่ยวกับยาเสพติด เกิดขึ้นหรือไม่ ลัวปัจจุบันเป็นอย่างไร
- มีปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเน่าเสีย อากาศเป็นพิษ ถ้ามี แล้วเกิดบริเวณไหน และมีการแก้ไขปัญหอย่างไร
- ปัจจุบันคนในชุมชนส่วนใหญ่ไปออกกำลังกายที่ไหน
- ปัจจุบันคนในชุมชนส่วนใหญ่ไปศาสนสถานที่ไหน
- ปัจจุบันคนในชุมชนส่วนใหญ่จะไปซื้อของที่ร้านค้าใกล้บ้าน หรือห้างสรรพสินค้ามากกว่ากัน เพราะเหตุใด
- ได้ไปทำธุระ ซื้อของ หรือสันทนากการ ที่รายล้อมพื้นที่ชายหาดต่างๆ หรือในพื้นที่ใจกลางจังหวัด ความถี่บ่อยแค่ไหน
- ความต้องการพื้นฐานที่อยากให้ชุมชนมี

ส่วนที่ 3 ลักษณะต่าง ๆ ของพื้นที่ในปัจจุบัน

- การพัฒนาโครงการในปัจจุบัน มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงจากอดีตหรือไม่
- จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป เช่น บ้านไม้กลายเป็นตึก หรือสภาพแวดล้อมชุมชนที่เปลี่ยนไป ภูมิประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ลดลงหรือไม่
- การพัฒนาโครงการฯ เกิดปัญหาใดขึ้นหรือไม่ มีอะไรบ้าง
- ข้อคิดเห็นอื่นๆ

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ
อาจารย์ อรุณ ศิริจานุสรณ์

พระราชบัญญัติรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. 2547

ภูมิพลอดุลยเดช ภ.ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2535 เป็นปีที่ 59 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย คำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่ วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(รก.2535/37/1พ./4 เมษายน 2535)

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518
2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521
3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2522

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

- "สิ่งแวดล้อม" หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น
- "คุณภาพสิ่งแวดล้อม" หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของ มนุษยชาติ

- "มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม" หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพ น้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- "กองทุน" หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม
- "มลพิษ" หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่ง กำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อ สุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อย ออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย
- "ภาวะมลพิษ" หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือ ปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษ ทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน
- "แหล่งกำเนิดมลพิษ" หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ
- "ของเสีย" หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของ เหลวหรือก๊าซ
- "น้ำเสีย" หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปนหรือปนเปื้อน อยู่ในของเหลวนั้น
- "อากาศเสีย" หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียด บางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้
- "วัตถุอันตราย" หมายความว่า วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุ กัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือ สิ่งอื่นใดที่ อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม
- "เหตุรำคาญ" หมายความว่า เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุข
- "โรงงานอุตสาหกรรม" หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วย โรงงาน
- "อาคาร" หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม อาคาร
- "ยานพาหนะ" หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตาม กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและอากาศยานตาม กฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- "ผู้ควบคุม" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการควบคุม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบ กำจัดของเสียหรืออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการ ควบคุม บำบัด หรือกำจัดมลพิษอื่นใด ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดสร้าง ให้มี ขึ้นเพื่อการบำบัดน้ำเสีย กำจัดของเสียหรือมลพิษอื่นใดด้วยการลงทุน และเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

- "ผู้รับจ้างให้บริการ" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้าง ทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- "เขตอนุรักษ์" หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวน และรักษาสภาพธรรมชาติตามที่มิกฎหมายกำหนด
- "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า
  1. นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
  2. ประธานสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล
  3. ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
  4. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
  5. ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
  6. หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอย่างอื่น

นอกจากนี้ (1) ถึง (5) ข้างต้น ที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็น ราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย เฉพาะว่าด้วยการนั้น สำหรับในเขตราชการ ส่วนท้องถิ่นนั้น

- "เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ ปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้
- "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจ หน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

มาตรา 5 ในกรณีที่บทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้อ้างถึงจังหวัด หรือกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้หมายความรวมถึง กรุงเทพมหานครหรือให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีด้วย

มาตรา 6 เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมของชาติ บุคคลอาจมีสิทธิ และหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. การได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่อง เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สินหรือ สิทธิในทาง การค้า หรือกิจการของบุคคลใดที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

2. การได้รับชดใช้ค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากภัยอันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือ ภาวะมลพิษ อันมีสาเหตุมาจากกิจการหรือโครงการใดที่ริเริ่ม สนับสนุนหรือ ดำเนินการโดยส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
3. การร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงานในกรณีที่ ได้พบเห็นการกระทำใด ๆ อันเป็นการละเมิด หรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับ การควบคุมมลพิษ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
4. การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติ หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
5. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยกรณีนับบัญญัติไว้

มาตรา 7 เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้องค์กรเอกชนซึ่งมีฐานะเป็น นิติบุคคลตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายต่างประเทศที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมีได้ มีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง หรือมุ่งค้าหากำไรจากการประกอบกิจกรรม ดังกล่าว มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 8 องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 7 แล้ว อาจได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนจากทางราชการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. การจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลหรือข่าวสาร เพื่อสร้าง จิตสำนึกของสาธารณชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ
3. การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ริเริ่มโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติใน พื้นที่นั้น
4. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และเสนอแนะความคิดเห็นต่อรัฐบาลหรือส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง
5. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ได้รับอันตราย หรือความเสียหายจากภาวะมลพิษอันเกิดจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของ มลพิษ รวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาล เพื่อเรียกร้องค่าสินไหม ทดแทน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายนั้นด้วย

ในกรณีที่องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนประสบปัญหาหรืออุปสรรคใน การดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง และร้องขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติช่วยเหลือ ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ส่วน ราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวก ต่อไป

คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติอาจพิจารณาจัดสรรเงิน ทุนอุดหนุน หรือเงินกู้ให้แก่องค์กรเอกชนที่ได้ จดทะเบียนแล้ว เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้ตามที่เห็นสมควร

องค์กรเอกชนที่ได้จดทะเบียนแล้วอาจเสนอชื่อผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ ในกรณีที่องค์กรเอกชนใดที่ได้จด ทะเบียนแล้วดำเนินกิจการโดยก่อ ความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือไม่เหมาะสม ให้ รัฐมนตรีมีอำนาจ สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนขององค์กรเอกชนนั้นได้

มาตรา 9 เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่อง มาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะ มลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหาก ปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อ ชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย ของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือ ของรัฐเป็น อันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคล ใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหาย ดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำ การใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้น นั้นได้อย่างทันที่ ในกรณีที่ทราบว่าคุณคนใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรี มี อำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ ภาวะมลพิษในระหว่างที่มี เหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ ผู้ว่าราชการ จังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราช กิจจานุเบกษา เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดใน การปฏิบัติราชการ แทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่ง ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

มาตรา 10 เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระวังหรือบรรเทาเหตุ ฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษ ตามมาตรา 9 ให้นายกรัฐมนตรีกำหนด มาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไว้ล่วงหน้า

มาตรา 11 ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและ พนักงานเจ้าหน้าที่ กักออก กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และ

มาตรา 12 ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในจำนวนนี้จะต้องมีผู้แทนภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และปลัด กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมี ความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา 13 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
2. กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 32
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา 35
4. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามมาตรา 37
5. เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากรและ การส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี
6. เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี
7. พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไข อันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการ ควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา 53 (1)
8. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรี เสนอตามมาตรา 55

9. กำกับดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎ กระทรวง ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ท้องถิ่น ประกาศ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความเป็น ระบบโดยสมบูรณ์
10. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ ปรากฏว่า ส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรง
11. กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงาน ระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
12. กำกับการจัดการและบริหารเงินกองทุน
13. เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของ ประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อย ปีละหนึ่งครั้ง
14. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือ กฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา 14 ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระ อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจ ได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้เป็นระยะเวลา ติดต่อกันไม่เกินอีกหนึ่งวาระ

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้ รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับ วาระ ที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา 15 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 14 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. เป็นบุคคลล้มละลาย
4. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
5. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
6. คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือ มีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่ อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรี อาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตนแทน

มาตรา 16 ในการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน กรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรอง ประธานคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน กรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรอง ประธานกรรมการทั้งสองคนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา 17 การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต้องมี กรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็น องค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 18 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจแต่งตั้ง คณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือ คณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการ ให้นำ มาตรา 16 และ มาตรา 17 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการ และแผนงาน ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลนั้นมาพิจารณา ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานใดอาจจะทำให้ เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อ คณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่เอกสารหรือข้อมูลที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเรียกให้ ส่งตามวรรคหนึ่งเป็นเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับความลับอันมีลักษณะเป็น สิทธิบัตรซึ่งได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร ให้คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดวิธีการและมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้ เอกสารหรือข้อมูลเหล่านั้นถูกเผยแพร่สู่บุคคลอื่นใด นอกจากนี้จะต้องใช้ เอกสารหรือข้อมูลนั้นเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรานี้เท่านั้น

มาตรา 20 ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใด มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือ

มาตรา 21 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษหรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

มาตรา 22 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า "กองทุน สิ่งแวดล้อม" ในกระทรวงการคลัง ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

1. เงินที่โอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิต ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2535
2. เงินค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้
3. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ
4. เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
5. เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้
6. เงินอื่น ๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้ ให้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เก็บรักษาเงิน และทรัพย์สิน ของกองทุนสิ่งแวดล้อม และดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 23 เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

1. ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับการลงทุนและ ดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม รวมทั้งการ จัดหาจัดซื้อ ที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการ ดำเนินงานและบำรุงรักษาระบบดังกล่าวด้วย
2. ให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจกู้ยืม เพื่อจัดให้มีระบบ บำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์อื่นใด สำหรับ ใช้เฉพาะในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจนั้น
3. ให้เอกชนกู้ยืมในกรณีต่อบุคคลนั้น มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้อง จัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์ อื่นใด เพื่อการควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการ ดำเนินกิจการของตนเองหรือบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ เป็นผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามพระราชบัญญัตินี้

4. เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
5. เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา 24 ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งเป็นกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับกับการดำรง ตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา 25 ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตาม กิจการที่กำหนดไว้ใน มาตรา 23 (2) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ระเบียบและวิธีการขอจัดสรร หรือขอกู้ยืมเงินกองทุน (3) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และวิธีดำเนินงานของ ผู้จัดการกองทุนตาม มาตรา 29 และมาตรา 30 ตลอดจนวิธีการประสานงาน ระหว่างคณะกรรมการกองทุน กรมบัญชีกลาง และผู้จัดการกองทุนตามมาตรา 29 และมาตรา 30 (4) วางระเบียบการรับเงินและเบิกจ่ายเงินกองทุน (5) กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินที่กู้ยืมจากกองทุนตามมาตรา 23 (2) หรือ (3) รวมทั้งอัตราดอกเบี้ย และหลักประกันตามความจำเป็นและ เหมาะสม (6) กำหนดอัตราส่วนและหลักเกณฑ์

สำหรับการหักเงินค่าบริการและ ค่าปรับส่งเข้ากองทุนตามมาตรา 93 (7) จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนด (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การกำหนดระเบียบตาม (2) (3) หรือ (4) และการกำหนด แนวทางการดำเนินงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตาม (1) หรือ (5) ของคณะกรรมการกองทุนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการกองทุนอาจ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาและ ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกองทุนจะ มอบหมายก็ได้

มาตรา 26ให้นำความในมาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 20 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการกองทุน และคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา 27 ในการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามมาตรา 23 (1) ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาคำขอจัดสรรในแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา 39 เพื่อทำการก่อสร้างหรือ ดำเนินการให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ซึ่งได้รับการจัดสรร งบประมาณแผ่นดินตามมาตรา 39 ให้แล้วส่วนหนึ่ง หรือราชการส่วนท้องถิ่น ได้จัดสรรเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นสมทบด้วยแล้วเป็นลำดับแรก

สัดส่วนระหว่างเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นกับเงินกองทุนที่คณะกรรมการกองทุนจะพิจารณาอนุมัติจัดสรรให้ ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

มาตรา 28 การจัดสรรเงินกองทุนให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ทำการกู้ยืมตามมาตรา 23 (2) หรือ (3) ให้คณะกรรมการกองทุน พิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจจัดสรรเงินกองทุนให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนรายหนึ่ง รายใดกู้ยืมเงินกองทุนได้ โดยมีกำหนดระยะยาวเป็นพิเศษ และจะกำหนดให้ลด อัตราดอกเบี้ยหรือยกเว้นดอกเบี้ยตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา 29 ให้อธิบดีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดการ กองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับ การลงทุนและดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม ตามมาตรา 23 (1) และเงินกองทุนในส่วนอื่นที่คณะกรรมการกองทุนจัดสรร นอกเหนือจากมาตรา 23 (2) และ (3)

มาตรา 30 คณะกรรมการกองทุนอาจมอบหมายให้สถาบันการเงิน ของรัฐที่เห็นสมควรหรือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็น ผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนกู้ยืมตามมาตรา 23 (2) หรือ (3) ได้ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จัดการกองทุนมีหน้าที่วิเคราะห์ ความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนและด้านวิชาการ และให้มีอำนาจทำสัญญา ให้กู้ยืมแทนคณะกรรมการกองทุนในฐานะผู้ให้กู้ เก็บรักษาและจ่ายเงินกองทุน ส่วนนี้ให้ผู้กู้ตามเงื่อนไขในสัญญากู้ยืม รวมทั้งติดตามทวงถามและรับเงินที่ ผู้กู้ชำระคืนพร้อมทั้งดอกเบี้ยส่งเข้ากองทุน และให้มีอำนาจกำหนดระเบียบ เพื่อปฏิบัติการในการให้กู้ยืมเงินได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน สัญญากู้ยืมตามวรรคสองจะต้องมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญา กำหนดให้ผู้กู้มีหน้าที่ต้องใช้เงินที่กู้ยืมไป เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ หน้าที่ตามกฎหมายของผู้กู้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

มาตรา 31 เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่กรมบัญชีกลาง กระทรวง การคลัง เก็บรักษาไว้ตามมาตรา 22 ให้กรมบัญชีกลางนำไปหาดอกผล โดยการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำกับสถาบันการเงินที่เป็นของรัฐ

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

1. มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนก ตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่
2. มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ
3. มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล
4. มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป
5. มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือนโดยทั่วไป
6. มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งจะต้องอาศัย หลักวิชาการ กฎเกณฑ์และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย

มาตรา 33 ในกรณีที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สูงกว่ามาตรฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา 32 เป็นพิเศษ สำหรับในเขตอนุรักษ์ หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 43 หรือเขตพื้นที่ตามมาตรา 45 หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59

มาตรา 34 ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจปรับปรุง แก้ไขมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้แล้วให้เหมาะสมตามความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

มาตรา 35 ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติการ เรียกว่า "แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม" เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดขึ้นตามมาตรา 13 (1) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การ ดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น

มาตรา 36 แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 35 อาจจัดทำ เป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควร จะต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ
2. การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม
4. การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนที่ จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
5. การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้าง ความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและระหว่าง ส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
6. การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่งและประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
7. การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการบังคับใช้ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 37 เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมใน ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตพื้นที่คุ้มครอง สิ่งแวดล้อมตามมาตรา 43 หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59 มีหน้าที่จัดทำ แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เสนอขอ ความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แจ้งให้จังหวัดนั้นจัดทำแผน ปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แต่ถ้ามี่เหตุอัน สมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกตามความเหมาะสม การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับ จังหวัดสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผน ปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น จัดทำขึ้นตามมาตรา 60 มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดด้วย

ในกรณีที่จังหวัดใดไม่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 43 หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59 แต่ประสงค์จะดำเนินการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตจังหวัดของตน ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดนั้น อาจจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดให้ สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก็ได้

การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับ จังหวัดสำหรับเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 59 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผน ปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษซึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่น จัดทำขึ้นตามมาตรา 60 มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดด้วย

มาตรา 38 แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับ จังหวัดที่จะเสนอต่อ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จะต้องเป็นแผนปฏิบัติการ ที่เสนอระบบการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความรุนแรง ของปัญหาและเงื่อนไขต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้น และควรจะต้องมี สาระ สำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

1. แผนการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
2. แผนการจัดหาและให้ได้มาซึ่งที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการ ก่อสร้าง ติดตั้ง ปรับปรุง ดัดแปลง ซ่อมแซม บำรุงรักษาและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวม ของส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น
3. แผนการจัดเก็บภาษีอากรและค่าบริการเพื่อการดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย รวมหรือระบบการกำจัดของเสียรวมตาม (2)
4. แผนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียและ ของเสียอย่างอื่นจาก แหล่งกำเนิดมลพิษ
5. แผนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการละเมิด และฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับ การควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

มาตรา 39 แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมใน ระดับจังหวัดที่จะได้รับการพิจารณา จากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในลำดับ แรก จะต้องเสนอประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุน สำหรับ การก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัด ของเสียรวม ตามมาตรา 38 (2) ด้วย ในกรณีที่จังหวัดใดยังไม่พร้อมที่จะ ดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำ เสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมอาจ เสนอแผนการส่งเสริมให้เอกชนลงทุนก่อสร้างและดำเนินการ ระบบบำบัด น้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย เพื่อให้บริการในเขตจังหวัดนั้นแทน

การจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งจะต้องมีแบบแปลนรายการ ละเอียดและประมาณการราคาของ โครงการก่อสร้าง ติดตั้ง ปรับปรุง ดัดแปลง ซ่อมแซม บำรุงรักษา รวมทั้งกระบวนการและวิธีดำเนินการ ระบบ บำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบการกำจัดของเสียรวมที่เสนอขอจัดสรรเงิน งบประมาณและเงินกองทุน ดังกล่าวประกอบคำขอด้วย เพื่อประโยชน์ในการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดซึ่งจะต้องมีคำขอจัดสรรเงินงบประมาณ แผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ในการ รวบรวมและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการเพื่อการ

มาตรา 40 ในกรณีที่การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเรื่องใด เรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการในพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างพื้นที่ของสองจังหวัด ขึ้นไปเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือระบบนิเวศตามธรรมชาติของ พื้นที่นั้นหรือเพื่อประโยชน์ในการจัดการอย่างเป็นระบบตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ผู้ว่า ราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 37

มาตรา 41 ในกรณีที่จังหวัดใดซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ ตามมาตรา 37 ไม่จัดทำหรือไม่สามารถจัดทำได้ หรือจัดทำเสนอแล้วแต่ไม่ได้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้นว่ามีความรุนแรงถึงขนาดที่จำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ หาก เห็นว่าจำเป็นให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อ ออกคำสั่งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้จัดทำ แผนปฏิบัติการสำหรับจังหวัดนั้นแทน

มาตรา 42 การคุ้มครองและจัดการพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา 35 และตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 43 ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบ นิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจาก กิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่ายหรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ หรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้ เป็นเขตอนุรักษ์ ให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา 44 ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 43 ให้กำหนดมาตรการ คุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

1. กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือ มิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม
2. ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือ ก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่นั้นจากลักษณะ ตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

3. กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้น ให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
4. กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้นรวมทั้งการกำหนด ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อรักษา สภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในพื้นที่นั้น
5. กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสม แก่สภาพของพื้นที่นั้น

มาตรา 45 ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันทีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตาม กฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีขออนุมัติเข้า ดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตาม มาตรา 44 ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ นั้นได้

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่ รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการ คุ้มครองและกำหนดระยะเวลาที่จะใช้มาตรการคุ้มครองดังกล่าวในพื้นที่นั้น

การขยายระยะเวลาตามประกาศในวรรคสองให้กระทำได้เมื่อได้รับ ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี โดยทำ เป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 46 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทและขนาดของโครงการ หรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอ ความเห็นชอบตามมาตรา 47 มาตรา 48 และ มาตรา 49

ในการประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบ ปฏิบัติ แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตลอดจน เอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องเสนอพร้อมกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการแต่ละประเภทและแต่ละขนาดด้วย

ในกรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้ง ขึ้นในพื้นที่ใดมีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว และเป็นมาตรฐาน ที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่ ลักษณะเดียวกันได้ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

มาตรา 47 ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา 46 เป็นโครงการหรือกิจการ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งต้อง เสนอ ขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ให้ ส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้น จัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความ เหมาะสมของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เพื่อเสนอ ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมที่เสนอตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีอาจขอให้บุคคลหรือสถาบันใด ซึ่งเป็นผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทำการศึกษาและเสนอรายงานหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

สำหรับโครงการหรือกิจการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม มาตรา 46 ซึ่งไม่จำเป็นต้องเสนอขอรับ ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตาม วรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ โครงการหรือ กิจการนั้นจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอขอ ความเห็นชอบ ก่อนที่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ใน มาตรา 48 และมาตรา 49

มาตรา 48 ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา 46 เป็นโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมายก่อนเริ่มการ ก่อสร้างหรือ ดำเนินการ ให้บุคคลผู้ขออนุญาตเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต่อ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายนั้น และต่อสำนักงานนโยบายและแผน สิ่งแวดล้อม ในการเสนอ รายงานดังกล่าวอาจจัดทำเป็นรายงานผลกระทบ สิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 46 วรรคสอง ก็ได้ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอการสั่ง อนุญาตสำหรับ โครงการหรือกิจการตามวรรคหนึ่งไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผลการพิจารณารายงาน การ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 49 จากสำนักงานนโยบายและ แผนสิ่งแวดล้อม ให้สำนักงาน นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมตรวจสอบรายงานการ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสารที่ เกี่ยวข้องที่เสนอมา หากเห็นว่า รายงานที่เสนอมามีได้จัดทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดไว้ใน มาตรา 46 วรรคสอง หรือมีเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วน ให้สำนักงานนโยบาย และแผน สิ่งแวดล้อมแจ้งให้บุคคลผู้ขออนุญาตที่เสนอรายงานทราบภายในกำหนด เวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่รับ การเสนอรายงานนั้น

ในกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณาเห็นว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมา ถูกต้องและมีข้อมูลครบถ้วน หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตาม วรรคสามแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม พิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วัน ที่ได้รับการเสนอรายงานนั้น เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา ต่อไป

การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด ซึ่งจะต้อง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายสำหรับโครงการหรือ กิจการนั้น หรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย

มาตรา 49 การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการตาม มาตรา 48 ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ หรือในกรณีที่ให้ ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจ ตามกฎหมายสั่งอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาตได้ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบ ให้เจ้าหน้าที่ รอกการสั่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตไว้ก่อนจนกว่าบุคคลดังกล่าวจะเสนอ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการสั่งให้ ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำใหม่ทั้งฉบับ ตามแนวทางหรือรายละเอียดที่ คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนด

เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่ทั้งฉบับแล้ว ให้ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานดังกล่าว แต่ถ้คณะกรรมการ ผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่า คณะกรรมการผู้ชำนาญการเห็นชอบ และให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวสั่งอนุญาตแก่ บุคคลผู้ขออนุญาตได้

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้โครงการหรือกิจการตามประเภทและขนาดที่ประกาศกำหนดตาม มาตรา 46 ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการขอต่อ อายุใบอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น ตามวิธีการเช่นเดียวกับการขอ อนุญาตด้วยก็ได้

มาตรา 50 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 48 และมาตรา 49 ให้กรรมการผู้ชำนาญการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการได้ให้ความเห็นชอบในรายงานการ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา 49 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจ ตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาต นำมาตราการ ตามที่เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็น เงื่อนไขในการ สั่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาตโดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไข ที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา 51 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา 47 และ มาตรา 48 รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจกำหนดให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 46 ต้อง จัดทำหรือได้รับการรับรองจากบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ชำนาญการศึกษ ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมก็ได้

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการศึกษ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะมีสิทธิทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุ ใบอนุญาต การออก ใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอนการอนุญาต และการเสียค่า ธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 52 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า

- "คณะกรรมการควบคุมมลพิษ" ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมการขนส่ง ทางบก อธิบดี กรมเจ้าท่า อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมโรงงาน อุตสาหกรรม อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริม คุณภาพสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ปลัด กรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้ง เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็น กรรมการและเลขานุการ ให้นำความในมาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับกับการดำรง ตำแหน่ง ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมมลพิษโดยอนุโลม

มาตรา 53 ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจาก การแพร่กระจายของมลพิษหรือ ภาวะมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
2. เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

3. เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษี อากรและการลงทุนของเอกชน เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
4. เสนอแนะการกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับระบบบำบัดน้ำเสีย รวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม ของทางราชการต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ
5. ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดตามมาตรา 55
6. ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด มลพิษที่จะต้องปฏิบัติตาม มาตรา 68 และมาตรา 69
7. ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของ ของเสียอันตรายตามมาตรา 79
8. ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อ ควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัด มลพิษ
9. จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติปีละหนึ่ง ครั้ง
10. พิจารณาวินิจฉัยการคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ตามพระราชบัญญัตินี้
11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ
12. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย คณะกรรมการควบคุม มลพิษอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและ ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่ คณะกรรมการควบคุมมลพิษจะมอบหมายก็ได้

มาตรา 54 ให้นำความในมาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 20 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา 55 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศ ในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุม มลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับ ควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือ มลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้ มาตรฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 56 ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการระบาย น้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การ ปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่ง กำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานดังกล่าว ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตาม มาตรา 55 ให้มาตรฐานดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น แต่ถ้ามาตรฐาน ดังกล่าวต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดตามมาตรา 55 ให้

มาตรา 57 ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้อำนาจส่วนราชการใด กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องใดไว้ แต่ส่วนราชการนั้น ไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานดังกล่าว ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องนั้นได้ และให้ถือว่าเป็นมาตรฐานตาม กฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา 58 ในกรณีที่เห็นสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สูงกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตาม มาตรา 55 หรือ มาตรฐานซึ่งกำหนดตามกฎหมายอื่นและมีผลใช้บังคับตามมาตรา 56 เป็นพิเศษ สำหรับในเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59

มาตรา 59 ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้ม ที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตราย ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขต ควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

มาตรา 60 เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามมาตรา 37 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59 จัดทำแผน ปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทำการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น
2. จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของ แหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (1)
3. ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้ง ขอบเขตความรุนแรงของสภาพ ปัญหา และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อ กำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็น สำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขต ควบคุมมลพิษนั้น

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษของเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแนะนำและ ช่วยเหลือตามความจำเป็น

มาตรา 61 แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 60 จะต้องเสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณ แผ่นดินและเงินกองทุนสำหรับก่อสร้างหรือดำเนินการ เพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย รวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่จำเป็น สำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นด้วย

มาตรา 62 ในกรณีที่เป็นจำเป็นต้องจัดหาที่ดินสำหรับใช้เป็นที่ตั้งระบบ บำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมสำหรับเขตควบคุมมลพิษใด แต่ไม่สามารถจัดหาที่ดินของรัฐได้ ให้ดำเนินการจัดหาที่ดินของเอกชนเพื่อพิจารณา คัดเลือกเป็นที่ตั้ง ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายให้เสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนในแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้กำหนดที่ดินที่ เหมาะสมเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีให้ดำเนินการเวนคืนต่อไปตามกฎหมายว่าด้วย การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา 63 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการ ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 60 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจดำเนินการ แทนเมื่อได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทราบแล้ว

มาตรา 64 ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา 55

มาตรา 65 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าได้มีการใช้ ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนตามมาตรา 64 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่ง ห้ามใช้ยานพาหนะนั้นโดยเด็ดขาดหรือจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้ เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา 55

มาตรา 66 ในการออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามมาตรา 65 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็น ตัวอักษรที่มีข้อความว่า "ห้ามใช้เด็ดขาด" หรือ "ห้ามใช้ชั่วคราว" หรือ เครื่องหมายอื่นใดซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่ามีความหมาย อย่างเดียวกันไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้นด้วย

การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ตามวรรคหนึ่ง หรือการใช้ ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 67 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 65 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะหยุดเพื่อตรวจสอบ หรือเข้าไปในยานพาหนะหรือกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์และอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้นได้

มาตรา 68 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม มลพิษมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด มลพิษที่จะต้องถูกควบคุม การปล่อยอากาศเสีย รั้วสี หรือ

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์ หรือเครื่องมืออื่นใด สำหรับการควบคุม กำจัด ลด หรือขจัดมลพิษซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพ อากาศตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เว้นแต่จะได้มีระบบ อุปกรณ์หรือ เครื่องมือดังกล่าว ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ทำการตรวจสอบและทดลองแล้วเห็นว่ายังใช้การได้อยู่แล้ว เพื่อการนี้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะกำหนด ให้มีผู้ควบคุมการดำเนินงานระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ดังกล่าวด้วยก็ได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับแหล่งกำเนิด มลพิษที่ปล่อยหรือก่อให้เกิดเสียงหรือความสั่นสะเทือนเกินกว่าระดับมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา 55 หรือมาตรฐานที่ส่วน ราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผล ใช้บังคับตามมาตรา 56 หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษ สำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 58 ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 69 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม มลพิษมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด มลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษไม่เกินมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา 55 หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใด กำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตาม มาตรา 56 หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขต ควบคุมมลพิษตามมาตรา 58

มาตรา 70 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนด ตามมาตรา 69 มีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เพื่อการนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีผู้ควบคุม การดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่กำหนดให้ทำการ ก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีขึ้นนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัด ของเสียอยู่แล้วก่อนวันที่มีประกาศ ของรัฐมนตรีตามมาตรา 69 ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพื่อตรวจสอบ หากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเห็นว่าระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่มีอยู่แล้วนั้นยังไม่สามารถทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียให้เป็นไปตาม มาตรฐานควบคุม

มาตรา 71 ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการ ได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 70 วรรคหนึ่ง ซึ่งยังมีได้ทำ การก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตาม ที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด หรือไม่ประสงค์ที่จะทำการก่อสร้างหรือจัด ให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ กำหนดดังกล่าว มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากการดำเนิน กิจการของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น และมีหน้าที่ ต้องเสียค่าบริการตาม อัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการ ได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภท เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามมาตรา 70 มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสีย ที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัด น้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขต ท้องที่

มาตรา 72 นั้น และมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีระบบบำบัด น้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนเองอยู่แล้ว และสามารถทำการบำบัด น้ำเสียหรือกำจัดของเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 73 ห้ามมิให้ผู้ได้รับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือรับจ้างให้บริการ บำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต การ ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทน ใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอนการอนุญาตและการเสียค่าธรรมเนียม การขอและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างให้บริการเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้เป็นผู้ควบคุมด้วย

ในการรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียของผู้รับจ้าง ให้บริการตามวรรคหนึ่ง จะเรียกเก็บค่าบริการเกินกว่าอัตราที่กำหนดใน กฎกระทรวงมิได้

มาตรา 74 ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือในเขตท้องที่ใดที่ทาง ราชการยังมีได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม แต่มี ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย อยู่ในเขต ควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 71 และมาตรา 72 จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียจากแหล่งกำเนิด ของตนไปให้ผู้รับจ้างให้บริการทำการ บำบัดหรือกำจัดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้า พนักงานควบคุม มลพิษ

มาตรา 75 ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการ ยังมีได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมและไม่มีผู้ได้รับ ใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย อยู่ในเขตควบคุมมลพิษ หรือเขตท้องที่นั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุม มลพิษอาจกำหนดวิธีการชั่วคราว สำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียซึ่ง เกิดจากแหล่งกำเนิด มลพิษตามมาตรา 71 และมาตรา 72 ได้ตามที่จำเป็น จนกว่าจะได้มีการก่อสร้าง ติดตั้ง และเปิด ดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น วิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตาม วรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการเก็บ รวบรวม การขนส่ง หรือการจัดส่ง น้ำเสียหรือของเสียด้วยวิธีการใด ๆ ที่เหมาะสม ไปทำการบำบัดหรือ กำจัด โดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่อยู่ ในเขตอื่น หรือ อนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือ กำจัดของเสียซึ่งรับจ้างให้บริการอยู่ใน เขตอื่นเข้ามาเปิดดำเนินการรับจ้าง ให้บริการในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้นเป็นการชั่วคราว หรืออนุญาต ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการนั้นทำการเก็บรวบรวมน้ำเสียหรือของ เสียเพื่อนำขน เคลื่อนย้ายไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียหรือ ระบบกำจัดของเสียของผู้นั้นซึ่งอยู่ใน เขตท้องที่อื่นนอกเขตควบคุมมลพิษหรือเขต ท้องที่นั้น

มาตรา 76 น้ำเสียที่ได้รับการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมของ ทางราชการหรือระบบบำบัดน้ำเสีย ของผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัด น้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จะต้องมีความสมบูรณ์ตามมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่ง กำเนิดที่กำหนดตามมาตรา 55 หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดย อาศัย อำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา 56 หรือ มาตรฐานที่ผู้ว่า ราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตาม มาตรา 58

มาตรา 77 ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้จัด ให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบ กำจัดของเสียรวมโดยใช้เงินงบประมาณ แผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุน ตามพระราช บัญญัตินี้ มีหน้าที่ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือ ระบบ กำจัดของเสียรวมที่ส่วนราชการนั้นหรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้มีขึ้นในกรณีเช่นว่านี้ ส่วนราชการ หรือราชการส่วนท้องถิ่นจะจ้างผู้ที่ได้รับใบอนุญาต รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตาม พระราชบัญญัตินี้ เป็น ผู้ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัด ของเสียรวมก็ได้ หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการจัดส่ง เก็บรวบรวมและขนส่งน้ำเสีย หรือของเสียจาก

มาตรา 78 การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการด้วย ประการใด ๆ เพื่อบำบัดและขจัดขยะมูลฝอยและของเสียอื่นที่อยู่ในสภาพเป็น ของแข็ง การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การทำเหมืองแร่ ทั้งบนบกและในทะเล การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การสำรวจ และขุดเจาะน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติและสารไฮโดรคาร์บอนทุกชนิดทั้ง บนบกและในทะเล หรือการป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การปล่อยทิ้งน้ำมันและการทิ้งเทของเสียและวัตถุอื่น ๆ จากเรือเดินทะเล เรือบรรทุกน้ำมัน และเรือประเภทอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 79 ในกรณีที่ไม่มีความหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ชนิดและประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือ วัตถุอันตรายในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุข และกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในการนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการและวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บ รวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกไปนอกราช ราชอาณาจักรและการจัดการ บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าวด้วย วิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย

มาตรา 80 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบ บำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย หรือมลพิษอื่น ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ตามมาตรา 68 หรือ มาตรา 70 เป็นของตนเองมีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงาน ของระบบหรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวัน และจัดทำบันทึก รายละเอียดเป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น และจะต้อง จัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว เสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ อย่างน้อย เดือนละหนึ่งครั้ง การเก็บสถิติ ข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานให้ทำ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่ระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัด ของเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวในวรรคหนึ่ง จะต้องมีความควบคุมตาม ที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้ผู้ควบคุมมีหน้าที่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ในวรรคหนึ่งแทน เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย มีหน้าที่ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 81 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมรายงานที่ได้รับตาม มาตรา 80 ส่งไปให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องถิ่น นั้นเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและจะทำความเข้าใจเพื่อ

มาตรา 82 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดังต่อไปนี้

1. เข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม หรือแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือใน ระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือ ระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียดสถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
2. ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบ บำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุม การปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น แต่ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงาน อุตสาหกรรม ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการตามที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้
3. ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่ง กำเนิดมลพิษซึ่งมิใช่โรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรา 90 มาตรา 91 หรือ มาตรา 92 ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้มี หนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้ออกคำสั่งปรับ เจ้าของหรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมนั้นโดยให้ถือว่าเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการออกคำสั่งปรับภายใน ระยะเวลาอันสมควร ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งปรับเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมนั้นได้
4. ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการ บำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียหยุดหรือปิดการดำเนินการให้บริการบำบัด น้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาต รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียนั้น ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่นระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

5. ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมตามมาตรา 68 หรือมาตรา 70 ในกรณีที่ผู้ควบคุมนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไข ที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 83 ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการประสาน การปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจ ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะการสั่งปิดหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือการสั่ง ให้หยุดใช้หรือทำประโยชน์ ด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษตาม มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 78 ที่จึงใจไม่ทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นและลักลอบปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย หรือ ของเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษ ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย
2. เสนอแนะให้มีการดำเนินการทางกฎหมายเพื่อบังคับให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 71 หรือมาตรา 72 จัดส่ง น้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดหรือกำจัดตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น
3. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่ เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือ ระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการนั้น

มาตรา 84 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงาน เจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคล ที่เกี่ยวข้องร้องขอ บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุม มลพิษให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 85 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ตามสมควร และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 86 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา 50 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 65 และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ควบคุมมลพิษตามมาตรา 82 (1) ให้ทำต่อหน้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ หรือยานพาหนะ ถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ให้ทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน

มาตรา 87 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ได้รับ ใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย ผู้ควบคุม หรือบุคคล อื่นใดซึ่งไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตาม

ถ้าผู้ร้องคัดค้านไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุม มลพิษให้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา 88 ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใดซึ่งได้จัดให้มี การก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัด น้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสีย รวมของทางราชการโดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของ ราชการ ส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุนซึ่งจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อม แห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณา กำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ ในแต่ละเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสีย รวมดังกล่าว

การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 89 อัตราค่าบริการที่กำหนดตามมาตรา 88 สำหรับการ บำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียจาก แหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 71 และ มาตรา 72 อาจกำหนดให้มีอัตราแตกต่างกันได้ตามความ เหมาะสม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 72 ประเภท บ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้ราย ย่อย มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่า บริการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา 90 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใด หลีกเลี่ยงไม่จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำ การบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสีย รวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการตามมาตรา 71 หรือ มาตรา 72 และลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียนั้นออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขต ที่ตั้งแหล่งกำเนิด มลพิษที่ตนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือจัดส่งน้ำเสียหรือ ของเสียไปทำการบำบัดโดยระบบบำบัด น้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม ของทางราชการ แต่ไม่ยอมชำระค่าบริการที่กำหนดโดยไม่มีสิทธิ ได้รับยกเว้น ตามมาตรา 89 วรรคสอง จะต้องเสียค่าปรับสี่เท่าของอัตราค่าบริการที่กำหนด ตามมาตรา 88 จนกว่าจะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 91 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมีระบบ บำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ตามมาตรา 70 ผู้ใดลักลอบปล่อยทิ้ง น้ำเสีย หรือของเสียลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของ เสียรวม ของทางราชการ จะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวัน สำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือ ระบบกำจัดของเสียของตนตลอดเวลาที่ ดำเนินการเช่นนั้นและมีหน้าที่ต้อง ชดใช้ค่าเสียหายหากการปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียนั้นก่อให้เกิด

มาตรา 92 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตาม มาตรา 68 หรือมาตรา 70 ผู้ใดละเว้นไม่ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือของตนที่มีอยู่ สำหรับการควบคุมมลพิษอากาศ เสียงและความสั่นสะเทือน หรือละเว้นไม่ทำ การบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียโดยใช้ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัด ของเสียของตนที่มีอยู่และลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษน้ำเสียหรือของเสียดังกล่าวออก สู่อากาศภายนอกเขตแหล่งกำเนิดมลพิษของตนจะต้องเสียค่าปรับรายวันใน อัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงาน ของอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตน ตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นว่านั้น

มาตรา 93 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของ ส่วนราชการที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของ ทางราชการ มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บค่าบริการ ค่าปรับ และเรียกกรองค่าเสียหาย ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัด น้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการนั้นจัดให้มีขึ้น

ค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นงบประมาณแผ่นดิน โดยให้นำมาหักส่งเข้ากองทุนตาม อัตราส่วนที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด สำหรับส่วนที่เหลือให้ใช้เป็นค่าใช้จ่าย สำหรับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัด ของเสียรวมของราชการส่วนท้องถิ่นหรือของส่วนราชการที่ได้จัดเก็บค่าบริการ และค่าปรับนั้น

มาตรา 94 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดซึ่งมี หน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดให้มีระบบ บำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอื่น รวมทั้ง อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่จำเป็นสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือผู้รับจ้างให้บริการซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิขอรับการ ส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ดังต่อไปนี้

1. การขอรับความช่วยเหลือด้านอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้า มาในราชอาณาจักรซึ่งเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือวัสดุที่ จำเป็นซึ่งไม่สามารถจัดหาได้ภายในราชอาณาจักร
2. การขอรับอนุญาตนำผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม หรือดำเนินงานระบบบำบัด อากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ในกรณีที่ไม่สามารถ จัดหาและว่าจ้างบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตาม (1) ได้ภายใน ราชอาณาจักรรวมทั้งขอยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนั้นที่จะเกิดขึ้น เนื่องจาก การเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ผู้ควบคุมในราชอาณาจักรด้วย

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง แต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือ เครื่องใช้ของตนเอง เพื่อทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสีย อย่างอื่นที่เกิดจากกิจการ หรือการดำเนินกิจการของตน มีสิทธิที่จะขอรับการ ส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา 95 คำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการ ตามมาตรา 94 ให้ยื่นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาคำขอรับการส่งเสริม และช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็น ในทางเศรษฐกิจการเงินและการลงทุนของผู้ยื่นคำขอแต่ละราย และในกรณี ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแนะนำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น เพื่อให้การส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

มาตรา 96 แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิด ของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย แก่ชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของ รัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นนั้นเกิดจากการกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือ ความเสียหายเองหรือของบุคคลอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษนั้น ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

มาตรา 97 ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด โดยมีขอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติ ที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

มาตรา 98 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา 9 หรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวหรือขัดขวางการ กระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว เป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย หรือความเสียหาย จากภาวะมลพิษ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 99 ผู้ใดบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายหรือเข้าไปกระทำด้วย ประการใด ๆ อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหาย หรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปกรรมอัน ควรแก่การอนุรักษ์ หรือ ก่อให้เกิดมลพิษอันมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่ง แวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา 43 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่ เกินห้าแสนบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ

มาตรา 100 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา 44 หรือตาม ประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 45 ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 101 ผู้ใดแพร่หรือไขข่าวที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตราย จากแหล่งกำเนิดมลพิษใดโดยมี เจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงหรือความไว้วางใจ ของสาธารณชนต่อการดำเนินกิจการโดยชอบด้วย กฎหมายของแหล่งกำเนิดมลพิษ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

หากการแพร่หรือไขข่าวตามวรรคหนึ่งกระทำโดยการประกาศโฆษณา หรือออกข่าวทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชน อย่างอื่น ผู้กระทำผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 102 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามไต่ยานพาหนะของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามมาตรา 65 ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 103 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 67 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 104 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 71 หรือผู้ใดไม่ ปฏิบัติตามมาตรา 72 หรือข้อกำหนดของ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 74 หรือมาตรา 75 วรรคหนึ่ง หรือกฎ กระทรวงที่ออกตามมาตรา 80 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 105 ผู้ใดรับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือรับจ้างให้บริการบำบัด น้ำเสียหรือกำจัดของเสียโดยไม่ได้รับ ใบอนุญาตตามมาตรา 73 ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา 106 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา 80 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 107 ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดทำบันทึกหรือ รายงานใดที่ตนมีหน้าที่ต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา 108 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 82 (1) ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 109 ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือของเสียผู้ใดที่ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีคำสั่งให้หยุดหรือปิดการดำเนินกิจการให้บริการบำบัด น้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามมาตรา 82 (4) หรือผู้ควบคุมผู้ใดที่เจ้าพนักงาน ควบคุมมลพิษมีคำสั่งให้เพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมมลพิษตามมาตรา 82 (5) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือฝ่าฝืนดำเนิน กิจการต่อไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 110 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดจ้าง บุคคลที่ถูกเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมแล้ว ให้ควบคุมการทำงานของระบบบำบัด อากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ซึ่งตนมีหน้าที่ตาม กฎหมายที่จะต้องจัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท

มาตรา 111 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตาม พระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น หรือ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่ บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการ กระทำความผิดนั้น

มาตรา 112 ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ใน ตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้า รับหน้าที่

มาตรา 113 บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้ บังคับให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 114 ให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับ การศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ.2518 เป็นผู้มีสิทธิทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราช บัญญัตินี้ได้ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่ารัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้นั้นมาดำเนินการขออนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 115 บรรดารายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการ ป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการ หรือกิจการใดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518 ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่าง การ พิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้ดำเนินการ พิจารณาให้ความเห็นชอบได้ ต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2518 ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการ พิจารณาดำเนินการดังกล่าว เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานนโยบาย และแผนสิ่งแวดล้อม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงาน
 ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับละ 40 บาท

ใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานผลกระทบ
 สิ่งแวดล้อม ปีละ 4,000บาท

ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม ฉบับละ 40 บาท

ใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม ปีละ 4,000บาท

ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ ฉบับละ 40 บาท

ใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ ปีละ 4,000บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีมาตรการควบคุมและแก้ไข ปัญหา สิ่งแวดล้อมได้อย่างพอเพียงสมควร ปรับปรุงใหม่โดย (1) ส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วน ร่วมในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2) จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไป ตามหลักการ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (3) กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และ ราชการ ส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงาน และมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษา คุณภาพ สิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบ โดยตรง (4) กำหนด มาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัด อากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ

ประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำ และขั้นตอนที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
1.	อาคารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบหรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้ หรือในอุทยานแห่งชาติ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	อาคารที่มีขนาด 1. ความสูงตั้งแต่ 23.00 เมตรขึ้นไป หรือ 2. มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน ตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป	1. กรณีโครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้เสนอขึ้นก่อนขออนุมัติงบประมาณ 2. กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ 1. ให้เสนอขึ้นขออนุญาตก่อสร้าง ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
2.	โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ*	ที่มีจำนวนห้องพัก ตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป	1. กรณีโครงการอยู่ในเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอย้าย ขอเปลี่ยนแปลง การใช้อาคาร หรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาต ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ชั้นขอเปิดดำเนินการและขอเปิดดำเนินการส่วนขยาย ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม 2. กรณีโครงการอยู่นอกเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอในชั้นขอเปิดดำเนินการ และการขอเปิดดำเนินการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
3.	อาคารอยู่อาศัยรวมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร*	ที่มีจำนวนห้องพัก ตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป	1. กรณีโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง 2. กรณีโครงการของเอกชน 2.1 กรณีโครงการอยู่ในเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอย้าย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร หรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาต ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและชั้นขออนุญาตทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด 2.2 กรณีโครงการที่อยู่นอกเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นขออนุญาตทะเบียนอาคารชุด ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
4.	โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล*		1. กรณีโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง 2. กรณีโครงการของเอกชน 2.1 กรณีโครงการที่อยู่ในเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอย้าย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร หรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาต ให้เสนอรายงานฯ ในชั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและชั้นขออนุญาตจัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล 2.2 กรณีโครงการที่อยู่นอกเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯ ของโครงการหรือส่วนขยายของโครงการในชั้นขออนุญาตจัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
	(1) กรณีตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตั้งแต่ 30 เตียงขึ้นไป	
	(2) กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ (1)	ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตั้งแต่ 60 เตียงขึ้นไป	
5.	การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย หรือเพื่อประกอบการพาณิชย์	จำนวนที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 500 แปลงขึ้นไป หรือเนื้อที่เกินกว่า 100 ไร่	1. กรณีโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณ 2. กรณีโครงการไม่อยู่ในข้อ 1. ให้เสนอในชั้นขออนุญาตจัดสรรที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน
6.	นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยนิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรม	ทุกขนาด	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติโครงการ และชั้นขอย้าย 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี และชั้นขอย้าย
7.	อุตสาหกรรมผลิตสารออกฤทธิ์ หรือสารที่ใช้ป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์โดยกระบวนการทางเคมี	ทุกขนาด	ขั้นตอนการขออนุญาตตั้งโรงงานและขยายโรงงาน

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
8.	โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมเฉพาะสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน	ทุกขนาด	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นขออนุญาตตั้งโรงงานและขอขยาย 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะกรรมการ และชั้นขอขยาย
9.	อุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยเคมีโดยกระบวนการทางเคมี	ทุกขนาด	ขั้นตอนการขออนุญาตตั้งโรงงานและขยายโรงงาน
10.	อุตสาหกรรมประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาล ดังต่อไปนี้		
	(1) การทำน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์	ทุกขนาด	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นขออนุญาตตั้งโรงงาน และขอขยาย
	(2) การทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 20 ตันต่อวันขึ้นไป	2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะกรรมการและชั้นขอขยาย
11.	การอุตสาหกรรม		
	(1) อุตสาหกรรมเปโตรเคมี	ที่ใช้วัตถุดิบซึ่งได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมและ/หรือการแยกก๊าซธรรมชาติในกระบวนการผลิตตั้งแต่ 100 ตัน ต่อวันขึ้นไป	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นขออนุญาตตั้งโรงงาน และชั้นขอขยาย 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะกรรมการ และชั้นขอขยาย
	(2) อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	ทุกขนาด	
	(3) อุตสาหกรรมแยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ	ทุกขนาด	
	(4) อุตสาหกรรมคลอ-แอลคาไลน์ (Chlor-alkaline industry) ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCl) เป็นวัตถุดิบในการผลิตโซเดียมคาร์บอเนต (Na ₂ CO ₃) โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) กรดไฮโดรคลอริก (HCl) คลอรีน (Cl ₂) โซเดียมไฮโปคลอไรต์ (NaOCl) และปูนคลอรีน (Bleaching Powder)	ที่มีกำลังผลิตสารตั้งกล่าวแต่ละชนิด หรือรวมกันตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป	
	(5) อุตสาหกรรมเหล็ก และ/หรือเหล็กกล้า	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป (กำลังผลิตให้คำนวณโดยใช้กำลังผลิตของเตา เป็นต้นต่อชั่วโมงคูณด้วย 24 ชั่วโมง)	
	(6) อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์	ทุกขนาด	
	(7) อุตสาหกรรมถลุงแร่หรือหลอมโลหะซึ่งมิใช่อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้า	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป	
	(8) อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป	
12.	โรงไฟฟ้าพลังความร้อน	ที่มีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ 10 เมกกะวัตต์ขึ้นไป	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นขออนุญาตตั้งโรงงานและชั้นขอขยาย 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะกรรมการ และชั้นขอขยาย
13.	ระบบทางพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษ หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับทางพิเศษหรือระบบขนส่งมวลชนที่ใช้ง่าง	ทุกขนาด	ชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะกรรมการ และชั้นขอขยาย
14.	ทางหลวงหรือถนน ซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ตัดผ่านพื้นที่ดังต่อไปนี้	ทุกขนาดที่เทียบเท่าหรือสูงกว่ามาตรฐานต่ำสุดของทางหลวงชนบทขึ้นไป โดยรวมความถึงการก่อสร้างคันทางใหม่เพิ่มเติมจากคันทางที่มีอยู่	ชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะกรรมการและชั้นขอขยาย
	(1) พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า		
	(2) พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ		
	(3) พื้นที่เขตลุ่มน้ำชั้น 2 ตามที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบแล้ว		
	(4) พื้นที่เขตป่าชายเลนที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ		
	(5) พื้นที่ชายฝั่งทะเลในระยะ 50 เมตร ห่างจากระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุด		

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
15.	สนามบิณฑาณิษฐ์	ทุกขนาด	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง และชั้นขอย้าย 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี และชั้นขอย้าย
16.	ท่าเรือพาณิชย์	ที่สามารถรับเรือขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างและชั้นขอย้าย 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี และชั้นขอย้าย
17.	เขื่อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ	ที่มีปริมาตรกักเก็บน้ำตั้งแต่ 100,000,000 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไปหรือมีพื้นที่เก็บกักน้ำตั้งแต่ 15 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป	ชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี และชั้นขอย้าย
18.	การชลประทาน	ที่มีพื้นที่การชลประทานตั้งแต่ 80,000 ไร่ขึ้นไป	ชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี และชั้นขอย้าย
19.	โครงการทุกประเภทที่อยู่ในพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 บี	ทุกขนาด	ชั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี และชั้นขอย้าย
20.	การถมที่ดินในทะเล	ทุกขนาด	ชั้นขออนุญาตดำเนินการ
21.	การทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยแร่	ทุกขนาด	ชั้นขออนุญาตประทานบัตร
22.	การพัฒนาปิโตรเลียม		
	(1) การสำรวจและ/หรือผลิตปิโตรเลียม	ทุกขนาด	1. กรณีโครงการไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นขอสัมปทานและ/หรือขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
	(2) ระบบการขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ	ทุกขนาด	1. กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นขอใบอนุญาตหรือชั้นขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ 2. กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในชั้นก่อนขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

* โครงการหรืออาคารประเภทเหล่านี้ ที่ดำเนินการก่อสร้างแล้วก่อนวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2543 หากเข้าข่ายและยังไม่ได้จัดทำรายงาน จะต้องจัดทำรายงาน ด้วย

อ้างอิง:

- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535)
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535)
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539)
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539)
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2543)

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โดยที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยให้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้น และให้โอนภารกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับเป็นการสมควร แก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมการกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ลงวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙

(๔) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ลงวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๖) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙

(๗) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๒ ประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ ให้เป็นไปตามเอกสารท้ายประกาศ ๑ เว้นแต่ประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ลำดับที่ ๑.๕ และ ๒ ๖.๒ ตามเอกสารท้ายประกาศ ๑ ให้จัดทำเป็นรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

ข้อ ๓ แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ให้เป็นไปตามเอกสารท้ายประกาศ ๒

การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นดังกล่าว ต้องจัดทำโดยบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔ ให้นำความในข้อ ๒ มาใช้บังคับสำหรับการขยายขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น โดยอนุโลม

ข้อ ๕ ประกาศนี้ไม่ใช้บังคับกับประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการตามประกาศตามข้อ ๑ (๑)(๒) หรือ (๓) ซึ่งได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามประกาศตามข้อ ๑ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ไว้แล้ว และอยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณารายงาน

ข้อ ๖ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ออกโดย
อัยการ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(ลงนาม)

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษา

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
	๑.๔ โครงการเหมืองแร่ที่มีการใช้วัตถุระเบิด ๑.๕ โครงการเหมืองแร่ชนิดอื่นๆ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ยกเว้นตามข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๒ ข้อ ๑.๓ และข้อ ๑.๔	ทุกขนาด ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขอประทานบัตร ให้เสนอในชั้นขอประทานบัตร
๒.	การพัฒนาปิโตรเลียม ๒.๑ การสำรวจปิโตรเลียม โดยวิธีการเจาะสำรวจ ๒.๒ การผลิตปิโตรเลียม	ทุกขนาด ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นตอนการขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานผู้อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้เสนอในชั้นตอนการขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานผู้อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
๓.	โครงการระบบขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขอใบอนุญาตหรือชั้นขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
๔.	นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการจัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ
๕.	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่มีกระบวนการผลิตทางเคมี	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๑๐๐ ตันต่อวัน ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๖.	อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๗.	อุตสาหกรรมแยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
๘.	อุตสาหกรรมคลอ - แอลคาไลน์ (Chlor-alkaline industry) ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCl) เป็นวัตถุดิบในการผลิตโซเดียมคาร์บอเนต (Na ₂ CO ₃) โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) กรดไฮโดรคลอริก (HCl) คลอรีน (Cl ₂) โซเดียมไฮโปคลอไรต์ (NaOCl) และปูนคลอรีน (Bleaching Powder)	ที่มีกำลังผลิตสารดังกล่าว แต่ละชนิด หรือรวมกัน ตั้งแต่ ๑๐๐ ตันต่อวัน ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๙.	อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๑๐.	อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๕๐ ตันต่อวันขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๑๑.	อุตสาหกรรมที่ผลิตสารออกฤทธิ์หรือสารที่ใช้ป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์โดยใช้กระบวนการทางเคมี	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๑๒.	อุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยเคมีโดยกระบวนการทางเคมี	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี
๑๓.	อุตสาหกรรมประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาลดังต่อไปนี้ ๑๓.๑ การทำน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ๑๓.๒ การทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน	ทุกขนาด ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๒๐ ตันต่อวัน ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการหรือชั้นขออนุญาตประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
๑๔.	อุตสาหกรรมเหล็ก หรือเหล็กกล้า	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๑๐๐ ตันต่อวัน ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี
๑๕.	อุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่ หรือหลอม โลหะซึ่งมีใช้อุตสาหกรรมเหล็กหรือ เหล็กกล้า	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๕๐ ตันต่อวัน ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี
๑๖.	อุตสาหกรรมผลิตสุรา แอลกอฮอล์ รวมทั้ง ผลิตเบียร์และไวน์ ๑๖.๑ อุตสาหกรรมผลิตสุรา แอลกอฮอล์ ๑๖.๒ อุตสาหกรรมผลิตไวน์ ๑๖.๓ อุตสาหกรรมผลิตเบียร์	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐ ลิตรต่อเดือน (คิดเทียบที่ ๒๘ ดีกรี) ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๖๐๐,๐๐๐ ลิตรต่อเดือน ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ ๖๐๐,๐๐๐ ลิตรต่อเดือน	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี
๑๗.	โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมเฉพาะสิ่ง ปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงงาน	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี
๑๘.	โรงไฟฟ้าพลังความร้อน	ที่มีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้า ตั้งแต่ ๑๐ เมกกะวัตต์ ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการ หรือชั้นขออนุญาตประกอบ กิจการ แล้วแต่กรณี
๑๙.	ระบบทางพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการ ทางพิเศษ หรือโครงการที่มีลักษณะ เช่นเดียวกับทางพิเศษ	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
๒๐.	<p>ทางหลวงหรือถนน ซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ที่ตัดผ่านพื้นที่ดังต่อไปนี้</p> <p>๒๐.๑ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า</p> <p>๒๐.๒ พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ</p> <p>๒๐.๓ พื้นที่เขตลุ่มน้ำชั้น ๒ ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว</p> <p>๒๐.๔ พื้นที่เขตป่าชายเลนที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ</p> <p>๒๐.๕ พื้นที่ชายฝั่งทะเลในระยะ ๕๐ เมตร ห่างจากระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ</p> <p>๒๐.๖ พื้นที่ที่อยู่ในหรือใกล้พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแหล่งมรดกโลกที่ขึ้นบัญชีแหล่งมรดกโลกตามอนุสัญญาระหว่างประเทศในระยะเวลา ๒ กิโลเมตร</p> <p>๒๐.๗ พื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์หรืออุทยานประวัติศาสตร์ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ในระยะทาง ๒ กิโลเมตร</p>	<p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p> <p>ทุกขนาด</p>	<p>ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ</p> <p>ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ</p> <p>ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ</p> <p>ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ</p> <p>ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ</p> <p>ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ</p>
๒๑.	ระบบขนส่งมวลชนที่ใช้งาน	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ
๒๒.	ท่าเทียบเรือ	รับเรือขนาด ตั้งแต่ ๕๐๐ ตันกรอส หรือ ความยาวหน้าท่า ตั้งแต่ ๑๐๐ เมตร หรือมีพื้นที่ท่าเทียบเรือรวมทั้ง ๑,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ
๒๓.	ท่าเทียบเรือสำราญกีฬา	ที่รองรับเรือได้ตั้งแต่ ๕๐ ลำ หรือ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติหรือขออนุญาตโครงการ

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
๒๔.	การถมที่ดินในทะเล	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ
๒๕.	การก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณ หรือในทะเล ๒๕.๑ กำแพงริมชายฝั่ง ดินแนวชายฝั่ง ๒๕.๒ รอดักทราย เขื่อนกันทรายและคลื่น รอบบึงคับกระแสน้ำ ๒๕.๓ แนวเขื่อนกันคลื่นนอกฝั่งทะเล	ความยาวตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร ขึ้นไป ทุกขนาด ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ
๒๖.	โครงการระบบขนส่งทางอากาศ ๒๖.๑ การก่อสร้างหรือขยายสนามบินหรือ ที่ขึ้นลงชั่วคราว เพื่อการพาณิชย์ ๒๖.๒ สนามบินน้ำ	ความยาวทางวิ่งตั้งแต่ ๑,๑๐๐ เมตร ขึ้นไป ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ ให้เสนอในชั้นขออนุญาต จัดตั้งหรือขออนุญาตขึ้น – ลง อากาศยาน
๒๗.	อาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม อาคาร	ความสูงตั้งแต่ ๒๓.๐๐ เมตร ขึ้นไป หรือมีพื้นที่ รวมกันทุกชั้น หรือ ชั้นหนึ่งชั้นใดในหลัง เดียวกัน ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต ก่อสร้างหรือหากใช้วิธีการแจ้ง ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม กฎหมายว่าด้วยการควบคุม อาคารโดยไม่มียื่นขอรับ ใบอนุญาตให้เสนอรายงานใน ชั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น
๒๘.	การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือเพื่อ ประกอบการพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการ จัดสรรที่ดิน	จำนวนที่ดินแปลงย่อย ตั้งแต่ ๒๕๐ แปลงหรือ เนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่	ให้เสนอในชั้นขออนุญาต จัดสรรที่ดินตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน
๒๙.	โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ๒๙.๑ กรณีตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด ในระยะ ๕๐ เมตร	ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วย ไว้ค้างคืนตั้งแต่ ๓๐ เตียง ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง หรือหากใช้วิธีการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารโดย ไม่มียื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอ รายงานในชั้นการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด	หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ
	๒๙.๒ กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ ๒๙.๑	ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ ค้างคืนตั้งแต่ ๖๐ เตียง ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง หรือหากใช้วิธีการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดย ไม่ยื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอ รายงานในชั้นการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น
๓๐.	โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม	ที่มีจำนวนห้องพัก ตั้งแต่ ๘๐ ห้อง ขึ้นไป หรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง หรือหากใช้วิธีการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดย ไม่ยื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอ รายงานในชั้นการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น
๓๑.	อาคารอยู่อาศัยรวมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	ที่มีจำนวนห้องพัก ตั้งแต่ ๘๐ ห้องขึ้นไป หรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง หรือหากใช้วิธีการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดย ไม่ยื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอ รายงานในชั้นการแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น
๓๒.	เขื่อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ ๓๒.๑ ปริมาตรเก็บกักน้ำ ๓๒.๒ พื้นที่เก็บกักน้ำ	ตั้งแต่ ๑๐๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ตั้งแต่ ๑๕ ตารางกิโลเมตร ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ
๓๓.	การชลประทาน	ที่มีพื้นที่การชลประทาน ตั้งแต่ ๘๐,๐๐๐ ไร่ ขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ
๓๔.	โครงการทุกประเภทที่อยู่ในพื้นที่ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกำหนด ให้เป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น ๑	ทุกขนาด	ให้เสนอในชั้นขออนุมัติ หรือขออนุญาตโครงการ

พระราชบัญญัติ การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

พ.ศ. 2548

ภูมิพลอดุลยเดช ภ.ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2548 เป็นปีที่ 60 ในรัชกาลปัจจุบัน

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการส่งเสริม การอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2548"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
(รก.2535/22/1/2 เมษายน 2548)

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

- "พลังงาน" หมายความว่า ความสามารถในการทำงานซึ่งมีอยู่ในตัว ของสิ่งนี้อาจใช้งานได้ ได้แก่ พลังงานหมุนเวียน และพลังงานสิ้นเปลือง และ ให้ความหมายรวมถึงสิ่งนี้อาจใช้งานได้ เช่น เชื้อเพลิง ความร้อนและไฟฟ้า เป็นต้น
- "พลังงานหมุนเวียน" หมายความว่ารวมถึง พลังงานที่ได้จากไม้ ฟืน แกลบ กากอ้อย ชีวมวล น้ำ แสงอาทิตย์ ความร้อนใต้พิภพ ลม และคลื่น เป็นต้น
- "พลังงานสิ้นเปลือง" หมายความว่ารวมถึง พลังงานที่ได้จากถ่านหิน หินน้ำมัน ทรายน้ำมัน น้ำมันดิบ น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ และนิวเคลียร์ เป็นต้น
- "เชื้อเพลิง" หมายความว่ารวมถึง ถ่านหิน หินน้ำมัน ทรายน้ำมัน น้ำมัน เชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซเชื้อเพลิง เชื้อเพลิงสังเคราะห์ ฟืน ไม้ แกลบ กากอ้อย ขยะและสิ่งอื่น ตามที่ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- "น้ำมันเชื้อเพลิง" หมายความว่า ก๊าซ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา น้ำมันอื่น ๆ ที่คล้ายกับ น้ำมันที่ได้ออกชื่อมาแล้วและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- "ก๊าซ" หมายความว่า ก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ใช้เป็นก๊าซหุงต้มหรือ ก๊าซไฮโดรคาร์บอนเหลว ซึ่ง ได้แก่ โพรเพน โพรพิลีน นอร์มัลบิวเทน ไอโซ- บิวเทน หรือบิวทิลีนส์ ใดๆอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันเป็นส่วนใหญ่
- "โรงกลั่น" หมายความว่า โรงกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่ผลิตและ จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และ หมายความว่ารวมถึงโรงแยกก๊าซและโรงงาน อุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียมและสารละลายด้วย

- "คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ" หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
- "อนุรักษ์พลังงาน" หมายความว่า ผลิตและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด
- "ตรวจสอบ" หมายความว่า สํารวจ ตรวจสอบ และเก็บข้อมูล
- "โรงงาน" หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
- "เจ้าของโรงงาน" หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการบริหาร โรงงานด้วย
- "อาคาร" หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม อาคาร
- "เจ้าของอาคาร" หมายความว่า บุคคลอื่นซึ่งครอบครองอาคาร ด้วย
- "กองทุน" หมายความว่า กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
- "คณะกรรมการกองทุน" หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อ ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
- "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้
- "อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานหรือ ผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานมอบหมาย
- "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

มาตรา 4 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอนโยบาย เป้าหมาย หรือมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พลังงานต่อคณะรัฐมนตรี
2. เสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการออกพระราชกฤษฎีกาตาม มาตรา 8 และ มาตรา 18
3. ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตาม มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 19 และ มาตรา 23
4. กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของ การใช้จ่ายเงินกองทุนตาม มาตรา 28 (1)
5. กำหนดชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตาม มาตรา 28 (5)
6. กำหนดอัตราการส่งเงินเข้ากองทุนสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงตาม มาตรา 35 มาตรา 36 และ มาตรา 37
7. ให้ความเห็นชอบอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษตาม มาตรา 43
8. กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการให้การส่งเสริม และช่วยเหลือแก่โรงงาน อาคาร ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ ที่มีประสิทธิภาพสูง และผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายวัสดุ เพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงาน ตาม มาตรา 40
9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดตาม (5) และ (6) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 5 หนังสือหรือคำสั่งที่มีถึงบุคคลใดเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่นำส่งในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและ พระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น หรือส่งโดยทางไปรษณีย์ ลงทะเบียน

ในกรณีที่ไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวในวรรคหนึ่งด้วยเหตุใด ๆ ให้ส่งโดยวิธีปิดหนังสือหรือคำสั่งไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ สำนักงาน หรือ บ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ครั่งสุดท้าย หรือจะโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้นก็ได้

เมื่อได้ส่งตามวิธีดังกล่าวในวรรคสองและเวลาได้ล่วงพ้นไปเจ็ดวัน แล้ว ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือหรือคำสั่งนั้นแล้ว

มาตรา 6 ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและกำหนดกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้ บังคับ

มาตรา 7 การอนุรักษ์พลังงานในโรงงานได้แก่การดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. การปรับปรุงประสิทธิภาพของการเผาไหม้เชื้อเพลิง
2. การป้องกันการสูญเสียพลังงาน
3. การนำพลังงานที่เหลือจากการใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่
4. การเปลี่ยนไปใช้พลังงานอีกประเภทหนึ่ง
5. การปรับปรุงการใช้ไฟฟ้าด้วยวิธีปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า การลดความต้องการพลังงานไฟฟ้าสูงสุดในช่วงความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดของ ระบบการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าให้เหมาะสมกับภาระและวิธีการอื่น
6. การใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงตลอดจนระบบ ควบคุมการทำงานและวัสดุที่ช่วยในการอนุรักษ์พลังงาน
7. การอนุรักษ์พลังงานโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 8 การกำหนดโรงงานประเภทใด ขนาด ปริมาณการใช้ พลังงานหรือวิธีการใช้พลังงานอย่างไรให้เป็นโรงงานควบคุม ให้ตราเป็น พระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อย ยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เจ้าของโรงงานควบคุมแห่งใดใช้พลังงานต่ำกว่าขนาดหรือปริมาณ ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งและจะใช้พลังงานในระดับดังกล่าว ต่อไปเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหกเดือน เจ้าของโรงงานควบคุมแห่งนั้น อาจแจ้งรายละเอียดพร้อมด้วยเหตุผล และมีคำขอให้อธิบดีผ่อนผันการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตลอดเวลาดังกล่าวได้ ในกรณีที่มีคำขอดังกล่าว ให้อธิบดีพิจารณาผ่อนผันหรือไม่ผ่อนผันและมีหนังสือแจ้งผลให้เจ้าของโรงงาน ควบคุมทราบโดยเร็ว

มาตรา 9 เจ้าของโรงงานควบคุมต้องอนุรักษ์พลังงานตรวจสอบ และวิเคราะห์การใช้พลังงานในโรงงานของตนให้เป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่รัฐมนตรีออกโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

มาตรา 10 ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งให้ เจ้าของโรงงานควบคุมรายใดแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงานเพื่อ ตรวจสอบให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 9 และให้เจ้าของโรงงานควบคุม รายนั้นปฏิบัติตามภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนั้น

มาตรา 11 นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วใน มาตรา 10 ให้เจ้าของ โรงงานควบคุมมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตาม มาตรา 13 อย่างน้อยหนึ่งคน ประจำที่ โรงงานควบคุมแต่ละแห่ง
2. ส่งข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การใช้พลังงานและการอนุรักษ์ พลังงานให้แก่กรมพัฒนาและส่งเสริม พลังงาน ตามแบบและระยะเวลาที่กำหนด ในกฎกระทรวง
3. จัดให้มีการบันทึกข้อมูลการใช้พลังงาน การติดตั้งหรือ เปลี่ยนแปลงเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มี ผลต่อการใช้พลังงานและการอนุรักษ์ พลังงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง
4. กำหนดเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานของโรงงานควบคุม และส่งให้แก่กรมพัฒนาและ ส่งเสริมพลังงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะ เวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง
5. ตรวจสอบและวิเคราะห์การปฏิบัติตามเป้าหมายและแผนอนุรักษ์ พลังงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามมาตรานี้ให้รัฐมนตรีออกโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

มาตรา 12 เจ้าของโรงงานควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน พลังงาน และแจ้งให้อธิบดีทราบภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราช กฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุมตาม มาตรา 8 ใช้บังคับ ในกรณี ที่เป็นโรงงาน ควบคุมก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม มาตรา 8 ใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่ เป็น

มาตรา 13 ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและมีประสบการณ์การทำงานในโรงงานอย่างน้อยสามปี โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุม
2. เป็นผู้ได้รับปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุม
3. เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานหรือการฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ การพลังงานจัดขึ้นหรือให้ความเห็นชอบ

การรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุมตาม (1) และ (2) ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 14 ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- บำรุงรักษาและตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องจักรและ อุปกรณ์ที่ใช้พลังงานเป็นระยะ ๆ
- ปรับปรุงวิธีการใช้พลังงานให้เป็นไปตามหลักการอนุรักษ์พลังงาน
- รับรองข้อมูลที่เจ้าของโรงงานควบคุมส่งให้แก่กรมพัฒนาและ ส่งเสริมพลังงานตาม มาตรา 11 (2)
- ควบคุมดูแลการบันทึกข้อมูลตาม มาตรา 11 (3) เพื่อให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้และรับรองความถูกต้องของการบันทึกดังกล่าว
- ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมในการกำหนดเป้าหมายและแผน อนุรักษ์พลังงานของโรงงานควบคุมตาม มาตรา 11 (4)
- รับรองผลการตรวจสอบหรือวิเคราะห์ตาม มาตรา 11 (5)
- ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมปฏิบัติตามคำแนะนำของอธิบดีตาม มาตรา 16

มาตรา 15 เจ้าของโรงงานควบคุมต้องเก็บรักษาบันทึกข้อมูลตาม มาตรา 11 (3) ไว้ประจำ ณ โรงงานควบคุมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี เพื่อประโยชน์ในการใช้งานและในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 16 เป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานตาม มาตรา 11 (4) ที่เจ้าของโรงงานควบคุมต้องส่งให้แก่กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ให้มี รายละเอียดแสดงถึงแผนการดำเนินการของโรงงานควบคุมที่จะให้การอนุรักษ์ พลังงานในโรงงานบรรลุสู่มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ กระทรวงที่ออกตาม มาตรา 9

ถ้าอธิบดีเห็นว่าเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานดังกล่าวไม่ถูกต้อง ให้อธิบดีมีหน้าที่ให้คำแนะนำ เพื่อให้เจ้าของโรงงานควบคุมแก้ไขให้ถูกต้องตาม วรรคหนึ่ง รวมทั้งติดตามและเร่งรัดให้เจ้าของโรงงานควบคุมดำเนินการ อนุรักษ์พลังงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนการอนุรักษ์พลังงานที่ได้ แก้ไขแล้ว

มาตรา 17 การอนุรักษ์พลังงานในอาคารได้แก่การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. การลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ที่เข้ามาในอาคาร
2. การปรับอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการรักษาอุณหภูมิภายในอาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
3. การใช้วัสดุก่อสร้างอาคารที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงาน ตลอดจน การแสดงคุณภาพของวัสดุ ก่อสร้างนั้น ๆ
4. การใช้แสงสว่างในอาคารอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การใช้และการติดตั้งเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัสดุที่ก่อให้เกิด การอนุรักษ์พลังงานในอาคาร
6. การใช้ระบบควบคุมการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์
7. การอนุรักษ์พลังงานโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การกำหนดอาคารประเภทใด ขนาด ปริมาณการใช้ พลังงานและวิธีการใช้พลังงานอย่างไร ให้เป็นอาคารควบคุมให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ให้นำ มาตรา 8 วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 19 เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในอาคารควบคุม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

1. ค่าการถ่ายเทความร้อนรวมของอาคารและการใช้พลังงานในอาคาร
2. หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการประเมินค่าการถ่ายเทความร้อนของวัสดุก่อสร้างอาคาร ค่าการถ่ายเทความร้อนรวมของอาคาร และการใช้พลังงานในอาคาร
3. มาตรฐานการปรับอากาศ การทำน้ำร้อนและการให้ความร้อนในอาคาร

มาตรา 20 ในการออกกฎกระทรวงตาม มาตรา 19 ถ้าคณะกรรมการ ควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารได้พิจารณาให้ ความเห็นชอบที่จะนำมาใช้บังคับกับการควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วยแล้ว ให้ถือว่ากฎกระทรวงดังกล่าวมีผลเสมือนเป็นกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และให้บรรดาผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมีอำนาจ หน้าที่ควบคุมดูแลให้การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเป็นไปตามกฎกระทรวง ดังกล่าว และในกรณีเช่นว่านี้ แม้ว่าอาคารที่เข้าลักษณะเป็นอาคารควบคุมจะอยู่ใน

มาตรา 21 เจ้าของอาคารควบคุมต้องอนุรักษ์พลังงาน ตรวจสอบ และวิเคราะห์การใช้พลังงานในอาคารของตนให้เป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 19 ให้นำ มาตรา 10 มาใช้บังคับแก่เจ้าของอาคารควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา 22 ให้นำ มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 15 และ มาตรา 16 มาใช้บังคับแก่เจ้าของอาคารควบคุม และให้นำ มาตรา 13 และ มาตรา 14 มาใช้บังคับแก่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานของเจ้าของอาคารควบคุมแล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

มาตรา 23 เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในเครื่องจักรหรือ อุปกรณ์และส่งเสริมการใช้วัสดุเพื่ออนุรักษ์พลังงาน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

1. กำหนดเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ตามประเภท ขนาด ปริมาณ การใช้พลังงานอัตราการสิ้นเปลืองพลังงานและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน อย่างเป็นเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง
2. กำหนดวัสดุตามประเภท คุณภาพและมาตรฐานอย่างไรเป็นวัสดุเพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงาน

ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงหรือ วัสดุเพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงานตามวรรคหนึ่งมีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตาม มาตรา 40 ได้

มาตรา 24 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า กองทุนเพื่อ ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ในกระทรวงการคลัง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน และใช้จ่ายช่วยเหลือหรืออุดหนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน โดยประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

1. เงินที่โอนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการ แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรี กำหนด
2. เงินที่ส่งตาม มาตรา 35 มาตรา 36 และ มาตรา 37
3. เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่จัดเก็บตาม มาตรา 42
4. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ
5. เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
6. เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนและ ดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 25 เงินกองทุนให้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เป็นเงินหมุนเวียน เงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนสำหรับการ ลงทุนและดำเนินงานในการอนุรักษ์พลังงานหรือการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจาก การอนุรักษ์พลังงานของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
2. เป็นเงินหมุนเวียน เงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนแก่เอกชน สำหรับการลงทุนและดำเนินงานในการอนุรักษ์พลังงานหรือเพื่อการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงาน
3. เป็นเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา หรือองค์กรเอกชนในเรื่องดังต่อไปนี้
4. โครงการทางด้านการอนุรักษ์พลังงานหรือโครงการ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงาน
5. การค้นคว้า วิจัย การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา การส่งเสริมและการอนุรักษ์พลังงาน การป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงานและเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวางแผนพลังงาน
6. โครงการสาธิตหรือโครงการริเริ่มที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ พลังงานหรือการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงาน
7. การศึกษา การฝึกอบรม และการประชุมเกี่ยวกับพลังงาน
8. การโฆษณา การเผยแพร่ข้อมูล และการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการพัฒนา การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงาน
9. เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 26 องค์กรเอกชนที่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุน ตาม มาตรา 25 (3) ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยหรือกฎหมาย ต่างประเทศที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการอนุรักษ์พลังงานหรือการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงาน และมีได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือมุ่งคำหากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว

มาตรา 27 ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นายก

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ การเงิน วิทยาการพลังงานและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญ ของการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน มาตรา 25 ต่อ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
2. พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน มาตรา 25 ทั้งนี้ ตามแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญที่ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กำหนดตาม มาตรา 4 (4)
3. กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอจัดสรร ขอลเงิน ช่วยเหลือ หรือขอเงินอุดหนุน จากกองทุน
4. เสนออัตราการลงทุนเงินเข้ากองทุนสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
5. เสนอชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้า กองทุนต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
6. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
7. ยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษ
8. พิจารณานุมัติคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตาม มาตรา 40 (2) ตามแนวทาง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติกำหนดตาม มาตรา 4 (8)
9. กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับการส่งเสริม และช่วยเหลือตาม มาตรา 41
10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดตาม (3) (7) และ (9) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 29 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 30 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม มาตรา 29 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือ หย่อนความสามารถ
4. เป็นบุคคลล้มละลาย
5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 31 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่าง ที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับ วาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา 32 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบตาม วาระแล้วแต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะ มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา 33 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธาน กรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 34 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อ พิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย ตลอดจนเชิญบุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้

ให้นำ มาตรา 33 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา 35 ให้ผู้ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง ณ โรงกลั่นและจำหน่าย เพื่อใช้ในราชอาณาจักรส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิต และจำหน่ายเพื่อใช้ในราชอาณาจักรในอัตราที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด

การส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งแก่กรมสรรพสามิต พร้อมกับการชำระภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิง ถ้ามี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

มาตรา 36 ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในราชอาณาจักร ส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักร ในอัตราที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด

การส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งแก่กรมศุลกากรพร้อมกับการชำระค่าภาษีอากรสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น ถ้ามี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ กรมศุลกากรกำหนด

มาตรา 37 ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซจากผู้รับสัมปทานตามกฎหมาย ว่าด้วยการปิโตรเลียมซึ่งเป็นผู้ผลิต ได้จากการแยกก๊าซธรรมชาติ ส่งเงินเข้า กองทุนในอัตราที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กำหนด

การส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งแก่กรมทรัพยากรธรณี พร้อมกับการชำระค่าภาคหลวงสำหรับ ก๊าซ ถ้ามี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กรมทรัพยากรธรณีกำหนด

มาตรา 38 ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตาม มาตรา 35 มาตรา 36 หรือ มาตรา 37 ไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งให้กรมสรรพสามิตสำหรับผู้ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง ณ โรงกลั่นและจำหน่ายเพื่อใช้ในราชอาณาจักร กรมศุลกากรสำหรับผู้นำเข้า น้ำมันเชื้อเพลิงหรือกรมทรัพยากรธรณีสำหรับผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซจากผู้ สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมซึ่งเป็นผู้ผลิตได้จากการแยกก๊าซ ธรรมชาติ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการให้มีการดำเนินคดีตาม มาตรา 58 โดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุนตาม วรรคหนึ่งหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนด นอกจากจะมีความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามต่อเดือนของจำนวน เงินดังกล่าวตั้งแต่วันที่ครบกำหนดส่งและให้ถือว่าเงินเพิ่มนี้เป็นเงินที่ต้อง ส่งเข้ากองทุนด้วย

ในการคำนวณระยะเวลาตามวรรคสอง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

มาตรา 39 เงินที่ส่งเข้ากองทุนตาม มาตรา 35 มาตรา 36 และ มาตรา 37 ให้ถือว่าเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 40 โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่จะต้องจัดให้มีการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งมีเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุ ที่จำเป็นเพื่อการนั้น ๆ หรือผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรือ อุปกรณ์ ที่มีประสิทธิภาพสูงหรือวัสดุเพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงาน มีสิทธิขอรับการ ส่งเสริมและช่วยเหลือได้ดังต่อไปนี้

1. ขอรับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้

2. ขอรับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนจากกองทุนตาม มาตรา 25

เจ้าของโรงงานหรืออาคาร ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีหน้าที่ต้องจัดให้มีการอนุรักษ์พลังงานตามวรรคหนึ่ง แต่ประสงค์ที่จะจัดให้มี เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้หรือระบบควบคุมการทำงาน ของ ตนเองเพื่อทำการอนุรักษ์พลังงานให้มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือ ตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา 41 คำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตาม มาตรา 40 ให้ยื่นต่อคณะกรรมการกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในการพิจารณาอนุมัติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการกองทุนอาจจ้าง บุคคลหรือสถาบันใดซึ่งเป็นผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญทำการศึกษาและรายงาน หรือให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาอนุมัติคำขอรับการส่งเสริมและ ช่วยเหลือตามแนวทาง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนดตาม มาตรา 4 (8) และแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ตามมติของคณะกรรมการกองทุนในการส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้ รับการส่งเสริมและช่วยเหลือต่อไป

ให้กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานมีหน้าที่ติดตามให้ผู้ได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือปฏิบัติตามการให้ เป็นไปตามวรรคสาม และรายงานให้คณะกรรมการกองทุนทราบ

มาตรา 42 เมื่อพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 9 หรือ มาตรา 19 ใช้บังคับ ในกรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคาร ควบคุมก่อนวันที่กฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 9 หรือ มาตรา 19 ใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่ เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม ในกรณีที่เป็นโรงงานควบคุมในหรือ หลังวันที่กฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 9 หรือ มาตรา 19 ใช้บังคับ ถ้าเจ้าของโรงงานควบคุมหรือ เจ้าของอาคารควบคุมผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าว เจ้าของโรงงานควบคุมหรือ เจ้าของ อาคารควบคุม แล้วแต่กรณี จะต้องมีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าตามหมวดนี้

ค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าตามวรรคหนึ่งจะเรียกเก็บจาก โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตาม ปริมาณไฟฟ้าที่ซื้อหรือได้มาจากการไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง หรือการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยให้ถือว่า มีผลบังคับเช่นเดียวกับการเรียกเก็บค่าไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วย การ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้านครหลวง หรือ กฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี

มาตรา 43 ให้คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ การใช้ไฟฟ้า

ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง อัตราค่าไฟฟ้าที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมชำระให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การ

ต้นทุนรวมตามวรรคสองหมายความว่า ค่าลงทุนในระบบผลิตและ ระบบจ่ายไฟฟ้า ค่าใช้จ่าย

ในการจัดหาเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า ค่าใช้จ่าย ในการบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ความสูญเสียในระบบไฟฟ้า และ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการประกอบกิจการไฟฟ้าและให้รวมถึงผลกระทบต่อ สภาวะ แวดล้อมหรือประชาชนอันเกิดจากการผลิตและจ่ายไฟฟ้านั้นที่ไม่เป็นภาระ โดยตรงของการ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวงหรือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคด้วย

มาตรา 44 เมื่อมีกรณีที่ต้องดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม พิเศษการใช้ไฟฟ้าตาม มาตรา 42 ให้ อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของโรงงาน ควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียม พิเศษการใช้ไฟฟ้าทราบ และให้ภาระการชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าเริ่มมีผล ตั้งแต่วันที่หนึ่ง ของเดือนถัดไปนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากอธิบดี

ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง หรือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นผู้จัดเก็บ ค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าจาก โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ซื้อหรือได้ไปจากตนพร้อมกับการ จัดเก็บ ค่าไฟฟ้าปกติประจำเดือน และนำส่งกองทุนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า

มาตรา 45 ในระหว่างที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมต้องชำระ ค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า ตามหมวดนี้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณา ระเบียบสิทธิการขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือแก่โรงงาน ควบคุม หรืออาคาร ควบคุมนั้นเป็นการชั่วคราวได้ หรือให้ระงับ หรือลดการให้การส่งเสริมหรือ ช่วยเหลือเป็นการชั่วคราวในกรณีที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมดังกล่าว ได้รับการส่งเสริมและ ช่วยเหลืออยู่แล้วได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา 46 เมื่อโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ต้องชำระค่า ธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าได้ปฏิบัติ ตามกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา 9 หรือ มาตรา 19 แล้ว ให้แจ้งให้อธิบดีทราบ

เมื่ออธิบดีได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีพิจารณาภายใน สามสิบวันว่าโรงงานควบคุมหรืออาคาร ควบคุมดังกล่าวได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ที่ออกตาม มาตรา 9 หรือ มาตรา 19 หรือไม่ ในกรณีที่ได้มี การปฏิบัติตาม กฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว ให้อธิบดีมีคำสั่งยุติการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า และมีหนังสือแจ้งให้โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมทราบ

การยุติการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่หนึ่งของเดือนถัดไป

มาตรา 47 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

1. มีหนังสือเรียกเจ้าของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมมาให้ ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือ ทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสาร หลักฐานใด ๆ เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา
2. เข้าไปในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมในระหว่างเวลา พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ นี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถาม ข้อเท็จจริงหรือตรวจสอบเอกสารบันทึกสภาพโรงงาน อาคาร เครื่องจักร และอุปกรณ์ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคาร รวมถึงตลอดถึงการปฏิบัติงานของบุคคลใด ๆ ในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจ ตรวจสอบเครื่องจักรและ อุปกรณ์ หรือนำวัสดุปริมาณพอสมควรเท่าที่เป็นไปได้ ไปเป็นตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบได้

มาตรา 48 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา 47 (2) ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือ เจ้าของอาคารควบคุม ตลอดจนบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องหรืออยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 49 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตร ประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 50 ผู้ได้รับหนังสือแจ้งผลตาม มาตรา 8 วรรคสามผู้ใด ไม่เห็นด้วยกับหนังสือแจ้งดังกล่าว ให้ อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีเช่นว่านี้ ให้กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานรอการดำเนินการ ไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของ รัฐมนตรีและแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ยื่นคำร้องทราบแล้ว

มาตรา 51 ผู้ได้รับหนังสือแจ้งตาม มาตรา 44 วรรคหนึ่งผู้ใดไม่เห็นด้วยกับหนังสือแจ้ง ให้อุทธรณ์ต่อ รัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามกฎหมาย เว้นแต่รัฐมนตรี จะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการ บังคับตามกฎหมายนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา 52 การพิจารณาอุทธรณ์ตาม มาตรา 50 และ มาตรา 51 ให้รัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 53 เจ้าของโรงงานควบคุมแห่งใดแจ้งรายละเอียดหรือเหตุผลตาม มาตรา 8 วรรคสาม อันเป็น เท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 54 เจ้าของโรงงานควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ อธิบดีที่สั่งตาม มาตรา 10 หรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีที่สั่งตาม มาตรา 10 ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม มาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 55 เจ้าของโรงงานควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 11 (1) หรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 11 (1) ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม มาตรา 22 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา 56 เจ้าของโรงงานควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 11 (2) (3) (4) หรือ (5) หรือ มาตรา 15 หรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 11 (2) (3) (4) หรือ (5) หรือ มาตรา 15 ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม มาตรา 22 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 57 เจ้าของโรงงานควบคุมผู้ได้รับรองผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตาม มาตรา 13 (1) หรือ (2) อันเป็นเท็จ หรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้ได้รับรองผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตาม มาตรา 13 (1) หรือ (2) ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม มาตรา 22 อันเป็นเท็จ หรือผู้รับผิดชอบด้านพลังงานของโรงงานควบคุมผู้ได้รับรองข้อเท็จจริงตาม มาตรา 14 (3) (4) หรือ (6) อันเป็นเท็จ หรือผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ของอาคารควบคุมผู้ได้รับรองข้อเท็จจริงตาม มาตรา 14 (3) (4) หรือ (6) ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม มาตรา 22 อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 58 ผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบ ตามจำนวนที่ต้องส่งตาม มาตรา 35 มาตรา 36 หรือ มาตรา 37 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสิบล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 59 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา 47 (2) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าพันบาท

มาตรา 60 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ หรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 61 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการ เปรียบเทียบคดีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในทางกฎหมายสามคนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ได้เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ เปรียบเทียบคดีกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา

ในการสอบสวนถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้น ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ

เปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วัน ที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจาก ความต้องการใช้พลังงานเพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง อันเป็นภาระแก่ประเทศในการลงทุนเพื่อจัดหาพลังงานทั้งในและนอกประเทศไว้ใช้ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้น ดังกล่าว และปัจจุบันการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้มีการผลิตและ การใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนก่อให้เกิดการผลิต เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและวัสดุที่ใช้ในการอนุรักษ์พลังงานขึ้น ภายในประเทศ นั้น ยังไม่สามารถเร่งรัดดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ สมควรกำหนดมาตรการในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม และช่วยเหลือเกี่ยวกับ การใช้พลังงาน โดยมีการกำหนดนโยบายอนุรักษ์พลังงาน เป้าหมายและ แผนอนุรักษ์พลังงาน การตรวจสอบและวิเคราะห์การอนุรักษ์พลังงาน วิธีปฏิบัติในการอนุรักษ์พลังงาน การกำหนดระดับการใช้พลังงานในเครื่องจักร และอุปกรณ์ การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์พลังงานเพื่อการอุดหนุน ช่วยเหลือในการอนุรักษ์พลังงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจาก การใช้พลังงาน ตลอดจนการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับพลังงาน และกำหนด มาตรการเพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์พลังงานหรือผลิตเครื่องจักรอุปกรณ์ ที่มีประสิทธิภาพสูงหรือวัสดุเพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงาน จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ควบคุมอาคาร

พ.ศ. 2522

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2522

เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

¹ สำหรับเขตท้องที่ที่ได้มีการประกาศให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือเขตท้องที่ที่ได้เคยมีการประกาศดังกล่าว ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับตามเขตของผังเมืองรวมนั้นโดยไม่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สำหรับอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคน และโรงมหรสพ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไม่ว่าท้องที่ที่อาคารนั้นตั้งอยู่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479
- (2) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2504
- (3) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 192 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2515
- (4) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476
- (5) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

(1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

(2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ทำน้ำ ทำจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย

(3) บ้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

(ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร

หรือมีน้ำหนักรวมทั้ง

โครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้วระยะห่างจากที่สาธารณะมี

น้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

¹ มาตรา 2 วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

(4) พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่ยอดรถ ที่กั๊บลรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8(9)

(5) สิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

² “อาคารสูง” หมายความว่า อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ที่มีความสูงตั้งแต่ยี่สิบสามเมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

² “อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้พื้นที่อาคารหรือส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันตั้งแต่หนึ่งหมื่นตารางเมตรขึ้นไป

² “อาคารชุมนุมคน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่บุคคลอาจเข้าไปภายในเพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนที่มีพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป

² “โรงมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชมการแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะ ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดิน และอาคารที่ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้ รวมทั้งแสดงลักษณะและขอบเขตของที่สาธารณะและอาคารในบริเวณที่ดินที่ติดต่อกันโดยสังเขปด้วย

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร โดยมีรูปแสดงรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาดเครื่องมหายวัสดุและการใช้สอยต่างๆ ของอาคารอย่างชัดเจนพอที่จะใช้ในการดำเนินการได้

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพและชนิดของวัสดุ ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณกำลังของวัสดุ การรับน้ำหนัก และกำลังต้านทานของส่วนต่างๆ ของอาคาร

“ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

“ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลงต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่างๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมีใช้การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่างๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม

“รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไป เช่น เสา คาน ตง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เขตเพลิงไหม้” หมายความว่า บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไป หรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อกภายในระยะสามสิบเมตร โดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ด้วย

“ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยการหรือควบคุมดูแลการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

² บทนิยาม บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งกระทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารด้วยตนเอง และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งตกลงรับกระทำการดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และผู้รับจ้างช่วง

³ “ผู้ครอบครองอาคาร” หมายความว่า ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดสำหรับทรัพย์สินส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

³ “ผู้ตรวจสอบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

⁴ “นายช่าง” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง หรือวิศวกรหรือสถาปนิกซึ่งอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง⁵ แต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า กฎซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา เป็นต้น

⁴ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (2) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

(1) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม

(2) กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน ตลอดจนแบบของคำสั่งหรือแบบอื่นใดที่จะใช้

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 6 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่พระที่นั่งหรือพระราชวัง

มาตรา 7 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง ยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับอาคาร ดังต่อไปนี้

³ บทนิยาม บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁴ บทนิยาม ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁵ คำว่า “อธิบดีกรมโยธาธิการ” ในพระราชบัญญัตินี้ แก้ไขเป็น “อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง” โดยมาตรา 47 แห่ง พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

- (1) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (2) อาคารของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (3) อาคารขององค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ที่ใช้ในกิจการขององค์กรหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (4) โบราณสถาน วัดวาอาราม หรืออาคารต่างๆ ที่ใช้เพื่อการศึกษา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ
- (5) อาคารที่ทำการขององค์กรระหว่างประเทศ หรืออาคารที่ทำการของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
- (6) อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ
- (7) อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรหรืออาคารเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว ที่มีกำหนดเวลาการรื้อถอน
- ^{5.1} (8) อาคารที่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดให้มี หรือพัฒนาเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ทั้งนี้ ต้องมิใช่การยกเว้นหรือผ่อนผันเงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยของอาคารหรือความปลอดภัยของผู้ซึ่งอยู่อาศัยหรือใช้อาคาร

⁶ **มาตรา 8** เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

- (1) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- (2) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- (3) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร
- (4) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินวุ่นวาย
- (5) แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม
- (6) ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (7) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร
- (8) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ
- (9) พื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กับลบรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นดังกล่าว
- (10) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด
- (11) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร
- (12) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกไปรับรอง และการออกไปแทนตามพระราชบัญญัตินี้
- (13) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร

^{5.1} มาตรา 7(8) เพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550

⁶ มาตรา 8 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

(14) คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ

(15) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบอาคาร ติดตั้งและตรวจสอบอุปกรณ์ประกอบของอาคาร

(16) ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารหรือผู้ดำเนินการต้องทำการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก

⁷ **มาตรา 8 ทวิ** เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งบุคคลในบริเวณใดในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน หรือออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุกหรือในสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เป็นอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง การอนุญาตให้ใช้ การตรวจสอบ มาตรฐานการรับน้ำหนัก ความปลอดภัย และคุณสมบัติของวัสดุหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของสิ่งก่อสร้างในแต่ละประเภทหรือแต่ละลักษณะ โดยอาจกำหนดให้แตกต่างจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ได้

⁸ **มาตรา 9** ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา 10

ในกรณีที่ยังมีได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้

ในกรณีที่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องใดตามวรรคสองแล้ว ถ้าต่อมามีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องนั้น ให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเป็นอันยกเลิก และให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใหม่ตามมาตรา 10 แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ

การยกเลิกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสามย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

⁸ **มาตรา 10** ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว

(2) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าวเนื่องจากมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

คณะกรรมการควบคุมอาคารจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ถ้าไม่ให้ความเห็นชอบ ให้แจ้งเหตุผลให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

ถ้าคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าคณะกรรมการควบคุมอาคารได้ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว และให้ราชการส่วนท้องถิ่นเสนอรัฐมนตรีเพื่อส่งต่อไป ถ้ารัฐมนตรีไม่สั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ให้ถือว่ารัฐมนตรีได้อนุมัติตามวรรคสอง

⁷ มาตรา 8 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁸ มาตรา 9 และมาตรา 10 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁹ **มาตรา 10 ทวิ** ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารเห็นว่า ข้อบัญญัติท้องถิ่นใดที่ออกตามมาตรา 10(1) ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 10(2) มีข้อกำหนดที่ก่อภาระหรือความยุ่งยากให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็น หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สินของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวเสียใหม่ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับแจ้งจากรัฐมนตรี กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุมของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

การยกเลิกหรือแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้ว โดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

มาตรา 11 ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 12 กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ถ้าขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

มาตรา 13 ในกรณีที่สมควรห้ามการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใดในบริเวณหนึ่งบริเวณใด แต่ยังไม่มีกฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดการตามมาตรา 8(10) ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารในบริเวณนั้นเป็นการชั่วคราวได้ และให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ

ถ้าไม่มีการออกกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

¹⁰ **มาตรา 13 ทวิ** เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(1) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นแจ้งข้อห้าม ข้อจำกัด หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือการดำเนินการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการตาม (2)

(2) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีเอกสารเผยแพร่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับแจ้งตาม (1) ไว้จำหน่ายหรือให้แก่ประชาชนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งค่าเตือนไว้ในใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ยังคงมีหน้าที่ต้องขออนุญาตเกี่ยวกับอาคารนั้นตามกฎหมายอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

(4) ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดให้มีแบบแปลนอาคารต่างๆ ที่ได้มาตรฐานและถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ไว้จำหน่ายหรือให้แก่ประชาชนได้

¹⁰ **มาตรา 13 ตริ** ถ้าผู้ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับ

(1) การกำหนดระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะ หรือ

(2) การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด

⁹ มาตรา 10 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดย มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

¹⁰ มาตรา 13 ทวิ และมาตรา 13 ตริ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

ผู้ที่มีสิทธิหรือไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้โดยทำเป็นหนังสือ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตอบข้อหารือนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมอาคารเสียก่อนหรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด ก็ให้ขยายกำหนดเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้หรือตามวรรคหนึ่งได้ดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยถือปฏิบัติตามคำตอบข้อหารือของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าต่อมาปรากฏว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ตอบข้อหารือไปโดยผิดพลาดเป็นเหตุให้ผู้หรือได้ดำเนินการดังกล่าวไปโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

หมวด 2

คณะกรรมการควบคุมอาคาร

มาตรา 14 ให้มีคณะกรรมการควบคุมอาคาร ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนสำนักผังเมือง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม แห่งละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการและให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 15 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา 16 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 15 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 17 การประชุมของคณะกรรมการควบคุมอาคาร ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

¹¹**มาตรา 18** ให้คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการดำเนินการตามมาตรา 8 หรือมาตรา 10 ทวิ
- (2) ให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 10(2)

¹¹ มาตรา 18 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

- ¹²(3) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือส่วนราชการในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- ¹²(4) กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- ¹³(5) รับขึ้นทะเบียนและเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ
- ¹³(6) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 19 คณะกรรมการควบคุมอาคารอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการควบคุมอาคารมอบหมายได้

ให้นำมาตรา 17 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

- ¹⁴**มาตรา 20** ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารขึ้นในกรมโยธาธิการและผังเมือง¹⁵ มีหน้าที่ดังนี้
- (1) ปฏิบัติงานธุรการและงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการควบคุมอาคาร
  - (2) ปฏิบัติงานธุรการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง และเสนอความเห็นแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์
  - (3) ประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่ภาคเอกชน
  - (4) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการควบคุมอาคารมอบหมาย

หมวด 3

การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

¹⁶**มาตรา 21** ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

¹⁷**มาตรา 21 ทวิ** การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารชนิดหรือประเภทที่กฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่างๆ ของโครงสร้างอาคาร ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ต้องจัดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

¹⁶**มาตรา 22** ผู้ใดจะรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

- (1) อาคารที่มีส่วนสูงเกินสิบห้าเมตรซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร
- (2) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร

¹⁸**มาตรา 23**

¹⁸**มาตรา 24**

¹⁹**มาตรา 25** ในกรณีที่เป็นการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาต หรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

¹² มาตรา 18(3) และ (4) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹³ มาตรา 18(5) และ (6) บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

¹⁴ มาตรา 20 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹⁵ คำว่า “กรมโยธาธิการ” ในพระราชบัญญัตินี้ แก้ไขเป็น “กรมโยธาธิการและผังเมือง” โดยมาตรา 47 แห่ง พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

¹⁶ มาตรา 21 และมาตรา 22 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹⁷ มาตรา 21 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

¹⁸ มาตรา 23 และมาตรา 24 ถูกยกเลิกโดย มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกินสี่สิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละคราวให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตหรือมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบโดยไม่ชักช้า

¹⁹ **มาตรา 26** ในกรณีที่การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ขออนุญาตนั้นมีลักษณะหรืออยู่ในประเภทที่ได้กำหนดเป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม หรือเป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม ถ้าวิศวกรหรือสถาปนิกผู้รับผิดชอบในการนั้นตามที่ระบุไว้ในคำขอมิได้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายดังกล่าว แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิเสธไม่รับพิจารณาคำขอนั้น

¹⁹ **มาตรา 27** ในการตรวจพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 และให้นำมาตรา 25 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตให้ภายในสามสิบวัน แต่ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญผิดจากคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในกรณีนี้ให้ถือว่าเป็นการยื่นคำขอใหม่และให้ดำเนินการตามมาตรา 25 ต่อไป

²⁰ **มาตรา 28** ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาแต่เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายการคำนวณ

²¹ **มาตรา 28 ทวิ** ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมของอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาแต่เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมส่วนภายในอาคาร เว้นแต่ทางหนีไฟและบันไดหนีไฟ

¹⁹ **มาตรา 29** เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหนังสือแจ้งชื่อผู้ควบคุมงานกับวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบพร้อมทั้งแนบหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานมาด้วย

ผู้ควบคุมงานจะเป็นบุคคลใดหรือเป็นเจ้าของอาคารก็ได้ เว้นแต่จะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

¹⁹ **มาตรา 30** ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตจะบอกเลิกตัวผู้ควบคุมงานที่ได้แจ้งชื่อไว้ หรือผู้ควบคุมงานจะบอกเลิกการเป็นผู้ควบคุมงาน ให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบถึงสิทธิและหน้าที่ทางแพ่งระหว่างผู้ได้รับใบอนุญาตกับผู้ควบคุมงานนั้น

¹⁹ มาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 37 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

²⁰ มาตรา 28 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

²¹ มาตรา 28 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

ในกรณีที่มีการบอกเลิกตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องระงับการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้ก่อนจนกว่าจะได้มีหนังสือแจ้งชื่อและส่งหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานคนใหม่ให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว

¹⁹ **มาตรา 31** ห้ามมิให้ผู้ใดจัดให้มีหรือดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือให้ผิดไปจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ เว้นแต่

(1) เจ้าของอาคารนั้นได้ยื่นคำขออนุญาต และได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้

(2) เจ้าของอาคารนั้นได้แจ้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว หรือ

(3) การดำเนินการดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นกรณีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำมาตรา 25 หรือมาตรา 39 ทวิ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ควบคุมงาน เว้นแต่ผู้ควบคุมงานจะพิสูจน์ได้ว่า เป็นการกระทำของผู้อื่นซึ่งผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือแจ้งข้อทักท้วงการกระทำดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้ดำเนินการทราบแล้ว แต่บุคคลดังกล่าวไม่ยอมปฏิบัติตาม

¹⁹ **มาตรา 32** อาคารประเภทควบคุมการใช้ คือ อาคารดังต่อไปนี้

²² (1) อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล

(2) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุข หรือกิจการอื่นทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารประเภทควบคุมการใช้ หรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ได้กระทำการดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อทำการตรวจสอบการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ห้ามมิให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่า การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามที่ได้รับใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ แล้ว ก็ให้ออกใบรับรองให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ เพื่อให้มีการใช้อาคารนั้นตามที่ได้รับใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ได้ แต่ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ทำการตรวจสอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ต่อไปได้

ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ

²³ **มาตรา 32 ทวิ** เจ้าของอาคารดังต่อไปนี้

(1) อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ

(2) อาคารชุมนุมคน

(3) อาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบสภาพอาคาร โครงสร้างของตัวอาคาร อุปกรณ์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า และการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ทุบถล่ม ระเบิด ระเบิดน้ำ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล

²² มาตรา 32(1) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

²³ มาตรา 32 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

หรือระบบอื่นๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาผลการตรวจสอบสภาพอาคารตามวรรคหนึ่งโดยมิชักช้า เพื่อพิจารณาออกใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารหรือดำเนินการตามมาตรา 46 หรือมาตรา 46 ทวิ แล้วแต่กรณี ต่อไป

¹⁹**มาตรา 33** ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการตามมาตรา 32 เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว และให้นำมาตรา 25 และมาตรา 27 หรือมาตรา 39 ทวิ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การเปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับกิจการหนึ่งไปใช้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่งโดยอนุโลม

¹⁹**มาตรา 34** ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต้องมีพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กั๊บลรถ และทางเข้าออกของรถตามที่ระบุไว้ในมาตรา 8(9) ดัดแปลง หรือใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กั๊บลรถ และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อห้ามตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นภาระติดพันในอสังหาริมทรัพย์นั้นโดยตรง ตราบที่อาคารนั้นยังมีอยู่ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการโอนที่จอดรถ ที่กั๊บลรถ และทางเข้าออกของรถนั้นต่อไปยังบุคคลอื่นหรือไม่ก็ตาม

¹⁹**มาตรา 35** ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

¹⁹**มาตรา 36** ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 33 จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

²⁴**มาตรา 37** ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 33 ตาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกของบุคคลดังกล่าวซึ่งประสงค์จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารนั้นต่อไป ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกดังกล่าวเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นแทน

มาตรา 38 ในระหว่างการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร แล้วแต่กรณี ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเก็บใบอนุญาต แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนไว้ในบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการดังกล่าวหนึ่งชุด และพร้อมที่จะให้นายช่างหรือนายตรวจตรวจดูได้

ให้ผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้ แสดงใบรับรองตามมาตรา 32 หรือใบอนุญาตตามมาตรา 33 ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารนั้น

มาตรา 39 ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้มีผลตามกฎหมายเช่นเดียวกับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แล้วแต่กรณี

²⁴ มาตรา 37 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

²⁵มาตรา 39 ทวิ ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้โดยการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด พร้อมทั้งแจ้งข้อมูลและยื่นเอกสารดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารซึ่งจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมประเภทภูมิสถาปนิกตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม และจะต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งเวียนชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(ข) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารซึ่งจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม และจะต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งเวียนชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(ค) ชื่อของผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม และเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม และจะต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งเวียนชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(ง) สำเนาใบอนุญาตของบุคคลตาม (ก) (ข) และ (ค)

(จ) หนังสือรับรองของบุคคลตาม (ก) (ข) และ (ค) ว่าตนเป็นผู้ออกแบบอาคาร เป็นผู้ออกแบบและคำนวณอาคาร หรือจะเป็นผู้ควบคุมงาน แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรับรองว่าการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องทุกประการ

(ฉ) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลนและรายการคำนวณของอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายซึ่งมีคำรับรองของบุคคลตาม (ก) และ (ข) ว่าตนเป็นผู้ออกแบบอาคารและเป็นผู้ออกแบบและคำนวณอาคารนั้น

(ช) วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการดำเนินการดังกล่าว

(2) ชำระค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ในกรณีที่เป็นการแจ้งการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบแจ้ง

ให้นำมาตรา 38 และมาตรา 39 มาใช้บังคับแก่ใบรับแจ้งตามมาตรา 38 นี้โดยอนุโลม

²⁵มาตรา 39 ตริ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบในภายหลังว่า ผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในมาตรา 39 ทวิ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งมาดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้งตามมาตรา 39 ทวิ หรือนับแต่วันที่เริ่มการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ แล้วแต่กรณี ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ตรวจพบว่าการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ได้แจ้งไว้ แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลนหรือรายการคำนวณของอาคารที่ได้ยื่นไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ทราบโดยเร็ว และให้มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 42 หรือมาตรา 43 แล้วแต่กรณี

²⁵ มาตรา 39 ทวิ มาตรา 39 ตริ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีหนังสือแจ้งข้อทักท้วงให้ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ถือว่าการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารดังกล่าวได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การกระทำความผิดเป็นการรुकล้ำที่สาธารณะ
- (2) การกระทำความผิดเกี่ยวกับระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะ เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ
- (3) การกระทำความผิดเกี่ยวกับบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด เป็นการฝ่าฝืน กฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

²⁶ หมวด 3 ทวิ

การอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับโรงแรมหรสพ

²⁶ **มาตรา 39 จัตวา** การก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย รื้อถอน หรือตรวจสอบอาคารที่ใช้เพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสพ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย

²⁶ **มาตรา 39 เบญจ** ห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดใช้อาคารหรือส่วนใดของอาคารเป็นโรงแรมหรสพ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสพจากคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการประกอบกิจการโรงแรมหรสพมีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต โอนใบอนุญาต และออกใบแทนใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสพ ดังต่อไปนี้

- (1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการกองควบคุมการก่อสร้าง กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ
- (2) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เกี่ยวข้อง สาธารณสุขจังหวัด หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด²⁷ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก และให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาการประกอบกิจการโรงแรมหรสพตามวรรคสองแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจลงนามออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต โอนใบอนุญาต และออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง

ประเภทของโรงแรมหรสพ ระบบความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นกับคนดู และจำนวนและระยะห่างของสิ่งของหรือส่วนต่างๆ ภายในและภายนอกอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมหรสพ เช่น ห้องฉาย ทางเข้าออก ประตู ที่นั่งคนดู ทางเดิน เป็นต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

²⁶ **มาตรา 39 ฉ** ใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสพให้มีอายุสองปี โดยให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่สองนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตสำหรับโรงแรมหรสพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

²⁶ หมวด 3 ทวิ มาตรา 39 จัตวา มาตรา 39 เบญจ และมาตรา 39 ฉ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

²⁷ คำว่า “โยธาธิการจังหวัด” ในพระราชบัญญัตินี้ แก้ไขเป็น “โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด” โดยมาตรา 47 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับกรมโยธาธิการและผังเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใด ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการ โรงมหรสพ ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ประกอบกิจการต่อไป ได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตตามมาตรา 39 เบื้อง จะมียกเลิกไม่อนุญาต

หมวด 4

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

²⁸ **มาตรา 40** ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้

- (1) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว
- (2) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าวและจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณดังกล่าว และ
- (3) พิจารณามีคำสั่งตามมาตรา 41 หรือมาตรา 42 แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจตาม (1)

²⁸ **มาตรา 41** ถ้าการกระทำตามมาตรา 40 เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารยื่นคำขออนุญาตหรือดำเนินการแจ้งตามมาตรา 39 ทวิ หรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้ และให้นำมาตรา 27 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

²⁸ **มาตรา 42** ถ้าการกระทำตามมาตรา 40 เป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 41 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้ดำเนินการรื้อถอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8(11) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10

²⁸ **มาตรา 43** ถ้าไม่มีการรื้อถอนอาคารตามสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล นับแต่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา 42 ได้ล่วงพ้นไป ขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังบุคคลซึ่งมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(2) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้เองโดยจะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ผู้ควบคุมงาน และผู้ดำเนินการจะต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการนั้นเว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

ในการดำเนินการรื้อถอนอาคารตามวรรคหนึ่ง เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้ว บุคคลตามวรรคหนึ่งจะเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้

²⁸ มาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 45 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอนและสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยึดและเก็บรักษาไว้หรือขายและถือเงินไว้แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่มีการรื้อถอน ให้ทรัพย์สินหรือเงินนั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

²⁸**มาตรา 44** ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 32 วรรคสาม หรือมาตรา 33 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการใช้อาคารส่วนที่ยังไม่ได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือที่ไม่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ จนกว่าจะได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือได้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิแล้ว

²⁸**มาตรา 45** ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 34 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ครอบครองพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าวหรือผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 34 ระงับการกระทำนั้น และสั่งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และให้นำมาตรา 43 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 46 ในกรณีที่อาคารซึ่งก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายโดยได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัยหรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และถ้าอาคารนั้นอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคารนั้นได้โดยให้นำมาตรา 42 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

²⁹**มาตรา 46 ทวิ** ในกรณีที่อุปกรณ์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้าและการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ทุ่นพายุ ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่นๆ ของอาคารตามมาตรา 32 ทวิ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดังนี้

(1) มีคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคาร ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อุปกรณ์ประกอบต่างๆ และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ที่อุปกรณ์ หรือบริเวณที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายที่อยู่ใกล้กับอุปกรณ์นั้น

(2) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ นั้น ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยหรือสามารถใช้งานได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีมีเหตุอันสมควรเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และหากอุปกรณ์ดังกล่าวมีผลทำให้อาคารนั้นมีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งห้ามใช้อาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนก็ได้ และต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณอาคารหรือบริเวณดังกล่าว

³⁰**มาตรา 47** การสั่งหรือการแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากกรณีตามมาตรา 40(2) และมาตรา 47 ทวิ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา

²⁹ มาตรา 46 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

³⁰ มาตรา 47 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

39 ทวิ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการหรือผู้ควบคุมงาน แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ยื่น หรือจะทำเป็นบันทึก และให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบก็ได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้ปิดประกาศสำเนาคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้นั้นและให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงานได้ทราบคำสั่งหรือหนังสือแจ้งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว

³¹ **มาตรา 47 ทวิ** การแจ้งคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งให้ระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือให้รื้อถอนอาคาร ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ซึ่งจะต้องรับคำสั่งดังกล่าว ณ ภูมิลำเนาของผู้ยื่น และให้ปิดประกาศคำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำความผิดดังกล่าว และให้ถือว่าผู้ซึ่งจะต้องรับคำสั่งได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดสามวันนับแต่วันที่ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา 48 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

³² **มาตรา 49** ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความรู้หรือคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้เป็นนายตรวจหรือนายช่างได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือได้รับการร้องขอจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง มีอำนาจแต่งตั้งวิศวกรหรือสถาปนิกเป็นนายช่างได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

³³ **มาตรา 49 ทวิ** ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ดำเนินการตามมาตรา 40 มาตรา 41 หรือมาตรา 42 แล้วแต่กรณี แต่มิได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร หรือผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร หรือผู้ควบคุมงาน อาจเป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้บุคคลเช่นว่านั้นทราบ และให้มีหนังสือแสดงหลักฐานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแจ้งชื่อและการกระทำของบุคคลเช่นว่านั้นให้คณะกรรมการควบคุมอาคารทราบและให้แจ้งสภาวิศวกรและสภาสถาปนิกทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรและกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก

หมวด 5

การอุทธรณ์

³⁴ **มาตรา 50** ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

(1) ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

³¹ มาตรา 47 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

³² มาตรา 49 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

³³ มาตรา 49 ทวิ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

³⁴ มาตรา 50 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในจำนวนนี้ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคน และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง (1) ต้องไม่เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการของกรุงเทพมหานครหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือสภาจังหวัด

³⁵(2) ในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด และบุคคลอื่นอีกไม่เกินหกคนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการและเลขานุการตามวรรคหนึ่ง (2) ต้องไม่เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

ให้นำมาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 17 มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

(2) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

(3) สอบถามข้อเท็จจริงหรือกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (3) กรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมายจะเข้าไปในอาคาร หรือบริเวณที่ตั้งอาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกก็ได้

³⁶**มาตรา 51 ทวิ** คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะแต่งตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมายก็ได้

ให้นำมาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 51 มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโดยอนุโลม

³⁷**มาตรา 52** ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ และผู้ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือและยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งดังกล่าว และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดส่งอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เสนอคดีต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือศาลได้มีคำวินิจฉัย หรือคำพิพากษาเป็นประการใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิบัติตามนั้น

ในระหว่างอุทธรณ์ ห้ามมิให้ผู้อุทธรณ์หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นกระทำการใดแก่อาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่อาคารนั้นจะเป็นภัยอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินหรือมีลักษณะซึ่งไม่อาจรอได้

³⁵ มาตรา 50(2) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดั่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

³⁶ มาตรา 51 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

³⁷ มาตรา 52 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดั่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

ให้นำมาตรา 47 มาใช้บังคับแก่การแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด 6

นายช่าง นายตรวจ และผู้ตรวจสอบ³⁸

มาตรา 53 ให้นายช่างหรือนายตรวจมีอำนาจเข้าไปในบริเวณที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เพื่อตรวจสอบว่าได้มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา 54 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาคารใดซึ่งได้ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเสร็จแล้วนั้น ได้กระทำขึ้นโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาคารใดมีการใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 มาตรา 33 หรือมาตรา 34 หรืออาคารใดมีลักษณะตามมาตรา 46 ให้นายช่างมีอำนาจเข้าไปตรวจอาคารและบริเวณที่ตั้งอาคารนั้นได้ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา 55 ในการปฏิบัติการตามมาตรา 53 หรือมาตรา 54 นายช่างหรือนายตรวจต้องกระทำการในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และในการนี้ให้นายช่างหรือนายตรวจแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

³⁹**มาตรา 55 ทวิ** ห้ามมิให้ผู้ใดทำการตรวจสอบตามมาตรา 32 ทวิ เว้นแต่ผู้นั้นเป็นผู้ตรวจสอบตามพระราชบัญญัตินี้

³⁹**มาตรา 55 ตริ** ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทำการตรวจสอบอาคารตามมาตรา 32 ทวิ โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำมาตรา 49 ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 7

เขตเพลิงไหม้

มาตรา 56 เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในบริเวณใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

⁴⁰**มาตรา 57** ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้ และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารหรือผู้จ้างตามมาตรา 39 ทวิ ในเขตดังกล่าวอยู่แล้วก่อนวันที่เกิดเพลิงไหม้ ระวังการกระทำตามที่ได้รับอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้ในวันตามระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ให้นำมาตรา 40 มาตรา 42 และมาตรา 43 มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม
บทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่

- (1) การก่อสร้างอาคารชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการบรรเทาทุกข์ ซึ่งจัดทำหรือควบคุมโดยทางราชการ
- (2) การดัดแปลงหรือซ่อมแซมอาคารเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่ออยู่อาศัยหรือใช้สอยชั่วคราว

มาตรา 58 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวก

³⁸ ชื่อของหมวด 6 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

³⁹ มาตรา 55 ทวิ และมาตรา 55 ตริ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁴⁰ มาตรา 57 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

สะดวกแก่การจราจร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคาร ในกรณีที่เขตเพลิงไหม้อยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งท้องที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและเสนอความเห็น ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

เมื่อคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาความเห็นของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้เสนอความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่า จะมีการปรับปรุงหรือไม่ ประกาศดังกล่าวให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นและบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

มาตรา 59 ในกรณีที่มีการประกาศไม่ปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ให้การห้ามตามมาตรา 57 วรรคหนึ่ง เป็นอันยกเลิก

ในกรณีที่มีการประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ให้มีการห้ามตามมาตรา 57 วรรคหนึ่ง ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปอีกเป็นเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้นั้น และให้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารจัดทำแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ในราชกิจจานุเบกษา ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

⁴¹**มาตรา 60** เมื่อมีประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตตามแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ให้ผิดไปจากที่กำหนดในแผนผังนั้น และบรรดาใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารหรือใบรับแจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ที่ได้ออกไว้ก่อนวันประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ซึ่งขัดกับแผนผังดังกล่าว ให้เป็นอันยกเลิก

ให้นำมาตรา 40 มาตรา 42 และมาตรา 43 มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

⁴²**มาตรา 60 ทวิ** ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเริ่มต้นดำเนินการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ตามประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ตามมาตรา 60 ภายในสองปี นับแต่วันใช้บังคับประกาศดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด เพื่อใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดในแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ให้จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนก่อนเริ่มต้นดำเนินการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ โดยกำหนดตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ แต่ถ้าไม่สามารถจ่ายเงินค่าทดแทนได้ภายในสองปีนับแต่วันใช้บังคับประกาศดังกล่าว ให้กำหนดตามราคาประเมินทุนทรัพย์ดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการจ่ายเงินค่าทดแทน

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้เริ่มต้นดำเนินการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

มาตรา 61 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด เพื่อใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดในแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ให้ดำเนินการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์นั้นโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 62 เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในท้องที่ใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ถ้าท้องที่นั้นยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ ให้ถือว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่นั้นตั้งแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ แต่ถ้าต่อมาได้มีการประกาศไม่ปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ตามมาตรา 58 ให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นอันยกเลิกตั้งแต่วันที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีประกาศนั้น

⁴¹ มาตรา 60 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴² มาตรา 60 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

หมวด 8
บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา 63 ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย กรรมการเปรียบเทียบคดี เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับอนุญาต เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ ผู้ควบคุมงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นต้องให้ความสะดวกและช่วยเหลือตามสมควร

มาตรา 64 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย กรรมการเปรียบเทียบคดี เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง และนายตรวจ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

⁴³**มาตรา 64 ทวิ** ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหักเงินค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่ได้รับจากผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ไว้ได้ไม่เกินร้อยละสิบของเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวเพื่อนำมาจัดสรรเป็นเงินค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร นายช่างและนายตรวจได้ตามหลักเกณฑ์ และอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

หมวด 9
บทกำหนดโทษ

⁴⁴**มาตรา 65** ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 52 วรรคหก มาตรา 57 หรือมาตรา 60 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 34 หรือมาตรา 57 ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁴⁵**มาตรา 65 ทวิ** ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 ทวิ ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁴⁵**มาตรา 65 ตริ** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 39 เบื้อง วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนมาตรา 39 เบื้อง วรรคหนึ่ง ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁴⁵**มาตรา 65 จัตวา** ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 46 ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 46 ทวิ ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 66 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 38 มาตรา 39 หรือมาตรา 39 ตริ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

⁴³ มาตรา 64 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

⁴⁴ มาตรา 65 มาตรา 66 ความเดิมถูกยกเลิก โดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴⁵ มาตรา 65 ทวิ มาตรา 65 ตริ และมาตรา 65 จัตวา บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁴⁶ **มาตรา 66 ทวิ** ผู้ใดมิได้รื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 โดยมีได้อยู่ในระหว่างการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

⁴⁷ **มาตรา 67** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 40 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

มาตรา 68 ผู้ใด

(1) ไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 51(2) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ

(2) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจ ตามมาตรา 48 มาตรา 51 มาตรา 53 หรือมาตรา 54 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 51 มาตรา 53 มาตรา 54 หรือมาตรา 63 แล้วแต่กรณี

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 69 ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำของผู้ดำเนินการ ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ

⁴⁸ **มาตรา 70** ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการกระทำอันเกี่ยวกับอาคารเพื่อพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การศึกษา หรือการสาธารณสุข หรือเป็นการกระทำในทางการค้าเพื่อให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่ายโดยมีค่าตอบแทน ซึ่งอาคารใด ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ

⁴⁸ **มาตรา 71** ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 34 มาตรา 42 มาตรา 52 วรรคหก มาตรา 57 หรือมาตรา 60 ให้ถือว่า เป็นการกระทำของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ ผู้ควบคุมงาน หรือผู้อุทธรณ์ ตามมาตรา 52 แล้วแต่กรณี หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าว เว้นแต่บุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น

มาตรา 72 ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา 73 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคารที่อยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับอาคารที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือบุคคลซึ่งความเป็นอยู่หรือการใช้สอยที่ดินหรืออาคารถูกระทบกระเทือนเนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

⁴⁹ **มาตรา 74** ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

⁴⁶ มาตรา 66 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

⁴⁷ มาตรา 67 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴⁸ มาตรา 70 มาตรา 71 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴⁹ มาตรา 74 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

(2) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด และหัวหน้าตำรวจจังหวัด

ความผิดตามมาตรา 65 วรรคหนึ่ง มาตรา 65 ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา 65 ตริ วรรคหนึ่ง มาตรา 65 จัตวา วรรคหนึ่ง มาตรา 66 มาตรา 66 ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา 67 วรรคหนึ่ง มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 70 ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้กระทำความผิดดังกล่าวและผู้เสียหาย ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ

ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาตามวรรคสี่ ให้ดำเนินคดีต่อไป

ค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

บทเฉพาะกาล

มาตรา 75 บรรดาคำขออนุญาตใดๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรืออธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ หรือการปฏิบัติของผู้ขรับใบอนุญาตตามที่ได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

ในกรณีที่การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากการขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา 27 เพื่อให้ผู้ขรับใบอนุญาตปฏิบัติตามให้ถูกต้องภายในเวลาสามสิบวัน ถ้าผู้ขรับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คำขรับใบอนุญาตนั้นเป็นอันตกไป

มาตรา 76 อาคารซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้างหรือตัดแปลง และได้กระทำการเสร็จแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แม้จะเข้าลักษณะเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคสอง

มาตรา 77 ท้องที่ใดมีอาคารก่อสร้างขึ้นเป็นจำนวนมากในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีสภาพหรืออาจทำให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(1) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือต่อนอาคารนั้นภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แต่การสั่งรื้อถอนอาคารจะต้องกระทำเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การพัฒนาท้องถิ่นหรือประโยชน์ในการใช้ที่สาธารณะของประชาชน

(2) มีคำสั่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารมีผลใช้บังคับ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

(3) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดำเนินการเพื่อขจัดหรือระงับเหตุที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

(4) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารทำสัญญาเช่าที่ดินกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าเช่าที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นโทษ แต่ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งให้ผู้นั้นรื้อถอนอาคารนั้นเสียภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่รื้อถอนอาคารให้แล้วเสร็จภายในกำหนดดังกล่าว ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าผู้นั้นยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นเอง ในกรณีหลังนี้ให้นำมาตรา 42 วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการให้เช่าที่ดินในบริเวณนั้น เพื่อเป็นรายได้สำหรับบำรุงท้องถิ่นได้ แต่ที่ดินนั้นยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

สัญญาเช่าที่ดินที่ทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง (4) ให้มีระยะเวลาเช่าตามที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินสิบปี การต่อระยะเวลาเช่าจะกระทำมิได้ เมื่อสิ้นกำหนดเวลาเช่าที่ดินแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดไม่รื้อถอน ขนย้ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างของตนนอกจากบริเวณที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน หรือจนกว่าผู้นั้นยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นเอง ในกรณีหลังนี้ให้นำมาตรา 42 วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 78 ให้ถือว่าอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 79 บรรดากฎกระทรวง เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด กฎ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารพุทธศักราช 2479 หรือพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476 ให้คงใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 80 ท้องที่ใดได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 หรือพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476 อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติในท้องที่นั้นแล้ว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 และพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476 ได้ประกาศใช้มานานแล้ว แม้ว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกันอยู่ตลอดมา แต่ปัจจุบันบ้านเมืองได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวมากขึ้น ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้เสียใหม่ และสมควรรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเข้าเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ฉบับพิเศษ ตอนที่ 80 วันที่ 14 พฤษภาคม 2522

อัตราค่าธรรมเนียม

(1) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ	200	บาท
(2) ใบอนุญาตตัดแปลง	ฉบับละ	100	บาท
(3) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ	50	บาท
(4) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ	50	บาท
(5) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้	ฉบับละ	200	บาท
⁵⁰ (6) ใบรับรอง	ฉบับละ	100	บาท
⁵¹ (6 ทวิ) ใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสห	ฉบับละ	500	บาท
⁵¹ (6 ตริ) ใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร	ฉบับละ	100	บาท
(7) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง	ฉบับละ	10	บาท
(8) การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามอัตราใน (1) ถึง (4)			
⁵² (8 ทวิ) การต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสหให้เป็นไปตามอัตราใน (6 ทวิ)			
(9) การตรวจแบบแปลนก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคาร ให้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับการก่อสร้าง หรือสำหรับส่วนที่มีการตัดแปลง ดังนี้			
(ก) อาคารซึ่งสูงไม่เกินสามชั้นหรือไม่เกินสิบห้าเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ	2	บาท
(ข) อาคารซึ่งสูงเกินสามชั้นหรือเกินสิบห้าเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ	4	บาท
(ค) อาคารประเภทซึ่งจะต้องมีพื้นรับน้ำหนักบรรทุกชั้น ใดชั้นหนึ่งเกินห้าร้อยกิโลกรัมต่อหนึ่งตารางเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ	4	บาท
(ง) บ้าย คิดตามพื้นที่ของบ้ายโดยเอาส่วนกว้างที่สุด คูณด้วยส่วนยาวที่สุด	ตารางเมตรละ	4	บาท
(จ) อาคารประเภทซึ่งต้องวัดความยาว เช่น เชื้อน ทางหรือท่อ ระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง รวมทั้งประตูรั้วหรือกำแพง คิดตามความยาว	เมตรละ	1	บาท

ในการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน เศษของตารางเมตรหรือเมตรตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปให้ถือเป็นหน่วยเต็ม ถ้าต่ำกว่ากึ่งหนึ่งให้ปัดทิ้ง

⁵⁰ อัตราค่าธรรมเนียม (6) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁵¹ อัตราค่าธรรมเนียม (6 ทวิ) และ (6 ตริ) บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁵² อัตราค่าธรรมเนียม (8 ทวิ) บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ว่าด้วยการออกอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น เพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบก่อนการดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร แทนการขออนุญาต เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการบังคับการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงบทกำหนดโทษ อัตราโทษ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้เหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจและลักษณะของการกระทำความผิด และปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นหรือให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 39 วันที่ 6 เมษายน 2535

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากปัจจุบันการพัฒนาประเทศได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะได้มีการขยายตัวของเมืองในด้านการก่อสร้างอาคารเพิ่มมากขึ้น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเสียใหม่ โดยกำหนดมาตรการในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับโรงมหรสพก็เป็นอาคารอย่างหนึ่ง สมควรที่จะนำหลักการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้โรงมหรสพมาบัญญัติรวมเป็นฉบับเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเพื่อสะดวกต่อการใช้กฎหมาย และสมควรกำหนดให้สิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งบุคคลในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งทีสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุก หรือสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกันเป็นอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 42ก วันที่ 15 พฤษภาคม 2543

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย	นาย อรุณ ศิริจานุสรณ์
อายุ	31 ปี
สถานภาพ	อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
สังกัด	ภาควิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญาบัณฑิต	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระดับมหาบัณฑิต	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระดับดุษฎีบัณฑิต	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนเรศวร บัณฑิตวิทยาลัย (การใช้ประโยชน์ที่ดินและที่อยู่อาศัย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กำลังศึกษา)

ทุนการวิจัย	สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
-------------	---------------------------------------

ผลงานวิชาการ

1. การบริหารจัดการออกแบบและพัฒนาการ สถาบันศาสนา
2. การบริหารทรัพยากรกายภาพหนึ่งเปลือกนอกรอาคารสูง
3. ชีตความสามารถทางสังคม สำหรับการพัฒนารูจจอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็ก
4. พัฒนาการ วิธีการดำเนินชีวิต การอยู่อาศัย กิจกรรม และการใช้ประโยชน์ที่ดินชุมชน ซอยประชาชื่นนนทบุรี 8
5. แนวทางการบริหารจัดการอาคารเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อยของการเคหะแห่งชาติในอนาคต (ทุนวิจัยการเคหะแห่งชาติ)
6. การพัฒนาอาคารชุดพักอาศัยเขตศูนย์กลางธุรกิจกรุงเทพมหานครกับการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เอกสารคำสอน

1. PM 303 เล่มที่ 1 กฎหมายและการระงับข้อพิพาทอสังหาริมทรัพย์
2. PM 303 เล่มที่ 2 กฎหมายและการระงับข้อพิพาทอสังหาริมทรัพย์
3. PM 305 เล่มที่ 1 สถาปัตยกรรมและวิศวกรรมงานระบบเบื้องต้น
4. PM 305 เล่มที่ 2 สถาปัตยกรรมและวิศวกรรมงานระบบเบื้องต้น
5. PM 306 การบริหารจัดการงานก่อสร้าง
6. PM 302 เล่มที่ 1 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เบื้องต้น